FORSLAG

ANGÅENDE

BRANDALARMERING OVER MANUELT BETJENTE TELEFONCENTRALER

BETÆNKNING

AFGIVET DEN 26. NOVEMBER 1954 AF UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRAND-ALARMERING

BETÆNKNING NR. 114

1954

A/S J. H. SCHULTZ UNIVERSITETS-BOGTRYKKERI - KØBENHAVN

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

Indledning . . . . . 5—7

Afsnit I:
Historisk oversigt . . . . . 8—10

Afsnit II:
Udvalgets overvejelser . . . . . 11—46

1. Bestående alarmeringsordninger:
   A. København 11
   B. Købstæderne 12
   C. Landdistrikterne 13
      a) Gruppering af alarmeringsordningerne 13
      b) Alarmeringsordningernes udbredelse 14
         1°) Brandvæsenet som alarmeringscentral 14
         2°) Politistationer som alarmeringscentral 15
         3°) Telefoncentraler som alarmeringscentral 15
         4°) Andre myndigheder som alarmeringscentral 16

2. Typealarmeringsordninger 16
   A. Enkeltindstillingsordningen 17
   B. Roskildeordningen 18
   C. Bindemærke- og oblatordninger i forbindelse med Roskildeordningen 21
   D. Udskillelse ved hjælp af abonnentkartoteket i forbindelse med Roskildeordningen . . . 21
   E. Bornholmsordningen 22
   F. Den særlige alarmeringsordning i Voer, Nim m. fl. herreders politikreds 22
   G. Herningordningen af 1950 26
   H. Store Heddinge-ordningen af 1950 28
      a) Om udskillelsesproblemer i almindelighed 28
      b) Argumentation for at lade telefoncentralerne fungere som alarmeringscentraler . . . 30
      c) Alarmeringsmaterialet i Store Heddinge-ordningen 31
         1°) Telefoncentralernes materiale 31
         2°) Politiets materiale 32
         3°) Brandvæsenets materiale 32
      d) Vedligeholdelsen af alarmeringsmaterialet 33
      e) Ekspedition af brandalarmeringer 34
         1°) På telefoncentralerne 34
         2°) Hos politiet 35
         3°) Hos brandvæsenet 35
      f) Store Heddinge-ordningens anvendelse på købstad centraler m. v. 36

3. Praktiske forsøg med Store Heddinge-ordningen 37

4. Spørgsmålet om ministeriel approbation på alarmeringsplaner 40

Side

5. Andre problemer i forbindelse med telefonvæsenets medvirken ved brandalarmeringer ... 41
   A. Telefonering under tordenvejr ... 41
   B. Brandmeldinger fra telefonautomater ... 42
   C. Telefonhemmeligholdelsen ... 42
   D. Ansvar ... 43
6. Ændringer i alarmeringsordningerne siden 1949 og forslag herom ... 44

Afsnit III:
Konklusion og indstilling ... 47

Bilag ... 49-130
Bilagsfortegnelse ... 51—59

Indledning.

Under 19. maj 1949 tilskrev ministeriet for offentlige arbejder formanden for telefontilsynet, nu administrerende direktør for K. T. A. S., civilingeniør *C. Steenbuch,* således:

»Efter stedfunden forhandling med justitsministeriet har ministeriet for offentlige arbejder truffet foranstaltning til at nedsætte et udvalg, der vil have til opgave at undersøge de i forbindelse med telefonvæsenets bistand ved brandalarmering stående problemer.

Til som medlem at indtræde i bemeldte udvalg, der ved sin virksomhed bør søge samarbejde med den af justitsministeriet nedsatte brandkommission, og som formand at lede udvalgets forhandlinger beskikker man herved hr. civilingeniøren, idet man forudsætter, at De vil være villig til at påtage Dem dette hverv.

Idet man vedlægger en fortegnelse over udvalgets medlemmer, og med bemærkning, at sekretær i nærværende ministerium, cand. jur. *Poul Andersen,* er beskikket som udvalgets sekretær, skal man tilføje, at man har meddelt de pågældende, at de fra Dem vil modtage underretning om tid og sted for mødernes afholdelse, samt at der for deltagelse i udvalgets møder tilkommer medlemmerne og sekretæren sædvanlige mødediæter efter tjenestemandslovens regler samt godtgørelse for befordringsudgifter.«

Til medlemmer af det ovennævnte udvalg, der har antaget navnet »Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering«, beskikkede ministeriet for offentlige arbejder i øvrigt:

Kontorchef i ministeriet for offentlige arbejder *Birger Johannsen* som repræsentant for ministeriet for offentlige arbejders departement,

overingeniør i Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab *C. J. Wendt* og

telefoningeniør i Jydsk Telefon-Aktieselskab *R. V. Relsted,* begge som repræsentanter for De samvirkende Telefonselskaber,

kontorchef, nu overingeniør i post- og telegrafvæsenet, *K. L. Larsen,* som repræsentant for generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, samt

politimester i Store-Heddinge m. v. *E. R. Gelius* og

direktør for Dansk Brandværns Komité, civilingeniør *H. Høeg,* begge som repræsentanter for justitsministeriet.

Efter indstilling fra De samvirkende Telefonselskaber har ministeriet under 2. januar 1951 i stedet for telefoningeniør R. V. Relsted beskikket afdelingsingeniør i Jydsk Telefon-Aktieselskab, nu overingeniør sammesteds, *Fin Kieruljf* til medlem af udvalget.

I udvalgets forhandlinger har derhos efter aftale med formanden for justitsministeriets brandkommission dellaget sekretæren for bemeldte kommission, fuldmægtig i justitsministeriet *Erik Bjerregaard.* Ingeniør ved telefontilsynet, civilingeniør *B. Hauschildt* og senere civilingeniør *N. K. I. Bech* har deltaget i udvalgets møder.

Sekretærforretningerne er blevet varetaget af sekretær i ministeriet for offentlige arbejders departement, cand. jur. *Poul Andersen.*

I henhold til kommissoriet har udvalget i en række møder drøftet problemerne i forbindelse med telefonvæsenets medvirken ved telefonisk alarmering, idet de i tilknytning til disse drøftelser anstillede undersøgelser og praktiske forsøg har været delt på områder med manuel telefonbetjening og på områder, hvor det fuldautomatiske telefonsystem var gennemført og således gav mulighed for at bedømme, hvorledes fremtidens telefoniske alarmeringer bør tilrettelægges.

Problemerne i forbindelse med telefonisk brandalarmering i manuelt betjente telefon-

områder har i særlig grad været behandlet af et underudvalg, bestående af overingeniør *W endt* og politimester *Gelius*, medens spørgsmål i forbindelse med alarmering i fuldautomatiske netgrupper har været behandlet af et andet underudvalg, bestående af overingeniør *K. L. Larsen* og politimester *Gelius.*

Repræsentanter for udvalget har sammen med justitsministeriets brandudvalg foretaget inspektioner, herunder brandalarmeringsdvelser i politikredse, hvis alarmeringsordninger har været genstand for særlig drøftelse i nærværende udvalg, nemlig i Store-Heddinge, Ringsted, Voer og Nim m. fl. herreder, Aabenraa, Tønder og Graasten politikredse (for de tre sidstnævntes vedkommende i områder, hørende til Aabenraa netgruppe).

Man har endelig i en række tilfælde efter anmodning fra politimestrene bistået de pågældende på stedet med løsning af særlige spørgsmål i forbindelse med gennemførelse af nyordninger vedrørende den telefoniske brandalarmering og efter anmodning fra justitsministeriet og sammes brandudvalg afgivet udtalelser vedrørende konkrete spørgsmål.

Der er af udvalget udarbejdet et forslag til en ordning af den telefoniske brandalarmering i områder med manuelt betjente telefoncentraler, og denne ordning har siden juni 1950 været gennemført forsøgsmæssigt i Store-Heddinge politikreds og med justitsministeriets tilslutning tillige i enkelte politikredse eller dele heraf i Jylland og på Sjælland. Det er udvalgets opfattelse, at den pågældende alarmeringsordning i praksis har vist sig egnet til at sikre en hurtig, effektiv og så godt som fejlfri tilkaldelse af brandvæsen og -mandskab m. v., medens de øvrige muligheder for alarmeringsordninger, der har været overvejet eller prøvet i praksis. efter udvalgets skøn har været behæftet med så væsentlige mangler, at de — omend de på enkelte punkter måtte anses for bedre end forsøgsordningen — som helhed måtte karakteriseres som uegnede til at danne grundlag for en ordning, som kunne indføres i samtlige landets politikredse, hvorved bemærkes, at udvalget har ment at burde lægge afgørende vægt på, at der i fremtiden tilstræbes størst mulig ensartethed i alarmeringsordningerne.

Hertil kommer, at det er af overordentlig vigtighed, at de alarmeringsordninger, som skal praktiseres i de kommende år, vil kunne virke side om side med den generelle alarmeringsordning, der er under udarbejdelse for automatiserede områder, idet man — efterhånden som automatiseringen af telefonnettet skrider frem — vil komme ud for, at de enkelte slukningsområder undertiden i en årrække vil have delvis manuel og delvis automatisk telefonbetjening.

Med hensyn til områder med fuldautomatisk telefonbetjening er der ligeledes af udvalget udarbejdet et forslag til en alarmeringsordning, der dog — som følge af de særlige tekniske problemer, der opstår i forbindelse med alarmeringer i automatiserede områder — bygger på princippet om indrettelse af specielle alarmeringscentraler, dejr inden for store områder skal kunne forestå tilkaldelse af alle samfundets hjælpetjenester, såsom brandvæsen, politi, ambulance, civilforsvar, redningsvæsen, læger og jordemødre.

Det udarbejdede forslag er tilrettelagt således, at det vil kunne gennemføres også i områder, hvor telefonnettet kun delvis er fuldautomatisk og således, at ordningen vil kunne fungere ved siden af det udarbejdede forslag for manuelt betjente telefonområder.

Da udvalgets kommissorium imidlertid kun omfatter problemerne i forbindelse med den telefoniske brandalarmering, og da udvalget ikke — således som det har været sammensat — har set sig i stand til at udtale sig om muligheden for og hensigtsmæssigheden af, at de omhandlede alarmeringscentraler beskæftiger sig med tilkaldelse af alle samfundets hjælpetjenester, indstillede man til ministeriet for offentlige arbejder, at der enten gennemførtes en udvidelse af udvalgets kommissorium, eller at der nedsaltes et nyt udvalg, som fik til opgave at fremkomme med et forslag til en ordning af al alarmering over automatiske telefoncentraler.

Ministeriet har tiltrådt det sidstnævnte forslag og under 1. marts 1954 tilskrevet nærværende udvalgs formand, civilingeniør *C. Steenbuch*, således:

»Efter stedfunden brevveksling med udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering har ministeriet for offentlige arbejder truffet beslutning om nedsættelse af et udvalg,

som vil have til opgave at videreføre de af det fornævnte udvalg påbegyndte undersøgelser af mulighederne for og ønskeligheden af, at der — efterhånden som automatiseringen af landets telefonnet skrider frem — oprettes alarmeringscentraler, hvorover de mest nødvendige af samfundets hjælpetjenester vil kunne alarmeres.

Til som medlem at indtræde i bemeldte udvalg og som formand at lede udvalgets forhandlinger beskikker man herved hr. civilingeniøren.

Idet man vedlægger en fortegnelse over udvalgets medlemmer og med bemærkning, at sekretær i nærværende ministerium, cand. jur. *Poul Andersen* er beskikket som udvalgets sekretær, skal man tilføje, at man har meddelt de pågældende, at de fra Dem vil modtage underretning om tid og sted for mødernes afholdelse, samt at der for deltagelse i udvalgets møder tilkommer medlemmerne og sekretæren sædvanlige mødediæter efter tjenestemandslovens regler samt godtgørelse for befordringsudgifter.

Efter indstilling fra telefontilsynet skal man anmode Dem om indtil den 31. maj 1954 tillige at ville repræsentere tilsynet i udvalget, hvorefter civilingeniør *Aksel Petersen* vil indtræde i dette som tilsynets repræsentant. «

Samtidig med nedsættelsen af bemeldte udvalg har ministeriet for offentlige arbejder anmodet nærværende udvalg om til det ovennævnte udvalg at ville afgive alle sager vedrørende telefonisk brandalarmering i områder med fuldautomatisk telefonbetjening.

I overensstemmelse med foranstående tager *udvalgets indstilling i nærværende betænkning derfor udelukkende sigte på telefonvæsenets bistand ved ekspedition af brandalarmeringer inden for områder med manuel telefonbetjening.* •

AFSNIT I.

Historisk oversigt.

Om de forhold, der førte til udvalgets nedsættelse.

Telefonen kom her i landet frem omkring 1880, men har næppe i den første tid været benyttet til brandalarmering. På landet tilkaldtes brandvæsenet ved bud, hornsignaler eller lignende, og i byerne — specielt de større — installerede man brandtelegrafer på offentlig gade til borgernes brug, medens brandmandskabet tilkaldtes ved ringeledningsanlæg m. v. fra brandstationen eller brandinspektørens bopæl.

I Kobenhavn oprettedes der først i 1885 telefon på hovedbrandstationen i Nikolaj Tårn, og brandvæsenet betingede sig i den forbindelse gratis abonnement, samt at telefonen ikke benyttedes til alarmeringer, idet borgerne henvistes til i stedet at benytte de rundt om i byen opstillede alarmskabe. Forbindelsen til hovedbrandstationen etableredes altså oprindelig af Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab som en service over for selskabets øvrige abonnenter.

Hvornår anvendelsen af telefonen ved brandalarmeringer er blevet så almindelig, at den må anses for det hurtigste og sikreste alarmeringsmiddel, er tvivlsomt, men det er næppe sket før efter 1920.

Først efter giveisen af lov nr. 174 af 31. marts 1926 om brandpolitiet på landet begyndte man fra centraladministrationens side at interessere sig for en organiseret medvirken fra telefonvæsenets side under brandalarmering, hvilket vel nok var forårsaget mindre af en tidligere manglende interesse for alarmeringsproblemerne end af den omstændighed, at anvendelse af automobilsprøjter først i midten af 20'erne havde antaget et sådant omfang, at brandbekæmpelsen på landet i væsentlig grad baseredes på tilkaldelse af slukningshjælp fra automobilsprøjter i fjerntliggende byer, i modsætning til tidligere, hvor hver kommune havde sit eget brandværn, som kunne tilkaldes ved horn, bud eller lignende. Samtidig havde telefonen i midten af 20'erne nået en sådan mere almindelig udbredelse, at det — specielt i landdistrikterne — var naturligt at basere tilkaldelsen af den lokale slukningshjælp og af hjælpemandskabet til automobilsprøjten på det hurtige og sikre meddelelsesmiddel, som telefonen er. Der opnåedes herved ikke alene, at fjerntboende medlemmer af brandmandskabet fik hurtig varsel om brand, men tillige, at der kunne gives de pågældende individuel besked, herunder meddelelse om brandstedets beliggenhed.

I det af justitsministeriet udarbejdede og med ministeriets cirkulære nr. 172 af 25. november 1926 fremsendte udkast til brandvedtægt for landkommuner var det da også i § 4 a forudsat, at der ved aftaler mellem kommunerne og de lokale telefoncentraler kunne skabes mulighed for en organiseret telefonisk tilkaldelse af brandmandskab m. v., idet centralerne, når brandmelding indgik fra en abonnent, selv skulle foretage alarmeringen af de mødepligtige mandskaber efter en på centralen beroende fortegnelse.

Brandvedtægtudkastets ovennævnte anvisning, hvorom telefonadministrationerne ikke forud for cirkulærets udsendelse havde haft lejlighed til at udtale sig, og som var i fuldstændig modstrid, med telefonadministrationernes hidtidige opfattelse af telefoncentralernes opgaver under brandalarmering, blev fulgt i et stort antal kommuner og aftaler truffet med bestyrerne af telefoncentralerne, ofte uden at de centrale telefonadministrationer blev gjort bekendt dermed. Da grænserne for de efter forvaltningspolitiske hensyn fastsatte brandkredsområder og kommuner samt for de efter tekniske hensyn fastlagte centralområder imidlertid praktisk ta-

get aldrig falder sammen, opstod der meget snart vanskeligheder ved den anførte alarmeringsordnings anvendelse, f. eks. når brandmelderen nok var abonnent under den alarmerende central, men samtidig boede i en anden kommune end den, hvormed telefoncentralen havde sluttet aftale om alarmering, således at det forkerte brandvæsen og mandskab tilkaldtes, eller ufuldstændig alarmering pr. konduite af det slukningspligtige brandvæsen m. v. måtte foretages.

Der opstod derfor i 30'erne den tanke, at der med henblik på en sortering af brandmeldere efter slukningsområder kunne indskydes en alarmeringscentral imellem brandmeldingen til telefoncentralen og dennes alarmering af brandvæsen m. v. Som en sådan alarmeringscentral kunne en politistation eller brandstation med døgnvagt fungere, og når brandstedets beliggenhed telefonisk var oplyst, kunne der på grundlag af et på alarmeringscentralen beroende oplysningsmateriale om alt brandmandskab m. v. i politikredsen, træffes beslutning om, hvem der skulle tilkaldes, hvorefter de pågældendes telefonnumre dikteredes til centralen, som var blevet på ledningen, medens brandmelderen afgav sin besked. Denne alarmeringsordning, der først indførtes i Roskilde politikreds, hvorfor den almindeligvis går under navnet »Roskildeordningen«. blev af justitsministeriet ved dettes cirkulære af 23. juni 1941 til samtlige amtmænd og politimestre anbefalet som værende »særdeles god og formålstjenlig både med hensyn til alarmering af den større slukningshjælp og den lokale slukningshjælp«.

Der var med denne ordning, som nærmere vil blive omtalt i et andet afsnit af betænkningen, forbundet store fordele, men i praksis viste der sig også ikke uvæsentlige mangler.

Roskildeordningen fandt trods den justitsministerielle anbefaling kun relativt ringe udbredelse uden for Sjælland, bl. a. fordi adskillige politimestre stillede sig skeptiske over for dens anvendelighed, specielt i områder med spredt bebyggelse.

I de seneste normalbrandvedtægter for landkommuner af 1943 og 1950 er der ikke givet anvisning på nogen bestemt alarmeringsordnings anvendelse, men justitsministeriet har kun henvist kommunerne til at træffe aftale med telefonselskaberne om alarmering af alle, der skal møde ved ildebrand, idet alarmeringen sker efter en af politimesteren godkendt plan.

I Køge, Næstved og Store-Heddinge politikredse søgtes Roskildeordningen forbedret derved, at alle telefonapparater i politikredsen ved politiets foranstaltning blev forsynet med papskilte eller lignende, der tydeligt angav, i hvilken brandkreds telefonen befandt sig samt anviste abonnenten, hvorledes brandalarmeringen skulle foregå. Man undgik herved den tidsspildende undersøgelse på alarmeringscentralen under brandalarmeringen, og når brandmelderen blot læste indholdet af papskiltet rigtigt op, kunne der straks slås op på den rigtige brandkreds* kort og nummerserien dikteres til den ventende telefoncentral. Foranstaltningen med anbringelse af papskilte og lignende på telefonapparaterne var imidlertid gennemført uden tilslutning fra Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab, og da der snart begyndte at forekomme funktioneringsfejl ved apparater i de nævnte politikredse, forårsaget af papskiltenes påbinding til apparaternes mikrotelefongafler, modsatte telefonselskabet sig, at ordningen med papskilte fik videre udbredelse. Dette skete dog ikke alene af hensyn til de omhandlede funktioneringsfejl, men lige så meget, fordi selskabet ikke kunne påtage sig ansvaret for, at skiltenes angivelser af brandkredse var korrekte, eller at skiltene overhovedet var til stede, når telefonapparater udskiftedes eller flyttedes.

En videre udbredelse af Roskildeordningen i den nævnte retning strandede således på modstand hos telefonadministrationerne, og en videre udbredelse af ordningen med politistationer som alarmeringscentraler blev bremset af den omkring 1948 begyndende inddragelse af nattjenesten på politistationer i mindre byer, hvilket naturligt beredte særlige vanskeligheder, når en alarmeringscentral ikke kunne oprettes på den store slukningshjælps station, f. eks. fordi stationen ikke havde fast mandskab på vagt eller ikke disponerede over mandskab, der efter udrykningen kunne blive tilbage og foretage den videre alarmering af lokal slukningshjælp o. s. v. Da der yderligere af justitsministeriets brandudvalg under dettes i årene fra 1945 foretagne inspektioner af landets brandvæsener blev konstateret ofte væsentlige mangler ved de vidt forskellige alar-

meringsordninger rundt omkring i politikredsene. blev der, efter at politimestrene i Køge (bilag 1) og Store-Heddinge (bilag 2) havde anmodet justitsministeriet om bistand ved gennemførelsen af nye alarmeringsordninger i de pågældendes politikredse, fra justitsministeriets side rettet henvendelse til ministeriet for offentlige arbejder med henstilling om. at der imellem de interesserede parter optoges drøftelser med henblik på ud jævnelse af meningsuligheder mellem politiet og telefonadministrationerne, eventuelt gennem et forslag til en ny form for ordning af den telefoniske brandalarmering i landdistrikterne.

Ministeriet for offentlige arbejder besluttede derfor at nedsætte nærværende udvalg.

AFSNIT II.

Udvalgets overvejelser.

1. Bestående alarmeringsordninger ved udvalgets nedsættelse.

Allerede før nærværende udvalgs nedsættelse den 19. maj 1949 var der af justitsministeriets brandudvalg truffet beslutning om at gennemføre en undersøgelse af brandalarmeringsforholdene i samtlige landets politikredse, og i cirkulærskrivelse af 25 marts s. å. udbad brandudvalget sig derfor hos alle politimestre oplysning dels om, hvorledes den telefoniske brandalarmering i de enkelte politikredse var tilrettelagt, dels om, hvorvidt de bestående ordninger efter politimesterens skøn virkede tilfredsstillende. Besvarelserne af den nævnte cirkulærskrivelse er af brandudvalget overgivet nærværende udvalg til behandling.

Da politimester-indberetningerne udelukkende tager sigte på forholdene i landdistrikterne samt i områder, der omfatter både købstæder og landdistrikter, skal der indledningsvis gøres nogle få bemærkninger om tilrettelæggelsen af brandalarmeringen i København og i købstæderne.

A. København.

Inden for hovedstadsområdet (Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner) er telefoncentralerne bortset fra hovedcentralen demiautomatiske, og apparaterne er således forsynet med nummerskive. Det drejer sig for tiden om centralerne Amager, Asta, Bella, Byen, Damsø, Eva, Fasan, Gentofte. Gothåb, Helrup, Hilda, Luna, Minerva, Nora, Ordrup, Palæ, Ryvang, Sundby, Søborg, Taga, Tria, Valby, Vester, Ægir og Øbro. Telefonisk brandalarmering foregår i disse centralers områder ved på apparatets nummerskive at dreje 0 (Hjælp), fra 1. okt. 1954 ved drejning af 000, hvorefter man, når telefonistinden melder sig med ordene: »De ønsker?«, blot siger: »Ildebrand«, med tilføjelse af »København«. »Frederiksberg« eller »Gentofte«*) og derpå af telefonistinden indstilles til vedkommende kommunale brandstations vagtstue, i København til hovedbrandstationen, hvortil brandmelding afgives. I Københavns kommune, hvor der foruden hovedbrandstationen findes en række distriktsbrandstationer, fordeles de telefoniske brandalarmeringer telegrafisk fra hovedstationen til distriktsstationerne ved hjælp af liniemorse. Ud over telegraf forbindelsen findes mellem hovedstationen og samtlige distriktsstationer direkte telefonledninger, som dog kun i særlige tilfælde benyttes til alarmeringer.

Ved brandalarmering fra en telefon under Københavns hovedcentral (manuel fordelingscentral), hvor apparatet ikke er forsynet med nummerskive, forlanges, når telefonistinden svarer: »Central«, som ved de ovennævnte centraler: »Ildebrand«, hvorpa telefonistinden indstiller til brandvæsenet. Da hovedcentralen har abonnenter spredt over København og Frederiksberg kommuner vil telefonistinden altid spørge, om det drejer sig om København eller Frederiksberg.

Fra telefoner under fuldautomatiske centraler af nyt system med 6-cifrede abonnentnumre, af hvilke de første i København er taget i brug i efteråret 1953 (Frederiksdal. Kastrup, Valby, Hvidovre), sker brandalarmering ved drejning af 000 på apparatets nummerskive, hvorved forbindelse opnås med en manuelt betjent særtjenesteplads, der indstiller brandmelderen til brandvæsenet i den kommune, som abonnenten opgiver.

*) Iflg. alarmeringsanvisningen foran i K.T.A.S.'s navnebog for Sjælland skal der, når telefonistinden svarer, kun siges: »Ildebrand«. Hvis en central dækker flere kommuner, spørger telefonistinden, i hvilken kommune abonnenten bor. Dersom hele centralområdet ligger i een kommune, indstilles straks til dennes brandvæsen.

Der er den meget væsentlige fordel ved disse former for telefonisk brandalarmering, at brandmelderen altid selv får forbindelse med brandvæsenet og af dette kan udspørges om brandsted, brandens art og omfang etc. En sådan personlig forbindelse opnås ikke, nar brandalarmering afgives gennem de brandtelegrafer, der i form af alarmskabe eller -standere i stort tal er opstillet i hovedstadskommunerne, og hvorigennem en mindre del af alarmeringerne indløber, men til gengæld er brandvæsenet her aldrig i tvivl om brandstedets (omtrentlige) beliggenhed. Disse brandalarmskabe tjener deres væsentlige formal, nar alarmering foretages af ikke-telefonabonnenter pa tidspunkter af døgnet, hvor adgang til telefon er vanskelig at opnå.

For Københavns vedkommende går brandmeldinger over alarmskabe direkte til distriktsbrandstationen. hvorfra der i henhold til udrykningsplanen tilkaldes assistance fra en eller flere nærliggende stationer, hvilket sker ved hjælp af liniemorse uden om hovedstationen, der dog på en »samlemorse« kan følge alarmeringen og gribe ind, hvis fejl indløber.

De tre brandvæsener i København, Frederiksberg og Gentofte videregiver brandmeldinger, der fejlagtigt er afgivet til et andet brandvæsen end det slukningspligtige. hvilket navnlig kan ske. hvor en central dækker dele af to kommuner, og der er truffet aftale om falles udrykning til visse brandobjekter, ligesom der rent faktisk mødes af to brandvæsener, hvis der er tvivl om, i hvilken kommune brandstedet er beliggende, og melding derfor er indgået til begge de muligt slukningspligtige brandvæsener.

Alarmeringsforholdene i hovedstaden må anses for at være forsvarlige, og brandchefen i København har på udvalgets forespørgsel ej heller ment, at der for tiden var anledning til at foretage ændringer, jfr. bilag 3 og 4.

B. Købstæderne.

I Odense og Aarhus politikredse, som ikke omfatter landdistrikt, foregår alarmeringen efter samme principper som i hovedstaden, idet brandmeldere af telefonistinden indstilles til det kommunale brandvæsen. For så vidt angår Aarhus, hvor det fuldautomatiske system er gennemført fra 1. maj 1953, foregår alarmering ved drejning af 000 på apparaternes nummerskiver, hvorved forbindelse opnås med en manuelt betjent hjælpeplads, hvorfra indstilling sker til det forlangte brandvæsen.

For de øvrige større købstæders vedkommende er alarmeringsordningerne ret forskellige og afhængige af, i hvilket omfang der hører landdistrikt med til bybrandvæsenets slukningsområde.

I større købstæder med lille landdistrikt vil bybrandvæsenet oftest foretage udrykningen med alt mandskab fra stationen, og i disse tilfælde indstilles brandmeldere af telefoncentralerne til brandvæsenet, i områder med Roskildeordning dog undertiden til politistationen, der derefter underretter brandvæsenet. Brandmeldingen indstilles enten til brandstationens vagtstue, hvis brandstationen har hel døgnvagt, eller til brandinspektøren eller i dennes stedfortræder. Når brandvæsenet har modtaget meldingen foretages alarmeringen af det mand kah, der ikke opholder sig på stationen, som regel ved udringning på direkte ledninger til brandmændenes hjem eller arbejdssted. Denne såkaldte induktoralarmering er sædvanligvis tilrettelagt således, at en eller flere grupper kan udringes efter ønske, afhængigt af brandens art. Såfremt udringningen ikke foregår fra en brandstation (eventuelt politistation) med døgnvagt, er der den ulempe ved denne form for alarmering af brandmandskab, at der ikke. medmindre anlægget kan betjenes fra flere steder, kan etableres telefonvagtsordninger med omstilling til brandinspektørens stedfortræder, f. eks. under dennes midlertidige fravær fra bopælen.

Induktoralarmering ville utvivlsomt kunne foretages med større hurtighed og sikkerhed, dersom det i højere grad, end det for tiden synes at være tilfældet, blev overladt til telefoncentralerne at udføre udringningen ved betjeningen af et pa centralen anbragt alarmeringsanlæg, men hvor der ville blive tale om et skøn over. hvorvidt en eller flere grupper af mandskabet skulle udringes, måtte ordningen naturligvis forudsætte, at ordre til udringningen blev givet af brandinspektøren eller den, der på hans vegne havde modtaget brandalarmeringen.

Ledningerne til induktoralarmering såvel som til brandtelegrafer eller ringeledninger fra de i de fleste byer indrettede alarmskabe, vil eventuelt kunne lejes hos telefonselskaberne i det omfang, pladsforholdene i kablerne

gør det muligt, for en årlig afgift, der retter sig efter ledningernes længde.*)

I mindre købstæder, hvor brandvæsenet tillige har slukningspligt i et stort landdistrikt, og hvor hjælpemandskab til automobilsprøjten derfor skal alarmeres, vil risikoen for fejlagtige alarmeringer, herunder særligt det tilfælde, at hjælpemandskabet ikke tilkaldes, være stor.

Problemerne for de mindre købstæder med stort landdistrikt vil derfor kunne behandles mest hensigtsmæssigt i forbindelse med omtalen af alarmeringsforholdene i de egentlige landdistrikter.

Et særligt problem opstår, hvor der til en købstadcentral er indført telefonabonnenter, som bor i et område, der ellers er henlagt under en anden central, almindeligvis en landcentral, hvilket undertiden vil være tilfældet for storabonnenters vedkommende. Hvis samme brandvæsen ikke har slukningspligt i de to centralområder, og disse ydermere har forskellige alarmeringsordninger, er der al mulig udsigt til, at en brandmelding fra en sådan udenbys købstadabonnent vil blive dirigeret til forkert brandvæsen og til, at det lokale slukningsmandskab ikke vil blive alarmeret.

Spørgsmålet om tilfredsstillende alarmering i disse »blandede tilfælde« vil blive behandlet nedenfor i forbindelse med omtalen af udvalgets forsøgsalarmeringsordning.

C. Landdistrikterne.

I bilag 5 er der i referatform givet en oversigt over de brandalarmeringsordninger, som ifølge de modtagne politimesterindberetninger praktiseredes i 1949 i samtlige politikredse.

Som det vil fremgå af oversigten er alarmeringsordningerne meget forskellige, og ofte anvendes der i samme politikreds forskellige ordninger i de under kredsen hørende kommuner. Mangfoldigheden af alarmeringsordninger skyldes formentlig, at initiativet til en ordning af den telefoniske brandalarmering i visse tilfælde er udgået fra vedkommende politimester og i andre tilfælde fra kommunerne eller brandvæsenet; medvirkende synes det dog at være, at de forskellige myndigheder har divergerende opfattelser af, hvad der bør tilstræbes f. eks. med hensyn til nødvendigheden af den lokale slukningshjælps hurtige fremmøde eller af, at brandmelderen sættes i forbindelse med brandvæsenet for at dette eventuelt kan udspørge ham om brandens art og omfang, adgangsvej til brandstedet, vandforsyningen på stedet o. s. v.

Det er i øvrigt udvalgets opfattelse, at når politimestrene som regel er af den anskuelse, at de gældende alarmeringsordninger virker tilfredsstillende, også med hensyn til telefonvæsenets medvirken, må grunden til tilfredsheden søges i den omstændighed, at mangler ved alarmeringernes tilrettelæggelse afbødes ved, at der med held handles pr. konduite.

a) Gruppering af **alarmeringsordningerne.**

De hidtil praktiserede alarmeringsordninger kan, for så vidt angår telefonvæsenets medvirken, deles i følgende hovedgrupper, idet bemærkes, at der ses bort fra centralernes medvirken i det omfang, alarmering af mandskab m. v. foretages ved bestilling af numre på afringning:

I. Brandmelding indgår til telefoncentralen, som indstiller brandmelderen til eet, forud opgivet abonnentnummer, og derefter ikke foretager videre.
   Det pågældende abonnentnummer kan være:
   1) Brandstationen eller en brapdinspektør (d. v. s. den store slukningshjælp).
   2) Brandfogden (d. v. s. den stedlige slukningshjælp).
   3) Politistationen.
   4) Andre end 1—3).

II. Brandmelding indgår til telefoncentralen, som gennemstiller brandmelderen til et forud opgivet abonnentnummer,

*) Om brandtelegrafers anlæg samt sirene- og induktoralarmering kan man i øvrigt henvise til en afhandling, som udvalget har modtaget fra den svenske stats brandinspektion: »Cirkulär nr. 6 af november 1949. Anvisninger angående anordninger för brandalarmering i städer och därmed jämförliga samhällen«. Den heri indeholdte udredning vil i vidt omfang kunne finde gyldighed også under danske forhold, men udvalget har ment at måtte afstå fra en nærmere omtale af afhandlingen, bl. a. fordi man i første række har villet beskæftige sig med alarmerigsforholdene i landdistrikterne.

forbliver på ledningen på medlytning, og, når brandmelderen har ringet af, derefter af meldingsmodtageren (alarmeringscentralen) får dikteret en serie på indtil 6 abonnentnumre, der kaldes af centralen, idet brandstedet etc. oplyses.

Det abonnentnummer, hvortil centralen indstiller brandmelderen, kan være:

1) Brandstationen.
2) Politistationen.

III. Brandmelding indgår til telefoncentralen, som derefter af egen drift alarmerer 10—15 telefonabonnenter i overensstemmelse med et forud af politiet udarbejdet kartoteksmateriale.

IV. Andre, blandede ordninger.

b) Oversigt over alarmeringsordningernes udbredelse. Bilag 6.

I bilag 6 er der i oversigtsform givet en redegørelse for den geografiske og antalsmæssige udbredelse af de i 1949 virkende brandalarmeringsordninger i politikredse med landdistrikt, d. v. s. bortset fra Frederiksberg, Odense og Aarhus politikredse, idet ordningerne er grupperet efter det ovennævnte system. Redegørelsen viser, at telefoncentralerne i 32 politikredse, svarende til omtrent halvdelen af det samlede antal politikredse, kun havde til opgave at indstille brandmeldere til eet, forud oplyst telefonnummer, hvorefter abonnenten på dette nummer — i 25 politikredse en brandstation eller brandinspektør — selv foretog den eventuelt videre fornødne alarmering af mandskab o. s. v. I 17 politikredse alarmeredes efter Roskildeordningens principper, fordelt således at brandstationer i 8 tilfælde var alarmeringscentral, medens alarmeringerne i 9 tilfælde blev forestået af politistationer.

I 9 politikredse tog telefoncentralerne aktivt del i alarmeringerne som alarmering-centraler, der ved indløbne brandmeldinger selv tog initiativet til tilkaldelse af stor og lille slukningshjælp og lignende.

Endelig var der i 10 politikredse gennemført andre blandede ordninger, der ikke lader sig henføre til nogen af de nævnte hovedgrupper. I nogle af disse politikredse var der dog ikke gennemført nogen egentlig alarmeringsordning, men alarmeringerne skete bedst muligt. Det er da også betegnende, at kun een af disse 10 politimestre oplyser, at alarmeringsordninger under gruppe IV har virket tilfredsstillende.

Hvis alarmeringsordningerne grupperes efter, hos hvem brandalarmeringen er centraliseret, viser materialet, at

Brandvæsenet i videste forstand fungerede som alarmeringscentral i	36	politikredse
Politiet fungerede som alarmeringscentral i	11	—
Telefoncentralerne fungerede som alarmeringscentraler i	9	—
Andre myndigheder var alarmeringscentraler i	2	
I alt	58	politikredse.

I de øvrige 10 politikredse var alarmeringen — bortset fra 2 politikredse — nok centraliseret i større eller mindre grad, men de pågældende politikredse lader sig i betragtning af de mange forskellige ordninger, der praktiseredes inden for samme område, ikke henføre til de ovennævnte grupper.

Medens der således i politikredsene allerede synes at være enighed om, at enhver alarmeringsordning bør baseres på en centraliseret tilkaldelse af brandmandskab m. v., synes uenigheden at opstå, når der bliver spørgsmål om, hvilken institution der bør udføre alarmeringerne, og efter hvilke principper disse bor tilrettelægges.

1°). *Brandvæsenet som alarmeringscentral.*

Det måtte i og for sig forekomme naturligst at lade brandvæsenet i videste forstand fungere som alarmeringscentral og at lade telefoncentralen indstille brandmeldere dertil, eftersom brandvæsenets hurtige udrykning er en afgørende betingelse for en effektiv brandbekæmpelse, ligesom brandvæsenet i almindelighed også vil være nærmeste myndighed til på grundlag af de fra brandmelderen modtagne oplysninger om brandstedet og brandens karakter at skønne over. i hvilket omfang der bør tilkaldes hjælpemandskab o. s. v. Udviklingen har da også medført, at det i over halvdelen af landets

politikredse er brandvæsenet, der modtager den telefoniske brandmelding fra centralen og derefter selv alarmerer eller ved konkrete ordrer til centralen foranlediger alarmeret lokal slukningshjælp, hjælpemandskab, sognefoged, politi etc. Denne udvikling har været begunstiget af det stigende antal nye brandstationer, såvel kommunale som private entreprenørbrandstationer, men betingelserne for, at sådanne brandstationer vil være egnede som alarmeringscentraler er dels — som nævnt — at stationerne er betjent døgnet rundt af vagtmandskab, dels at der efter meldingens modtagelse og den påfølgende omgående udrykning er tilstrækkeligt og kvalificeret mandskab tilbage på stationen til at foretage det fornødne med hensyn til alarmering af lokal slukningshjælp, hjælpemandskab o. s. v., dels endelig at afgrænsningen af brandvæsenets område (slukningsområdet) er foretaget på samme måde som afgrænsningen af telefoncentralområderne, hvilket sidste kun undtagelsesvis vil være tilfældet, idet slukningsområderne afgrænses af kommunegrænser, medens centralområderne er fastlagt efter telefontekniske og økonomiske hensyn.

Efter udvalgets formening har tendensen til på trods af den almindeligvis manglende opfyldelse af de ovennævnte betingelser at centralisere brandalarmeringerne hos brandvæsenet imidlertid i nogen grad sin rod i en tilbøjelighed hos en del kommuner og visse politimestre til at overlade tilrettelæggelsen af brandalarmeringen til den store slukningshjælp ud fra den betragtning, at den store slukningshjælp har ansvaret for brandslukningen og derfor også vil være interesseret i, at alarmeringsplanen udarbejdes således, at hjælpemandskab m. v. tilkaldes hurtigt og effektivt.

I alle disse tilfælde, hvor initiativet til en alarmeringsplan kommer fra brandvæsenet, vil det rent faktisk være sjældent, at brandvæsenet foreslår alarmeringerne henlagt til en anden myndighed end sig selv, men dette må ikke forlede nogen til at tro, at den stedfundne udvikling er resultatet af indgående overvejelse over, hvorfra alarmeringerne hurtigst og mest effektivt bør foretages, ligesom man ikke af udviklingen bør drage den slutning, at brandvæsenet helst selv forestår alarmeringen og selv anser denne ordning for forsvarligst.

2°). *Politistationer som alarmeringscentraler.*

Hvor betingelserne for at henlægge alarmeringerne til brandvæsenet ikke har været til stede, har den næste mulighed for en centraliseret brandalarmering været at lade politikredsens hovedpolitistation forestå alarmeringen. Denne mulighed førtes i organiseret form første gang ud i livet fra 1. april 1936 i Roskilde politikreds, hvor man i forståelse med Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab havde afviklet de enkelte kommuners forskelligartede aftaler med telefoncentralerne til fordel for en centralisation af alle alarmeringer på Roskilde politistation, hvor alarmeringsmaterialet for alle brandkredse i politikredsen opbevaredes.

Rent umiddelbart synes det rigtigt i mangel af andet centralorgan at vælge en hovedpolitistation til alarmeringscentral, idet politimesteren jo på landet fører tilsyn med brandvæsenerne og med alarmeringsordningerne, men ordningen medfører forskellige ulemper, hvorom henvises til et senere afsnit.

3°). *Telefoncentralerne som alarmeringscentraler.*

Når hverken brandstation eller politistation vil kunne anvendes som alarmeringscentral vil det naturligvis medføre uforholdsmæssigt store udgifter at opretholde selvstændige alarmeringscentraler med døgnbetjening, som kun skal ekspedere de forholdsvis fåtallige alarmeringer, der i løbet af et døgn forekommer inden for et alarmeringsområde som f. eks. en politikreds, og tanken om at henlægge alarmeringen til telefoncentralerne har derfor været nærliggende, navnlig da også centraler, der officielt betegnes som »ikke døgncentraler med begrænset tjenestetid« har svarepligt hele døgnet.

Tanken om at gøre selv den mindste landcentral til alarmeringscentral for brandmeldinger var fremme allerede i 30'erne, da Roskildeordningen blev udarbejdet, men den strandede den gang på frygt hos telefonvæsenets ledelse for. at betjeningen på centralerne ikke kunne løse opgaven på betryggende måde. Der henvistes i denne forbindelse til. at de mindre landcentraler er bortliciterede til centralbestyrere, som selv skal sørge for den fornødne medhjælp, hvorfor det forekommer, at betjeningspersonalet ikke er fuldt kvalificeret og navnlig, at der under ferier og

sygdom anvendes midlertidig hjælp, som kan være mangelfuldt instrueret.

Hverken ved de forsøg, som på udvalgets foranledning er anstillet i Store-Heddinge politikreds og andre steder, eller ved virkelige brandalarmeringer er der imidlertid forekommet noget tilfælde, hvor en alarmering er mislykkedes som følge af betjeningens manglende instruktion, hvorhos den øvrige telefontrafik, så vidt det har kunnet konstateres, er blevet afviklet uden væsentlige forsinkelser.

4°). *Andre myndigheder som alarmeringscentraler.*

At lade andre end brandvæsen, politi eller telefoncentraler fungere som brandalarmeringscentraler synes på forhånd at være uigennemførligt -- i det mindste, hvis man vil lægge vægt på ensartede ordninger i samtlige politikredse — allerede af den grund, at ingen andre egnede centrale, offentlige eller halv-offentlige myndigheder har døgnbetjening af publikum, hvorhos indførelse af den fornødne døgnbetjening sådanne steder vil blive urimelig kostbar i forhold til antallet af alarmeringer. Der kan således ikke blive tale om at henlægge alarmeringerne til f. eks. kommunekontorer, selvom de derværende folkeregistre ville udgøre et fortræffeligt oplysningsmateriale til brug ved identifikation af brandsteder og lignende. Alarmeringsordninger baseret på kommunale alarmeringscentraler vides ikke at være forekommet. Derimod har man i enkelte tilfælde ladet den stedlige arrestforvarer fungere som subsidiær **alarmeringscentral** for de kommunale brandvæseners mandskab, f. eks. således, at telefoncentralen, hvis brandinspektøren ikke svarer, indstiller brandmelderen til arresthuset eller blot giver meldingen videre hertil, hvorfra et induktoralarmeringsanlæg tillige betjenes.

Med hensyn til civilforsvarets medvirken ved brandbekæmpelse i fredstid og det i forbindelse hermed stående spørgsmål om at lade C.F.-kolonnerne deltage i brandalarmeringerne bemærkes, at der endnu ikke foreligger faste aftaler om samarbejde mellem brandvæsnerne og civilforsvaret, af hvilken grund ingen af de hidtil praktiserede alarmeringsordninger bygger på civilforsvarets organer som alarmeringscentraler.

Det **vil** ikke — bortset fra hovedgrupperne — være muligt at udtale sig generelt om alarmeringsordningerne, specielt fordi mange ordninger foreligger blandede, dels således, at der inden for samme politikreds anvendes forskellige ordninger i kommunerne, dels derved, at alarmeringsordningerne er udarbejdet efter principperne i flere af de til hovedgrupperne henførte, rene ordninger, idet f. eks. en ordning kan være tilrettelagt således, at en politistation alarmerer stor slukningshjælp, landbetjent, sognefoged og kriminalpoliti efter Roskildeordningens principper, medens den store slukningshjælp alarmerer hjælpemandskab og brandfoged, hvilken sidste igen alarmerer brandfogedassistent og lokal slukningshjælp på afringning.

Udvalget har derfor ment at måtte nøjes med at gennemgå nogle karakteristiske ordninger, specielt sådanne, hvorom udvalget tidligere har udtalt sig over for justitsministeriet eller vedkommende politimester.

2. Typealarmeringsordninger.

Når udvalget i det følgende skal fremkomme med kritiske bemærkninger om forskellige af de hidtidige alarmeringsordninger, må kritikken ikke i alle tilfælde opfattes som en desavouering af de i politimesterindberetningerne (bilag 5) indeholdte erklæringer om, at alarmeringsforholdene er tilfredsstillende, thi hvad der virker sikkert og effektivt i een politikreds eller kommune, kan udmærket karakteriseres som uforsvarligt, hvis samme ordning gennemføres andetsteds. Dette beror ikke alene på de geografiske forhold, bebyggelsestætheden i alarmeringsområdet o. s. v., men i lige så høj grad på, hvorledes kvaliteten af telefoncentralernes personale er og måske navnlig, hvorledes dets kendskab er til kommunegrænserne og brandvæsenets organisation o. s. v. inden for centralområdet. På nogle centraler ekspederes der således af fuldt uddannede og erfarne telefonistinder, medens betjeningen på andre centraler, f. eks. bortforpagtede landcentraler, kan bestå af ganske unge piger, som ved siden af husgerningsarbejde for centralbestyreren passer centralbordet. Under sådanne forhold siger det sig selv. at en alarmeringsordning ikke kan baseres på centralernes lokalkendskab.

A. Indstilling til eet nummer.

Den oprindelige form for telefonvæsenets medvirken ved brandalarmering har været at indstille brandmeldere til eet ganske bestemt nummer, som regel brandvæsenets (en brandstation, brandinspektør eller brandfoged), og derefter ikke foretage videre, før eventuelt den kaldte abonnent begyndte at foretage telefonisk alarmering af brandmandskab etc. enten som almindelige opkald ved bestilling af enkelte forbindelser med påfølgende arbrydelser og nye opkald eller således, at centralen gik ind på ledningen, hver gang den kaldte abonnent brød forbindelsen, hvorefter der indstilledes til nyt nummer. I sidstnævnte tilfælde — bestilling af samtaler på afringning — lagde den kaldende abonnent altså ikke mikrotelefonen, før alle samtaler var afsluttet.

Telefonvæsenets opgaver under brandalarmering adskiller sig således under denne ordning ikke fra den normale ekspedition af abonnenter, nemlig hurtigst muligt at etablere de af kaldende abonnenter ønskede telefonforbindelser med andre abonnenter. Ordningen forudsætter dog, at der et eller andet sted findes en egnet myndighed, der kan fungere som alarmeringscentral, og hvor lister over brandmandskabet m. v. kan opbevares. I begyndelsen har man som oftest ladet alarmeringen foretage ved en kommunal myndigheds foranstaltning under hensyn til, at brandvæsenet var kommunalt organiseret. Det har i denne forbindelse været anset for mindre væsentligt, om alarmeringscentralen var hos det kommunale brandvæsen, på den kommunale politistation eller det kommunale arresthus, idet der kun er blevet lagt vægt på, at der var mulighed for at få alarmeret hele døgnet fra den pågældende alarmeringscentral.

Enkelt-indstillingsordningen har haft sin naturlige anvendelse, så længe de kommunale brandvæsener kun havde slukningspligt i egen kommune, og assistance fra andre kommunale brandvæsener eller entreprenørbrandvæsener ikke skulle tilkaldes. Med det ringe antal telefonnumre som skulle kaldes, når brandmelding var indgået til alarmeringscentralen, bestod der ikke nogen betænkelig risiko for, at udrykningen skulle blive sinket af alarmeringens tilendebringelse, og hvor en del af brandkorpset kunne alarmeres gennem betjening fra alarmeringscentralen eller telefoncentralen af et induktor- eller sireneanlæg, nedbragtes alarmeringstiden naturligvis yderligere.

Den overvejende vanskelighed ved ordningens anvendelse var derfor oprindelig den omstændighed, at kommunegrænserne næsten aldrig faldt sammen med centralgrænserne, hvilket havde til følge, at telefoncentralerne, hvis instrukser kun lød på indstilling af brandmeldere til eet bestemt nummer (eventuelt eet nummer pr. kommune), meget ofte indstillede sine abonnenter til en forkert alarmeringscentral, hvorfra brandmeldingen efter foretagen undersøgelse af de geografiske forhold måtte dirigeres til den rette alarmeringscentral til videre foranstaltning.

Efter at der var åbnet mulighed for at overlade slukningspligten i kommunerne til entreprenørbrandvæsener, kommunale eller private, med den virkning, at de lokale brandvæsener kun tjente dels som lille slukningshjælp dels som hjælpemandskab for den store slukning·hjælp, begyndte alarmering på afringning på grund af det større antal numre tidsmæssigt at blive et problem, som søgtes overvundet enten ved henlæggelse af alarmeringscentralerne til myndigheder, der ikke aktivt skulle deltage i brandslukningen, eller ved anvendelse af flere alarmeringscentraler med et mindre antal opgaver, således at alarmeringen ioregik som en kædereaktion. Ved sidstnævnte alarmeringssystem kunne f. eks. en brandinspektør selv alarmere sit mandskab, såvel det faste til sprøjten ?om det lokale til assistance på brandstedet, medens brandfogden selv tilkaldte brandassistenten og den lille slukningshjælp, og politiet tilkaldte sognefoged, landbetjent og kriminalpoliti.

Hvor alarmeringen i væsentlig grad udføres ved bestilling af telefonsamtaler på afringning fra en enkelt alarmeringscentral (brandstation, brandinspektør eller lignende), vil udrykning dog meget nemt kunne sinkes af alarmeringens tilendebringelse, medens der i tilfælde, hvor alarmering sker efter kædesystemet (flere alarmerings»centraler«, der sættes igang af hovedalarmeringscentralen) vil være rige muligheder for, at et brud på »kæden« forårsager hele alarmeringens sammenbrud, således at f. eks. den lokale slukningshjælp ikke giver møde. Det må endvidere befrygtes. at også dette system vil

kunne forårsage forsinkelser i alarmeringen, idet en central med en enkelt telefonistinde meget hurtigt kan overvældes med telefontrafik, hvis det drejer sig om afgivelse af korte meldinger.

I store byer med fast brandvæsen, der kun i ringe omfang eller slet ikke har slukningspligt uden for byen, og hvor i det væsentlige alt brandmandskab følger med sprøjten under udrykningen, er enkeltindstillingsordningen den vigtigste og rigtige alarmeringsordning, som det også nærmere er omtalt ovenfor i afsnittet om alarmeringsforholdene i København og købstæderne.

I landdistrikterne har enkeltindstillingsordningen, som den praktiseres i de fleste politikredse, hvor den endnu anvendes, imidlertid efter udvalgets skøn overlevet ?ig selv, og allerede den omstændighed, at det normalt vil være det slukningspligtige brandvæsen, der skal alarmere, hvilket som regel kun vil kunne ske forsvarligt, hvis der er vagtmandskab tilbage på stationen efter udrykningen, samt det forhold, at det lokale mandskab m. v. som oftest vil blive alarmeret på afringning fra en udensogns, fjerntbeliggende central, bør bevirke, at enkeltindstillingsordningen opgives som egnet til generel løsning af alarmeringsproblemerne i landdistrikterne.

B. Roskildeordningen.

På initiativ af Dansk Brandværns Komité blev der mellem politimesteren i Roskilde m. v. og Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab i marts måned 1936 truffet aftale om gennemførelse af en ny brandalarmeringsordning i Roskilde politikreds, således at de hidtidige forsinkelser og øvrige ulemper ved telefonisk alarmering pa afringning kunne undgås. Ordningen var for så vidt kun en udvikling af enkeltindstillingsordningen, idet alle de i politikredsen beliggende centraler blev instrueret om ved brandmelding blot at indstille brandmeldere til Roskilde nr. 47. Roskilde politi, samt forblive på ledningen på medlytning, således at brandmeldingens afgivelse altså blev påhørt af centralbetjeningen, der herved blev bekendt med brandstedets beliggenhed. Når brandmelderen derefter afbrød sin forbindelse med politistationen, foretog denne ved hjælp af nogle af politiet kommunevis udarbejdede fortegnelser over alt brandmandskab i politikredsen en undersøgelse af, hvem der var mødepligtig slukningshjælp i den pågældende brandkreds. Telefonnumre på stor og lille slukningshjælp m. v. dikteredes derefter til centralen, som stadig holdt ledningen til politistationen åben. Først når centralbetjeningen havde noteret alle de dikterede numre, blev forbindelsen nedbrudt, hvorefter centralen foretog opkald i henhold til notaterne og derunder gav oplysning om brandstedets beliggenhed.

Den nævnte form for bestilling af telefonsamtaler adskilte sig fra bestilling af numre på afringning derved, *at* centralen forblev på ledningen og aflyttede brandmelderens samtale med den kaldte abonnent (alarmeringscentralen). *at* den kaldte abonnent (alarmeringscentralen) derefter dikterede til brandmelderens telefoncentral, hvilke telefonnumre, der skulle alarmeres, *at* alarmeringscentralen ikke skulle afvente svar fra kaldte telefonnumre, *at* telefoncentralen selv skulle afgive besked til de telefonnumre, der alarmeredes, og *at* telefoncentralen skulle melde tilbage til alarmeringscentralen, såfremt kaldte telefoner ikke havde svaret på tilringning.

Da et sådant alarmerings-arrangement imidlertid lå noget uden for det sædvanlige, specielt fordi centralbetjeningen skulle forblive på ledningen under hele alarmeringen og derved praktisk taget ville blive afskåret fra at ekspedere andre abonnenter, hvis alarmeringen blev langvarig, havde Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab betinget sig, at den dikterede nummerserie ikke omfattede mere end 6 abonnenter. Selskabet mente det nemlig ikke muligt at ekspedere den øvrige trafik tilfredsstillende, hvis en telefonistinde i videre omfang blev optaget af brandalarmeringen. De eventuelt i øvrigt nødvendige opkald til mandskab m. v. måtte Roskilde politi derfor som hidtil foretage på afringning.

I forhold til de tidligere praktiserede ordninger betød Roskildeordningen en meget stor forbedring, allerede af den grund, at alle kommuner inden for et meget stort område fik samme alarmeringsordning. hvorved de tidligere ofte forekommende grænseproblemer blev reduceret væsentligt.

Set fra politiets synspunkt frembød Roskildeordningen betydelige fordele, eftersom

den egentlige alarmering nu blev henlagt til en anden myndighed, på hvis dispositioner politiet dog havde afgørende indflydelse under hver alarmering.

For telefoncentralernes vedkommende betød Roskildeordningen, at der pålagdes centralbetjeningen opgaver, som gik ud over normalt centralarbejde, men dog ikke i videre omfang, end at det var forsvarligt at overlade arbejdet til de almindelige ekspeditionspladser. Som ordningen praktiseredes, var det endvidere klart, at telefonselskaberne aldrig kunne have noget selvstændigt ansvar for fejlalarmeringer, hvilket i øvrigt også gang på gang pointeredes af selskaberne over for politimestrene, idet fejl i alt væsentligt kun ville forekomme, når alarmeringscentralen dikterede en forkert nummerserie for den pågældende brand. Sådanne fejl ville i øvrigt ofte blive redresseret af centralbetjeningen, som jo tillige havde hørt, hvor brandstedet var beliggende, og hvis lokalkendskab ofte var større end Roskilde-politiets.

Selv om væsentlige forbedringer således var opnået, og selv om justitsministeriet anså Roskildeordningen for så god, at ministeriet i sit cirkulære af 1941 mente at kunne anbefale den til gennemførelse i alle politikredse, kunne Roskildeordningen dog ikke betragtes som nogen endelig løsning af problemerne i forbindelse med telefonvæsenets medvirken ved brandalarmeringer. En væsentlig indvending, men måske overvejende af psykologisk art, måtte det være, at brandmeldere af den lokale central skulle omstilles til en fjerntliggende politistation i Roskilde, hvorfra brandmeldingen videregives bl. a. til brandmandskabet i den brandkreds, hvorfra opringningen kom. Uanset at et sådant arrangement telefonteknisk ikke frembyder problemer og vel næppe medfører betragtelige forsinkelser i alarmeringen i forhold til det tilfælde, at alarmeringscentralen er beliggende i brandstedets brandkreds, må vel befolkningen finde det urimeligt med sådanne »omvejsekspeditioner« over lange afstande, og der vil være en nærliggende fare for, at brandmeldere i misforstået iver efter at fremskynde brandvæsenets udrykning ringer direkte til det formodet slukningspligtige brandvæsen, hvorved der vil opstå betydelig risiko for, at bl. a. lokal slukningshjælp ikke alarmeres. Befolkningen vil endvidere finde det mærkeligt, at man, når der hos telefoncentralen bestilles »brandvæsenet«, får forbindelse med en politistation. En Roskildeordning må derfor være forbundet med et meget betydeligt oplysningsarbejde i befolkningen, således at det gøres klart, at ordningen ikke medfører alarmeringens forsinkelse.

Den alt afgørende indvending imod Roskildeordningen må dog blive, at den ikke vil være i stand til at løse problemerne i forbindelse med indstilling af brandmeldende telefonabonnenter i grænseområdet mellem to politikredse med hver sin alarmeringsordning til den rigtige alarmeringscentral. Dette hænger sammen med, at de af tekniske hensyn bestemte grænser for telefoncentralernes områder kun ganske undtagelsesvis og da kun over korte strækninger falder sammen med de efter administrative og historiske hensyn fastlagte politikreds- og kommunegrænser, hvilke sidste som regel ej heller er sammenfaldende*). Centralerne i politikredsenes grænsedistrikter vil derfor i almindelighed have sine abonnenter fordelt i to eller flere politikredse, og da centralbetjeningen ikke uden videre kan have kendskab til, hvorledes abonnenterne er fordelt i politikredsene, hvorved i øvrigt bemærkes, at ingen alarmeringsordning bør være baseret på centralbetjeningens lokalkendskab, vil der være rig mulighed for indstilling af sådanne abonnenter til forkert alarmeringscentral eller brandvæsen, medmindre der mellem vedkommende politimestre træffes aftaler om særordninger for grænsedistrikterne, sålede3 at alle telefonabonnenter under samme »grænsecentral« uanset politikredsgrænser i alarmeringsmæssig henseende henføres til samme alarmeringscentral. Denne må i så fald være forsynet med tilstrækkeligt oplysningsmateriale til at kunne instruere brandmelderens telefoncentral om alarmering også efter de i nabopolitikredsene gældende alarmeringsordninger.

Alarmeringsproblemerne i grænseområderne vil derfor kun kunne løses, og endda kun tilnærmelsesvis, ved en »mageskiftning«

) Bortset fra mindre øer falder f. eks. inden for K.T.A.S's koncessionsområde grænserne for politikredse, kommuner og centralområder kun sammen på en ca. 10 km lang strækning på grænsen mellem Frederikssund og Københavns amts søndre birks politikredse, men grænsen følger da også her et åløb.

af grænsecentraler, altså i realiteten en ændring af politikredsgrænserne ud fra alarmeringstekniske hensyn. Sådanne grænsereguleringer ved aftale er, så vidt vides, kun forekommet i et enkelt tilfælde, og udvalget vil anse det for udelukket, så længe andre muligheder ikke er prøvet, at løse problemerne ved disse reguleringer.

Ex tuto bemærkes, at det vil være praktisk udelukket at regulere de efter tekniske hensyn bestemte centralgrænser, hvilket kun ville kunne gøres ved en urimelig kostbar omlægning af et uhyre antal kabler og stanglinier med deraf følgende unødvendig fordyrelse af telefonen. En løsning af Roskildeordningens grænseproblemer ad denne vej må derfor ligeledes anses for udelukket.

Et skoleeksempel på den rene Roskildeordnings utilstrækkelighed i grænseområder danner Hedehusene central, som er beliggende i Roskilde politikreds, men hvis overvejende antal abonnenter bor i Københavns amts søndre birk. hvorfor aftaler om brandalarmeringer under denne central tidligere er blevet afsluttet mellem politimesteren i Søndre Birk og Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab. I marts 1929 blev der således også mellem de nævnte parter truffet overenskomst ora, at samtlige centraler i Søndre Birk samt central Hedehusene ved brandmeldinger skulle indstille abonnenter til central 1470, Falcks hovedstation i København, hvorfra der på afringning skulle foretages opkald til det lokale brandmandskab. 1. april 1936 blev der — som allerede omtalt — i Roskilde politikreds gennemført en ny brandalarmeringsordning, der også kom til at omfatte central Hedehusene under hensyn til, at denne central var beliggende i Roskilde politikreds. Roskildeordningen gennemførtes dog uden forudgående aftale med politimesteren i Søndre Birk. der således var ubekendt med, at central Hedehusene på foranledning af politimesteren i Roskilde blev instrueret om at indstille alle brandmeldere, herunder også de i Søndre Birk boende, men til centralen hørende abonnenter, til alarmeringscentralen på Roskilde politistation i stedet for til Falck i København som aftalt med politimesteren i Søndre Birk i 1929.

I den følgende tid efter Roskildeordningens indforelse forekom det gang på gang, at alarmeringscentralen i Roskilde afviste brandmeldere fra Hedehusene central, fordi de boede uden for politikredsen, og henviste dem til at kalde f. eks. Taastrup brandvæsen, der igen henviste brandmelderen til at kalde Falck i København i overensstemmelse med de i Søndre Birk gældende slukningsoverenskomster. Brandmeldingerne fra central Hedehusene blev derfor ofte forsinket væsentligt, men først i december måned 1937 blev politimesteren i Søndre Birk bekendt med forholdet. En henstilling om tilbagevenden til den i 1929 aftalte ordning blev imidlertid afvist af Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab under henvisning til, at selskabet med politimesteren i Roskilde havde aftale om at indstille central Hedehusenes abonnenter til alarmeringscentralen i Roskilde, og at det som følge af manglende kendskab til politikredsens grænser ikke var muligt for centralbetjeningen at udskille de i Søndre Birk boende abonnenter til indstilling til Falck i København, medmindre abonnenten selv oplyste, at han boede uden for Roskilde politikreds.

Der blev derefter mellem politimestrene i Roskilde og Søndre Birk optaget forhandling om ordning af alarmeringsforholdene under central Hedehusene, og i 1939 tiltrådte politimesteren i Roskilde, at central Hedehusene udgik af Roskilde politikreds' alarmeringsordning og fra 1. januar 1940 overførtes til Søndre Birk med indstilling af alle abonnenter til Falck i København, fra 1944 med indstilling af brandmeldere til Taastrup brandvæsen.

Dersom brandmeldere i grænseområder mellem to politikredse med forskellige alarmeringsordninger skal kunne udskilles til rette alarmeringscentraler uden medvirken af nabopolitikredsens politi vil det være muligt at følge to veje. nemlig enten udskillelse ved hjælp af oplysninger fra brandmelderen (afsnit C, bindemærke- og oblatordning) eller udskillelse ved telefoncentralens foranstaltning ved hjælp af det på centralen anbragte abonnentkartotek (afsnit D). Af disse muligheder har kun den første været prøvet i praksis i forbindelse med Roskildeordningen, medens den sidstnævnte anvendes i forbindelse med den af udvalget udarbejdede alarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen).

C. Bindemærke- og oblatordning i forbindelse med Roskilde-ordningen.

Et oplysningsmateriale, der angiver i hvilken politikreds, eventuelt tillige kommune og brandkreds, den til meldingens afgivelse benyttede telefon befinder sig, kan anbringes på eller ved telefonapparatet i form af oblater, papskilte, bindemærker o. s. v. Brandmelderen må i så fald til centralbetjeningen eller alarmeringscentralen oplyse, hvad der er angivet på mærkatet, og alarmering af det rigtige brandvæsen og -mandskab vil derefter kunne ske hurtigt og sikkert. Anvendelsen af bindemærke- eller oblatordningen, som systemet sædvanligvis betegnes, vanskeliggøres dog af, at brandmeldinger som regel afgives af folk i en ophidset eller nervøs tilstand, som ofte er forbundet med manglende evne til at forklare centralen mærkatets indhold. Systemet virker endvidere psykologisk uheldigt, idet det kan give brandmelderen indtryk af alarmeringsordningens ineffektivitet, at rigtig alarmering af brandvæsen er betinget af, at alarmeringscentralen hos brandmelderen får oplysninger, som normalt må anses for at være myndighederne bekendt. Endelig vil manglende lys i f. eks. en brændende gård kunne udelukke læsning af mærkatets angivelser. De her nævnte ulemper vil naturligvis kunne overvindes, såfremt befolkningen til stadighed instrueres om at gøre sig bekendt med, i hvilken brandkreds m. v. deres telefon er opstillet, forudsat at instruksen følges, men selv i så fald vil systemet komme til kort, når fremmede brandmeldere benytter den pågældende telefon.

Fra telefonvæsenets side har bindemærkeordningen aldrig været velset, fordi mærkerne som omtalt i et tidligere afsnit kan forårsage funktioneringsfejl på telefonapparaterne, ligesom udskiftning af mærker ikke har kunnet garanteres af telefonvæsenet, når apparater flyttedes etc. Med hensyn til anbringelse af oblater på telefonapparater i vælgerskiver eller ved påklæbning vil der endvidere være nærliggende mulighed for fejltagelser ved udskiftning og flytning af apparater uden samtidig ændring af oblaterne. Ved generel ændring af en alarmeringsordning, der er baseret på oblatordningen vil en udskiftning eller rettelse af hver enkelt oblat på telefonapparaterne blive uforholdsmæssig dyr.

En forsvarlig ordning af brandalarmeringen kan derfor efter udvalgets skøn ikke baseres på bindemærke- eller oblatordningen.

D. Udskillelse ved hjælp af abonnentkartoteket i forbindelse med Roskildeordningen.

Den anden måde, hvorpå man kan udskille brandmeldere efter politikredse m. v., er benyttelse af et oplysningsmateriale, der består af de på centralerne beroende abonnentkartoteker eller abonnentfortegnelser, hvori det ud for hver abonnent anføres, til hvilken alarmeringscentral den pågældende skal indstilles. Hvis denne ordning skulle benyttes i forbindelse med Roskildeordningen, ville telefonistinden, når brandmelding indgik til centralen, kun have at finde abonnentens kort i kartoteket eller hans nummer på abonnentfortegneisen, og derefter indstille vedkommende til den på kortet eller fortegnelsen ud for hans nummer anførte alarmeringscentral. På købstadcentraler eller andre store centraler, må brandalarmeringen eventuelt, da telefonistinden ikke kan forlade sin ekspeditionsplads ved bordet, og da abonnentkartoteket ikke kan nås fra pladsen, omstilles til forstanderindepladsen, hvorfra indstilling til alarmeringscentralen derefter kan ske.

Der vil med dette system være forbundet den fordel, at brandmelderen blot til centralbetjeningen vil kunne melde brand og derefter foretage afringning uden at afvente videre ekspedition, idet betjeningen på magnetocentraler i det alt overvejende antal tilfælde vil have mulighed for at fastholde opkaldet fra brandmelderen og dermed indirekte identificere brandstedets beliggenhed. Til alarmeringscentralen vil derfor blot kunne oplyses, at X-nr. har meldt brand, og at den pågældende telefon er installeret hos N.N., hvorefter alarmeringscentralen dikterer den for N.N.'s brandkreds gældende nummerserie.

En sådan Roskildeordning med mulighed for adskillelse af egne og andres brandmeldere i grænseområderne ved hjælp af telefoncentralernes abonnentkartoteker vil være forholdsvis nem og billig at administrere, også fordi centralbetjeningens undersøgelse af abonnentkartoteket kun var nødvendig på centraler, hvis områder ligger i to eller flere po-

litikredse. Dersom de øvrige forudsætninger for indførelse af Roskildeordningen overalt var til stede, ville udvalget være tilbøjeligt til at anse denne forbedrede Roskildeordning for muligt egnet til universel alarmeringsordning. I politikredse med spredt bebyggelse, f. eks. i mange af de jydske politikredse, vil en Roskildeordning selv i den her skitserede form dog næppe vise sig fuldt tilfredsstillende, og som tidligere nævnt kan man ikke længere forudsætte, at der opretholdes døgnvagt på alle i betragtning kommende politistationer. Som man senere skal gøre rede for, vil det være muligt gennem anvendelse af det omtalte udskillelsesprincip ved hjælp af abonnentkartotekerne at nå frem til en alarmeringsordning, der ganske vist forudsætter noget mere omfattende administration, men dog efter udvalgets opfattelse byder på så væsentlige fordele i henseende til hurtighed og effektivitet, at tanken om udbygning og videre udbredelse af Roskildeordningen bør opgives.

E. Bornholmsordningen.

Strengt taget foreligger der ikke på Bornholm nogen særegen alarmeringsordning, men det særlige, der berettiger Bornholm til omtale under typealarmeringsordninger, er, at slukningsområder og alarmeringsområder falder fuldstændig sammen med centralområderne, således at ingen grænseproblemer forekommer. Oprindelig var der på Bornholm som andetsteds i landet betydelige vanskeligheder forbundet med alarmeringer i områder mellem to forskellige slukningsdistrikter, hvis grænser ikke faldt sammen med telefoncentralgrænserne. Under hensyn til at øen kun bestod af een politikreds (nr. 18) samt til, at der mellem flere af kommunerne og de statslige C.B.-kolonner i Neksø og Allinge var opnået aftale om, at C.B.-kolonnerne kunne fungere som stor slukningshjælp med alarmeringscentral på C.B.-stationerne, lykkedes det imidlertid under sidste krig justitsministeriets brandudvalgs daværende formand, nuværende departementschef i justitsministeriet V. Boas, at overtale kommunerne til at lade slukningsområderne følge centralområderne. Ved telefonisk brandalarmering vil en central herefter aldrig være i tvivl om, til hvilken alarmeringscentral (brandvæsen eller politistation), der skal indstilles, idet samtlige abonnenter under samme central skal dirigeres til nøjagtig den samme alarmeringscentral, hvorfra lokalt mandskab alarmeres efter en ren Roskildeordning.

Udvalget er af den formening, at der næppe ville være anledning til at overveje særlige alarmeringsordninger, dersom slukningsområder, alarmeringsområder og telefoncentralområder kunne bringes til at falde sammen overalt i landet på samme måde som på Bornholm, men efter de drøftelser, man har haft bl. a. med justitsministeriets brandudvalg og (i anden forbindelse) med politimestrene i Aabenraa, Graasten og Tønder, er man kommet til det resultat, at foranstaltninger i så henseende ikke vil kunne gennemføres uden for mindre områder som f. eks. Samsø og Ærø, så længe det er overladt til de enkelte kommuner at tilrettelægge deres brandslukningsberedskab uden anden indblanding fra det offentliges side end tilsynet med beredskabets forsvarlighed.

Den kommunale selvbestemmelsesret og politimestrenes utilbøjelighed til at lade personale fra en politikreds handle for andre politikredses områder udelukker formentlig påbud om tilvejebringelse af overensstemmelse mellem sluknings-, alarmerings- og telefonområder.

F. Alarmeringsordningen i Voer, Nim m. fl. herreder.

I sommeren 1949 afholdt justitsministeriets brandudvalg øvelse i Brædstrup, politikreds nr. 37, og herunder viste det sig, at den stedlige alarmeringsordning ikke virkede tilfredsstillende. Bl. a. gav ingen af det lokale slukningsmandskab møde. Den for politikredsens Brædstrup-område på dette tidspunkt gældende alarmeringsordning er beskrevet i politimesterens indberetning (bilag 5). Efter det heri af politimesteren oplyste skulle centralerne af egen drift alarmere brandfoged, brandfogedassistent, stor slukningshjælp og sognefoged, hvorved dog bemærkes, at Jydsk Telefon-Aktieselskab til udvalget har meddelt, at telefoncentralerne i det pågældende område ikke havde modtaget instrukser om alarmeringsordningen. Alarmering af brandfoged m. fl. må derfor antages i almindelighed at være sket pr. konduite.

På foranledning af justitsministeriets brandudvalg lod politimesteren i Voer og Nim

m. fl. herreder derefter udarbejde forslag til en ny alarmeringsordning, og i skrivelse af 2. december 1950, hvoraf nærværende udvalg modtog en genpart (bilag 7), godkendte justitsministeriet det pågældende forslag til gennemførelse i den del af politikredsen, hvori Zoneredningskorpset i Brædstrup havde slukningspligt. Af bemeldte skrivelse fremgik det, at telefoncentralerne fremtidig af egen drift skulle alarmere den store slukningshjælp, brandfoged, brandfogedassistent og det faste mandskab med telefon samt kriminalpoliti, landbetjent eller politikontor. Alarmeringen skulle foregå på grundlag af alarmeringstavler, der indeholdt de nødvendige oplysninger for hver brandkreds inden for vedkommende telefoncentrals område.

Efter beskrivelsen af ordningen i den fra justitsministeriet modtagne genpart af godkendelsesskrivelsen måtte man formode, at der for hver telefoncentral i Brædstrupområdet kun udarbejdedes een alarmeringstavle, ligesom man måtte antage, at alarmeringsordningen byggede på de samme principper, som den forsøgsordning, udvalget allerede på daværende tidspunkt havde foranlediget gennemført i Store-Heddinge politikreds.

1 en af Jydsk Telefon-Aktieselskab over sagen afgiven erklæring blev udvalget ganske vist senere gjort bekendt med, at telefoncentralerne i Brædstrupområdet i de tilfælde, hvor et centralområde dækkede flere kommuners områder helt eller delvis, var blevet forsynet med en alarmeringstavle for hver enkelt af de pågældende kommuner, men udvalget fandt under hensyn til Brædstrup-områdets ringe udstrækning og til, at justitsministeriet allerede havde godkendt alarmeringsordningen, ikke anledning til at skride ind, før man fra Jydsk Telefon-Aktieselskab i februar måned 1952 modtog forespørgsel om, hvorvidt udvalget kunne tiltræde, at selskabet medvirkede til gennemførelsen af en af politimesteren nu i detailler udarbejdet alarmeringsordning, der skulle gælde for hele politikredsen, og hvortil udkast var blevet forelagt telefonselskabet af politimesteren.

Princippet i dette udkast adskilte sig fra det af justitsministeriet i 1950 godkendte forslag vedrørende Brædstrup-området kun på følgende fire punkter:

1) Alarmeringstavlerne forudsattes udarbejdet og å jourført af den store slukningshjælp.
2) Der ønskedes ikke — som af justitsministeriet forudsat — anført brandkredsbetegnelser ud for hver abonnent i telefoncentralernes abonnentkartoteker, idet det forudsattes, at centralbetjeningen vidste eller ved samtale med brandmelderen eller den først alarmerede skaffede sig oplyst, i hvilken kommune og brandkreds brandstedet var beliggende.
3) Den store slukningshjælp skulle ved kontrolopringning til den alarmerende telefoncentral sikre sig, at alarmeringen af lokalt mandskab var udført i overensstemmelse med planen.
4) Alle brandfogder og brandfogedassistenter inden for den alarmerende centrals område skulle tilkaldes, dog kun for så vidt de pågældende boede i brandkredse, der lå inden for en afstand af 4 km fra ydergrænserne i brandstedets brandkreds.

I skrivelse af 31. marts 1952 meddelte udvalget politimesteren, at man, selv om alarmeringsordningens principper måtte være godkendt af justitsministeriet, ikke mente at kunne anbefale ordningens gennemførelse i hele politikredsen. Uanset denne udtalelse lod politimesteren den 3. juni 1952 ordningen sætte i kraft i den resterende del af politikredsen, idet der bl. a. til samtlige brandfogder, landpolitibetjente og telefoncentraler i politikredsen udsendtes nye instrukser for den telefoniske brandalarmering, jfr. bilag 7, underbilagene 1, 2 og 3.

Udvalget havde herefter ikke andet at gøre end at henlede justitsministeriets opmærksomhed på de punkter i ordningen, som efter udvalgets opfattelse var mindre heldige, hvilket skete i skrivelse af 28. juli 1952 (bilag 8), hvori man samtidig henstillede til overvejelse, at der til prøvelse af alarmeringsordningens effektivitet foretoges alarmeringsøvelser i politikredsen ved justitsministeriets brandudvalgs foranstaltning. Sådanne øvelser foretoges med deltagelse af repræsentanter for nærværende udvalg den 6. maj 1953, jfr. nærmere nedenfor.

Efter udvalgets opfattelse må hovedprincippet i den omhandlede alarmeringsordning, nemlig at tilkaldelse af brandvæsen og mandskab m. fl. sker af egen drift fra den meldingsmodtagende telefoncentral i henhold til et forud fremstillet, på centralerne beroende alarmeringsmateriale, anses for rigtigt, idet enhver forsinkelse ved brandmeldingens om-

dirigering til en fjerntliggende alarmeringscentral undgås. Skal alarmeringen imidlertid kunne udføres sikkert og hurtigt af telefoncentralerne uden medvirken af brandvæsen eller politi i de enkelte tilfælde, må det forudsætte, at det oplysningsmateriale, hvormed centralbetjeningen er forsynet, til stadighed å jourföres, og at materialet overskueligt og utvetydigt angiver, hvem der skal tilkaldes, når brandmelding er indgået. Intet bør være overladt til udførelse pr. konduite, og intet led i en alarmeringsordning bør være baseret på centralbetjeningens formodede lokalkendskab. Endelig bør instrukser til telefoncentralerne om brandmelding udfærdiges gennem telefonadministrationerne, som har erfaring for, hvorledes en instruks bør formes og opstilles for bedst at tjene sit formål.

Det forekommer udvalget, at den del af det i Voer-Nim-ordningen indgående alarmeringsmateriale, der er stillet til telefoncentralernes rådighed, lader en del tilbage at ønske i henseende til opfyldelse af de ovenfor omtalte krav. Det pågældende materiale består i realiteten kun af en almindelig instruks fra politiet til centralbestyrerne samt af en eller flere til ophængning på centralerne bestemte kartontavler, der på temmelig uoverskuelig måde kommunevis angiver telefonnumre på stor slukningshjælp, politi, sognefoged, brandfogder og brandfogedassistenter.

Identifikation af den brandkreds, hvori brandstedet er beliggende, hvilket i almindelighed vil være samme brandkreds som den, hvorfra den brandmeldende telefonabonnent ringer op, er endvidere som oven for antydet overladt til centralbetjeningen, der af politiet formodes at vide, i hvilke kommuner de forskellige abonnenter bor. Hvis centralbetjeningen i så henseende skønner forkert, vil i det mindste den forkerte lokale slukningshjælp blive tilkaldt, og da politiet samtidig har instrueret brandfogderne m. fl. om, at de ikke behøver at rykke ud, hvis de alarmeres til en brand mere end 4 km fra deres egen brandkreds, vil resultatet af centralens lejlskøn let blive, at enhver lokal slukningshjælp udebliver. Naturligvis kan vanskelighederne ved at henføre abonnenterne til de rigtige kommuner og brandkredse overvindes ved, at centralbetjeningen spørger brandmelderen eller den først alarmerede brandfoged om. i hvilken kommune eller brandkreds brandstedet er beliggende, men erfaringen viser, dels at folk kun undtagelsesvis erindrer den korrekte betegnelse for den brandkreds, hvori de bor, dels at forespørgsler fra den, der modtager brandmeldingen, om forhold, som det forekommer befolkningen selvfølgeligt, at lokale myndigheder og institutioner er bekendt med, virker psykologisk uheldige og svækker befolkningens tillid til alarmeringsordningens effektivitet. Dette gælder så meget mere, som forespørgsler og fejlskøn vil kunne undgås ved mærkning af telefoncentralernes abonnentkartoteker eller -fortegnelser med oplysning om brandkredse etc.. hvilket justitsministeriet også rigtigt forudsatte i sin godkendelsesskrivelse af 2. december 1950. Ved en sådan mærkning vil centralernes alarmeringsmateriale imidlertid blive praktisk taget identisk med det i udvalgets forsøgsordning indgående alarmeringsmateriale, der af politimesteren i politikreds nr. 37 skønnes vanskeligt og bekosteligt at ajourføre.

Den i Voer-Nim-ordningen forudsatte kontrolopringning fra den store slukningshjælp til den alarmerende telefoncentral, som spørges om, hvilken lokal slukningshjælp der er alarmeret til branden, må i almindelighed forekomme overflødig, allerede fordi man må forlange, at en sådan kontrolopringning først foretages en passende lang tid efter, at den store slukningshjælp selv (som den første) er blevet alarmeret, idet kontrolopringningen ellers vil kunne gribe forstyrrende ind i centralens — som vi skal se — meget omfattende og tidkrævende alarmering af lokal slukningshjælp, hvorved bemærkes, at landcentralerne ofte kun er betjent af en enkelt ekspedient (centralbestyrer eller medhjælper).

Hvad der gør Voer-Nim-ordningen særegen i forhold til andre alarmeringsordninger er imidlertid det formentlig nye princip, at der ved brand altid tillige skal alarmeres lokal slukningshjælp fra visse nabokredse til den brandkreds, hvori brandstedet er beliggende. Hensigten med bestemmelsen om tilkaldelse af brandfoged og brandfogedassistenter i brandkredse, der ligger inden for en afstand af 4 km fra brandstedets brandkreds, er udmærket, nemlig at sikre, at der altid møder en eller anden form for lokal slukningshjælp ved brand. Den nugældende brandpolitilovs §§ 41 og 42 afgiver muligt også, som af politimesteren forudsat, fornøden

hjemmel til at pålægge de nævnte brandfogder og -assistenter at give møde, selv om branden ikke er i deres egne brandkredse. Spørgsmålet er imidlertid, om ikke den anførte hjemmel bør benyttes som en undtagelse, altså efter den kompetente brandfogeds skøn over, om omfanget og arten af en bestemt brand gør det påkrævet at tilkalde assistance fra visse nabobrandkredse. Det må nemlig skønnes principielt uheldigt dels at antallet af de personer, der skal tilkaldes til en brand, gøres større end nødvendigt af hensyn til brandbekæmpelsen m. v., dels at hele alarmeringen sinkes af tilkaldelse af personer, som i mange tilfælde ikke har mødepligt til den konkrete brand, og som ej heller giver møde, hvilket de i henhold til de af politiet udfærdigede instrukser vil kunne undlade, hvis brandstedets brandkreds ligger mere end 4 km fra deres egen brandkreds.

I tilfælde af, at brandfogder m. fl. efter instruksen har mødepligt, er det derhos pålagt dem selv at alarmere deres lokale mandskab med assistance fra telefoncentralerne, og det siger sig selv, at fremmødet derfor i visse tilfælde vil blive meget stort, f. eks. hvis der tilkaldes lokal slukningshjælp fra 3—4 mødepligtige brandkredse, hvilket må antages gennemsnitligt at ville blive tilfældet. Hvervet som medlem af en lokal slukningshjælp vil således blive mere byrdefuldt end i andre politikredse, det vil endvidere virke sløvende og inkonsekvent, at brandfogder m. fl. i de fleste tilfælde tilkaldes uden at de har mødepligt, og endelig må det befrygtes, at 4-km-reglen vil blive fortolket »elastisk« af de personer, der alarmeres, ud fra den betragtning, at et eller flere af de andre lokale slukningskorps, som alarmeres til en udensogns brandkreds, nok giver møde.

De i politikreds nr. 37 anvendte alarmeringstavler, som er eller burde være ophængt på centralerne er udarbejdet kommunevis, således at der findes een tavle for hver kommune, som dækker telefoncentralområdet helt eller delvis. Ordningen må derfor forudsætte, at der, ligegyldigt hvor en telefonabonnent bor inden for en given kommunes område, altid skal tilkaldes de samme brandfogder og brandfogedassistenter. Om abonnenten bor i kommunens centrum, eller han bor på grænsen til en anden kommune, skal alarmeringen være den samme. Dette må imidlertid betyde, at man, for at 4 km-reglen overhovedet skal have nogen betydning, altid ved tavlens udarbejdelse må tage hensyn til, hvad der skal være gældende for enhver af de yderligst i kommunen boende telefonabonnenter, og en konsekvent anvendelse af 4 km-princippet må således betyde, at hver alarmeringstavle skal indeholde numre på samtlige brandfogder og -assistenter inden for kommunens område, men samtidig skal den indeholde numrene på brandfogder og -assistenter, hvis brandkredse helt eller delvis ligger inden for en 4 km bred bræmme om hele den nævnte kommune. Det er klart, at en sådan alarmeringstavle i almindelighed vil blive uforholdsmæssig omfattende, og alarmeringer under telefoncentralernes medvirken vil være håbløs, dersom der ikke gennemføres et andet udskillelsesprincip end centralbetjeningens lokalkendskab og de alarmerede brandfogder m. fl.'s skøn over, hvorvidt de er mødepligtige.

Politimesteren i politikreds nr. 37 har i skrivelse af 4. september 1952 til justitsministeriet (bilag 9) søgt at imødegå udvalgets indvendinger imod alarmeringsordningen, men bortset fra, at der i skrivelsens punkt 3 er redresseret en misforståelse for så vidt angår antallet af og det stedlige gyldighedsområde for de på centralerne ophængte alarmeringstavler, har det af politimesteren i den nævnte skrivelse anførte ikke givet udvalget anledning til at ændre sin opfattelse af eller stilling til ordningen.

Med hensyn til de i politikreds nr. 37 den 6. maj 1953 af justitsministeriets brandudvalg afholdte alarmeringsøvelser (jfr. bilag 10, 11 og 12) skal man bemærke, at øvelsen i Grædstrup kommune var tilrettelagt således, at »brandmeldingen«, der blev afgivet telefonisk fra en under Burgaarde central hørende abonnent, hvis telefon befandt sig i en ejendom i Vinding-Brurup-Vrads kommune, lød på, at det brændte hos naboen, uden at det oplystes, at dennes ejendom var beliggende i Grædstrup kommune.

Burgaarde central betjentes på det pågældende tidspunkt af en 15-årig pige, som netop var antaget af centralbestyrerinden som medhjælp. Da hun var ude af stand til at ekspedere »brandmeldingen«, tilkaldte hun centralbestyrerinden, som var klar over, at »brandstedet« var beliggende i Grædstrup kommune, hvorfor hun alarmerede efter den for denne kommune udfærdigede alarmeringstavle, dog således, at hun undlod at til-

kalde lokal slukningshjælp fra andre brandkredse end »brandstedet«s, idet hun havde forstået politimesterens instruks således, at en sadan tilkaldelse var ufornøden, når brandfogden m. fl. i brandstedets brandkreds svarede. Hun var bekendt med, hvem der var brandfoged i det foreliggende tilfælde.

Brandfogden havde, før han rykkede ud, spurgt centralen, »om de øvrige var tilkaldt«, hvorved han havde tænkt på det lokale mandskab, medens centralbestyrerinden havde opfattet forespørgslen som sigtende til brandfogedassistenter, den store slukningshjælp, sognefoged og politi, idet hun ikke havde instruks om at tilkalde lokalt mandskab. Resultatet blev derfor, at der bortset fra »brandlidte«, som tilfældigvis var en af de 6 faste lokale brandmænd, kun mødte brandfogden og -assistenten fra den lokale slukningshjælp, medens der efter planen skulle have mødt mandskab fra i alt 3 brandkredse i den pågældende kommune.

Hverken den ovennævnte øvelse eller den samme dag i Ej strup kommune (Hedegaard central) afholdte alarmeringsøvelse synes dog egnede til bedømmelse af Voer-Nim-ordningens praktiske anvendelighed, i førstnævnte tilfælde fordi misforståelser, der, som de pågældendes instrukser og alarmeringsmateriale er formuleret, dog efter udvalgets mening må anses for undskyldelige, førte til, at de lokale mandskaber ikke tilkaldtes, i sidstnævnte tilfælde, fordi den 78-årige centralbestyrerinde på Hedegård central »alarmerede« efter hukommelsen med telefonisk assistance fra landpolitibetjenten og telefonistinden på nabocentralen i Ejstrupholm.

Selv om man efter passende undervisning af centralernes personale utvivlsomt kunne vente en sikrere alarmering end den ved de nævnte alarmeringsøvelser konstaterede, må udvalget dog efter alt foreliggende skønne, at Voer-Nim-ordningens princip om almindelig og kollektiv tilkaldelse af lokal sluknings-hjælp fra flere brandkredse, er uheldigt, samt at ordningen i øvrigt er behæftet med så væsentlige mangler og ulemper, at den ikke bør opretholdes endsige danne forbillede for alarmeringsordninger andetsteds.

G. Herning-ordningen af 1950.

Efter anmodning af justitsministeriets brandudvalg i skrivelse af 29. august 1951 tilskrev nærværende udvalg under 29. september s. å. politimesteren i Herning og anmodede om forslag til forbedring af alarmeringsforholdene i Herning politikreds, specielt for så vidt angik tilkaldelse af den lokale slukningshjælp, bilag 13. Som svar herpå modtog man fra politimesteren den blandt bilagene som bilag 13, underbilag 1, optagne meget udførlige skrivelse af 21. december 1951, hvortil man skal henvise med hensyn til enkeltheder.

Det vil af den nævnte skrivelse fremgå, at politikredsen på daværende tidspunkt var inddelt i tre slukningsområder, nemlig 1) Ikast og Bording kommuner (3 telefoncentraler), 2) Sdr. Felding kommune (2 telefoncentraler) og 3) Herningområdet, omfattende resten af politikredsens kommuner. Praktisk taget overalt i politikredsen alarmerede telefoncentralerne den lokale slukningshjælp efter de på centralerne af politiet ophængte fortegnelser, der omfattede alle brandfogder og -assistenter, hvis brandkredse lå helt eller delvis i centralområdet. På fortegnelserne var ikke foretaget nogen opdeling efter brandkredse, og centralerne måtte derfor tilkalde samtlige de på fortegnelsen opførte brandfogder og -assistenter uden hensyn til brandstedets beliggenhed inden for centralområdet. Dette virkede derfor som een stor brandkreds på tværs af den kommunale inddeling, hvorved der opnåedes det ønskede sammenfald af slukningsområder, alarmeringsområder og telefonområder.

Med hensyn til udvalgets stilling til en sådan almindelig og kollektiv tilkaldelse af lokalt brandværn skal man henvise til den i afsnit F. omtalte Voer-Nim-ordning. Af væsentlige forskelligheder fra Voer-Nim-ordningen skal man dog fremhæve følgende:

1°) I Voer-Nim-ordningen var alarmeringen tilrettelagt kommunevis, således at centralerne på grundlag af lokalkendskab måtte skønne over, hvilken alarmeringstavle, der skulle benyttes til vedkommende abonnent. Dette skøn undgås i Herning-ordningen, hvor det samme mandskab skal alarmeres til enhver til en given central henført abonnent, der melder brand. Centralen har her kun een fortegnelse, hvorefter lokal slukningshjælp skal alarmeres. I dette tilfælde bliver mærkning af abonnentkartoteket med oplysning om brandkredse tillige overflødig.

2°) I Voer-Nim-ordningen var instruksen

til brandfogderne m. fl. udarbejdet således, at det tillodes de pågældende at undlade at give møde, når de af centralen tilkaldtes til brande, der givetvis foregik i brandkredse, hvis ydergrænser var beliggende i mere end 4 km afstand fra deres egen brandkreds. I Herning-ordningen er instruksen om mødepligt for de brandfogder, der tilkaldes af en telefoncentral til en brand, ubetinget, idet der ikke levnes dem noget skøn over, om brandstedet nu også befinder sig inden for en vis mindsteafstand fra deres brandkredse. Alle de på en centrals alarmeringstavle opførte brandfogder m. fl. er simpelthen altid mødepligtige til brand inden for centralområdet. En sådan mødepligt uden hensyn til brandkredsinddelingen mener politimesteren sig berettiget til at fastsætte som øverste brandmyndighed i politikredsen.

Herning-ordningens nævnte to hovedafvigelser fra Voer-Nim-ordningen må, når der kun er spørgsmål om sammenligning af disse to ordninger, ganske afgjort anses for forbedringer, dels fordi grænseproblemer i vidt omfang undgås ved det etablerede sammenfald mellem alarmeringsområder, slukningsområder og centralområder, dels fordi enhver form for skøn og udskillelse efter lokalkendskab er udelukket.

Efter udvalgets opfattelse må den måde, hvorpå den lokale slukningshjælp alarmeres, imidlertid anses for utilfredsstillende, specielt fordi forholdene i den vidtstrakte og overvejende tyndt befolkede politikreds måtte synes at opfordre til at tilrettelægge alarmeringsordningen efter så små områder som muligt, altså efter brandkredse, hvoraf der i politikredsen findes 67 fordelt på ca. 20 kommuner. Efter en gennemsnitsbetragtning vil der kun blive tale om alarmering af mandskab fra ca. 3 brandkredse for hver telefoncentral, men rent praktisk ligger det som bekendt sådan, at telefonområdernes og kommunernes grænser ikke falder sammen, og da der ved alarmeringstavlernes udarbejdelse også må tages hensyn til abonnenter, der bor i centralens yderdistrikter i andre kommuner end den eller de »hovedkommuner«, som centralen dækker, må brandfogder m. fl. i de brandkredse, hvori disse yderligtboende abonnenter bor, også medtages på tavlen, som ved en konsekvent gennemførelse af princippet om kollektiv tilkaldelse af lokal slukningshjælp vil blive urimelig omfattende og bl. a. indeholde brandfogder m. fl., som kun ved brand i bestemte yderdistrikter skal og bør give møde, men som det ikke vil være muligt at udskille i de enkelte tilfælde med det forhåndenværende alarmeringsmateriale.

Med det meget store antal numre, som centralen skal kalde under alameringen, vil det være rent tilfældigt, om den lokale slukningshjælp i den brandkreds, hvori brandstedet er beliggende, alarmeres først eller sidst, idet der formentlig vil blive alarmeret i den på alarmeringstavlen angivne rækkefølge. Da hver opringning gennemgående vil vare 1/4 minut, vil der således ofte gå unødvendig lang tid, før centralen når at kalde den rigtige, og sandsynligvis tillige den nærmeste lokale slukningshjælp, hvis hurtige fremmøde er så vigtigt for brandbekæmpelsen.

Da centralerne ydermere i praksis var kommet ind på at udskille de på alarmeringstavlerne opførte brandfogder m. fl., som boede længst væk fra det givne brandsted, og dermed havde påtaget sig et faktisk ansvar for, at den alarmerede lokale slukningshjælp gav møde, kunne udvalget som nævnt ganske tilslutte sig justitsministeriets opfattelse af, at tilrettelæggelsen af alarmeringsordningen for så vidt angik tilkaldelse af lokal slukningshjælp måtte anses for utilfredsstillende, hvilket også erkendtes af politimesteren.

Udvalget kunne imidlertid ej heller tiltræde de af politimesteren i skrivelse af 21. december 1951, bilag 14, fremsatte forslag til forbedring af alarmeringsordningerne.

For Herning-områdets vedkommende indeholdt forslaget nemlig en efter udvalgets opfattelse uheldig kombination af på den ene side Roskildeordningens hovedprincip om, at en uden for telefoncentralen beliggende alarmeringscentral i det konkrete tilfælde instruerer telefoncentralen om den individuelle alarmering, og på den anden side hovedprincippet i den af udvalget udarbejdede Store-Heddinge-ordning, hvorefter telefoncentralerne forsynes med fornødent materiale til omgående og uinstrueret alarmering af stor og lille slukningshjælp m. v. For Ikast områdets vedkommende måtte udvalget tage afstand fra politimesterens forslag om at lade telefoncentralen i Ikast fungere som alarmeringscentral for områdets øvrige telefoncentraler, dels fordi den samme uheldige kombination af to uforligelige ordninger forekom i dette forslag, dels — og navnlig — fordi Ikast central i en-

hver henseende ville få ansvaret for rigtig alarmering.

Den 4. februar 1952 afholdt udvalget en forhandling med politimesteren i Herning om ændring af de bestående alarmeringsordninger. og efter at udvalget på grundlag af erfaringerne med den i Voer-Nim m. fl. herreders politikreds indførte alarmeringsordnings princip om almindelig og kollektiv tilkaldelse af lokale brandværn havde ment at måtte tage afstand fra dette princip, henstillede man i skrivelse af 28. april 1953 til politimesteren i Herning at lade udvalgets forsøgsordning (Store-Heddinge-ordningen) gennemføre i politikredsen.

H. Store Heddinge-ordningen.

a) Oin udskillelsesproblemer i almindelighed.

Den væsentligste del af problemerne i forbindelse med en centraliseret, telefonisk brandalarmering har som nævnt sin rod i manglende sammenfald mellem på den ene side telefoncentralernes områder, der er fastlagt efter tekniske og økonomiske hensyn, og på den anden side politikreds-, kommune- og brandkredsområderne m. v., som er fastlagt ud fra administrative og historiske hensyn.

Hvis en telefoncentral har sine abonnenter fordelt på to kommuner, d. v. s. at en kommunegrænse skærer igennem centralområdet, vil centralbetjeningen, der modtager brandmelding fra en abonnent, ikke på forhånd kunne vide, i hvilken af de to kommuner abonnenten bor, og såfremt to forskellige brandvæsener har slukningspligt i de pågældende kommuner, hvad centralen heller ikke på forhånd kan vide noget om, vil centralen være ude af stand til at stille forbindelse til det rigtige brandvæsen medmindre brandmelderen kan opgive dette.

Da hver kommune som bekendt almindeligvis er opdelt i flere brandkredse, vil de anførte problemer for centralbetjeningen melde sig i forstærket grad, når der bliver spørgsmål om uden forudgående instruktion at sørge for tilkaldelse af lokal slukningshjælp, der jo veksler fra brandkreds til brandkreds.

Problemerne lader sig kun løse, såfremt der udarbejdes en alarmeringsordning. hvorefter det er muligt at sortere abonnenterne under den pågældende central efter bopæl i politikredse, kommuner og brandkredse, således at det bliver muligt at udskille brandmeldere inden for centralområdet til det brandvæsen m. v., der er mødepligtigt.

Denne udskillelse af brandmeldere må anses for uomgængelig nødvendig, og overvejelserne med hensyn til, hvorledes den bedste alarmeringsordning tilrettelægges, bør derfor koncentreres i en overvejelse af spørgsmålene om, dels hvorledes en udskillelse kan gennemføres, dels i hvilket stadium af den normale alarmeringsgang udskillelsen mest hensigtsmæssigt kan finde sted.

Afgørende for besvarelsen af det sidst nævnte spørgsmål må være, i hvilket stadium man bedst opnår en opfyldelse af de forudsætninger for en forsvarlig alarmering, hvorom der vel nu i det væsentlige må siges at være enighed mellem alle parter, nemlig:

at opgaven for den meldingsafgivende telefonabonnent, der ønsker assistance fra et brandvæsen, må være så simpel som overhovedet muligt,

at det oplysningsmateriale, hvorefter telefonabonnenterne fordeles på mødepligtige brandvæsener m. v., må være utvetydigt og overskueligt samt hurtigt at betjene, og

at alarmmeldingen må passere så få led som muligt, før den når det brandvæsen, der skal rykke ud.

Man kan først og fremmest tænke sig den omhandlede udskillelse af telefonabonnenter foretaget i ethvert af de normale 3 led i en alarmeringsgang: 1) hos telefonabonnenten, 2) på telefoncentralen og 3) hos brandvæsenet. Den kan dog tillige finde sted i et til dette formål indskudt 4. led: 4) alarmeringscentralen.

Endelig kan man tænke sig udskillelsen foretaget 5) i flere af de fornævnte alarmeringsled.

ad 1) *Hos telefonabonnenten.*

Anmelderen må ved meldingens afgivelse selv være klar over. under hvilken af flere mulige slukningsområder (kommuner og brandkredse) han hører. Da man i så henseende ikke kan forlade sig på telefonabonnenternes hukommelse eller skøn. vil **det** være nødvendigt at forsyne alle telefonabonnenter med et passende oplysningsmateriale, der må være tilgængeligt fra telefonen. I denne forbindelse kan man tænke sig optaget en individuel vejledning i telefonhåndbogen, eller der kan anbringes bindemærker på **telefonappara-**

ter etc., eller der kan påklistres apparaterne oblater, der giver de fornødne oplysninger.

Ulemperne ved denne udskillelsesform er dels de mange fejl, der vil kunne indtræffe, når telefonen flyttes, ombyttes eller repareres, dels at rettelser i oplysningsmaterialet forårsager meget arbejde og store udgifter, dels og navnlig anmeldernes manglende evne til eller mulighed for at benytte oplysningerne i en katastrofesituation.

Hvis alarmeringsordningen skal omfatte et større antal forskellige hjælpetjenester, bliver det antagelig udelukket at give abonnenten anden vejledning end den, der kan optages i telefonbogen, og brugen heraf vil erfaringsmæssigt volde mange abonnenter store vanskeligheder.

ad 2) *På telefoncentralen.*

På hver telefoncentral findes i alle tilfælde en fortegnelse over centralens abonnenter i telefonnummerorden med oplysning om navne, stillinger og adresser. Hvis der på hver abonnents kort i dette kartotek foretages bemærkning om, hvem der er mødepligtig, stor og lille slukningshjælp m.v. ved meldinger fra vedkommende abonnent, vil telefonistinden, når hun kender anmelderens telefonnummer, kunne foretage indstilling til de på abonnentens kort angivne numre på brandvæsen etc, i hvert fald så længe det drejer sig om et enkelt eller dog ganske få numre.

Da det vil være uhensigtsmæssigt, om centralen lader brandmelderen selv aflevere sin brandmelding til alle de numre, hvortil der skal indstilles under alarmeringen, kan meldingen modtages af centralbetjeningen og videregives til de kaldte numre.

Af praktiske grunde vil det være uheldigt at fylde hver abonnents rubrik eller kort i abonnentfortegnelsen eller -kartoteket med oplysninger om samtlige de numre, centralen skal kalde ved brand hos hver enkelt abonnent. Disse numre vil jo i vidt omfang gå igen. F. eks. vil alle abonnenter, der bor i samme kommune, skulle have anført samme numre på stor slukningshjælp, alle abonnenter, der bor i samme brandkreds, have anført samme numre på den lokale slukningshjælps medlemmer o. s. v.

Hvis man derfor opmærker abonnentfortegnelsen eller -kartoteket — ikke med alle de i betragtning kommende alarmeringsnumre — men med betegnelser for de *mindste* områder, hvorefter alarmeringsudskillelse kan finde sted, nemlig brandkredsområderne, vil denne opmærkning kunne fungere som en henvisning til et selvstændigt kartotek, hvori der anføres numre på dem, der skal tilkaldes i de enkelte brandkredse.

Det er efter disse principper, at den af udvalget udarbejdede forsøgsordning — Store Heddinge-ordningen — er tilrettelagt, se nærmere nedenfor.

ad 3) *Udskillelse hos brandvæsenet.*

Da ingen alarmeringsordning bør baseres på centralbetjeningens lokalkendskab eller skøn, kan man se bort fra ordninger, hvorefter brandmeldere skal indstilles til den formodet kompetente slukningshjælp.

I øvrigt falder under denne gruppe navnlig den tidligere meget anvendte enkeltindstillingsordning, der som nævnt gik ud på, at centralerne indstillede anmeldere til eet bestemt telefonnummer, hvorfra mandskab etc. alarmeredes, fortrinsvis på afringning.

Under gruppen falder tillige Roskildeordningen i de tilfælde, hvor brandstationen virker som alarmeringscentral.

ad 4) *Udskillelse hos en alarmeringscentral.*

Det nummer, hvortil centralen havde instruks om at indstille brandmeldere, behøvede naturligvis ikke at være brandstationen eller brandfogden, men kunne udmærket være en f. eks. på politistationen anbragt neutral alarmeringscentral, der ligeledes udførte den videre telefoniske alarmering ved bestilling af numre på afringning, eller — efter Roskildeordningens principper — ved til centralen at diktere en nummerserie, som skulle alarmeres.

ad 5) *Udskillelse i jlere alarmeringsled.*

Udskillelse ved arbejdsdeling mellem flere led i alarmeringsgangen kan på forhånd virke besnærende, fordi der, efterhånden som brandmeldingen passerer de sædvanlige led, sker en indsnævring af det område, inden for hvilket det mødepligtige brandvæsen og mandskab m. v. skal udfindes.

Hvis man f. eks. sikrer sig, at abonnenten er i stand til selv at udskille til rigtig politikreds og kommune, vil næste udskillelse kun bestå i at finde den rigtige brandkreds. Udskillelsen i første led kan f. eks. også foregå

på centralen i henhold til fortegnelser over abonnenterne, medens udskillelsen efter brandkredse kan henvises til brandvæsenet selv eller en selvstændig alarmeringscentral.

Under denne gruppe falder tillige alarmeringer efter kædesystemet.

Udvalget har overvejet de forskellige muligheder for den omhandlede udskillelse af brandmeldere og har ment straks at kunne se bort fra den under nr. 1 omhandlede udskillelse hos telefonabonnenten selv, hvor alarmeringen ikke er centraliseret. Endvidere har man ment at burde udskyde tilfælde, hvor udskillelsen finder sted i en uden brandslukningsfunktioner indskudt alarmeringscentral, idet et sådant yderligere led i alarmeringsgangen kun vil kunne medføre forsinkelse af alarmeringen, dersom et tidligere led, hvorigennem brandmeldingen passerer, er i stand til at udføre den nødvendige udskillelse. Endelig bør udskydes tilfælde, hvor udskillelsen finder sted i flere led, da en sådan arbejdsdeling erfaringsmæssigt sinker den samlede alarmering.

Tilbage bliver således den under nr. 3 omtalte gruppe, hvor udskillelsen finder sted hos brandvæsenet samt den under nr. 2 omtalte udskillelse på telefoncentralerne. De under førstnævnte gruppe hørende alarmeringsordninger kan som anført i tidligere afsnit ikke løse udskillelsesproblemerne i grænseområder til andre politikreds- og slukningsområder, og må derfor ligeledes lades ude af betragtning.

Efter denne — rent negative — metode kommer man til det resultat, at udskillelsen bør foretages på telefoncentralerne, såfremt en forsvarlig udskillelse på disse overhovedet er mulig.

b) Forhold, der taler for at lade telefoncentralerne fungere som alarmeringscentraler.

Også andre betragtninger fører dog til samme resultat og i så henseende skal man anføre følgende:

a) Forbindelse med betjeningen på en manuelt betjent central vil døgnet rundt let kunne opnås, nemlig blot ved at give kaldesignal og afløfte apparatets mikrotelefon.

b) Centralen vil være det første led i alarmenngsgangen, som underrettes om branden.

c) Centralbetjeningen vil på manuelle centraler uden for København og Odense i ekspeditionsbordet kunne se — i det mindste i det langt overvejende antal tilfælde — hvilket telefonnummer, der kalder.

d) Hvis centralbetjeningen er bemyndiget til at modtage brandmeldingen, vil den kaldende abonnent derfor kunne nøjes med kort at give udtryk for, at brand er opstået, eventuelt ved kun at sige: »Ildebrand«, og derefter lægge mikrotelefonen på og deltage i slukningsarbejdet eller lignende.

ej Centralen er i besiddelse af en udførlig fortegnelse over alle sine abonnenter, og når brandstedet forudsættes at befinde sig samme sted som eller i umiddelbar nærhed af den telefon, der benyttes til brandmeldingens afgivelse, vil brandstedet eller dets omtrentlige beliggenhed let kunne lokaliseres ved hjælp af abonnentfortegnelsen eller -kartoteket.

f) Da der således allerede findes en registrering af de telefoner, som vil kunne benyttes til brandmeldinger, findes det mest hensigtsmæssigt at opmærke dette materiale, således at de enkelte abonnenter fordeles på de respektive brandkredse. Det står herefter kun tilbage at forsyne centralen med et oplysningsmateriale, der angiver, hvem der skal underrettes for hver enkelt brandkreds, der helt eller delvis ligger i centralområdet.

g) Endelig kan en forsvarlig alarmeringsordning, der bygger på telefonvæsenets medvirken, kun tilrettelægges således, at alle telefonabonnenter under samme central afgiver brandmelding til en og samme alarmeringscentral, selv om de pågældende bor i forskellige politikredse, kommuner eller brandkredse. Da erfaringen viser, at kompetenceregler vil forhindre eller i hvert fald i høj grad vanskeliggøre, at offentlige og halvoffentlige institutioner disponerer uden for det af deres stedlige kompetence begrænsede område, og da intet af disse kompetenceområder falder sammen med centralområderne, vil målet: »Samme alarmeringscentral for samme telefoncentrals abon-

nenter« kun kunne opnås, hvis alt hvad der hedder politikreds-, kommune- og brandkredsgrænser i alarmeringsmæssig henseende elimineres over for brandmelderen til fordel for centralområderne.

Dersom alle de hidtil kendte grænseproblemer i de forskellige alarmeringsordninger skal overvindes, må alarmeringscentralerne følgelig placeres på telefoncentralerne.

c) Alarmeringsmaterialet i Store Heddinge-ordningen.

Spørgsmålet bliver herefter, om det vil være muligt at udarbejde et alarmeringsmateriale, som utvetydigt og overskueligt angiver, hvad centralbetjeningen skal foretage sig, når brandmeldingen modtages.

Materialet må nemlig være af en sådan art, at alarmeringen kan foretages hurtigt og sikkert uden at noget overlades til et skøn, og uden at noget led i alarmeringen baseres på et formodet lokalkendskab.

Et af udvalget nedsat underudvalg, bestående af politimester Gelius og overingeniør Wendt har til brug for det i Store-Heddinge politikreds siden maj 1950 gennemførte forsøg ladet udarbejde et alarmeringsmateriale, som efter udvalgets opfattelse opfylder betingelserne for at kunne anvendes af telefoncentralernes personale til udførelse af sikre og hurtige alarmeringer.

Materialet består af:

1°. *Telefoncentralernes oplysningsmateriale.*

I. Centralens *abonnentfortegnelse* opmærket således, at det for hver enkelt abonnent angives, i hvilken brandkreds hans telefon befinder sig.

II. Et *brandkredskartotek,* hvori der for hver brandkreds er angivet samtlige telefonnumre (med tilføjelse af indehavernes funktioner), som skal alarmeres.

III. *Instrukser* fra vedkommende telefonadministration til centralbetjeningen vedrørende ekspedition af brandalarmeringer.

2°. *Politiets oplysningsmateriale:*

I. Et *brandskredskartotek* omfattende *genparter* af samtlige de brandkredskort, der befinder sig på alle telefoncentraler i politikredsen.

II. *En fortegnelse over alle telefoncentraler* med abonnenter i politikredsen og med angivelse af de under hver central hørende brandkredse.

III. *En fortegnelse over alle brandkredse* i politikredsen med angivelse af de telefoncentraler, som har abonnenter i hver brandkreds.

IV. *En oversigt over de i politikredsen virkende brandvæsener* med angivelse af, hvilke kommuner, de betjener, og hvilket materiel de disponerer over etc.

3°. *Brandvæsenets oplysningsmateriale.*

I. *Instruks* fra politimesteren om at videregive *brandmeldinger,* der er modtaget direkte fra brandmelderen, til telefoncentralen.

II. *Instruks* fra politimesteren om altid at foretage *udrykning* ved alarmering uanset om der er slukningspligt.

ad 1°. *Telefoncentralernes materiale.*

Det væsentlige i hele udvalgets forsøgsordning er de to kartoteker, som befinder sig på telefoncentralen, abonnentkartoteket og brandkredskartoteket. Alt andet materiale i ordningen tjener kun sekundære formål eller skal sikre alarmeringens gennemførelse i unormale situationer.

Den rigtige udskillelse af brandmeldere efter brandkredse må ske ved hjælp af telefoncentralernes oplysninger om abonnenterne, hvilke oplysninger som regel allerede vil være til stede eller senere vil blive samlet i en abonnentfortegnelse, der angiver telefonnumre, stillinger, navne og adresser. Denne fortegnelse vil blive opmærket således, at det for hver abonnent anføres, i hvilken brandkreds den pågældende bor, jfr. bilag 15.

Dette sker i samarbejde mellem politiet og vedkommende telefonselskab, idet telefonselskabet på generalstabskort, der stilles til rådighed af politiet, markerer centralområder inden for politikredsen, medens politiet anfører brandkredsgrænserne etc. og på grundlag heraf forsyner de af telefonselskabet udskrevne abonnentkort med angivelse af den pågældende brandkreds (gummistempler kan benyttes).

Udarbejdelsen af brandkredsangivelserne på abonnentkortene kan også ske som i Store-Heddinge politikreds, hvor samtlige brandfogder i politikredsen blev sammenkaldt med henblik på »fordeling« af telefonabonnenterne, idet politimesteren samtidig udfyldte de af Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab udarbejdede abonnentkort med brandkredsbetegnelse ved hjælp af gummistempler.

Ved brandmelding slås den benyttede telefons kort op i kartoteket, og brandkredsbetegnelsen aflæses. Herefter står det tilbage at finde ud af, hvem der skal tilkaldes ved brand i den pågældende brandkreds.

Hertil benyttes *brandkredskartoteket*, der skal befinde sig let tilgængeligt fra centralens ekspeditionspladser og derfor bør fremstilles som et plankartotek med eet kartotekskort for hver brandkreds, jfr. bilag 16. På kortene, der udfyldes ved politiets foranstaltning, anføres de telefonnumre, der skal alarmeres ved brand i den pågældende brandkreds, og numrene opføres i den rækkefølge, hvori politiet ønsker dem alarmeret, således at motorsprøjten normalt anføres først, idet den som regel vil have den længste vej til brandstedet.

Såfremt tilkaldelse af lokal slukningshjælp og hjælpemandskab o. s. v. ikke kan eller skal ske ved hjælp af telefonen, og der i den anledning må foretages alarmering gennem sirenesignaler eller ved udringning på ledninger til mandskabet, vil der intet være til hinder for at lade telefoncentralerne betjene sådanne alarmeringsanlæg under forudsætning af, at de tilfælde, hvor betjeningen skal finde sted, kan fremgå klart af brandkredskortene f. eks. ved, at der efter nummeret på motorsprøjten i næste linie anføres: »Sæt sirenen igang« eller »Foretag udringning«. Der kan således ikke blive tale om betjening af disse særlige anlæg i henhold til et af centralbetjeningen udøvet skøn over, om den konkrete brand nødvendiggør sirenealarmering etc. eller et skøn over, hvilke af flere »grupper« af f. eks. et købstadsbrandvæsens mandskab, der bør udringes i de enkelte tilfælde.

Der vil ej heller, hvis disse særlige alarmeringsformer skal kunne indpasses i Store-Heddinge-ordningens principper, kunne blive tale om, at centralbetjeningen foretager sirene- eller induktoralarmering efter konkrete ordrer fra een eller flere af de alarmerede.

Hvis en brandkreds gennemskæres af en politikredsgrænse, bør alarmeringsmaterialet for den pågældende brandkreds udarbejdes af politimesteren i den politikreds, hvori vedkommende telefoncentrals bygning er beliggende. Om vedligeholdelsen af alarmeringsmaterialet i en sådan brandkreds henvises til afsnittet pag. 33.

I forbindelse med gennemførelsen af forsøgsordningen i Store-Heddinge politikreds fra juni måned 1950 udsendtes der af Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab til politikredsens telefoncentraler instrukser i overensstemmelse med bilag 17, 18, 19, 20 og 21 med underbilag, hvorved bemærkes, at Store-Heddinge telefoncentral på dette tidspunkt var holdt uden for forsøgsordningen, idet udvalget ikke havde afsluttet sine overvejelser vedrørende brandalarmering under købstadcentraler.

ad 2°. Politiets alarmeringsmateriale.

På hovedpolitistationen i hver politikreds bør der — tilgængeligt for den vagthavende — være et kartotek med genparter af samtlige brandkredskort, som sidder i politikredsens telefoncentralers plankartoteker. Disse genparter skal dels danne grundlag for udskrivning af nye kort, dels benyttes til besvarelse af spørgsmål fra centralpersonale, som måtte være kommet i tvivl om, hvorledes en alarmering skal udføres.

Dersom politiet samtidig er forsynet med en fortegnelse over alle politikredsens telefoncentraler og en fortegnelse over alle politikredsens brandkredse, og der i disse fortegnelser er anført henholdsvis hvilke brandkredse og hvilke telefoncentraler, der er beliggende inden for de nævnte områder, vil det altid være let at identificere brandsteder og finde frem til mødepligtigt brandvæsen, mandskab m. v.

Endvidere tilrådes det, at der hos politimesteren forefindes en oversigt over politikredsens brandvæsen. En sådan oversigt vil vise sig særlig praktisk, når alarmeringsordningen skal gennemføres. Til dette formål kan der indrettes et brandkartotek med et blad for hver brandkreds, f. eks. som bilag 22.

ad 3°. Brandvæsenets materiale.

Når alarmeringsordningen baseres på telefoncentralerne som alarmeringscentraler, er

det klart, at alarmering efter planerne kun kan udføres, når der over for centralbetjeningen gives udtryk for, at der er opstået brand, eller at der ønskes forbindelse med brandvæsenet, i hvilket sidste tilfælde centralen må spørge den kaldende, om det drejer sig om en brandmelding. Hvis brandmelderen imidlertid kun forlanger brandstationens nummer, vil alarmering af det på brandkredskortet anførte mandskab ikke finde sted, medmindre brandstationen anmoder centralen om at foretage sædvanlig alarmering, idet brandmelderen:, telefonnummer samtidig opgives.

Det må derfor anses for påkrævet, at såvel den store slukningshjælp som brandfogderne instrueres af politiet om at videregive direkte indtelefonerede brandmeldinger til vedkommende telefoncentral.

Da udskillelse af brandmeldere finder sted på telefoncentralen ved hjælp af oplysningerne for den til meldingens afgivelse benyttede telefon, vil der kunne ske det, at brandmelderen ved at benytte en uden for brandstedet værende telefon kommer til at overskride en brandkreds-, kommune- eller politikredsgrænse, og følgen vil blive — da den benyttede telefon identificeres med brandstedet — at forkert stor og eller lille slukningshjælp alarmeres af centralen. Under almindelige forhold vil der endvidere, når et ikke-slukningspligtigt brandvæsen yder brandslukning »efter bestilling«, blive tale om en godtgørelse for sådan assistance. Da det imidlertid ikke er muligt med 100 pct.s sikkerhed at udelukke alarmering efter »forkert« brandkredskort, og da alarmeringsordningens princip forhindrer, at der i sådanne tilfælde sker alarmering efter andre brandkredskort, skønnes det mest praktisk, at der ved politiets mellemkomst sluttes aftaler mellem alle motoriserede brandvæsener og alle kommuner i hver politikreds om, at der skal gives møde, når alarmering finder sted, uanset om der er slukningspligt i den kommune, hvori brandstedet er beliggende. Tilsvarende aftaler bør afsluttes mellem politikredsene indbyrdes for så vidt angår ydelse af slukningshjælp uden for den politikreds, hvori den store slukningshjælp er stationeret. Hvis enighed om udrykningsordren ikke kan opnås mellem politimestrene og de interesserede parter, bør slukningspligten fastsættes ved et påbud fra justitsministeriets side.

De nævnte aftaler bør tillige i videst muligt omfang indeholde bestemmelser om, at der ikke skal erlægges særlig betaling for slukning, ydet af et fremmed brandvæsen, naturligvis medmindre brandvæsenet rekvireres direkte af en brandfoged i tilfælde, hvor ekstra hjælp er nødvendig.

Også politikredsens brandfogder bør instrueres om, at der er ubetinget mødepligt, selv om brandstedet er beliggende uden for den alarmeredes brandkreds eller i fremmed kommune eller politikreds.

Såfremt brandmelderen afgiver sin melding fra en telefon i en anden politikreds end den, hvori brandstedet er beliggende, vil alarmeringen formentlig finde sted efter den i den anden politikreds gældende alarmeringsordning. Dersom Store-Heddinge-ordningen også er gældende i denne anden politikreds, vil intet problem opstå, idet stor og lille slukningshjælp — omend »forkert« — vil give møde.

Princippet om identifikation af brandstedet med den benyttede telefon kommer derfor først til sin fulde ret. d. v. s. således at grænseproblemer undgås, hvis Store-Heddinge-ordningen gennemføres i alle politikredse.

d) Vedligeholdelse af det i Store Heddinge-ordningen indgående alarmeringsmateriale.

Som enhver anden alarmeringsordning må også Store-Heddinge-ordningen vedligeholdes for at kunne fungere tilfredsstillende.

Centralernes abonnentkartoteker og brandkredskartoteker må derfor til stadighed være à jourført.

Enhver ændring i en centrals telefonabonnementer registreres af centralen i abonnentkartoteket. Dette gælder f. eks. oprettelse af nye telefoner, flytninger og nummerforandringer. Da telefonvæsenet imidlertid hverken kan eller bør træffe bestemmelse om, f. eks. til hvilken brandkreds en ny telefonabonnent skal henføres, må meddelelse om telefonens oprettelse tillige passere politiet, som må afgøre, hvorledes abonnentens kort i abonnentkartoteket bør mærkes.

Dette sker nemmest ved, at meddelelser om ændringer i abonnentmassen udtelefoneres fra hovedcentralerne til politimesterens kontor, hvor oplysningerne nedskrives på en formular som bilag 23. Fra politikontoret tele-

foneres til den eller de telefoncentraler, hvorunder ændringen er sket, og instruks om den fornødne rettelse gives.

Hvor et centralområde dækker dele af to eller flere politikredse, må politiet i den politikreds, hvori centralbygningen er beliggende, modtage oplysninger om ændringer for hele centralområdet.

Drejer det sig om nye abonnenter eller flytninger, meddeler politiet centralen, hvilken brandkreds der skal anføres på abonnentens kort. Dette gør centralen med blyant, hvorefter en repræsentant for politimesteren eller denne selv ved lejlighedsvis besøg på centralerne erstatter blyantnotaterne med stempling af brandkredsbetegnelse. Det vil dog, hvor sådanne besøg på centralerne af den ene eller den anden grund ikke kan gennemføres nogenlunde regelmæssigt, være tilstrækkeligt at lade centralen selv markere brandkredsen, når blot der nogle dage efter kontrolringes til centralen med forespørgsel om, hvorledes markeringen er sket.

Lige meget hvorledes ændringerne foretages, må politiet dog stedse have ansvaret for, at alarmeringsmaterialet er korrekt.

Når der f. eks. i en kommune indgås overenskomst med et nyt brandvæsen om overtagelse af slukningspligt, eller der i en af kommunens brandkredse sker ændring i hvervet som brandfoged o. s. v., vil det være nødvendigt at rette alle de kort i centralernes brandkredskartoteker, hvori der er anført telefonnummer på kommunens tidligere store slukningshjælp eller på den pågældende, afgåede brandfoged o. s. v.

Disse rettelser må ifølge sagens natur gennemføres hurtigst muligt efter, at politiet bliver bekendt med ændringerne. De kan som ved abonnentkartoteksrettelser foretages rent foreløbigt pr. telefon til vedkommende telefoncentraler — hvilke centraler det drejer sig om, vil politiet umiddelbart kunne se i den ovenfor under B. III. omhandlede brandkredsoversigt.

De endelige rettelser bør dog foretages ved, at politiet i den politikreds, hvori brandkredsen er beliggende, på grundlag af de på politistationen værende genparter af brandkredskortene udskriver nye, rettede kort, som sendes til vedkommende telefoncentraler. Det kasserede kort bør af hver central tilbagesendes til politiet til kontrol af, at ombytningen er rigtigt foretaget.

Om omfanget af og udgifterne til Store-Heddinge-ordningens vedligeholdelse vil man redegøre nærmere nedenfor.

e) Ekspeditionen af alarmeringen efter Store Heddinge-ordningen.

1 °. Telefoncentralens ekspedition:

Den normale brandmelding indgår fra en telefonabonnent, som almindeligvis straks lader sig identificere gennem kaldesignalet i ekspeditionspladsen. Abonnentnummeret slås op i abonnentkartoteket eller -fortegnelsen og den ud for abonnentens nummer angivne brandkredsbetegnelse danner derefter grundlaget for opslaget på brandkredskortet i plankartoteket over brandkredsene. Alarmeringen af de på kortet anførte numre udføres sluttelig i den opførte rækkefølge, idet centralen dog, når et nummer ikke straks svarer, går videre til næste nummer, og først senere prøver ikke-svarende numre på ny.

Om alarmeringens forløb og brandmelderens oplysninger udspørges centralbestyreren af politiet en passende tid (15 min.) efter alarmeringens påbegyndelse, se næste afsnit. Endvidere udfærdiger centralbestyreren en rapport. Endelig udskrives »alarmeringskupon«, der benyttes ved opkrævning af et centralbestyreren tilfaldende alarmeringsgebyr.

I nogle tilfælde vil centralbetjeningen være nødsaget til at få brandmelderen til at oplyse nummeret på den benyttede telefon for at sædvanlig alarmering kan udføres.

Inden for de manuelt betjente centralers områder kan der nemlig være automatiske undercentraler. Abonnenter under disse automatcentraler må nødvendigvis have forbindelse med en manuelt betjent alarmeringscentral for at den sædvanlige alarmering af brandmandskab m. v. kan gennemføres. Dette sker ved, at abonnenten ved hjælp af nummerskiven på sit telefonapparat drejer sig ind til den manuelle centrals kaldenummer, men ved at passere gennem automatcentralen gøres opkaldet anonymt. Den manuelt betjente central kan her kun se, at der kaldes fra en abonnent under en automatisk undercentral, og abonnenten

må følgelig udspørges som anført med henblik på identifikation af brandstedet.

På samme måde vil enhver partsabonnent til en vis grad være anonym for centralbetjeningen, der i centralbordet kun kan se, hvilket nummer, der kalder, men ikke hvilken af parterne, som i visse tilfælde godt kan bo temmelig langt fra hinanden og i forskellige kommuner og/eller brandkredse.

Også i dette tilfælde må centralbetjeningen, hvis der benyttes simplificerede brandmeldinger, udspørge brandmelderen om abonnentnummer eller adresse.

De særlige problemer i forbindelse med Store-Heddinge-ordningens anvendelse på købstadcentraler og andre store telefoncentraler vil blive behandlet i et følgende underafsnit.

2°. Politiets ekspedition.

Politiet vil under Store-Heddinge-ordningen ikke have selvstændige alarmeringsopgaver. Af ekspeditioner i forbindelse med alarmeringer bliver der derfor kun (i sjældne tilfælde) besvarelse af tvivlsspørgsmål, som opstår på de alarmerende telefoncentraler, samt udarbejdelse af en notits om hver brandalarmering, hvilket mest hensigtsmæssigt sker på en standardformular, som f. eks. den i Store-Heddinge politikreds m. fl. steder benyttede, bilag 24.

Denne notits synes at danne et udmærket grundlag for politiets skøn over, hvad der eventuelt bør foretages af centralen eller politiet selv, hvis noget unormalt er indtruffet, f. eks. at for mange af den lokale slukningshjælp ikke har besvaret centralens opkald, hvilket ofte vil kunne blive tilfældet under brandalarmeringer om natten.

3°. Brandvæsenets ekspedition.

Under Store Heddinge-ordningen vil ej heller brandvæsenet have alarmeringsfunktioner, medmindre der bliver tale om, at brandvæsen med fast vagt selv skal alarmere mandskab til motorsprøjten, hvilket kan ske telefonisk — på afringning — eller ved udringning på direkte ledninger. Telefonisk alarmering fra brandvæsenets vagt bør dog kun praktiseres, hvis alarmeringen af brandvæsenet er sket fra en udenbys central. Ellers bør også denne alarmering overlades til centralen, for at man kan undgå at to samtidige alarmeringer griber forstyrrende ind i hinanden.

Der har specielt fra brandvæsenets side over for udvalget været anket over, at brandmelderen ikke af centralen sættes i forbindelse med den store slukningshjælp, således at denne kan stille spørgsmål om brandens art og omfang, tilkørselsvej o. s. v. Det er blevet anført, at telefoncentralen samtidig kunne forblive på ledningen på medlytning og først, hvis den store slukningshjælp skønnede det nødvendigt, skulle foretage alarmering efter brandkredskortet.

Udvalget kan imidlertid ikke tiltræde denne opfattelse, hvorefter der tillægges den store slukningshjælp beføjelse til ved konkrete ordrer under hver alarmering at sætte alarmeringsplanen ud af kraft helt eller delvis. Man må vælge mellem på den ene side en mindre sikker alarmeringsordning, hvor brandmelderen opnår den ønskede kontakt med brandvæsenet, og på den anden side Store-Heddinge-ordningen, hvor denne kontakt er vanskelig at etablere, uden at der brydes med ordningens grundlæggende princip.

For så vidt justitsministeriet imidlertid måtte insistere på, at en generel brandalarmeringsordning tilrettelægges således, at brandmelderen opnår kontakt med brandvæsenet, vil udvalget kun kunne anbefale et sådant arrangement i forbindelse med Store-Heddinge-ordningen. såfremt der ikke gives den store slukningshjælp eller andre beføjelse til at suspendere alarmeringsordningen under de enkelte alarmeringer. Centralernes instrukser bør i så fald gå ud på,

at gennemstille brandmeldere til den store slukningshjælp.

at forblive på ledningen på medlytning. og, såsnart brandstedet er oplyst.

at foretage alarmering efter det pågældende brandkredskort uden hensyn til den store slukningshjælps dispositioner.

Man må dog for sit vedkommende nære tvivl om den praktiske værdi, som brandvæsenet ville have af at kunne udspørge brandmelderen, der som regel er ophidset og optaget af at komme til at deltage i slukningsarbejdet. Der ses ej heller i de almindelige

tilfælde at være vundet noget ved, at hele alarmeringen sinkes for en gang imellem at spare brandvæsenet for en formodet unødvendig udrykning.

Der ses her endelig helt bort fra, at brandmelderen, allerede inden forbindelsen med brandvæsenet eventuelt blev etableret, må aflevere sin brandmelding en gang til telefoncentralen som alarmeringscentral.

Udvalget må herefter principielt tilråde, at brandvæsenet forud skaffer sig kundskab om større objekter, adgangsveje, vandforsynings-forhold o. s. v. inden for deres slukningsområder, fremfor at oplysning herom søges hos tilfældige og ofte intet anende brandmeldere.

f) Store Heddinge-ordningens anvendelse på købstadcentraler og andre store centraler.

Hvor en central udelukkende har abonnenter bosat i købstadkommunen, bør enkeltindstillingsordningen — som tidligere anført — fortsat anvende?, således at brandmelderen af telefoncentralen viderestilles til en brandstation eller lignende.

Hvor en købstadcentral imidlertid tillige omfatter abonnenter i landdistrikter med anden brandslukningsordning end købstaden, bliver spørgsmålet, hvorledes disse sidste abonnenter sorteres fra, således at der for deres vedkommende kan foretages alarmering efter de ovenfor omtalte principper ved hjælp af brandkredskort.

En anden vanskelighed bliver, hvorledes alarmeringen kan gennemføres af telefonistinderne på købstadcentralerne, hvor trafikken dels er mere intensiv, dels i et vist omfang består i transittrafik til og fra udenbys centraler, således at almindelig ekspedition vanskeligere lader sig stille i bero, imedens den relativt lange alarmering udføres.

For så vidt angår spørgsmålet om udskillelse af de i landdistriktet boende abonnenter bemærkes, at købstadcentralens mange ekspeditionspladser, som ikke kan forlades af telefonistinderne, vil nødvendiggøre, at alarmeringsmaterialet må foreligge i flere eksemplarer, så det bliver let tilgængeligt fra enhver ekspeditionsplads. Brandmeldingen kan nemlig indgå på enhver af pladserne fra en hvilken som helst af centralens abonnenter.

Mangfoldiggørelse af alarmeringsmaterialet vil naturligvis nogenlunde let kunne udføres for brandkredskartotekets vedkommende, specielt da dette kartotek jo kun skal omfatte centralens landdistrikt. Derimod vil det være praktisk ugørligt at arbejde med mange abonnentkartoteker, der anvendes fra ekspeditionspladserne, bl. a. fordi disse kartoteker vil blive unødigt omfangsrige.

Udskillelsen af centralens landabonnenter kan foretages ved, at telefonistinden, der modtager brandmeldingen i sin ekspeditionsplads, gennemstiller opkaldet til centralens forstanderindeplads, således at der herfra på sædvanlig vis foretages udskillelse efter brandkredse. Dette vil dog medføre en forsinkelse af alarmeringen.

En anden mulighed er, at udskillelsen foretages gennem mærkning af de pågældende abonnentnumre i centralbordene enten i opkaldsfeltet eller i multiplen, men da dis e ofte i forvejen er forsynet med et rigt udvalg af mærkninger, som benyttes ved ekspedition af almindelige samtaler, vil denne udskillelsesform i hvert fald kun kunne tolereres på centraler med ganske få abonnenter i landdistriktet.

Drejer det sig om et større antil numre, vil et hensigtsmæssigt oplysningsmateriale. hvori der er foretaget særlis opmærkning, for abonnenter, der bor i landdistrikter, kunne anbringes forrest i brandkredskartoteket.

Det pågældende særlige kort kan inddeles således, at mærkning kan foretnges såvel for abonnenter med selvstændig ledning som for partsabonnenter. Ved brandmelding må telefonistinden derefter gennemse dette særlige oplysningsmateriale og foretage alarmeringen efter, om der ved brandmelderens nummer er foretaget mærkning om brandkreds, hvilket sker med bogstaver. I benægtende fald indstilles brandmelderen til købstadbrandvæsenet.

På Køge central, hvor Store Heddinge-ordningen gennemførtes den 1. april 1953, anvendes såkaldte blindmultipelkort, der i mærket stand er anbragt foran i brandkredskartoteket, jfr. bilag 25 med underbilag 1 og 2, medens man på Hjørring central, hvor ordningen indførtes den 1. januar 1953, har foretaget afmærkning i centralbordenes opkaldsfelter for 100 i landdistrikt boende abonnenters vedkommende. På Store-Heddinge central, hvor ordningen indførtes 1. okt. 1953, anvendes samme oplysningsmateriale som på bicentraler, jfr. bilag 26 og 27. Hvilken af de nævnte former for mærkning af

landdistriktabonnenter, man i de enkelte tilfælde skal foretrække, må bero på en bedømmelse af forholdene på de enkelte centraler.

I enkelte tilfælde har abonnenter, der geografisk skulle være indført til en lokal bicentral, mod ekstrabetaling opnået at få telefonforbindelse med numre under en købstadscentral. Da en sådan abonnent eventuelt hører til en brandkreds, som ellers er den pågældende købatadscentral uvedkommende, kan det blive nødvendigt af hensyn til disse enkelte abonnenter at udstyre købstadscentralen med et særligt brandkredskort i hvert plankartotek ved ekspeditionspladserne. Det drejer sig dog om så få tilfælde, at man kan se bort fra denne ulempe.

3. Praktiske forsøg med Store Heddinge-ordningen.

Efter at forsøgsordningen havde virket nogle måneder i Store Hedinge politikreds, gennemførtes den 4. oktober 1950 af justitsministeriets brandudvalg sammen med repræsentanter for nærværende udvalg nogle prøvealarmeringer i Hellested, Delhoved og Værløse. Resultaterne af disse prøvealarmeringer er beskrevet i bilag 28 og 29, hvortil man skal henvise.

For at vinde yderligere erfaringer for, dels hvorledes Store Heddinge-ordningen virkede i praksis, dels — og navnlig — hvorvidt de tidligere forekommende grænseproblemer ville kunne elimineres, når der **i** nabopolitikredse indførtes samme alarmeringsordning, er Store Heddinge-ordningen blevet indført forsøgsvis i yderligere nogle politikredse på Sjælland og i Jylland, nemlig Køge. Ringsted, Holbæk, Hillerød, Varde, Nørre-Sundby og Hjørring politikredse enten på udvalgets foranledning eller på dets anbefaling. Herudover er ordningen indført i et mindre område af Roskilde politikreds, men mindre som forsøg end for at afhjælpe praktiske alarmeringsvanskeligheder. Endelig har udvalget overfor justitsministeriet anbefalet Store Heddinge-ordningen til gennemførelse i Herning, Hobro, Randers, Skælskør og Frederikssund politikredse, men ingen af disse steder er ordningen endnu sat i kraft.

I skrivelse af 18. marts 1954 har man stillet politimestrene i de ovennævnte, til forsøgsområder udpegede politikredse de i bilag 30 angivne spørgsmål 1—9, og besvarelserne er optrykt som bilag 30, underbilagene 1—8, hvortil man skal henvise vedrørende enkeltheder.

Af svarene har udvalget ment at kunne udlede

at der gennemgående alarmeres 12 telefonnumre af centralerne ved hver alarmering,

at ekspeditionstiden for disse alarmeringer under almindelige forhold vil ligge omkring Va minut pr. nummer,

at ekspeditionstiden synes at have tendens til at blive mindre jo længere alarmeringsordningen har været i kraft,

at politikredsens udstrækning og bebyggelsestæthed ikke i almindelighed synes at have relevans i forbindelse med spørgsmålet om ekspeditionstiden under alarmeringerne,

at der ikke efter politimestrenes opfattelse i Store Heddinge-ordningen er fejl eller mangler, som kan og bør rettes,

at nogle politimestre har henledt opmærksomheden på, at alarmeringsforholdene **i** grænseområderne ikke er helt tilfredsstillende, *fordi* nabopolitikredsene har *andre* alarmeringsordninger, ligesom en enkelt politimester har viderebragt brandvæsenets ønske om, at brandmeldere sættes i forbindelse med brandvæsenet, samt

at administrationen af Store Heddinge-ordningen medfører noget mere arbejde og noget større udgifter end de hidtidige alarmeringsordninger, men at en væsentlig del af arbejdet kan udføres i forbindelse med politimæssig patruljekørsel. Udgifterne, bortset fra lønning m. v., indskrænker sig til nogle få hundrede kroner årlig.

Når politimestrenes besvarelser opstilles skematisk fås følgende oversigt:

Politikredse med Store Heddinge-ordning	Dato for indførelsen	Antal brandkredse	Antal centraler	Alarmeringer i alt	Ekspeditionstid pr. alarm	Antal numre pr. alarm
St. Heddinge	1/6—50	47	14	135	4 min.	12
Hillerød	1/7—53	131	25	53	4,62 min.	7,38
Køge	1/4—53	78	31	72	6,7 min.	13,5
Hjørring	1/1—53	83	54	69	5—6 min.	12—13
Nr. Sundby	1/2—53	49	34	54	knapt 9 min.	11
Varde	15/3—53	129	37	38	9 min.	12
a) Sorø jurisdiktion	1/7—53	62	20	31	2—4 min.	6
b) Ringsted jurisdiktion	26/11-52	42	22	53	4 min.	6—16
Holbæk	1/9—53	143	33	32	7 min.	12—14

Efter foranstående synes centralerne i Store-Heddinge, Ringsted og Hjørring politikredse at ekspedere brandalarmeringerne hurtigere end, hvad der gennemsnitligt vil kunne forventes, medens centralerne i Køge, Holbæk og Hillerød holder, og centralerne i Nørre-Sundby og Varde politikredse ligger dårligere end gennemsnittet.

Hvad særligt de to sidstnævnte politikredse angår, er man tilbøjelig til at mene. at årsagen til de lange ekspeditionstider må søges i specielle lokale forhold og for Vardes vedkommende tillige i de indtil nu forekomne få alarmeringer. De fra Hillerød og Holbæk politikredse foreliggende oplysninger synes i det mindste at vise, at politikredse med lige så mange brandkredse som Varde er i stand til at holde gennemsnittet, hvorhos oplysningerne fra Hjørring politikreds, der formentlig i udstrækning og bebyggelsestæthed tåler sammenligning med Varde politikreis, viser at ekspeditionstiden kan holdes under det foreliggende gennemsnit.

At ej heller forholdet mellem antallet af telefoncentraler og brandkredse har indflydelse på ekspeditionstiden viser tallene f. eks. fra Nørre-Sundby og Hjørring på den ene side samt Varde og Ringsted (Sorø jurisdiktion) på den anden side, hvor forholdene er henholdsvis 1:1V2 og l:ca. 3^{1}/2.

Når man mener at kunne forvente, at alarmeringsordningen, når den først er indarbejdet, vil medføre kortere ekspeditionstider, (indtil ca. $^{1}/_{2}$ min. pr. nummer er opnået), skyldes det erfaringerne fra Store-Heddinge politikreds og delvis fra Hjørring politikreds, hvor Store Heddinge-ordningen har været i kraft i Hirtshalsområdet siden 1. januar 1952. I Store-Heddinge politikreds blev eksempelvis ekspeditionstiden, efter at forsøgsordningen havde fungeret i 20 måneder, beregnet til gennemsnitlig 4 min. 27 sek. pr. alarmering, medens den i marts 1954 ifølge politimesterens opgivelse er faldet til 4 min. pr. alarmering, omfattende 12 numre.

Af politimestrenes besvarelser af udvalgets skrivelse af 18. marts 1954 er det vanskeligt at udlede noget generelt med hensyn til omfanget af arbejdet og udgifterne ved ordningens administration.

Skematisk stiller svarene sig således:

Politikreds:	Arbejdet:	Udgifter:
Store-Heddinge	Ringe	3—400 kr. årlig til kørsel
Hillerød	ca. 35 timer pr. måned	250 km kørsel pr. md. 10 kr. månedlig diæter. 20 kr. månedlig tryksager.
Køge	8—9 timer pr. måned	ca. 165 kr. årlig til telefon. 6—700 km kørsel årlig.
Hjørring	Intet oplyst, da administrationen går på kontorhold og almindelig kørselsregning.	
Nørre-Sundby	Intet oplyst, da administrationen går på kontorhold og almindelig kørselsregning.	
Varde	Intet oplyst.	
Ringsted:		
Ringsted jurisdiktion	Noget arbejde	100 km kørsel månedlig. 150 kr. årlig diæter.
Sorø jurisdiktion	Ikke væsentligt, 6—8 timer månedlig.	ca. 100 km kørsel pr. måned.
Holbæk	Meget betydeligt ekstraarbejde og megen kørsel, som det findes urimeligt at bebyrde embedet med.	

Hvor varierende oplysningerne er ses formentlig lettest af besvarelserne fra Hillerød og Køge politikredse, idet der ifølge besvarelserne skulle være tale om en ca. fire gange så omfattende administration af alarmeringsordningen i den førstnævnte politikreds som i den sidstnævnte såvel i henseende til timetal som til kørselsbehov.

I det væsentlige er der dog enighed mellem politimestrene om, at den del af administrationen, der vedrører rettelser af alarmeringsmateriale på telefoncentralerne, kan udføres i forbindelse med den almindelige patruljekørsel.

Politimestrene har som deres opfattelse af Store Heddinge-ordningens egnethed til at løse problemerne i forbindelse med en hurtig og sikker alarmering udtalt følgende:

Store-Heddinge:	Tilfredsstillende.
Hillerød:	Som helhed god.
Køge:	Som helhed tilfredsstillende.
Hjørring:	Sikkerhed for hurtig og rigtig alarmering.
Nørre-Sundb) :	Fuldt tilfredsstillende. Større hurtighed og sikkerhed.
Varde:	I det store og hele tilfredsstillende.
Ringsted:	
Ringsted jurisdiktion:	Ingen bedre i øjeblikket. Hurtig og sikker, når planen følges.
Sorø jurisdiktion:	Sikker og hurtig.
Holbæk:	Gennemført, hurtig og sikker, men arbejds- og omkostningsmæssigt et dyrekøbt fremskridt.

Når Store Heddinge-ordningen først er gennemført, vil vedligeholdelsen af alarmeringsmaterialet næppe medføre væsentligt ekstraarbejde for centralbestyrere eller forstander-

inder. Derimod vil selve alarmeringen naturligvis blive en del mere byrdefuld for centralbetjeningen end den har været efter de hidtil praktiserede alarmeringsordninger. Det centralbestyrerne på telefonselskabernes bicentraler i sin tid ved Roskilde-ordningens gennemførelse tillagte alarmeringsgebyr på 2 kr. pr. alarmering (at erlægge af politikassen), kan ikke opretholdes, når der er tale om at pålægge centralbestyrere m. fl. omfattende selvstændige alarmeringsopgaver samt et merarbejde i forbindelse med vedligeholdelsen af St. Heddinge-ordningens oplysningsmateriale. Telefonselskabernes centralbestyrere har da også krævet 2 kr.-afgiften forhøjet væsentligt for forsøgsområdernes vedkommende. Afgiften vil formentlig komme til at ligge på mindst 4 kr.

Under hensyn til disse gebyrers trods alt relativt ringe størrelse og til, at de må fastsættes i forbindelse med afsluttelsen af kollektive lønaftaler mellem telefonselskaberne og centralbestyrernes forening, uden at udenforstående kan øve indflydelse på resultatet, skal man foreslå, at telefonadministrationerne, uanset at Store Heddinge-ordningen giver betydeligt mere arbejde end Roskilde-ordningen, undlader at afkræve politiet alarmeringsgebyrer, så længe politiet afholder udgifterne til alarmeringsmaterialets vedligeholdelse. Alarmeringsgebyrerne bør herefter betales centralbestyrerne af telefonselskaberne.

4. Spørgsmålet om ministeriel approbation af alarmeringsplaner.

Efter den gældende lovgivning skal brandalarmeringsordninger ikke godkendes af justitsministeriet. Dette spørgsmål henhører uden for København under politimestrene og amtmændene, som fører henholdsvis tilsyn og overtilsyn med brandvæsenet. Gennem de seneste år har der dog udviklet sig en praksis, hvorefter sager om alarmeringsordninger for større områder som regel forelægges justitsministeriet eller dettes brandudvalg til udtalelse, eventuelt til godkendelse, men ministeriets virksomhed kan formelt kun betragtes som rådgivende.

Konsekvensen af lovgivningens mangel på bestemmelser om en centraliseret godkendelse af alarmeringsplaner er blevet, at alarmeringsordningerne veksler fra politikreds til politikreds, ja ofte fra kommune til kommune inden for samme politikreds, med deraf følgende problemer for brandalarmeringerne i telefonområder, der ligger i to eller flere politikredse eller kommuner.

Man har i afsnittet om Store Heddinge-ordningen søgt at påvise, at kommune- og politikredsgrænserne i alarmeringsmæssig henseende må elimineres til fordel for telefoncentralgrænserne, før de omtalte problemer i grænseområderne kan løses. Da der ikke bør arbejdes med særlige alarmeringsordninger i en politikreds' grænseområder, må man følgelig tilstræbe, at der gennemføres samme alarmeringsordning i alle politikredse. Dette ville uomtvisteligt også være til stor fordel for brandmeldere, som uanset hvor de befandt sig i landet, altid skulle foretage sig nøjagtigt det samme for at få tilkaldt brandvæsenet.

Det må imidlertid anses for overordentligt tvivlsomt, hvorvidt det måtte lykkes ad frivillighedens vej at gennemføre samme alarmeringsordning i alle politikredse, selv om fordelene herved måtte forekomme nok så klare. Allerede resultaterne af de tidligere justitsministerielle henstillinger om at standardisere brandalarmeringsordningerne viser, at der må tilvejebringes hjemmel for ministeriet til at meddele pålæg med henblik på sikring af ensartede regler landet over.

Den af justitsministeriets kommission angående organisationen af brandvæsenet i Danmark foreslåede bestemmelse om alarmeringsplaner i det af kommissionen udarbejdede udkast til lovforslag om brandvæsenet uden for København, jfr. pag. 37 f. f. i kommissionens betænkning, må derfor efter nærværende udvalgs opfattelse anses for ganske utilstrækkeligt.

Udvalget havde allerede i oktober måned 1949 lejlighed til at gøre sig bekendt med brandkommissionens overvejelser vedrørende brandalarmeringer, men man var på daværende tidspunkt ikke så vidt i sine overvejelser, at man klart kunne overse konsekvenserne af kommissionens foreløbige forslag. I det kommissionens betænkning af 1952 ledsagende udkast til lovforslag er bestemmelsen om

brandalarmering optrykt som § 17, jfr. bilag 31.

Herefter er det kun bestemt, at der for enhver kommune skal udarbejdes en plan for alarmering af brandvæsenet, og at denne plan i købstæderne skal udarbejdes af den stedlige brandkommission og i sognekommunerne af politimesteren efter forhandling med brandinspektøren. I bemærkningerne til forslaget er det anført, at man i mange tilfælde med fordel vil kunne udarbejde en fælles alarmeringsplan for en flerhed af kommuner, samt at reglen ikke udelukker sådanne ordninger.

Alarmeringsplaner, der bygger på telefonvæsenets medvirken, bør dog som gentagne gange præciseret, hverken bygge på politikreds- eller kommuneinddelingen, hvis rationelle alarmeringsforhold skal tilvejebringes. Man har derfor i skrivelse af 10. januar 1953, bilag 32, henstillet til ministeriet for offentlige arbejder, at foreslå justitsministeriet, at der i det ovennævnte forslags § 17, stk. 1, optages en tilføjelse om, at justitsministeriet skal godkende de omhandlede alarmeringsplaner, inden de sættes i kraft, thi uanset om resultatet af nærværende udvalgs overvejelser måtte blive tiltrådt af ministeriet for offentlige arbejder og justitsministeriet eller ej, må det anses for uomgængelig nødvendigt, at der, efterhånden som landets telefonnet automatiseres, gennemføres ensartede former for telefonisk brandalarmering, og at de alarmeringscentraler, som skal tage sig af fremtidens alarmeringer, må dække store områder (netgrupperne), der ikke tager hensyn til politikreds- og kommunegrænser. De herhenhørende spørgsmål vil som bekendt blive behandlet af udvalget vedrørende alarmering over automatiske telefoncentraler. I overgangstiden, hvor en politikreds har områder med både manuel og automatisk telefonbetjening, fordi den pågældende netgruppe endnu ikke er fuldt udbygget, må det tillige anses for påkrævet, at der i de to slags telefonområder praktiseres alarmeringsordninger, som kan forliges, hvorved bemærkes, at der efter udvalgets opfattelse ikke i de fuldautomatiserede telefonområder kan tænkes indført en alarmeringsordning, som ikke let vil kunne arbejde sammen med den foreslåede Store Heddingeordning.

Efter udvalgets opfattelse kan den i brandkommissionens lovforslag § 17, stk. 2, optagne bestemmelse om, at justitsministeriet efter aftale med ministeriet for offentlige arbejder kan fastsætte de nærmere regler for telefonvæsenets medvirken ved brandalarmeringer, ikke råde bod på manglen af en approbationsbeføjelse i paragraffens 1. stykke. Problemet er nemlig ikke at få telefonvæsenet til at medvirke ved gennemførelse af forsvarlige brandalarmeringsordninger i alle dele af landet. Denne medvirken har telefonadministrationernes repræsentanter i udvalget allerede tilbudt i langt videre omfang end den tidligere har været praktiseret, og endelig har ministeriet for offentlige arbejder formentlig også i de gældende telefonkoncessioners post 4 hjemmel til efter forhandling med telefonselskaberne at fastsætte nærmere regler for ekspedition af brandalarmeringer. Derimod mangler der bestemmelser, som kan sikre det samarbejde mellem kommuner og politikredse, der er fornødent, hvis alarmeringsordningen skal være effektiv.

5. Andre problemer i forbindelse med telefonvæsenets medvirken ved brandalarmeringer.

A. Telefonering under tordenvejr.

Igennem mange år har det været et problem for såvel publikum som telefonvæsenet, hvorledes man skulle forholde sig med brandalarmeringer under tordenvejr, hvor de manuelt betjente telefoncentraler, specielt i landdistrikterne, som regel har måttet lukke ekspeditionen af hensyn til personalets beskyttelse imod de af lynnedslag i telefonnettet fremkaldte overspændinger, som kan være livsfarlige, samt imod de akustiske chok, der fremkaldes ved de af lynnedslagene forårsagede knald i telefonbetjeningens hovedtelefoner.

Det er naturligvis særlig uheldigt, at mulighederne for at foretage telefoniske brandalarmeringer indskrænkes under tordenvejr, hvor risikoen for ildebrand vil være særlig stor, men trods mange undersøgelser og overvejelser har det ikke hidtil været muligt for

telefonadministrationerne at gennemføre sådanne sikringsforanstaltninger for centralbetjeningerne, at man har ment at kunne forsvare at meddele disse et egentligt pålæg om at ekspedere under tordenvejr. Problemet tilspidses således i en kollision mellem interessen i at begrænse materielle skader forårsaget af lynbrande og interessen i at undgå personskader, herunder tab af menneskeliv, såvel blandt abonnenter som blandt centralbetjeningen.

I 1934 opnåedes der mellem de koncessionerede telefonselskaber samt generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet enighed om at optage spørgsmålet om forsvarligheden af at opretholde centralernes drift under tordenvejr til samlet overvejelse således, at man til en begyndelse iværksatte et forsøg på Københavns hovedcentral og centralerne Byen, Palæ, Øbro, Nora, Vester og Eva, idet der indførtes forskellige sikkerhedsforanstaltninger.

Af telefontilsynet blev det henstillet at udvide forsøget til også at omfatte en landcentral, idet ulemperne ved lukning under tordenvejr er langt større på landet end i byerne, ligesom der på landcentraler — foruden faren fra de mange og lange luftledninger — er den vanskelighed, at der under tordenvejr ofte sker et stort antal sikringsbrud, således at mange abonnentledninger afbrydes, og opkald derfor ikke kan ekspederes. Endvidere sker det ofte, at overspændinger ved lynnedslag fremkalder en stor mængde falske opkald, hvorved ekspeditionsarbejdet besværliggøres. Forsøget på landcentralen blev imidlertid ikke gennemført, da det ikke lykkedes at finde metoder, der skønnedes tilstrækkeligt betryggende, og de under de øvrige forsøg indhøstede erfaringer har ikke medført, at der på andre af selskabets centraler er gennemført niere omfattende sikkerhedsforanstaltninger. For så vidt angår sikring af abonnenterne bemærkes, at alle luftledninger nu i henhold til cirkulære fra telefontilsynet sikres med lynafledere ved indføring til abonnent. Spørgsmålet er i øvrigt stadig under overvejelse, og for øjeblikket kan det kun siges, at der for tiden ikke kan være tale om at ændre den hidtidige praksis, hvorefter centralerne fortsætter betjeningen, så længe de selv finder det forsvarligt, men heller ikke længere. Antagelig vil spørgsmålet om telefonering under tordenvejr først finde sin rigtige løsning, efterhånden som automatiseringen af telefonnettet gennemføres, men den stadig fremadskridende erstatning af luftledninger med jordkabler gør det sandsynligt, at de tidsrum, hvor centralerne må lukke for tordenvejr, gøres kortere.

B. Brandmeldinger fra telefonautomater.

Hvor brandmeldere hverken har mulighed for at benytte alarmskabe (brandtelegrafer) eller almindelige abonnementstelefoner ved brandmeldingens afgivelse, hvilket navnlig vil være aktuelt om natten, er der kun mulighed for at opnå telefonisk forbindelse med brandvæsenet eller en alarmeringscentral ved at benytte de af telefonvæsenet opstillede, offentligt tilgængelige telefonautomater. Selv om alarmopkald fra disse automater er gratis, er der i mange tilfælde den ulempe ved automaternes indretning, at forbindelse med centralen først kan opnås, *efter* at man har indkastet det møntstykke, som lokalsamtaler fra telefonautomaten normalt koster, og hvis brandmelderen ikke er i besiddelse af netop et sådant møntstykke, vil han være ude af stand til at benytte telefonen. Spørgsmålet om afhjælpning af denne ulempe — i hvert fald for møntautomater under de nye centraler — overvejes for tiden af telefonadministrationerne og telefonfabrikkerne.

C. Telefonhemmeligholdelsen.

Som bekendt blev der under 7. november 1947 på foranledning af justitsministeriets brandudvalg foretaget en tilføjelse til den af ministeriet for offentlige arbejder i 1938 udfærdigede instruks for de koncessionerede telefonselskaber vedrørende telefonhemmeligheden, således at der ved et nyt afsnit IV åbnedes adgang for telefonpersonalet til over for brandvæsenet i videste forstand at give oplysning om bl. a. nummeret på den ved afgivelsen af brandmeldingen benyttede telefon, uanset om nummeret i øvrigt var hemmeligt, udeladt eller skjult, jfr. justitsministeriets cirkulære af 20. februar 1943 til samtlige politimestre og brandkommissioner i købstæderne, bilag 33.

Den omhandlede bestemmelse fremtræder som en i nødretshensyn begrundet undtagel-

se fra den almindelige regel, hvorefter brud j på telefonhemmeligheden, jfr. § 17 i lov nr. 84 af 11. maj 1897 om telegrafer og telefoner, kun kan ske efter retskendelse, jfr. nu lov nr. 202 af 11. juni 1954 om ændring i og tilføjelse til lov om rettens pleje (telefonaflytning), og det kan derfor ganske tiltrædes, at brud på telefonhemmeligheden i forbindelse med brandmeldinger selv efter gennemførelse af grundloven af 5. juni 1953 § 72 kan foretages uden retskendelse, selv om en egentlig lov ikke hjemler et sådant brud.

Efter nærværende udvalgs skøn, er det omhandlede afsnit IV i telefonhemmelighedsinstruksen både nødvendigt og tilstrækkeligt **til,** at brandvæsenet kan få de fornødne oplysninger af hensyn til udrykningen, samt for at politiet kan sikre sig brandmelderens identitet, og udvalget har derfor ej heller kunnet anbefale et af politimesteren i Middelfart m. v. fremsat forslag om, at centralbetjeningens oplysningspligt blev udvidet til også at omfatte brandmelderens navn, hvilket forslag var motiveret dels af den i brandpolitilovens § 49 indeholdte regel, hvorefter en kommune kun hæfter for slukningshjælp, ydet af et ikke-slukningspligtigt brandvæsen, såfremt dette er tilkaldt af den på brandstedet kommanderende, d. v. s. den pågældende brandfoged, eller senere er godkendt af denne, dels af politiets almindelige ønske om at finde frem til personer, der laver »falsk alarm«.

Det bemærkes herved, at politiet i de tilfælde, hvor politistationen fungerer som alarmeringscentral, altså navnlig under Roskilde-ordningen, må være beføjet til at stille krav om at få udleveret oplysninger om telefonnumre hos telefonpersonalet i samme omfang, som hvis begæring herom var fremsat af et brandvæsen. Politiet optræder her som repræsentant for brandvæsenet. Det samme gælder imidlertid ikke, hvor der er indført Store Heddinge-ordning, idet politiet i så fald ikke har selvstændige alarmeringsopgaver, men kun er en af de institutioner, som skal alarmeres. Politiets begæring om udlevering af oplysninger om telefonnumre tjener således her kun efterforskningsøjemed og i så henseende må politiet være bundet af de almindelige betingelser i »telefonaflytningsloven« for oplysningernes udlevering.

Man skal i øvrigt henvise til udvalgets skrivelse af 27. februar 1952 til ministeriet for offentlige arbejder, bilag 34.

D. Ansvar.

Telefonadministrationerne har stedse, når der har været truffet aftale om alarmeringsordninger, hvor telefoncentralerne skulle medvirke på særlig måde, taget forbehold om, at der ikke i forbindelse med fejl, som kunne tilregnes vedkommende telefonadministration eller betjeningspersonalet, kunne blive tale om at gøre erstatningsansvar gældende.

Disse forbehold har i og for sig kun betydet en pointering af de almindelige ansvarsforbehold, der er fastsat i telefonadministrationernes vilkår og takster for telefonabonnementer. For de koncessionerede telefonselskaber lyder forbeholdet:

»Selskabet påtager sig ikke erstatningsansvar for mangler ved telefonbetjeningen eller for afsavn og ulemper foranlediget ved fejl og forstyrrelser i anlæggene«.

For generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet lyder forbeholdet:

»Post- og telegrafvæsenet påtager sig intet erstatningsansvar for forsinkelser og fejl ved telegraf- og telefonekspeditionen«.*)

En sådan ansvarsfraskrivelse må formentlig være gyldig efter dansk rets almindelige regler om ansvarsfraskrivelse i kontraktforhold, d. v. s. indtil grov uagtsomhed og muligvis helt til forsæt.

Ej heller vil strafansvar under visse omstændigheder være udelukket.

Ansvarsspørgsmålet stiller sig i øvrigt forskelligt, eftersom der bliver tale om på den ene side alarmeringsordningens principper samt alarmeringsmaterialets udarbejdelse og vedligeholdelse og på den anden side alarmeringscentralens anvendelse af alarmeringsmaterialet.

*) I Sverige gælder der den regel, at der, hvor telegrafverkets telefonstationer undtagelsesvis fungerer som brandalarmeringscentraler, skal afsluttes skriftlig overenskomst med vedkommende kommunes brandstyrelse, og at der i denne overenskomst tages forbehold om, »…. att telegrafverket och dess personal fritages från allt ansvar för eventuellt utebliven eller falsk brandalarmering och därav uppkommen olägenhet, skada eller förlust av vad slag det vare må, ävensom för störningar, som kunna uppkomma genom ledningsfel eller dylikt eller som kunne vållas i samband med arbeten i telegrafverkets nät eller skötseln av apparaturen ….«.

I førstnævnte henseende må ansvaret formentlig være telefonvæsenet fuldstændigt uvedkommende. Hvis telefoncentralen fungerer som alarmeringscentral, må den kun foretage alarmeringerne på grundlag af det materiale, som politiet har stillet til rådighed til formålet, og centralbetjeningen må kunne gå ud fra. at de i alarmeringsmaterialet angivne oplysninger er rigtige, så længe de ikke er ændret af politiet. Selv i det tilfælde, at der foretages telefoniske, *foreløbige* ændringer i materialet efter politiets begæring, må ansvaret for, at ændringerne er korrekt gennemført, være telefonvæsenet uvedkommenmende, hvorfor det også er anbefalet, at politiet sikrer sig ved at foretage kontrolopringninger til centralen og spørge, hvorledes ændringen er udført, og senere selv foretager den endelige ændring ved besøg på centralen.

Med hensyn til spørgsmålet om centralernes ansvar for fejlagtige alarmeringer bemærkes, at der ikke kan blive tale om at kræve erstatning hos telefonadministrationerne eller disses personale for tab, der påføres brandvæsen m. v., som efter centralens alarmering rykker ud til et brandsted, hvor det ikke har slukningspligt. eller som rykker ud på grundlag af en af centralen ekspederet falsk brandmelding. Ej heller tab, der påføres brandlidte, på grund af fejl eller mangler ved alarmeringen bør kunne kræves erstattet hos vedkommende telefonadministration eller personalet.

Hvad man kan forlange af telefoncentralerne er, at deres personale af yderste evne bestræber sig for at foretage alarmeringerne roligt og besindigt men samtidig hurtigt på grundlag af instrukserne og det foreliggende alarmeringsmateriale. Der kan kort sagt ikke forlanges mere, end at centralbetjeningen gør sit bedste for at hjælpe.

Udvalget skal henstille, at der af telefonadministrationerne, hvor aftale med politimyndigheder eller kommuner sluttes om brandalarmeringsordninger. der forudsætter særlig medvirken fra telefonpersonalets side, anvendes en lignende ansvarsfraskrivelsesbestemmelse som i Sverige, f. eks.: . . . »*at* telefonadministrationen og dens personale fritages for alt ansvar i forbindelse med eventuelle udeblevne, forsinkede, ufuldstændige eller fejlagtige alarmeringer og deraf følgende tab og ulemper af hvad art nævnes kan såvel som for ansvar i forbindelse med forstyrrelser i eller midlertidig inddragelse af telefonbetjeningen af tekniske eller ekspeditionsmæssige grunde, samt *at* ethvert ansvar for alarmeringsmaterialets udarbejdelse og vedligeholdelse må være telefonadministrationen og dens personale uvedkommende«.

6. Ændringer i politikredsenes alarmeringsordninger eller forslag herom siden 1949, jfr. bilag 5.

For oversigtens skyld skal man nedenfor redegøre for de sager om brandalarmeringsforhold, som udvalget har behandlet siden 1949, idet man dog skal afstå fra en gennemgang af de enkelte sager, der for størstedelens vedkommende omhandler forslag til nye brandalarmeringsordninger, hvorom justitsministeriet udbad sig erklæringer fra udvalget:

Roskilde politikreds (nr. 4):

Politimesteren anholdt under 5. oktober 1953 justitsministeriet om tilladelse til at indføre Store Heddinge-ordningen i 3 af de nordvestlige kommuner i politikredsen. Dette andragende har justitsministeriet imødekommet under 4. marts 1954 med tilslutning fra nærværende udvalg, som fra politimesteren havde modtaget meddelelse om, at Store Heddinge-ordningen agtedes indført i resten af politikredsen, når den pågældende alarmeringsordning var blevet gennemført i de omgivende politikredse (bortset fra Københavns amts søndre birk).

Køge politikreds (nr. 5):

På udvalgets foranledning er alarmeringsordningen fra den 1. april 1953 ændret fra Roskilde-ordning til Store Heddinge-ordning.

Hillerød politikreds (nr. 7):

Under 4. april 1952 anholdt politimesteren justitsministeriet om tilladelse til at gennemføre Store Heddinge-ordningen, hvilket med

udvalgets anbefaling tillodes under 8. juli s. å.

Fra den 1. juli 1953 er alarmeringsordningen herefter ændret fra Roskildeordning til Store Heddinge-ordning.

Frederikssund politikreds (nr. 8):

Under 28. september 1953 har politimesteren anmodet justitsministeriet om tilladelse til at gennemføre Store Heddinge-ordningen, hvilket med nærværende udvalgs anbefaling er blevet tilladt af justitsministeriet under 5. februar 1954.

Ordningen er endnu ikke sat i kraft.

Holbæk politikreds (nr. 9):

På udvalgets foranledning er alarmeringsordningen fra den 1. september 1953 ændret til Store Heddinge-ordning.

Kalundborg politikreds (Samsø) (nr. 10):

På udvalgets anbefaling er der fra 1. oktober 1951, da politimesteren ikke på daværende tidspunkt kunne tiltræde Store Heddinge-ordningens principper, på Samsø gennemført en alarmeringsordning, hvorefter alle brandmeldere af telefoncentralerne indstilles til brandinspektøren, der foretager telefonisk alarmering af brandmandskab på afringning.

Skælskør politikreds (nr. 12):

I skrivelse af 5. oktober 1953 foreslog politimesteren Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab at medvirke til gennemførelse af en alarmeringsordning, hvorefter telefoncentralerne skulle udføre alarmeringen, når brandmelderen havde opgivet brandstedets beliggenhed (kommune og sogn), idet dog lokalt mandskab skulle tilkaldes efter Roskildeordningens principper med den store slukningshjælp som alarmeringscentral. Da forslaget ikke byggede på udskillelse af brandmeldere ved hjælp af abonnentkartotek og brandkredsfortegnelser, kunne hverken Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab eller udvalget tiltræde forslaget, og i skrivelse af 25. november 1953 henstillede man til politimesterens overvejelse at søge Store Heddinge-ordningen gennemført.

Ringsted politikreds (nr. 13):

På udvalgets anbefaling er alarmeringsordningen for Ringsted jurisdiktions vedkommende fra den 26. november 1952 og Sorø jurisdiktions vedkommende fra den 1. juli 1953 ændret til Store Heddinge-ordning.

Store-Heddinge politikreds (nr. 15):

På udvalgets foranledning er alarmeringsordningen fra 22. maj 1950 at regne ændret fra Roskildeordning til Store Heddinge-ordning.

Nykøbing F. politikreds (nr. 19):

I 1950 rejste justitsministeriets brandudvalg spørgsmål om brandarlarmeringen under Stubbekøbing central, der var blevet automatiseret, og i skrivelse af 22. oktober 1952 foreslog Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab, at spørgsmålet om en nyordning for hele Lolland-Falster efter Store Heddinge-ordningens retningslinier blev taget op til drøftelse. Udvalget har dog ment at burde lade disse sager hvile, indtil man mente at kunne fremsætte et endeligt forslag vedrørende en hensigtsmæssig ordning, bl. a. også fordi der var tale om en vis blanding af automatisk og manuel telefonbetjening, således at området ikke egnede sig til gennemførelse af en forsøgsordning. Når Nykøbing F. central, antagelig i 1955, ombygges til fuldautomatik, vil det rette tidspunkt være kommet til at søge en nyordning gennemført.

Voer-Nim herreder (nr. 37):

Om den i denne politikreds gældende alarmeringsordning skal man henvise til særligt afsnit ovenfor.

Silkeborg politikreds (Skanderborg-området) (nr. 38):

I anledning af et forslag fra politimesteren om at gennemføre den i Voer, Nim m. fl. herreder gældende alarmeringsordning i politikredsens Skanderborgområde har udvalget i skrivelse af 13. juni 1953 henstillet til justitsministeriet, at der i stedet gennemførtes en Store Heddinge-ordning. eller at spørgsmålet om ændring af den gældende ordning i det mindste stilledes i bero på nærværende betænkning.

Udvalget er uden svar på den nævnte henstilling, og sagen er formentlig stillet i bero.

Ning og Hads herreders politikreds (nr. 40):

Udvalget har i 1950 gennem Jydsk Telefon-Aktieselskab modtaget et forslag til en alar-

meringsordning for Gosmer-Halling sognekommune. Man har i skrivelse af 16. juni 1950 til Jydsk Telefon-Aktieselskab henstillet, at sagen stilles i bero på resultaterne af forsøgsordningen i Store Heddinge politikreds.

Grenaa politikreds (nr. 42):

Politimesteren har i skrivelse af 1. februar 1954 meddelt, at han er sindet at gennemføre Store Heddinge-ordningen.

Udvalget har under 6. marts 1954 henstillet, at spørgsmålet stilles i bero til nærværende betænkning foreligger.

Randers politikreds (nr. 44):

På udvalgets anbefaling har justitsministeriet under 17. oktober 1953 godkendt, at Store Heddinge-ordningen indføres.

Ordningen er endnu ikke sat i kraft.

Hobro politikreds (nr. 46):

Politimesteren har i skrivelse af 11. marts 1953 erklæret sig rede til at gennemføre Store Heddinge-ordningen i overensstemmelse med en af udvalget under 6. juni 1953 fremsat henstilling.

Ordningen er endnu ikke sat i kraft.

Nørre-Sundby politikreds (nr. 49):

På udvalgets anbefaling er der fra 1. februar 1953 gennemført Store Heddinge-ordning i politikredsen, som tidligere var uden fast alarmeringsordning.

Hjørring politikreds (nr. 52) :

På udvalgets anbefaling gennemførtes fra 1. januar 1952 en Store Heddinge-ordning for Hirtshalsområdet og på politimesterens foranledning udvidedes denne alarmeringsordning til hele politikredsen fra den 1. januar 1953.

Viborg politikreds (nr. 57) :

For det område af politikredsen, hvori Kellerup brandvæsen har slukningspligt, er der af justitsministeriet under 23. august 1950 godkendt en alarmeringsordning efter samme hovedprincip som den i Voer, Nim m. fl. herreder gældende.

Udvalget har i skrivelse af 7. august 1950 henstillet, at ordningen kun godkendes midlertidigt.

Herning politikreds (nr. 59):

Efter forhandling med politimesteren har man i skrivelse af 28. april 1953 henstillet, at Store Heddinge-ordningen gennemføres.

Ændring af ordningen er endnu ikke tiltrådt af justitsministeriet.

Varde politikreds (nr. 63):

På udvalgets anbefaling er Store Heddinge-ordningen gennemført fra den 1. juli 1953.

AFSNIT III.

Konklusion og indstilling.

På grundlag af de overvejelser, der er fremdraget i de foranstående afsnit og på grundlag af dels de hidtil i 8 politikredse indhøstede forsøgsresultater, dels forløbet af de af justitsministeriets brandudvalg sammen med nærværende udvalg foranstaltede alarmeringsøvelser i Store-Heddinge og Ringsted politikredse, er man kommet til den opfattelse, at det under de foreliggende forhold ikke vil være muligt for manuelt betjente telefonområder i landdistrikterne at udarbejde nogen alarmeringsordning, der bedre end Store Heddinge-ordningen sikrer hurtig og rigtig tilkaldelse af brandvæsen og brandmandskab m. v. Man er ligeledes af den opfattelse, at de med Store Heddinge-ordningens administration forbundne ulemper og udgifter ikke ligger så væsentligt over, hvad der hidtil har været forbundet med f. eks. Roskildeordningens administration bl. a. for politiet, at man bør renoncere på den større hurtighed og sikkerhed, som Store Heddinge-ordningen vil byde for brandalarmeringer, specielt hvis ordningen gennemføres i samtlige landets politikredse.

Under henvisning til foranstående skal udvalget indstille til ministeriet:

at det over for justitsministeriet anbefales, at samme tager skridt til at foranledige den i ovenstående afsnit H (pag. 28) beskrevne ordning for den telefoniske brandalarmering i manuelt betjente telefonområder i landdistrikterne gennemført i alle danske politikredse,

at det over for justitsministeriet henstilles, at dette ministerium i påkommende tilfælde søger tilvejebragt fornøden hjemmel til at sikre ensartet generel gennemførelse af den omhandlede alarmeringsordning,

at politikasserne og telefonadministrationerne hver bærer sine omkostninger i forbindelse med gennemførelsen og administrationen af Store Heddinge-ordningen, idet opgaverne fordeles mellem parterne som af udvalget foreslået i afsnit H, samt

at der foi købstadcentraler og andre store centraler (hovedcentraler) gennemføres den ligeledes i afsnit H omhandlede, tillempede Store Heddinge-ordning, idet der for så vidt angår de egentlige købstadområder fortsat anvendes en enkeltindstillingsordning.

Da der formentlig, såfremt Store Heddinge-ordningen ønskes gennemført som generel alarmeringsordning, vil opstå en del praktiske vanskeligheder, hvor særlige forhold gør sig gældende i de enkelte politikredse, og da gennemførelsen, som jo vil medføre omskrivning af telefonabonnentkartoteker, omfattende flere hundrede tusinde abonnenter, bør gennemføres efter en bestemt, af telefonadministrationerne godkendt plan, skal man indstille, at

udvalgets formand,
politimester Gelius,
en repræsentant for vedkommende telefonadministration og
udvalgets sekretær

fungerer en passende tid som rådgivende organ for de politimestre, der måtte ønske bistand til løsning af praktiske spørgsmål.

København, den 26. november 1954

Gelius. **H. Høeg.** **Birger Johannsen.** **Fin Kierulff.**

K. L. Larsen. **Christen Steenbuch,** formand. **C. J. Wendt.**

Poul Andersen, sekretær.

BILAG

BILAGSFORTEGNELSE

Side

1. Skrivelse af 12. april 1948 fra politimesteren i Køge m. v. til justitsministeriet . . . 53
2. Skrivelse af 29. januar 1948 fra politimesteren i Store-Heddinge til justitsministeriet . . . 55
3. Skrivelse af 13. april 1954 fra udvalgets formand til brandchef P. Vinding . . . 57
4. Skrivelse af 6. maj 1954 fra brandchefen i København til udvalgets formand . . . 58
5. Referat-oversigt over de i maj 1949 anvendte alarmeringsordninger . . . 59
6. Skematisk oversigt over samme . . . 71
7. Skrivelse af 2. december 1950 fra justitsministeriet til udvalget . . . 72
   Underbilag 1. Skrivelse af 4. juni 1952 fra politimesteren i politikreds nr. 37 til samtlige brandfogder i politikredsen . . . 73
   2. Skrivelse af 3. juni 1952 fra samme til landpolitibetjentene . . . 74
   3. Instruks af 3. juni 1952 fra samme til politikredsens telefoncentraler . . . 75
8. Skrivelse af 28. juli 1952 fra udvalget til justitsministeriet . . . 76
9. Skrivelse af 4. september 1952 fra politimesteren i politikreds nr. 37 til justitsministeriet 78
10. Rapport af 6. maj 1953 fra justitsministeriets brandudvalg om alarmeringsøvelse i Grædstrup 80
11. Rapport af 6. maj 1953 fra justitsministerkits brandudvalg om alarmeringsøvelse i Hedegaard 81
12. Skrivelse af 19. juni 1953 fra J.T.A.S. til udvalget . . . 82
13. Skrivelse af 29. sept. 1951 fra udvalget til politimesteren i Herning m. v. . . . 83
14. Skrivelse af 21. december 1951 fra politimesteren i Herning til udvalget . . . 84
15. Abonnent kartotekskort (formular) . . . 88
16. Brandkredskartotekskort (formular) . . . 89
17. Meddelelser af maj 1950 fra K.T.A.S. til centraler med abonnenter i Store-Heddinge politikreds . . . 90
18. Instrukser af maj 1950 fra K.T.A.S. til centraler med abonnenter i Store-Heddinge politikreds 91
19. Instruks af maj 1950 fra K.T.A.S. til Store-Heddinge central . . . 92
20. Instruks af maj 1950 fra K.T.A.S. til Fakse central . . . 93
21. Meddelelse af maj 1950 fra K.T.A.S. til Fakse, Køge og Store-Heddinge centraler . . . 94
   Underbilag 1. Oversigt over brandkredse i Store-Heddinge politikreds . . . 95
22. Skema over brandvæsenerne i politikredsen (formular) . . . 96
23. Meddelelse om ændring i telefonabonnentmassén (formular) . . . 97
24. Notits angående brandalarmering (formular) . . . 98
25. Meddelelse af 28. marts 1953 fra K.T.A.S. til Køge central . . . 99
   Underbilag 1. Blindmultiple . . . 101
   2. Instruks af 28. marts 1954 fra K.T.A.S. til Køge central . . . 102
26. Meddelelse af 29. august 1953 fra K.T.A.S. til central Store-Heddinge . . . 103
27. Instruks af 29. august 1953 fra K.T.A.S. til central Store-Heddinge . . . 104
28. Rapport af 4. oktober 1950 fra justitsministeriets brandudvalg om alarmeringsøvelser i Store-Heddinge politikreds . . . 105

Side

29. Skrivelse af 18. oktober 1950 fra udvalget til medlemmerne 108
30. Udvalgets skrivelser af 18. marts 1954 til politikredse med Store Heddinge-ordningen 109
Underbilag 1. Skrivelse af 19. marts 1954 fra politimesteren i Store-Heddinge til udvalget . . 110
2. Skrivelse af 24. marts 1954 fra politimesteren i Hillerød til udvalget 111
3. Skrivelse af 27. marts 1954 fra politimesteren i Køge til udvalget 113
4. Skrivelse af 24. marts 1954 fra politimesteren i Hjørring til udvalget 114
5. Skrivelse af 24. marts 1954 fra politimesteren i Nørre-Sundby til udvalget . . . 115
6. Skrivelse af 29. marts 1954 fra politimesteren i Varde til udvalget 117
7. Skrivelse af 1. april 1954 fra politimesteren i Ringsted til udvalget 118
Underbilag a. Notits fra Ringsted politi 119
b. Notits fra Sorø politi 121
8. Skrivelse af 1. april 1954 fra politimesteren i Holbæk til udvalget 122
31. Brandkommissionens udkast til § 17 i forslag til lov om brandvæsenet uden for København . 125
32. Skrivelse af 10. januar 1953 fra udvalget til ministeriet for offentlige arbejder 127
33. Justitsministeriets cirkulære af 20. februar 1948 128
34. Skrivelse af 27. februar 1952 fra udvalget til ministeriet for offentlige arbejder 129

POLITIMESTEREN I KØGE,
HASLEV M. V.

Bilag 1.

Køge, den 12. april 1948.

Justitsministeriet.

I skrivelse af 18. april 1947 tilskrev jeg det høje ministerium således:

»I henhold til justitsministeriets cirkulære af 23. juni 1941 angående udvidelse af den lokale slukningshjælp og alarmering af brandvæsenet, afsnit 11, har jeg her i Køge politikreds ladet udarbejde en ensartet alarmeringsplan for landdistrikterne efter de i nævnte cirkulære givne retningslinier afpasset efter de lokale forhold således:

Der bliver på samtlige telefonapparater i politikredsen anbragt et opslag, indeholdende oplysning om, hvorledes der forholdes ved brandalarmering, herunder at det altid skal tilkendegives for centralbetjeningen, at det drejer sig om brand. Ligeledes er det anført på opslagets ene side, i hvilken brandkreds ejendommen er beliggende.

Der vil på Køge politistation blive installeret en særlig telefon uden om omstillingsbordet, hvilken telefons nummer politikredsens telefoncentraler bliver instrueret om at benytte ved afgivelse af brandmeldinger. Ved denne telefon på politistationen vil bero et let håndterligt plankartotek med et blad for hver enkelt telefoncentral inden for politikredsen. På hvert af disse blade er anført i alfabetisk orden de inden for telefoncentralens område beliggende brandkredse og telefonnumre for det inden for hver enkelt brandkreds fungerende personel, brandinspektør, brandfoged, brandfogedassistent, leder og medlemmer af den lokale slukningshjælp samt nærmeste landbetjent.

Når brandmelding afgives til telefoncentralerne, er disses betjening instrueret om at lade disse samtaler gå forud for alle andre samtaler. Forlanger abonnenter indstilling til et bestemt brandvæsen, indstilles han dertil, men centralbetjeningen bliver på ledningen og aflytter samtalen og afgiver øjeblikkelig efter afringningen melding til Køge politistation om, hvem der har meldt brand og frå hvilket telefonnummer samt hvilket brandvæsen, der har været indstillet til. Melder abonnenten derimod kun »Brand«, indstilles den pågældende direkte til Køge politistation, og centralbetjeningen bliver også i dette tilfælde på ledningen parat til at modtage bestillinger på telefonnumre hos personel, der skal alarmeres. I begge tilfælde opgiver politistationen nu til centralbetjeningen på grundlag af plankartoteket telefonnumrene på indtil 6 af brandpersonellet, den lokale slukningshjælp, brandinspektør, brandfoged o. s. v. — som derefter omgående underrettes ved centralbetjeningens foranstaltning, medens politistationen på afringning alarmerer den store slukningshjælp, politimesteren, kriminalpolitiet o. s. v.

For så vidt abonnenten har været indstillet direkte til brandvæsenet — den store slukningshjælp — er lederne af disse instrueret om som en sikkerhedsforanstaltning omgående i en ekspressamtale at underrette Køge politistation, hvorefter politistationen besørger den øvrige alarmering. Der er døgntjeneste på Køge politistation med mindst 2 mand til stede på politistationen om natten og flere om dagen, og det skulle herefter synes sikret, at *alle,* der har en opgave at udføre ved branden, underrettes på kortest mulig tid, og Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab har skriftligt indvilget i at medvirke efter de anførte principper.

Arbejdet med ordningen er så vidt fremskredet, så ordningen kunne gennemføres med ca. 1 måneds varsel, men forinden videre

foretages, udbeder jeg mig en udtalelse fra det høje ministerium om, hvorvidt man herfra kan tiltræde den i de anførte enkeltheder, eller om noget måtte ønskes ændret, da det jo i så fald lettest lader sig gøre nu.«

Herpå modtog jeg under 30. januar 1948 bekræftende svar fra ministeriet. Ordningen er nu gennemført så vidt, at jeg har holdt møde med politikredsens samtlige brandinspektører, brandfogder og brandfogedassistenter og i det hele taget gjort ordningens ikrafttræden rede til 1. maj 1948.

Som det fremgår af min skrivelse af 18. april 1947 bliver der på samtlige telefonapparater i politikredsen anbragt et opslag, indeholdende oplysning om, hvorledes der forholdes ved brandalarmering, herunder at det altid skal tilkendegives for centralbetjeningen, at det drejer sig om brand. Ligeledes er det anført på opslagets ene side, i hvilken brandkreds, ejendommen er beliggende. Hertil føjes, at opslaget er lavet som en lille seddel af fast karton, der ved hjælp af en sejlgarnssnor skal bindes på selve apparatet så langt nede på den faste opstander, at påbindingen ikke kan berøre den bevægelige gaffel. Dette er brandfogderne blevet nøje instrueret om, og de foretager selv påbindingerne og forvisser sig om, at disse ikke på nogen måde kan genere apparatets funktion.

Til min store beklagelse er jeg nu i dag af kontorchef Thomsen ved Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab blevet ringet op, og kontorchefen meddelte mig. at telefonselskabet måtte protestere imod. at denne påbinding skete til selve telefonapparatet, da man formente, at dette kunne virke generende på apparatets funktion. Jeg svarede hertil, at jeg ikke turde bestride, at hvis påbindingen skete på den egentlige gaffel, kunne der komme besværligheder, men at jeg ikke mente, at disse besværligheder kunne blive af betydning, når påbindingen skete langt nede på opstanderen, der bærer gaffelen. Kontorchefen fastholdt imidlertid sin protest, og vi enedes derefter om, at jeg skulle forelægge sagen for justitsministeriet, hvilket jeg hermed gør med følgende bemærkninger:

Såfremt den af mig foreslåede ordning ikke gennemføres, må jeg formene, at den nye ordning i *væsentlig grad svækkes.* Thi når man fra telefonselskabets side har anført, at påbindingen kan ske på den knap, der sidder i væggen, og hvorigennem telefonledningen går til apparatet, da må jeg finde denne ordning uheldig, da den pågældende knap i mange hjem er skjult bag et skab, en stol eller lignende. Og i den givne situation, hvor det gælder om, at der handles hurtigt, kan det meget vel ske, at den om brand telefonerende person, måske en ganske ung person, ikke straks kan finde den omhandlede knap. Når derimod telefoncentralen, politiet eller brandinspektøren beder den telefonerende person blot se på sedlen på selve telefonapparatet, bliver der ingen vanskelighed med at få den vigtige besked hurtigt frem. Og efter hele ordningen vil det være af afgørende betydning, at brandstedets brandkreds snarest kommer til brandvæsenets og politiets kundskab.

Såfremt den begærte påbinding i ret mange tilfælde ville kunne medføre, at apparatet ikke blev virksomt, måtte det selvsagt erkendes, at en anden fremgangsmåde måtte findes, men efter de erfaringer, der så vidt mig bekendt er indhentet i Store-Heddinge politikreds, vil jeg ikke formene, at disse indvendinger vil være af afgørende betydning, og jeg tillader mig derfor at andrage om, at det høje ministerium søger den foreslåede ordning gennemført ved forhandling med telefonaktieselskabet.

Da det vel kan forudses, at den her omhandlede ordning, »Roskildeordningen«, vil komme til at omfatte flere og flere politikredse, var det måske med fremtiden for øje. så der blev færrest mulige divergenser mellem telefonselskabet og politiet, værd at søge konstrueret telefonapparater, hvor de pågældende »sedler« på lettest mulig måde kunne anbringes. Dette skal dog her kun antydes, da jeg ikke har tekniske forudsætninger for at skitsere et sådant apparat, men da den sikreste og hurtigste alarmeringsordning i hvert fald vil blive af uvurderlig værdi, er det et problem af betydning.

Vagn Bro.

POLITIKREDS NR. 15
Store-Heddinge købstad
og Stevns-Fakse herreder.

Bilag 2.

Store-Heddinge, den 29. januar 1948.

Justitsministeriets brandudvalg, København.

Da det stadig kommer mig for øre, at man i rigspolitiet omgås med planer om at indskrænke antallet af ordenspolitibetjente i Store-Heddinge købstad, således at det vil være umuligt at opretholde døgntjeneste på politistationen, skal jeg allerede på nuværende tidspunkt tillade mig at henlede opmærksomheden på, at den her i politikredsen indførte brandalarmeringsordning (Roskildeordningen) i påkommende tilfælde bringes i fare, idet denne ordning her i kredsen forudsætter politistationen som alarmeringscentral.

For så vidt angår de sogne, med hvilke Falcks Redningskorps har slukningsoverenskomst, vil alarmeringen i fornødent fald kunne pålægges redningskorpset uden ekstra vederlag i henhold til overenskomstens paragraf 5.

Derimod vil der opstå vanskelighed med hensyn til politikredsens øvrige sogne, nemlig Fakse, Vemmetofte og Spjellerup-Smerup, som har slukningsaftale med Fakse kommunale brandvæsen, idet dette ikke har fast vagtpersonale og derfor ikke kan påtage sig alarmeringen.

Idet der bortses fra den eventualitet at lade Falcks Redningskorps alarmere brandvæsenet også i det under Fakse brandvæsen hørende område, skal jeg fremkomme med følgende forslag, der dog for at omfatte de nævnte 3 sogne kommer til at omfatte hele det område, der falder ind under telefoncentralerne: Fakse, Vemmetofte og Lyderslev.

Der henlægges på hver af disse telefoncentraler en plan (ganske svarende til planerne i alarmeringscentralens plankartotek), indeholdende de telefonnumre inddelt efter brandkredsene, som i ildebrandstilfælde skal alarmeres, og som telefondamen fremtidig alarmerer umiddelbart på grundlag af planen, efter at anmelderen har oplyst, fra hvilken brandkreds der telefoneres. Der vedlægges eksemplarer af de foreslåede planer.

Efter Roskildeordningen former alarmeringen sig som følger:

Anmelderen ringer på telefonen og — uagtet instruksen lyder på, at han skal sige »Brand« og i øvrigt vente, til han bliver udspurgt — oplyser han altid straks hos hvem det brænder og er derefter parat til med det samme at forlade telefonen for at komme ud og bistå ved brandslukningsarbejdet. Telefondamen må imidlertid søge at overtale ham til at blive ved telefonen samtidig med, at hun skaffer sig forbindelse med alarmeringscentralen i Store-Heddinge. Når politibetjenten på denne kommer til telefonen, må anmelderen i overværelse af telefondamen, som er forblevet på ledningen, igen oplyse, hos hvem det brænder, og fra hvilken brandkreds der telefoneres. Først herefter får anmelderen af politibetjenten besked om at lægge telefontragten på, og nu *dikterer* politibetjenten til telefondamen de telefonnumre, som hun skal ringe op og alarmere. Dette diktat foretager politibetjenten på grundlag af en fortegnelse ganske svarende til den her vedlagte. Telefondamen noterer numrene ned, efterhånden som hun får dem dikteret og foretager endelig alarmeringen.

Ved den af mig foreslåede ordning foretager telefondamen som anført alarmeringen umiddelbart på grundlag af den på telefoncentralen beroende plan.

Den her foreslåede ordning lægger således mindre beslag på telefondamens tid end Roskildeordningen, ligesom telefondamen slipper for besværet med at skulle holde anmelderen fast ved telefonen, indtil hun har stillet ind på alarmeringscentralen, og dernæst slipper hun for at nedskrive telefonnumrene og undgår derved muligheden for fejlhøring og fejlskrivning.

Ved begge ordninger forudsættes, at anmelderen er i stand til at opgive brandkredsen, og til dette formål er der ved hver telefon i politikredsen ophængt en instruks, hvoraf et eksemplar vedlægges.

Selv om det som anført endnu ikke er aktuelt med indskrænkning af politiets personale, tillader jeg mig dog allerede nu at anmode det ærede udvalg, dersom man mener at kunne tiltræde mit forslag, om velvillig bistand ved ordningens eventuelle indførelse, idet jeg tillader mig at henstille, at man snarest træder i forhandling med telefonselskabet om den foreslåede ordning, for så vidt angår de tre særlig nævnte telefoncentraler.

Gelius.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING

Ådr.: Ministeriet for offentlige arbejder.

Formanden.

Bilag 3.

Den 13. april 1954.

Hr. brandchef, dr. techn. P. Vinding, R. af Dbg., Dbm.

Hovedbrandstationen, V. Voldgade 80.

Kære hr. brandchef.

Som De måske ved, er brandarlarmeringsudvalgets opgave reduceret til spørgsmålet om telefonisk brandalarmering over manuelt betjente telefoncentraler, medens alle spørgsmål om alarmering af samfundets hjælpetjeneste over fuldautomatiske centraler er henvist til et nyt og større udvalg.

Brandalarmeringsudvalget er nu i færd med at skrive betænkning og vil foreslå, at Store Heddinge-ordningen søges gennemført som normal brandalarmeringsordning i alle landdistrikter, medens abonnenter, der hører til købstadcentraler og er boende inden for købstadområder, indstilles til købstadens brandvæsen.

I sidste øjeblik er det faldet mig ind, at vi inden for brandalarmeringsudvalget overhovedet ikke har beskæftiget os med brandalarmering i Storkøbenhavn, og jeg er lidt i tvivl om, hvorvidt den nuværende alarmeringsform kan siges at være hensigtsmæssig.

Den ideelle brandalarmeringsordning ville man nå, hvis det kunne ordnes således, at man fra en hvilken som helst telefon kunne foretage brandalarmering blot ved at kalde telefoncentralen og sige »Ildebrand«, uden at den brandmeldende behøvede at foretage sig andet. Dette er dog uopnåeligt. Afvigelserne fra idealet bliver efter udvalgets forslag:

1) abonnenter under fuldautomatiske centraler må dreje 000, inden melding kan afgives,
2) abonnenter under fuldautomatiske centraler og partsabonnenter på manuelle centraler må samtidig med afgivelse af brandmeldingen opgive telefonnummeret eller adresse eller eventuelt begge dele,
3) abonnenter under købstadcentraler, boende inden for købstadens område, vil efter meldingen »ildebrand« blive stillet i forbindelse med brandvæsenet og må selv afgive meldingen videre hertil,
4) abonnenter i hovedstadsområdet skal — hvis udvalget ikke i sidste øjeblik besinder sig på at foreslå en ændring i dette forhold — sige ordet »ildebrand« med tilføjelse af navn på den kommune, i hvilken pågældende bor, for så vidt denne ved det, i modsat fald må telefonistinden prøve at gætte.

Det ville være fristende at foreslå, at der gennem samarbejde mellem hovedstadsområdets brandvæsener søgtes tilvejebragt en fælles alarmeringscentral for hele området, og dette ville være så meget mere nærliggende, som man næppe vil kunne undgå dette, når fuldautomatiseringen i København er gennemført.

Jeg er selvfølgelig klar over, at det vil volde vanskeligheder, måske navnlig fordi en sådan fælles central naturligt måtte betjenes af Københavns brandvæsen, og de andre brandvæsener i området derfor ville have en fornemmelse af, at de så at sige blev underlagt det københavnske brandvæsen.

Inden jeg over for brandalarmeringsudvalget rejser spørgsmålet om, hvorvidt vi i udvalgets betænkning direkte eller indirekte skal foreslå en ændring af alarmeringsforholdene i København, vil jeg bede Dem om at meddele mig, hvorledes De ser på mulighederne for gennemførelsen af den nævnte eller eventuel anden hensigtsmæssig ændring i den nuværende alarmeringsordning.

Med venlig hilsen

Deres hengivne

Christen Steenbuch.

KØBENHAVNS BRANDVÆSEN

Brandchefen.

Bilag 4.

Kobenhavn, den 6. maj 1954.

Hr. civilingeniør Christen Steenbuch, R. af Dbg., Dbm.
Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering,
Ministeriet for offentlige arbejder,
Slotsholms gade 10, K.

Kære hr. ingeniør Steenbuch.

I anledning af Deres skrivelse af 13. april cl. å. skal jeg udtale, at den nuværende alarmeringsform i hovedstadsområdet formentlig p. t. er ret hensigtsmæssig, idet anmeldere enten indstilles direkte til brandvæsenet, d. v. s. en brandstation, hvor der er vagt, eller til en politistation med døgnvagt — dog med en enkelt undtagelse (Holte politistation). Den videre alarmering af brandvæsenets mandskab foretages fra henholdsvis brandstationerne og politistationerne. Landkommunerne i hovedstadsområdet er nærmest stillet som abonnenter under købstadcentraler, idet der dog for nogle af områdernes vedkommende er foretaget sammenlægning af indtil 5 kommuner.

I området indgår jo i øjeblikket såvel automatiske som manuelt betjente centraler, og abonnentens indstilling til brandvæsenet sker de fleste steder blot ved at melde »brand«, men hvor central- og kommunegrænser ikke er sammenfaldende i kommuner, der har hver sit brandvæsen, spørges der — fortrinsvis i de kommuner, der ligger nær ved hovedstadskommunerne — om, hvilken kommune abonnenten bor i. I de øvrige af samme kategori sorterer brandvæsenets vagt meldingerne og drager omsorg for, at det rette brandvæsen rykker ud. Det vil således som nævnt i punkt 4 kun ved de centraler, hvor der i øjeblikket spørges om kommunenavnet, være nødvendigt for abonnenten at oplyse herom.

Der er således, set fra **mit** synspunkt, ikke anledning til at ændre de bestående forhold.

Ligeledes mener jeg heller ikke, som det foreslås, at forholdene i øjeblikket kan motivere et initiativ til oprettelse af fælles alarmcentraler, og er derfor indstillet på at se tiden lidt an og afvente forløbet af fuldautomatiseringen.

Til orientering vedlægges et eksemplar af den for et par år siden til alle husstande i København, Frederiksberg og Gentofte sendte vejledning angående alarmering af disse kommuners brandvæsener.

Med venlig hilsen

Deres hengivne

Povl Vinding.

Oplysninger fra politimestrene angående de i maj 1949 anvendte brandalarmeringsordninger.

Politikreds nr. 1. Frederiksberg birk. Brandmelderen drejer »Hjælp« (0) på telefonapparatets vælgerskive og indstilles til Frederiksberg brandvæsen, der underretter politiet og selv sørger for eventuel tilkaldelse af hjælpemandskab. I grænseområder mellem København og Frederiksberg møder køretøjer fra såvel Københavns som Frederiksberg brandvæsen.

Politikreds nr. 2. Københavns amts nordre birk. I Lyngby, Gladsakse og Gentofte kommuner drejer brandmelderen »Hjælp« (0) på vælgerskiven og indstilles af centralen til henholdsvis Lyngby brandvæsen, Falcks redningskorps' hovedstation i København og Gentofte brandvæsen, der selv tilkalder brandmandskabet, for Falcks vedkommende »Ørnegaarden«, og underretter politiet. I Herlev kommune meldes brand til centralen, der indstiller til brandinspektøren, subsidiært brandfogden, som underretter Ballerup politistation, der igen alarmerer Falcks lokale brandkorps i Ballerup, hvilket korps* 10 mand alarmeres telefonisk på afringning. I Søllerød kommune indstiller centralen brandmeldere fra kl. 8 **til** kl. 1 til Holte politivagt, der alarmerer brandvæsenet ved sirene; fra kl. 1 til kl. 8 indstilles til brandinspektøren, som tilkalder brandmandskabet på direkte telefonledninger.

Politikreds nr. 3. Københavns amts søndre birk m. v. I politikredsen ekspederes brandalarmeringer af de lokale politi- eller brandstationer. Centralerne Ballerup, Hareskovby, Kirke-Værløse, Ledøje, Lille Værløse, Maaløv og Smørumovre indstiller brandmeldinger **til** Ballerup politistation og centralerne Avedøre, Brøndbyvester og Glostrup til Glostrup politistation. Politistationerne alarmerer den store og den lokale slukningshjælp. Centralerne Herstedvester, Ishøj, Sengeløse, Taastrup og Vallensbæk indstiller til Taastrup brandstation, der tilkalder brandmandskabet, alarmerer den lokale slukningshjælp og underretter politiet. Centralerne Islebro, Hvidovre og Rødovre indstiller til Falck i Rødovre, der afsender stor slukningshjælp og underretter politiet. I Taarnby og St. Magleby kommuner alarmeres efter principperne i »Roskildeordningen« idet centralerne i Kastrup og St. Magleby indstiller til brandvagten (brandstationen, brandinspektøren, brandassistenten, eventuelt politistationen i Kastrup). Centralen bliver på ledningen og foretager efter brandvagtens ordre alarmering af brandmandskabet ved udringning på direkte ledninger samt af brandfogden, der selv alarmerer den lokale slukningshjælp. Drageir central indstiller til brandfogden, der alarmerer brandmandskabet ved hjælp af sirene og underretter brandinspektøren i Kastrup samt politiet.

Fejlalarmeringer kan forekomme, fordi centralernes områder ikke falder sammen med kommunernes; men de har ikke været talrige.

Politikreds nr. 4. Roskilde købstad m. v. »Roskildeordningen« gennemført. Centralerne i politikredsen indstiller brandmeldinger til Roskilde politistation, der alarmerer den store slukningshjælp og giver centralen, der er blevet på ledningen, ordre til at alarmere brandfoged, brandfogedassistent, brandinspektør, sognefoged og landpolitibetjent. Brandfogden alarmerer den lokale slukningshjælp ved bud eller pr. telefon.

Der opstår af og til vanskeligheder, når en centrals abonnenter bor i 2 politikredse, men i øvrigt angives ordningen at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 5. Køge købstad m. v. »Roskildeordningen« indført fra 1. maj 1948 med Køge politistation som alarmeringscentral. Hjælpemandskab til den store slukningshjælp tilkaldes af denne pa afringning. Køge købstad og Haslev stationsby er dog holdt uden for ordningen. I Køge by indstilles brandmeldere til politistationen, der udringer brandmandskabet på direkte ledninger. Til alle telefonapparater i politikredsen er bundet en papplade, der giver oplysninger om foretagelse af brandalarmering og om kommunens navn og brandkredsens nummer. Politimesteren foreslår, at pladen ved politiets foranstaltning anbringes fast på telefonapparatet bag en celluloidplade, idet anføres, at systemet med bindemærker har mødt modstand hos Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab.

»Roskildeordningen« angives at have betydet en væsentlig forbedring af alarmeringsforholdene.

Politikreds nr. 6. Helsingør købstad m. v. Brandmeldinger fra Helsingør, Birkerød, Hørsholm, Tikøb og Fredensborg (Asminderød-Grønholt) kommuner, der har eget brandvæsen, indstilles af centralen til vedkommende brandstation eller brandinspektør, som alarmerer brandmandskabet, for Hørsholms vedkommende ved hjælp af sirene, og brandfogden samt underretter politiet. I Tikøb forestår bestyreren af alderdomshjemmet dog alarmeringen. I tilfælde, hvor alarmen indgår til et forkert brandvæsen, fordi kommune- og centralgrænserne ikke falder sammen, lader brandvæsenet straks meldigen gå videre til det rette brandvæsen. I Karlebo og Bloustrød kommuner indstilles brandmeldinger til Falck i Hillerød, som er brandvæsen for kommunerne, og som underretter brandfogden og politiet. Allerød central i Bloustrød kommune indstiller dog brandmeldere til Hillerød politistation, der alarmerer efter »Roskildeordningen«s principper. Falck har til alle husstande i Bloustrød kommune udsendt et trykt kort med vejledning om brandalarmering og oplysning om brandvæsenets og brandfogder m. v.'s telefonnumre.

Alarmeringsordningerne har altid virket fuldt tilfredsstillende.

Politikreds nr. 7. Hillerød købstad m. v. »Roskildeordningen« indført med Hillerød politistation som alarmeringscentral. Denne instruerer telefoncentralen om at alarmere stor slukningshjælp, lokal sprøjte, brandfoged, brandfogedassistent, sognefoged og lokalt ordenspoliti. Andet lokalt mandskab tilkaldes af brandfogden eller stor slukningshjælp pr. telefon eller bud. Brandmeldinger under Hillerød telefoncentral indstilles dog af centralen direkte til Falckstationen, der videregiver meldingen til politistationen, som for så vidt angår det under centralen hørende landdistrikt alarmerer brandfoged m. v.

Ordningen virker tilfredsstillende, men det var ønskeligt, om alt brandmandskab havde telefon, og om »Roskildeordningen« også indførtes i nabopolitikredsene.

Politikreds nr. 8. Frederikssund købstad m. v. Brandmeldinger fra Frederikssund og 14 omliggende landkommuner, hvori Frederikssund brandvæsen har slukningspligt, indstilles til Frederikssund politistation, der alarmerer brandmandskabet ved sirene eller ringeapparater i hjemmene. Først mødte brandmand ringer til politistationen på direkte ledning og får underretning om brandstedet. Derefter underrettes brandinspektøren, politimesteren, kriminalpolitiet og landbetjenten. Brandmeldinger fra Frederiksværk og opland indstilles til brandinspektøren i Frederiksværk, der alarmerer brandmandskabet og brandfogden uden om centralen. Brandmeldinger fra Hundested afgives til Hundested eller Hald centraler og indstilles til Hundested brandvæsen eller, såfremt dette ikke svarer, til Frederiksværk brandvæsen. Sprøjteføreren i Hundested tilkalder brandmændene ved hjælp af sirene. Der ventes i 5 minutter på brandmændene, og i mellemtiden alarmeres brandfoged og politiet. Den stedlige brandfoged tilkalder hjælpemandskabet.

Politikreds nr. 9. Holbæk købstad ni. v. Politikredsens 35 landkommuner far stor slukningshjælp fra 6 forskellige brandvæsener, og alarmeringiordningerne er ret varierende. Den store slukningshjælp tilkaldes normalt ved, at brandmelderen forlanger — eller af centralen ifølge instruks eller konduite indstilles til — det pågældende brandvæsen. Undertiden underretter centralen også ifølge instruks eller hyppigere pr. konduite vedkommende brandfoged. Tilkaldelse af lokal slukningshjælp og hjælpemandskab

er på papiret ordnet ret tilfældigt, men der findes vist udpegede ordonnanser overalt. Man har overvejet at indføre »Roskildeordningen«, men fandt den ikke egnet til politikredsen. En ordning, hvorefter telefoncentralerne på grundlag af lister foretager alarmering af stor slukningshjælp, brandfoged, brandassistent, sognefoged og landbetjent, vil efter politimesterens mening være ønskelig.

Politikreds nr. 10. Kalundborg købstad m. v. Brandmelding afgives ofte direkte fra brandmelderen til den store slukningshjælp. Hvis der kun siges »Brand«, indstiller centralerne brandimelderen, til vedkommende store slukningshjælp, Kalundborg brandvæsen og Falck i Snertinge eller Ruds-Vedby. I Kalundborg indstilles til brandinspektøren, subsidiært til brandassistenten, hvorfra brandmændene induktoralarmeres. Ubby central, hvis område omfatter 2 kommuner med forskellig stor slukningshjælp, indstiller dog til 2 brandfogder, der så alarmerer brandvæsenet. Den store slukningshjælp underretter politiet og brandfogden, der selv tilkalder den lokale slukningshjælp. Falck alarmerer selv sit hjælpemandskab (6 mand). På Samsø foretager centralen alarmering af brandinspektør, politi og brandfoged. Ved ankomsten til brandstedet alarmerer brandfogden eventuelt yderligere fornødent mandskab.

Politikreds nr. 11. Slagelse købstad m. v. »Roskildeordningen« gennemført med Slagelse politistation som alarmeringscentral. I Slagelse købstad udringer politistationen brandmandskabet på direkte ledninger, eventuelt tillige ved hjælp af sirener. Brandmeldinger fra Løve herred indstilles dog direkte til Falck i Ruds-Vedby, men centralen underretter derefter Slagelse politistation, som oplyser numrene på det lokale mandskab, der skal tilkaldes.

For så vidt angår 6 telefoncentraler, der er beliggende uden for politikredsen, men hvis abonnenter delvis hører under Slagelse politikreds, indstiller centralen[1], »Slagelse-abonnenter« til Slagelse politistation, der alarmerer brandmandskab m. fl. på afringning, idet disse 6 centraler ikke forbliver på ledningen. Med hensyn til 6 andre telefoncentraler, som ligger i politikredsen, men hvis abonnenter delvis hører under nabopolitikredsen, er centralerne instrueret om at indstille »fremmede« abonnenter til den store slukningshjælp i henholdsvis Skælskør, Ruds-Vedby, Sorø eller Korsør, og den pågældende politistation i nabokredsen underrettes ved ekspresopringning.

Alarmeringsordningen angives at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 12. Skælskør købstad m. v. »Roskildeordningen« er i 1949 indført med Falckstationerne i Skælskør og Korsør som alarmeringscentraler.

Politikreds nr. 13. Ringsted købstad ni. v. For Sorø jurisdiktion er »Roskildeordningen« gennemført med Sorø politistation som alarmeringscentral. Hjælpemandskab til den store slukningshjælp tilkaldes dog af denne på afringning, ligesom brandfogden selv tilkalder brandfogedassistent og lokal slukningshjælp. I Ringsted jurisdiktion indgår brandmeldinger normalt til vedkommende store slukningshjælp, der underretter Ringsted politistation, som derefter alarmerer brandfoged, sognefoged og landbetjent på afringning. I grænseområderne mellem Ringsted og Køge politikredse har man forsynet telefonapparater i Ringsted jurisdiktion med grønne bindemærker, medens bindemærkerne i Køge politikreds er røde.

Alarmeringsordningerne angives at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 14. Næstved købstad m. v. En modificeret »Roskildeordning« er gennemført med Næstved politistation som alarmeringscentral. Brandmeldinger fra kommuner med Næstved brandvæsen som stor slukningshjælp indstilles dog af centralerne direkte til brandvæsenet, der underretter politistationen, som derefter på afringning alarmerer det lokale mandskab. På telefonapparaterne uden for Næstved central er bundet papplader med vejledning om brandalarmering og oplysning om kommune og brandkredsbetegnelse. Politimesteren oplyser, at han forgæves har forsøgt at få telefoncentralerne til at overtage hele alarmeringen.

Alarmeringsordningen har i det store og hele virket upåklageligt.

Politikreds nr. 15. Store-Heddinge købstad m. v. »Roskildeordningen« gennemført med Store-Heddinge politistation som alarme-

ringscentral. Ved brandmeldinger fra Store-Heddinge central bliver centralen dog ikke på ledningen, uanset at der til centralen hører et stort landdistrikt, og politiet må her alarmere lokalt mandskab m. v. på afringning. På telefonapparaterne i politikredsen er hængt en seddel med angivelse af brandkredsens navn.

Politimesteren finder »Roskildeordningen« behæftet med følgende mangler: *at* Store-Heddinge central ikke bliver på ledningen, *at* centralerne kun må alarmere 6 numre, *at* brandmelderen hyppigt ikke kender brandkredsen? navn (sedlen på telefonapparatet er ofte fjernet eller kan ikke læses), *at* brandmelderen hyppigt savner den ro og tålmodighed, som ordningen kræver, og *at* ordningen forudsætter en politistation eller brandstation med døgnvagt.

Politikreds nr. 16. Pra'sto købstad m. v. Telefoncentralerne indstiller brandmeldere til vedkommende store slukningshjælp, Falck i Præstø eller brandvæsenet i Fakse eller Næstved, der underretter politiet og brandfogden. Brandmandskabet i Præstø tilkaldes ved hjælp af sirene. Brandfogderne alarmerer den lokale slukningshjælp.

Politimesteren finder ikke ordningen særlig betryggende for yderkommunernes vedkommende, hvor telefonabonnenterne delvis horer under nabopolitikredse med »Roskildeordning«, men der er dog aldrig fremkommet klager.

Politikreds tir. 17. Vordingborg købstad ni. v. Telefoncentralerne er instrueret om at indstille brandmeldere til vedkommende store **slukningshjælp,** brandvæsenet i Vordingborg eller Næstved eller Falck i Præstø eller Stege, samt til derefter at alarmere brandfoged, brandassistent, sognefoged og landpolitibetjent. Den store slukningshjælp underretter politiet. I Vordingborg by udringes brandmandskabet på direkte ledninger. I Stege by alarmerer Falck, der er alarmeringscentral **for** hele Møns herred, hvor telefonnettet er automatiseret, brandinspektør og -assistent samt brandmænd ved det kommunale brandkorps telefonisk på afringning. På landet tilkalder brandfogderne selv den lokale slukningshjælp.

Ordningen har hidtil virket tilfredsstillende.

Politikreds nr. 18. Rønne købstad m. v. »Roskildeordningen« gennemført med 3 alarmeringscentraler, nemlig Rønne politistation og C. F.-stationerne i Allinge og Neksø. De pågældende 3 brandvæseners områder er ved justitsministeriets medvirken fastlagt udelukkende efter alarmeringshensyn således, at de falder sammen med de under dem hørende telefoncentralers områder, hvorved grænseproblemer er udelukket. I centralområder med såvel by- som landabonnenter foretages udrykning af både købstadbrandvæsenet og oplandsbrandvæsenet.

Politikreds nr. 19. Nykøbing F. købstad m. v. Centralerne indstiller brandmeldingerne til vedkommende store slukningshjælp, i det overvejende antal kommuner Zonen **i** Nykøbing F., der underretter politistationen **i** Nykøbing F.. som derefter alarmerer efter en sognevis udarbejdet plan, brandfoged, brandassistent m. v. på afringning.

Telefonnettet er delvis automatiseret.

Ordningen virker tilfredsstillende.

Politikreds nr. 20. Sakskøbing købstad m. v. Brandmeldinger indgår fra automattelefoner direkte til den store slukningshjælp Falck eller Zonen, medens meldinger uden for de automatiserede områder går over hovedcentralerne i Nykøbing og Maribo. Den store slukningshjælp underretter brandfoged, brandassistent, lokalt hjælpemandskab og politiet i Sakskøbing. Den lokale slukningshjælp tilkalder derefter brandfogden.

Politimesteren anfører, at alarmeringsordningen virker tilfredsstillende, men at det er en væsentlig ulempe, at der ikke på automattelefonerne findes en særlig anordning for tilkaldelse af hjælp.

Telefonnettet er delvis automatiseret.

Politikreds nr. 21. Rødby købstad m. v. »Roskildeordningen« er gennemført med alarmeringscentraler hos Zoneredningskorpset og Falcks redningskorps. På småøerne indstilles brandmeldere til brandfogden. 1 Maribo og Rødby købstæder tilkaldes brandmandskabet ved hjælp af sirener.

Ordningen fungerer i det store og hele tilfredsstillende, men vil nu blive gennemgået kritisk af politiet.

Politikreds nr. 22. Nakskov købstad m. v. Brandmeldinger indgår direkte til den store

slukningshjælp Falck eller Zonen eller Nakskov brandvæsen, der derefter underretter politiet. Det er ikke oplyst, hvorfra brandfogden og den lokale slukningshjælp alarmeres.

Politikreds nr. 23. Nyborg købstad m. v. Brandmeldinger indgår direkte til den store slukningshjælp, Falck, der alarmerer brandfoged, hjælpebrandmænd og politiet. Brandfogden alarmerer sognefogden og lokal slukningshjælp. I købstaden udringes brandmændene på direkte ledninger.

Ordningen har den mangel, at landcentralerne ikke bliver på ledningen, således at den store slukningshjælp må foretage opkald til hver enkelt for at alarmere.

Politikreds nr. 24. Svendborg købstad m. v. Brandmeldinger indstilles til Falcks redningskorps' station i Svendborg, der varetager den store slukningshjælp i alle sognekommuner, og som på grundlag af de forud udarbejdede alarmeringsplaner alarmerer brandfogden, brandfogedassistenten, den lokale slukningshjælp, hjælpemandskab, sognefogden og politiet i Svendborg. I Svendborg by indstilles brandmeldere til det kommunale brandvæsen, fra hvis omstillingsbord indtil 21 mand af brandkorpset kan udringes, idet der hos alle brandmænd af Fyns kommunale Telefonselskab er etableret ekstraapparater, som ikke kan benyttes til samtaler over det offentlige telefonnet. Alarmeringsordningen angives at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 25. Rudkøbing købstad m. v. Landcentralerne indstiller brandmeldinger til vedkommende store slukningshjælp, Falck i Rudkøbing eller Ærø redningskorps, der alarmerer brandfoged, brandassistent, hjælpemandskab, sognefoged og politiet. I Rudkøbing og Marstal byer udringer telefoncentralerne brandmandskabet på direkte ledninger og underretter brandinspektøren.

Ordningen virker tilfredsstillende.

Politikreds nr. 26. Faaborg købstad ni. v. Alle brandmeldinger indstilles af centralerne til Faaborg kommunale brandvæsen og Falck i Faaborg, der har samme telefonnummer, og herfra underrettes politiet og en i hver brandkreds ansat budbringer, som derefter alarmerer brandfogden og lokalt brandmandskab pr. telefon eller bud. I Faaborg by anmoder den vagthavende på brandstationen telefoncentralen om at udringe det kommunale brandkorps' mandskab på direkte ledninger, der betjenes ved tryk på een kontakt. På småøerne indstilles brandmeldere til den lokale sprøjtefører, der selv alarmerer det fornødne mandskab.

Politikreds nr. 27. Odense købstad. Brandmeldinger indstilles til Odense brandvæsen, der underretter politiet. Intet landområde.

Politikreds nr. 28. Odense herred m. v. Der er ingen fast politistation med døgnvagt. Vedkommende Falckstationer i Odense, Glamsbjerg eller Aarup, fungerer som alarmeringscentral, dog således, at hjælpemandskab samt den lokale slukningshjælp i almindelighed alarmeres af brandfogden. Fra 1948 er i Dalum sognekommune »Roskildeordningen« indført, dog således, at hver enkelt mand (i alt 46 i to brandkredse) alarmeres *direkte* af Falck i stedet for af centralen og således, at forbindelsen mellem Falck og centralen ikke afbrydes, før hele alarmeringen er sluttet. Når telefonen afbrydes på grund af tordenvejr, benyttes jernbanetelegrafen efter aftale med D. S. B.

Politimesteren mener ikke, at en alarmeringsordning bør baseres på centralbetjeningens selvstændige medvirken. Dalum-ordningen søges indført i de øvrige kommuner.

Politikreds nr. 29. Kerteminde. I købstaden indstilles brandmeldere til Falck, der over telefoncentralen foranlediger udringning med alarmklokker hos det kommunale brandvæsens medlemmer. I landkommunerne alarmerer en Falckassistent brandfoged, brandfoged assistent, hjælpebrandmænd og politi på afringning, når brandvognen er rykket ud. Ordningen angives at have virket tilfredsstillende hidtil.

Politikreds nr. 30. Bogense købstad m. v. Telefoncentralerne på landet indstiller alarmeringer til Falck (i Odense, Ejby, Bogense eller Aarup), der videregiver brandmeldingen til politikontoret i Bogense, hvorfra brandfoged, politiassistent og sognefoged alarmeres. Ordningen angives at have virket tilfredsstillende, men det foreslås, at Falck fremtidig bliver enealarmeringscentral og selv tilkalder lokal slukningshjælp, hjælpemandskab o. s. v.

Politikreds nr. 31. Assens købstad m. v. I købstaden indstiller centralen brandmeldere til Falck, der ved direkte udringningslinier alarmerer brandmandskabet. På landet indstilles til de stedlige Falckstationer, hvorfra brandfoged og politi tilkaldes. Brandfogden alarmerer derefter selv det lokale hjælpemandskab. Mandskabstilkaldelse ved telefoncentralernes hjælp har været forsøgt for nogle år siden, men standsedes af Fyns kommunale Telefonselskabs ledelse.

Politikreds nr. 32. Middelfart købstad m. v. I købstaden besørger telefoncentralen udringning af mandskab samt alarmering af politiet. På landet indstilles brandmelderen til Falck, der **alarmerer** politi, sogne- og brandfoged. Den sidstnævnte alarmerer derefter det lokale hjælpemandskab og den lokale slukningshjælp.

Politikreds nr. 33. Fredericia købstad m. v. Den store slukningshjælp administreres af 1) Fredericia kommunale brandvæsen, 2) Falck i Kolding og 3) Falck i Vejle.

Brandmeldinger fra det område, hvori Fredericia kommunale brandvæsen har slukningspligt (Fredericia + 6 landkommuner), indstilles af centralerne til politistationen i Fredericia, der udringer brandmandskabet ved direkte ledninger. Brandvæsenet alarmerer brandfogden, der igen alarmerer det lokale mandskab, som har telefon.

For den resterende del af politikredsen, hvori Falck i Kolding eller i Vejle har slukningspligt. indstilles brandmeldere til Falck, der underretter politiet. Samtidig med slukningstogets afsendelse ringer Falck vedkommende central op og opgiver numre på den del af lokalmandskabet (hjælpemandskab og brandfoged), der skal alarmeres af centralen. Denne ordning virker tilfredsstillende.

Politikreds nr. 34. Kolding købstad m. v. I to kommuner med frivilligt brandværn alarmeres normalt direkte til brandkaptajnen, hvorefter mandskabet alarmeres ved hornsignaler. I en kommune alarmeres **det** faste brandkorps ved sirene. I øvrigt er der truffet *underhåndsaftaler* med centralerne, der flere steder alarmerer både den store slukningshjælp, hjælpemandskabet, den lokale slukningshjælp, brandfogden, politiet m. fl., men andre steder kun foretager alarmering af Falck, hos hvem det tilbageblevne mandskab besørger alarmering af politi, brandfoged og hjælpemandskab.

Ordningerne angives at fungere tilfredsstillende, dog bedst hvor telefoncentralerne udfører hele alarmeringen.

Politikreds nr. 35. Vejle købstad m. v. Brandmeldere indstilles til de lokale Falckstationer, som alarmerer brandfoged og politi. I kommuner, der har overenskomst med Falck i Give, er der til telefoncentralerne udsendt tavler, der angiver hjælpemandskabets telefonnumre, der kaldes ifølge aftale med centralerne af disse uden at ordrer afventes. Når Falck i Vejle modtager en brandalarmering, underrettes først politiet og derefter anmodes centralen, hvorunder brandstedet hører, om i henhold til konkrete oplysninger fra Falck at alarmere brandfogden, brandfogedassistenten samt hjælpemandskabet.

Politikreds nr. 36. Horsens købstad m. v. Inden for politikredsen virker 4 forskellige ordninger, der alle er organiseret af vedkommende store slukningshjælp, som også har udarbejdet alarmeringstavler etc.: 1) Falck i Hornsyld: Centralen melder til Falck, der telefonisk alarmerer politi og brandfoged, der igen alarmerer brandfogedassistent og det faste mandskab. Ordningen bliver ændret som 2). 2) Falck Horsens: Centralen melder til Falck, der kalder centralen i den brandkreds, hvori brandstedet er beliggende, og opgiver til denne, hvilken brandkreds det drejer sig om. Centralen alarmerer mandskabet efter alarmtavler, der er ophængt på centralen. 3) Falck Vejle: Centralen indstiller til Falck, der alarmerer politi og derefter kalder den central, hvorunder brandstedet hører, og hertil opgiver numre på det mandskab, der skal alarmeres, brandfoged, -assistent samt hjælpemandskab. 4) Zonen i Horsens: Centralen alarmerer efter forud udarbejdede tavler både Zonen i Horsens og brandfoged samt -assistent i den brandkreds, hvori brandstedet er beliggende. Brandfogden tilkalder derefter den store slukningshjælps lokale hjælpemandskab i henhold til fremsendt styrkeliste. Zonen underretter politiet og kontrolalarmerer brandfogden.

Ordningerne angives at virke tilfredsstillende. »Roskildeordningen« menes for kompliceret.

Politikreds nr. 37. Voer-Nim m. fl. herreder. To kommuner er tilsluttet Skanderborg brandvæsen, hvortil brandmeldingen viderebringes af centralen, der også alarmerer brandfoged og -assistent samt sognefoged. Brandvæsenet alarmerer politiet. Ordningen hviler på mundtlig aftale med centralerne, og alarmeringstavler findes endnu ikke.

Politikredsens øvrige kommuner har overenskomst med Falck eller Zonen. I henhold **til** alarmerings-tavler, som er ophængt på centraler, i brugsforeninger etc., kalder brandmelderen både Falck (eller Zonen) og vedkommende brandfoged og -assistent. Centralen alarmerer ifølge politimesterens oplysninger, hvis brandmelding ikke indgår til den store slukningshjælp, brandfoged og -assistent samt sognefoged, når slukningstoget er afsendt. Ordningerne oplyses at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 38. Silkeborg købstad m. v. For sognekommunernes vedkommende er oplysningerne mangelfulde. I Skanderborg med omegn, hvor Skanderborg kommunale brandvæsen har slukningspligt i 7 kommuner og Falck i 2, viderebringer centralen meldinger til den store slukningshjælp og alarmerer derefter brandfogden, som igen sørger for tilkaldelse af det lokale mandskab. Den store slukningshjælp alarmerer politi. I Skanderborg købstad findes direkte udringning ledninger fra politistationen. I Kjellerup og omegn alarmeres mandskabet ved Kjellerup kommunale oplandsbrandvæsen af vicebrandinspektøren ved sirene, hvortil kontakten befinder sig i vicebrandinspektørens lejlighed. I Silkeborg købstad indgives brandmelding til politistationen, der udringer mandskab (2 kredse) og kalder brandstationen. I landkommuner, der har overenskomst med Silkeborg brandvæsen, indgives melding til politistation, der viderebringer den til brandstationen. Alle de nævnte alarmeringsordninger oplyses at virke tilfredsstillende.

Politikreds rir. 39. Hasle m. jl. herreder. Meldingen indtelefoneres til Falck eller Zonen i vedkommende kommune. Fra den store slukningshjælps alarmeringscentraler tilkaldes brandfoged, lokal slukningshjælp, politi o. s. v. i overensstemmelse med »Roskilde-ordningen«s principper, dog således, at brandfogden tilkalder hjælpemandskabet til den store slukningshjælp. I Hammel tilkalder brandinspektøren hjælpemandskabet ved sirenealarmering.

Ordningerne angives at fungere tilfredsstillende.

Politikreds nr. 40. Hads-Ning herreder. I ti kommuner har Odder kommunale brandvæsen slukningspligt. Centralen stiller brandmelderen ind til brandinspektøren i Odder, der udringer mandskabet ved direkte ledninger og sætter sirenen igang. Det lokale hjælpemandskab alarmeres ikke efter et bestemt system. Tilsyneladende alarmeres brandfogden, -assistenten og sognefogden af centralerne, og der findes på centralerne i disse ti kommuner alarmeringstavler for brandmandskabet. I de øvrige kommuner har Falck i Aarhus slukningspligt. Melding indgives til Falck, der alarmerer politiet. Centralerne alarmerer af egen drift hjælpemandskabet, brandfogden og -assistenten efter tavler, der årligt føres å jour af Falck. Falck kontrol-alarmerer brandfogden. Politimesteren finder det ønskeligt, at telefonbestyrerne instrueres om at tilkalde rette brandvæsen, hvis brandmelderen opgiver fejlagtigt brandvæsen, f.eks. »Falck« eller »Zonen« i stedet for Odder brandvæsen. Det oplyses, at Odder brandvæsen ofte alarmeres af Falck, hvortil meldinger fejlagtigt er indgået.

Ordningerne angives at virke i det store og hele tilfredsstillende.

Politikreds nr. 41. Aarhus købstad m. v. Aarhus central indstiller brandmelderen til Aarhus brandvæsen. Der hører ikke landdistrikt til politikredsen.

Politikreds nr. 42. Grenaa købstad ni. v. Der foreligger ingen aftaler med telefoncentralerne. Den store slukningshjælp alarmeres af brandfogden. Den lokale slukningshjælp alarmeres tilsyneladende af brandmelderen i henhold til de i forretninger m. v. ophængte alarmeringstavler, der indeholder oplysning om 1) brandfogder og brandfogedassistenter. 2) den store slukningshjælp, 3) lederen af det lokale slukningskorps, 4) sognefogden og 5) landpolitibetjenten.

Politikreds nr. 43. Rougsø herred ni. v. Brandmeldinger indstilles af telefoncentralen til den store slukningshjælp. I Allingaabro

anmoder brandinspektøren centralen om at alarmere brandmandskabet med sirene. Den store slukningshjælp i Hornslet og i Kolind modtager brandmeldingen fra centralen og underretter politiet. Centralerne alarmerer i alle tilfælde brandfogden, brandassistenten og 6 hjælpebrandmænd efter alarmeringstavler, udarbejdet af den store slukningshjælp.

Der kan ikke fra politiets side klages over alarmeringsforholdene.

Politikreds nr. 44. Randers købstad m. v. Vedkommende brandvæsen, Randers købstadbrandvæsen, Hadsten brandvæsen og Falck i Hadsund samt Hornslet, alarmeres enten direkte af brandmelderen ved navneopkald eller af centralen. Brandvæsenet foretager, så vidt det kan ses, den videre alarmering af hjælpemandskab, brandfoged, -assistent, lokal slukningshjælp og sognefoged.

Alarmeringsordningen oplyses at virke tilfredsstillende. Det anføres, at alarmeringsopgaver ikke bør påhvile politiet.

Politikreds nr. 45. Hadsund købstad m. v. I Mariager by indstilles brandmelderen til assistenten ved det kommunale brandvæsen, der sørger for udringning af mandskab og telefonisk alarmerer det lokale hjælpemandskab. I øvrigt virker Falck i Hadsund. Hobro og Terndrup som stor slukningshjælp, hvorfra brandfogder, -assistenter, lokal slukningshjælp o. lign. tilkaldes på af ringning i overensstemmelse med de brandkredsvis af Falck udarbej dede alarmeringskartoteker.

Den nuværende ordning skønnes at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 46. Hobro købstad ni. v. Brandmeldinger indstilles af centralerne til Falck i Hobro. Aalestrup eller Aars, der foretager det videre fornødne. Alarmeringsplaner er ikke udarbejdet eller godkendt af politiet. »Roskildeordningen« formenes ikke at egne sig for politikredsen, idet der flere steder vil kunne være 45 km fra politistationen lil brandstedet, hvorhos »Roskildeordningen« forudsætter fuldstændigt kendskab til placering af kommunerne og disses brandkredse. Meldingens omvej til en alarmeringscentral menes endelig at være tidsspildende.

De nuværende alarmeringsforhold anses for tilfredsstillende.

Politikreds nr. 47. Nibe og Løgstør kobstæder m. v. Falck i Aalborg, Løgstør og Aars eller Nibe købstadbrandvæsen er alarmeringscentraler, hvorfra politiet, brandfoged, -assistent, lokal slukningshjælp, hjælpebrandmænd og sognefoged synes at blive tilkaldt på af ringning. »Roskildeordningen« egner sig ikke for politikredsen som følge af. at politistationen ikke har døgnvagt. Ordningen angives at fungere tilfredsstillende.

Politikreds nr. 48. Alborg købstad m. v. I Aalborg by og Nr. Tranders kommune indstilles brandmelderen af centralen til Aalborg kommunale brandvæsen. I øvrigt har Falck overenskomst om brandslukningen i politikredsens kommuner, og efter aftale med alle centraler, indstiller disse brandmelderen til Falck i Aalborg, der alarmerer brandfoged, -assistent og lokalt hjælpemandskab samt endelig politiet efter et af Falck udarbejdet kartotek. Det anføres, at det lokale mandskab ved denne alarmeringsordning ofte har påbegyndt bekæmpelsen af branden, når Falck kommer, og det anses for at være en fordel af hensyn til orienteringen, at meldingen kommer direkte fra brandstedet.

Den gældende alarmeringsordning angives at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 49. Nørre-Sundby købstad m. v. Brandmelderen kalder på landet brandfogden, der så alarmerer brandfogedassistenten og den store slukningshjælp. som igen telefonisk underretter politiet. Hjælpemandskab udkaldes pr. bud. Der findes ingen aftaler med landcentralerne, og alarmeringsordningen virker ikke helt effektivt, hvorfor politimesteren på grundlag af for tiden stedfindende undersøgelser bebuder forslag til en ny ordning, der tager sigte på et særligt samarbejde med centralerne.

Politikreds nr. 50. Sæby købstad m. v. I Sæby købstad modtager centralen brandmeldingen og underretter arresthuset, hvor der er døgnvagt, og herfra tilkaldes det kommunale brandvæsens mandskab ved udringning på direkte ledninger. For den nordlige del af kredsen er der indfort en ren »Roskildeordning« og for den sydlige del en »modificeret« »Roskildeordning«, i begge tilfælde med politistationen i Sæby som alarmeringscentral.

Alarmeringsforholdene anses for at være i det store og hele tilfredsstillende, men af og til opstår forsinkelser, fordi ikke alle brandfogder har telefon.

Politikreds nr. 51. Frederikshavn købstad m. v. For købstadens vedkommende indstilles brandmeldere til Frederikshavn politi, hvorfra der sker udringning til mandskabet ved direkte ledninger. For så vidt angår kommuner (5), hvor Frederikshavn kommunale brandvæsen har slukningspligt, er »Roskildeordningen« gennemført med politistationen i Frederikshavn som alarmeringscentral. Der er til telefonabonnenterne i disse af sognerådet udleveret mærkater til opklæbning på eller ved telefoner med vejledning ved brandmelding. For politikredsens øvrige kommuner (6), hvor Falck har slukningspligt, foreligger ingen faste aftaler med centralerne, men så vidt ses, virker Falck som alarmeringscentral i disse tilfælde og giver altså centralerne besked om, hvem der skal alarmeres i hvert tilfælde. Da en del brandmeldinger til Falck ofte fejlagtigt ekspederes over politiet i Frederikshavn, har politiet tillige fortegnelser om brandfogder m. v. i områder, der betjenes af Falck.

De forskellige ordninger medfører ofte fejlalarmeringer. Der er betydelige vanskeligheder ved de »blandede« centraler, d. v. s. sådanne, der dækker flere kommuner specielt for så vidt angår alarmering af lokalt mandskab. Til telefonabonnenterne i sådanne områder er der udsendt mærkater til påklæbning på apparaterne med angivelse af, hvortil brandmelding skal afgives. Politiet ønsker politistationen afløst med brandstationen i Frederikshavn som alarmeringscentral. Den store slukningshjælp bør efter politimesterens mening ikke tilkaldes over en for hele politikredsen fælles alarmeringscentral, da der spildes for megen tid med denne omvejsekspedition over store afstande.

Politikreds nr. 52. Hjørring og Brønderslev købstæder m. v. For hele kredsen er gennemført en ren »Roskildeordning« med politistationen i Hjørring som alarmeringscentral. Politimesterens redegørelse for, hvorledes ordningen praktiseres, er meget detailleret. Det anføres, at ordningen er den eneste tilfredsstillende.

Politikreds nr. 53. Thisted købstad m. v. I landdistrikterne indgår brandmeldinger til Falck i Thisted eller Fjerritslev, som har overenskomst med alle kommunerne. Falck anmoder brandstedets central om at alarmere brandfoged, -assistent, 6 hjælpebrandmænd og det lokale slukningskorps. Politiet alarmeres sidst af Falck. I Thisted købstad alarmerer Falck brandinspektør, vicebrandinspektør og 2 brandassistenter ved direkte telefonforbindelser uden om Jydsk Telefon-Aktieselskab. De 15 brandmænd udringes ved direkte ledninger fra Falck. Ålarmeringsordningen (modificeret »Roskildeordning«) oplyses at fungere tilfredsstillende.

Politikreds nr. 54. Hassing-Refs herreder. Meldingen indstilles til Falck i Hurup, som har overenskomst med alle kommunerne. For nogle centralers vedkommende anmoder Falck centralen om at alarmere brandfoged, -assistent, lokal slukningshjælp, hjælpemandskabet, sognefoged og politi, medens centralerne i andre tilfælde, hvor Falck oplyser brandkredsen, selv alarmerer brandfoged m. v. efter de af Falck udarbejdede alarmeringsplaner, som beror på centralerne. Falck underretter politiet. Ordningerne angives at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 55. Nykøbing M. købstad m. v. I købstaden indstiller centralen brandmeldere til Falcks brandstation, hvor der er fast vagt og herfra udringes mandskabet ved direkte ledninger, lejet hos Jydsk Telefon-Aktieselskab. I landdistrikterne har Falck i Nykøbing M. overalt slukningspligt. Falck har til landcentralerne udarbejdet lister over stor slukningshjælp, brandfoged, -assistent, sognefoged, den lokale slukningshjælp, hjælpemandskabet for den store slukningshjælp (6 mand) og det lokale vandværk. Når brandmelding indgår til landcentralerne alarmerer disse af egen drift efter alarmeringslisterne. Indgår meldingen til Falck, anmodes først den pågældende central om at alarmere efter listen, og derefter underrettes politiet.

Politikreds nr. 56. Skive købstad ni. v. Der savnes endnu faste aftaler med centralerne, men det er tanken at lade centralerne overtage hele alarmeringen som i Nykøbing M. m. v., idet en sådan ordning menes at virke hurtigere end »Roskildeordningen«.

Alarmeringslisterne vil blive udarbejdet og vedligeholdt ved politiets foranstaltning. Det oplyses, at der er vanskeligheder med hensyn til de centraler, der har abonnenter i kommuner med forskellige alarmeringsordninger, men det menes, at disse vanskeligheder er mindre, end hvis hele alarmeringen foregår fra en fælles alarmeringscentral, som ikke har landcentralernes lokalkendskab. Det er allerede almindeligt, at centralerne rent faktisk uden at afvente ordrer alarmerer det lokale mandskab. Den store slukningshjælp alarmeres ved opringning til brandstationen i Skive, som underretter politiet.

Politikreds nr. 57. Viborg købstad m. v. 1 købstaden indgår meldingen til den kommunale brandstation med fast vagt, hvorfra mandskabet alarmeres ved sirene og direkte udringning. I landkommuner, hvor Viborg brandvæsen har slukningspligt, tilkaldes ikke lokal slukningshjælp, og brandfogden alarmeres først, når brandvæsenet ankommer til brandstedet. hvis han da ikke allerede er tilkaldt af andre. I landdistrikterne i øvrigt sker alarmeringen af brandfoged, lokalt mandskab og politi ved Falcks (Bjerringbro) foranstaltning. I Kellerup med kommunalt brandvæsen indgår brandmelding direkte til vicebrandinspektøren, subsidiært arrestforvareren, der (begge) tilkalder brandmandskabet ved hjælp af sirene.

Politikreds nr. 58. Fjends m. jl. herreder. Der findes ingen fast alarmeringsordning, men der er sædvane for, at den lokale og den store slukningshjælp tilkaldes af centralen. Forholdene menes ikke betryggende.

Politikreds nr. 59. Herning købstad m. v. Herning brandvæsen har slukningspligt i hele kredsen, bortset fra Ikast. Meldingen indgår til brandstationen i Herning, hvor der er døgnvagt, og herfra tilkaldes mandskabet ved sirene. I de enkelte kommuner findes ingen lokal slukningshjælp og brandfogderne tilkaldes f. eks. kun ved større brande. I Ikastområdet alarmeres brandmandskabet ved sirene som i Herning. Den nuværende ordning angives at være i og for sig tilfredsstillende, men de enkelte kommuner formenes at burde have pålæg om tilvejebringelse af lokal slukningshjælp. og centralerne bør i så fald ved brandalarmering af sig selv alarmere brandfoged og lokal slukningshjælp samt den store slukningshjælp fra Herning.

Politikreds nr. 60. Holstebro købstad m. v. I Skave politidistrikt findes ingen bestemt ordning, men normalt indstilles meldingen til brandfogden, der selv foretager det videre fornødne. I Struer politidistrikt alarmerer brandmelderen selv brandvæsen (Falck), brandfoged og politi. Brandfogden alarmerer det lokale hjælpemandskab. I Vinderup politidistrikt foretager telefoncentralerne i een kommune alarmering af stor slukningshjælp, idet 4 faste brandmænd samtidig tilkaldes ved hjælp af en af centralen betjent sirene, medens centralerne i fire kommuner alene indstiller til Falck i Holstebro, hvis mandskab udringes på direkte ledninger af brandinspektøren. Brandmelderen må selv alarmere brandfogden, der underretter det lokale hjælpemandskab. I en femte kommune alarmerer telefoncentralen oplandsbrandvæsenet fra Skive samt den stedlige brandfoged, som opgiver til centralen, hvem der skal alarmeres af hjælpemandskab etc. (Centralbestyreren er sognerådsformand.) Ordningerne angives at virke tilfredsstillende, men det skønnes ønskeligt, om telefoncentralerne kunne medvirke i større omfang ved alarmeringerne.

Politikreds nr. 61. Lemvig købstad m. v. Lemvig brandvæsen har overenskomst med alle kommuner i politikredsen. I købstaden indstilles brandmeldere til alarmeringscentralen i arresthuset, hvorfra mandskabet udringes. På landet findes ingen fast ordning, men som regel alarmeres brandfogden af centralen. Der er intet fast hjælpemandskab for den store slukningshjælp. men mandskab udtages på brandstedet blandt de tilstedeværende. Ordningen menes at være tilfredsstillende.

Politikreds nr. 62. Ringkøbing købstad m. v. Der er ikke organiseret nogen fast alarmeringsordning. Brandmeldinger indstilles som regel til den store slukningshjælp (Falck) i Ringkdbing eller Skern. Alarmeringsforholdene har hidtil været tilfredsstillende.

Politikreds nr. 63. Varde købstad in. v. Der er ikke organiseret nogen fast ordning, men alarmering sker »bedst muligt«. Fra centraler i kommuner, hvor Varde kommunale

brandvæsen har slukningspligt, indstilles til en af private betjent alarmeringscentral i Varde. Denne synes kun at tilkalde brandmænd i Varde. I kommuner, hvor Falck i Varde har slukningspligt, indstilles til Falck. Tilkaldelse af brandfoged, -assistent, hjælpemandskab o. s. v. beror på sædvane. Ofte tilkaldes lokalt mandskab først, når den store slukningshjælp er ankommet til brandstedet. En alarmeringsordning er under overvejelse, selv om alarmeringsforholdene menes at være ganske gode.

Politikreds nr. 64. Esbjerg købstad m. v. Meldingen indstilles til Falck i Esbjerg, der alarmerer fast mandskab og politi. Når meldinger indgår fra landdistrikterne, alarmerer centralen først Falck og derefter brandfoged og hjælpemandskab efter forud udarbejdede lister, idet Falck bliver på ledningen til alarmeringen er afsluttet. »Roskildeordningen« ønskes ikke. idet den nuværende ordning angives at fungere tilfredsstillende.

Politikreds nr. 65. Ribe købstad ni. v. Ingen faste ordninger i et par kommuner, som har kontrakt med det frivillige brandværn i Toftlund. I de øvrige kommuner har Falck slukningspligt, og her indstilles brandmeldingen til Falck-stationerne, der efter sprøjtens afsendelse alarmerer brandfogden, som igen tilkalder eventuelt brandassistent, hjælpemandskab og politi. I Ribe købstad udringer telefoncentralen brandinspektør, -assistent, mandskabet og politiet ved direkte ledninger. Alarmeringsforholdene anses for tilfredsstillende.

Politikreds nr. 66. Haderslev købstad ni. v. I Haderslev købstad sker alarmering over den helautomatiske telefon ved at dreje 0-0-0. Der indstilles af telefondamen på centralens særtjenesteplads til brandstationen, hvorfra mandskabet af den vagthavende udringes på direkte ledninger (12—14 mand af det frivillige brandværn). Ved storbrand alarmeres hele brandværnet (ca. 100 mand) ved sirene betjent fra brandstationen. I landdistriktet har Falck i Haderslev slukningspligt i 8 kommuner, Falck, Toftlund, i 1 kommune. I 12 kommuner er der selvstændigt, frivilligt brandværn, medens 5 kommuner har overenskomst med udensogns frivillige brandværn og 1 kommune med et brandværn i Toftlund politikreds. Da telefonnettet i landdistriktet kun er delvis automatiseret, og da der ikke er fælles stor slukningshjælp for ret mange af kommunerne, kan der kun siges meget lidt almindeligt om de praktiserede alarmeringsordninger.

I kommuner, hvor Falck har slukningspligt, indgår brandmeldingen som regel direkte til brandfogden, der selv (eller hans hustru) tilkalder lokalt mandskab på afringning. I kommuner med frivilligt brandværn indgår brandmeldingen enten til den manuelt betjente central eller til brandkaptajnen. Undertiden alarmerer sidstnævnte eller hans hustru lokalt mandskab på afringning, men i de fleste tilfælde har kommunerne aftale med telefoncentralerne om. at disse efter forud udarbejdede alarmeringstavlcr af egen drift tilkalder brandværnets mandskab enten nogle få medlemmer, der foranlediger de øvrige »blæst ud« ved hjælp af brandhorn, eller hele korpset (indtil 15 mand). I et par tilfælde alarmerer telefoncentralen brandværnet ved hjælp af en fra centralen betjent sirene, hvorhos brandmænd *med* telefon tilkaldes af centralen efter udarbejdede lister.

Politiet underrettes ved brand i Falcks områder af Falck og i øvrigt af sognefogderne, der er alarmeret af brandhorn, sirener eller ved centralernes foranstaltning.

De praktiserede alarmeringsordninger angives alle at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 67. Toftlund. Telefonnettet er delvis automatiseret. Alarmeringsordningerne falder i to grupper. I 3 slukningsområder med frivilligt brandværn, og hvor der tillige er overenskomst med Falck i Toftlund, yder telefoncentralerne er vidtstrakt medvirken og foretager alarmering af brandværnet j brandfogden, sognefogden og politiet. I kred- j sens øvrige 4 slukningsområder, hvor der udelukkende er frivilligt brandværn, alarmerer centralerne ved brandmelding indtil 4 brandmænd, der »blæser de øvrige ud« ved brandhorn. Brandkaptajnen underretter sognefoged og politi samt tilkalder eventuel særlig slukningshjælp. De pågældende alarmeringsordninger angives at virke tilfredsstillende.

Politikreds nr. 68. Aabenraa købstad v. v. Hele politikredsen ligger i en fuldt udbygget, fuldautomatisk netgruppe. I købstaden drejer brandmeldere 000 på vælgerskiven og kommer herved ind på Aabenraa centrals manu-

elt betjente særtjenesteplads, hvorfra der indstilles til Aabenraa politistation, der enten udringer det frivillige brandværn ved hjælp af et særligt fjernalarmeringsanlæg, der muliggør samtidig samtale med 6—10 mand, eller også tilkalder hele brandværnet (45 mand) ved sirene f. eks. i tilfælde af storbrand. På landet alarmeres enten gennem helautomattelefonen til politistationen over 000, hvorefter politiet alarmerer brandfoged eller -kaptajn, brandfogedassistent samt landpolitibetjent i henhold til alarmeringstavler, eller også telefonerer brandmelderen til brandkaptajnen eller et bekendt medlem af det stedlige frivillige brandværn, der skal kalde politistationen. Brandværnet alarmerer i landdistriktet i alle tilfælde selv sit mandskab.

Alarmeringsordningerne anses for tilfredsstillende.

Politikreds nr. 69. Sønderborg købstad in. v. Telefonnettet er delvis automatiseret. I købstaden sker alarmering af brandvæsenet gennem politistationen. På landet alarmerer centralerne alle, der skal møde ved brand i henhold til forud udarbejdede alarmeringstavler. Ordningen anses for fuldt tilfredsstillende.

Politikreds nr. 70. Lundtofte og Nybøl herreder. Telefonnettet er delvis automatiseret. I Padborg politidistrikt indgår brandmeldinger som regel direkte til nærmeste brandfoged, der foranlediger mandskabet tilkaldt, oftest ved hjælp af brandhorn. I Krusaa distrikt findes ingen fast ordning eller aftale med centralerne. Når brandmelding indgår direkte til et medlem af det frivillige brandværn, alarmerer han de øvrige, eventuelt ved hjælp af brandhorn. I Holbøl distrikt foretager brandfogederne alarmeringerne af brandværn, hjælpemandskab, sognefoged og politi, medens det før automatiseringen var centralernes opgave. I Graasten med omliggende kommuner praktiseres mange forskellige ordninger, herunder tilfælde hvor brandfogderne modtager brandmeldingen og alarmerer ved hjælp af sirene eller horn samt et enkelt tilfælde, hvor en endnu manuelt betjent central foretager hele alarmeringen. Private samtaler blokerer ofte ledningerne, men ordningerne virker i øvrigt tilfredsstillende.

Politikreds nr. 71. Tønder købstad m. v. Der er i alle politikredsens kommuner frivilligt brandværn, dog således, at stor slukningshjælp i givet fald kan tilkaldes hos Falck, Tønder (eller Toftlund). Telefonnettet er kun delvis automatiseret, og i områder med automattelefon indgår meldingen i reglen direkte til brandfogden, brandkaptajnen eller et bekendt medlem af brandværnet. Som oftest foranlediger brandkaptajnen alarmeringen af brandværnets medlemmer udført ved opringning til en eller flere »hornister«, sjældnere ved brug af sirene. I manuelt betjente centralområder indstilles brandmeldere til brandfogden eller lederen af det stedlige brandværn, der undertiden foranlediger alarmeringen foretaget efter »Roskildeordningen«s principper, medens centralerne i enkelte tilfælde selv tilkalder brandværnets medlemmer m. v. efter forud udarbejdede alarmeringslister.

Det oplyses, at de forskellige alarmeringsordninger i det store og hele fungerer tilfredsstillende.

Bilag 6

Oversigt over de i 1949 i politikredse med landdistrikt praktiserede almindeligste brandalarmeringsordninger. *)

Telefoncentralerne alarmerer **til:**	Ordning an angives af politimesteren at virke:				Det samlede *antal* politikredse med alarmeringsordninger efter de i grupperne angivne principper.
	Tilfreds-stillende	Ikke helt tilfreds-stillende	Utilfreds-stillende	Ikke besvaret	
Gruppe I. 1. Brandstation eller brand-inspektør og ikke videre.	6-(9)-(10)-18 -19-24-25-26 -(28)-29-44-46-47-48-(65)	16-20-23-30 -59		22-31-32-45-57	25
Gruppe I. 2. Brandfoged og ikke videre.	61	49		42	3
Gruppe I. 3. Politistation og ikke videre.	(8)-(68)				2
Gruppe I. 4. Andre, men kun opkald til eet nummer.		(3)		2	2
Gruppe II. 1. Brandstation og lokal slukningshjælp m. v. efter ordre fra brandvæsenet.	12-21-33-36-39-53-(54)-(64)				8
Gruppe II. 2. Politistation samt stor og lille slukningshjælp m. v. efter ordre fra politiet.	5-7-(ll)-(13) -(14)-52	4-(50)	15		9
Gruppe III. De på forud udarbejdede lister etc. angivne numre for stor og lille sluknings-hjælp, hjælpemandskab, politi o. s. v.	17-(34)-(35)-37-(43)-(67)	40		55-69	9
Gruppe IV. Andre blandede ordninger.	62	70	51-58	38-56-60-63-**66-71**	10
				I alt	68

*) Numrene i de 4 første rubrikker angiver den officielle politikreds-nummerering. Hvor nummeret på politikredsen er anført i parentes, er den pågældende ordning ikke gennemført **i** alle de i politikredsen beliggende kommuner.

Kobenhavn, den 2. december 1950.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering.

Under dags dato har man tilskrevet politimesteren i Voer og Nim m. fl. herreder, Horsens, således:

»Ved skrivelse af 25. juli 1949 udbad justitsministeriet sig en udtalelse i anledning af en af justitsministeriets brandudvalg afgiven rapport over en af udvalget foretagen inspektion af zoneredningskorpsets station i Brædstrup. 1 rapporten var det blandt andet anført, at udrykningen fra stationen havde fundet sted med kun een mand. endskønt der ifølge slukningsoverenskomsten skulle rykkes ud med mindst to, og at det var udelukket, at dette krav til enhver tid kunne opfyldes med det forhåndenværende mandskab. Endvidere pegede udvalget på, at der ingen var mødt af det lokale slukningsmandskab.

I skrivelse af 24. oktober 1950 (j. nr. 1554 49) til amtmanden over Skanderborgamt har hr. politimesteren indberettet, at der på redningskorpsets station er et fast mandskab på 3 mand, og at der nu af redningskorpset er truffet aftale med to i stationens umiddelbare nærhed boende personer om at stå til rådighed som reservebrandmænd, således at hver af dem har forpligtet sig til at være hjemme hver anden uge.

Hr. politimesteren har derhos forelagt følgende forslag til alarmeringsordning. Når brandmelding indgår direkte til telefoncentralen, alarmerer denne af egen drift den store slukningshjælp. brandfoged, brandfogedassistent og det faste mandskab, der har telefon, kriminalpoliti og landbetjent eller politikontor. Når brandmelding indgår til redningskorpset, lader dette meldingen gå videre til centralen, der forholder sig som ovenfor anført. Alarmeringen foregår på grundlag af alarmeringstavler, der indeholder de nødvendige oplysninger for hver brandkreds inden for vedkommende telefoncentrals område, og som er udarbejdet og skal holdes å jour af redningskorpset.

I en over sagen indhentet erklæring har justitsministeriets brandudvalg med hensyn til mandskabsordningen udtalt, at den ikke kan anses for fuldt tilfredsstillende, og at opmærksomheden bør være henvendt på mulighederne for en forbedring.

Foranlediget heraf skal man meddele, at justitsministeriet kan tiltræde denne udtalelse, men at manglerne dog ikke vil være til hinder for godkendelse af stationens overenskomster om brandslukning. Man skal dog anmode hr. politimesteren om at have opmærksomheden henvendt på mulighederne for en forbedring af mandskabsordningen.

Justitsministeriet godkender derhos forslaget til alarmeringsordning under forudsætning af, at alarmeringstavlerne udarbejdes af og holdes å jour ved politiets foranstaltning. Man forudsætter endvidere, at det på hver centrals abonnementsfortegnelse foranlediges anført, i hvilken brandkreds hver enkelt telefon befinder sig.

P. M. V.

Boas.

Blom-Andersen.

POLITIMESTEREN I
VOER OG NIM M. FL. HERREDER

Bilag 7.
Underbilag 1.

Horsens, den 4. juni 1952.

Skrivelse til alle brandfogder i politikreds 37.

På dertil given anledning henledes opmærksomheden på brandpolitilovens §§ 37 og 41, jfr. § 42, og instruks for brandfogder i Skanderborg amt §§ 9 og 10, hvorefter man ved ildebrand har pligt til at underette brandfoged og sognefoged om branden, og brandfogden har derpå pligt til øjeblikkelig at alarmere brandvæsenet (den store slukningshjælp) samt politiet, sognefogden og det lokale brandvæsen i brandkredse, der ligger inden for en afstand af 4 km fra hans egen brandkreds' ydergrænse.

For at hjælpe brandfogderne med at gennemføre en hurtig og nøjagtig alarmering, der kan have afgørende betydning for en ildebrands bekæmpelse, er det ved en instruks for brandvæsenets alarmering i politikreds 37 af 3. juni d. å. pålagt telefoncentralerne i politikreds 37 ved anmeldelse om ildebrand af egen drift straks at alarmere:

1) Den store slukningshjælp.
2) Den stedlige brandfoged og -assistent.
3) Kriminalpolitiet.
4) Landbetjenten (eller politikontoret).
5) Den stedlige sognefoged.
6) De øvrige brandfogder og -assistenter., som anført på centralens alarmeringstavle.

Den store slukningshjælp (redningskorpsene) har lovet ved udrykning til brand at kontrollere, at centralen har alarmeret som fornævnt.

Brandfogden skulle herefter kunne nøjes med at give telefoncentralen besked om alarmering af det lokale faste mandskab med telefon, hvorefter brandfogden kan ile til brandstedet og organisere slukningsarbejdet m. v., jfr. instruksens § 11.

Det bemærkes, at nabobrandfogder med mandskab inden for en afstand af 4 km har mødepligt. Efter slukning skal dette mandskab først hjemsendes, jfr. § 17.

Bliver en brandfoged af centralen alarmeret til brand i en anden brandkreds, må han give møde med sit mandskab medmindre han er klar over, at brandstedet ligger *mere* end 4 km fra hans egen brandkreds' ydergrænse (centralen kan ikke altid med sikkerhed vide dette).

K. Fenger-Eriksen.

Horsens, den 3. juni 1952. Underbilag 2.

Til ,) laiulpolilibetjente.

Hoslagt fremsendes:

1) Instruks for brandvæsenets alarmeringsforhold i herværende politikreds.
2) Skrivelse af dags dato til Falcks Redningskorps, Zoneredningskorpset og Skanderborg brandvæsen,

idet telefoncentralerne i politidistriktet bedes gjort bekendt med instruksen og indskærpet nøje at følge denne, idet bemærkes, at lovens regel er, at brandfogder, hvis kreds helt eller delvist ligger indtil 4 km fra brandstedet skal delvis ligger indtil 4 km fra brandstedet skal give møde ved brand, *brandpolitilovens § 42.*

I tilfælde af ildebrand bør centralen holde nøje regnskab med, hvem der alarmeres og tidspunkterne for alarmeringen, så der altid senere kan gøres rede derfor over for politiet.

I øvrigt gøres telefoncentralens personale (bestyreren) bekendt med brandpolitilovens §§ 37 og 41, hvorefter det er pligt for enhver, der opdager en ildebrand, at give brandråb og almindelig borgerpligt at yde den hjælp, man formår i tilfælde af ildebrand.

Disse bestemmelser gælder selvfølgelig også telefoncentralens personale, der i sådant tilfælde sidder på en for brandvæsenets tjeneste meget vigtig plads, idet en hurtig og nøjagtig alarmering kan have afgørende betydning for en ildebrands bekæmpelse.

Genparter af instruksen følger til udlevering.

Rapport om det passerede udbedes med oplysning om, hvilke telefoncentraler, der er i kommunerne i distriktet.

K. Fenger-Eriksen.

Horsens, den 3. juni 1952. **Underbilag 3.**

Instruks for brandvæsenets alarmeringsforhold i politikreds 37. Voer-Nim og Tyrsting-Vrads herreder.

Til alle telefoncentraler i politikreds 37.

1. Når melding om ildebrand indgår direkte til telefoncentralen, skal denne af egen drift straks alarmere den store slukningshjælp, den *stedlige* brandfoged og brandfogedassistent.
2. Telefoncentralen alarmerer derpå kriminalpolitiet, landpolitibetjenten (eller politikontoret) samt den stedlige sognefoged.
3. Telefoncentralen alarmerer derpå yderligere de *øvrige* brandfogder og brandfogedassistenter som anført på centralens alarmeringstavle, idet brandfogder og assistenter i en afstand af mindst ca. 4 km fra brandstedet har mødepligt.
4. Når melding om ildebrand indgår direkte til redningskorpset, lader dette straks meldingen gå videre til centralen, der derpå alarmerer som fornævnt.
5. Efter modtaget brandmelding rykker redningskorpset straks ud samtidig med, at den på redningsstationen tilbageværende vagthavende uopholdelig telefonerer til telefoncentralen i den brandkreds, hvor branden er opstået og *kontrollerer,* at centralen har alarmeret som fornævnt under punkt 1, 2 og 3.
6. Alarmeringen foregår på grundlag af alarmeringstavler, der indeholder de nødvendige oplysninger for hver brandkreds inden for vedkommende telefoncentrals område m. v.
7. Alarmeringstavlen er udarbejdet af vedkommende redningskorps og holdes å jour af dette.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING

Bilag 8.

Kobenhavn, den 28. juli 1952.

Justitsministeriet.

Ved for det høje ministerium at forelægge den hosfølgende sag vedrørende brandalarmeringsordningen i politikreds nr. 37, Voer-Nim m. fl. herreder skal man tillade sig at udtale folgende:

Som det vil fremgå af den blandt sagens bilag værende skrivelse herfra af 31. marts d. å. til politimesteren, har udvalget henstillet, at der i politikredsen indførtes en Store Heddinge-ordning i stedet for det af politimesteren forelagte udkast til en alarmeringsordning, der, om end det i princippet svarede til Store Heddinge-ordningen, dog afveg fra denne på væsentlige punkter. Denne henstilling har politimesteren ikke ment at kunne imødekomme, og det af ham udarbejdede forslag, der oplyses at være godkendt af justitsministeriet i skrivelse af 2. december 1950. er indført i politikredsen pr. 3. juni d. å.

Udvalget skal herefter ikke insistere på, at den gennemførte ordning allerede nu revideres, men man har ikke ment at burde undlade at henlede justitsministeriets opmærksomhed på de nævnte, efter udvalgets opfattelse mindre heldige afvigelser fra Store Heddinge-ordningen. nemlig:

1) Telefoncentralerne er instrueret af politiet i stedet for af Jydsk Telefon-Aktieselskab.

2) Alarmeringsmaterialet udarbejdes og å jourføres af redningskorpset i stedet for af politiet.

3) Der tilkaldes mandskab fra samtlige brandkredse inden for vedkommende centrals område i stedet for kun fra den brandkreds, hvori brandstedet er beliggende, samt

4 i Der foretages kontrolopringninger fra den store slukningshjælp til den alarmerede telefoncentral.

ad 1) Udvalget må principielt fastholde, at alle instrukser til telefoncentralernes betjening bør gives af eller gennem det pågældende telefonselskab, da man kun derved kan sikre sig, at der ikke bliver tale om modstridende instruktioner, og man skal derfor henstille, at det pålægges politimesteren at træde i forbindelse med Jydsk Telefon-Aktieselskab, således at sædvanlige instrukser fra selskabet til de pågældende centraler kan udfærdiges.

ad 2) Justitsministeriet har tidligere i skrivelse af 2. december 1950 over for politimesteren bemærket, at alarmeringsmaterialet bør tilvejebringes og vedligeholdes ved politiets foranstaltning, og nærværende udvalg er for sit vedkommende enigt i, at politiets ansvar for materialets rigtighed ikke bør forflygtiges ved en aftale mellem politiet og redningskorpsene om, at arbejdet udføres af disse sidste på politiets vegne.

ad 3) Ved en bestemmelse om, at samtlige mandskaber i de brandkredse, der ligger inden for det pågældende centralområde, skal alarmeres, kan muligvis opnås, at der altid i tilfælde af brand møder et tilstrækkeligt antal personer, men udvalget mener dog ikke at kunne se bort fra, at en sådan bestemmelse tillige vil kunne virke uheldig på det tilkaldte mandskabs vilje til at møde

frem, ligesom ordningen næppe altid vil virke effektiv, når det drejer sig om tilkaldelse af mandskab, der bor langt fra brandstedet. Man skal endelig pege på det uheldige i, at brandalarmeringen gøres mere omfattende end nødvendigt med deraf følgende mulig forsinkelse af tilkaldelsen af nærmest boende brandfoged m. v. Udvalget er dog ikke i stand til at afgøre, hvorvidt ordningen virker så uheldig, at bestemmelser om tilkaldelse af mandskab fra flere brandkredse bør søges undgået, og man skal derfor henstille til overvejelse, om justitsministeriets brandudvalg ved lejlighed kunne lade foretage prøvealarmeringer i den pågældende politikreds, således at der kunne vindes erfaring for, hvorledes ordningen virker i praksis,

ad 4) Udvalget skønner det uheldigt, at det pålægges den store slukningshjælp, hvortil brandmelding først indgår fra telefoncentralen, at foretage kontrolopringning til denne samtidig med, at udrykning finder sted, dels fordi den store slukningshjælp ofte ikke vil have kvalificeret mandskab tilbage på stationen til at foretage sådan kontrolopringning, dels fordi kontrolopringningen må forventes i visse tilfælde at ske endnu før telefoncentralen har afsluttet den efter den foreliggende ordning omfattende alarmering, således at forsinkelse af den videre alarmering kan risikere at indtræde.

P. U.V.

Christen Steenbuch.

VOER OG NIM M. FL. HERREDERS POLITIKAMMER

Bilag 9.

Horsens, den 4. september 1952.

Justitsministeriet.

ad 1) Jeg har den 7. juli d. å. tilskrevet Jydsk Telef on-Aktieselskab som nævnt i medfølgende genpart, og inden instruksens udsendelse den 3. juni d. å. havde jeg telefonisk drøftet spørgsmålet med Jydsk Telefons hovedkontor i Aarhus og fået den opfattelse, at telefonkontoret intet havde at erindre imod en sådan instruks.

Jeg har yderligere den 3. d. m. haft en samtale her på politikontoret med hr. ingeniør Kierulff, Jydsk Telefon-Aktieselskab, Aarhus, som var bekendt med den af mig udfærdigede instruks. Han oplyste, at Jydsk Telefon-Aktieselskab intet havde at erindre imod denne og lovede at tilstille alle telefoncentraler i politikreds nr. 37 en skrivelse om at benytte nævnte instruks som grundlag for alarmering i tilfælde af ildebrand.

ad 2) De nævnte alarmeringstavler her i politikredsen har hidtil altid været udfærdiget af de pågældende redningskorps, der sørgede for deres anbringelse på telefoncentralerne. I anledning af den nu udsendte instruks havde jeg nogen tid forinden et møde med stationslederne for redningskorpsene her i politikredsen. Ved dette møde enedes man om en ændring af alarmeringstavlens indhold, således at dette blev i overensstemmelse med den senere udfærdigede instruks.

Redningskorpsene erklærede sig derhos enige i forslaget til instruksen af 3. juni d. å. og lovede at lade den nye alarmeringstavle udfærdige og udsende den til telefoncentralerne uden udgift for politiet.

Det var tillige en aftale, at tavlernes indhold (navne og adresser på brandfogedassistenter, sognefogder m. v.) skulle godkendes af den pågældende landpolitibetjent inden afleveringen til centralerne. Jeg er indforstået med, at landpolitibetjentene hver i deres distrikt fører tilsyn med, at alarmeringstavlerne på telefoncentralerne har de rigtige oplysninger. Redningskorpsene har hidtil fået meddelelse herfra, når nye brandfogder og -assistenter blev udnævnt og derpå foretaget rettelse på telefoncentralernes alarmeringstavler. men såfremt justitsministeriet ønsker dette, kan nævnte rettelse på telefoncentralerne selvfølgelig også foretages af landpolitibetjentene, selv om dette vil medføre forøget arbejde og eventuel forøget kørsel for disse.

ad 3 Det er ikke rigtigt »at der tilkaldes mandskab fra samtlige brandkredse inden for centralens område«.

Punkt 3 i min instruks af 3. juni d. å. siger kun. at de øvrige *brandfogder og -assistenter* på tavlen skal alarmeres. Bestemmelsen er affattet i nøje overensstemmelse med brandpolitilovens § 41 og § 42 og instruks for brandfogder i Skanderborg amt af 1. april 1952 §§ 9 og 10, og efter det der anførte, har jeg ikke anset mig for berettiget til i en instruks til almindeligt brug for brandvæsenet og centralerne at anføre, at kun brandfoged og mandskab fra den kreds, hvor det brænder skal alarmeres.

Da en brandfoged ofte kan være borte, når meldingen »brand« indløber, og en brand ofte finder sted på

grænsen mellem flere brandkredse, må jeg anse det for den sikreste ordning, at alle brandfogder inden for 4 km fra brandstedet alarmeres, jfr. min skrivelse af 4. juni 1951 til 111 brandfogder i herværende politikreds,

ad 4) De herværende redningskorps har erklæret, at de gerne foretager kontrolopringning til telefoncentralerne, da der altid er mandskab til stede på redningsstationerne. Ordningen har fungeret tilfredsstillende og giver sikkerhed for, at centralerne har alarmeret om branden på behørig måde, og denne sikkerhed er af større betydning end den mindre forsinkelse af videre alarmering som denne opringning til centralerne eventuelt kan medføre.

Den i skrivelsen nævnte alarmeringsordning i Store-Heddinge er formentlig mere omstændelig end nødvendigt, og det er mit skøn, at den vil medføre en hel del øget kontorarbejde med oprettelse og vedligeholdelse af de nævnte kartotekskort og yderligere kørsel for landpolitiet, hvis centralerne skal besøges hver måned for at foretage eventuelle rettelser vedrørende brandkredse i centralens abonnementsfortegnelse og kartotek over brandkredse.

K. Fenger-Eriksen.

Justitsministeriets brandudvalgs prøvealarmering af brandvæsenet i Grædstrup kommune den 6. maj 1953.

Som brandsted supponeredes Eiler Nielsens ejendom i Grædstrup kommune.

Kl. **11,28** alarmerer ejeren af naboejendommen Vinding Østergaard efter opfordring brandvæsenet ved pr. telefon at kalde centralen og melde, at det brænder på Eiler Nielsens ejendom.

Kl. 11.39 ankommer brandfogden i bil med en håndkraftsprøjte.

Kl. 11,40 ankommer brandfogedassistenten med 2 medhjælpere (civile).

Kl. 11.41 ankommer fra Zoneredningskorpset i Brædstrup en motorsprøjte med påhængssprøjte og 2 mand (føreren iberegnet) og kører til en nærliggende dam.

Kl. 11,43 er der vand på håndkraftsprøjten.

Kl. 11.44 er der vand på en slange fra motorsprøjtens 400 1 vandtank.

Kl. 11.45 ankommer landbetjenten.

Der er medtaget 315 m B-slange og 285 m C-slange. Udlægningen af slanger standses af udvalget.

Kl. 11,47 møder landbetjenten.

Ejeren af ejendommen er medlem af den lokale slukningshjælp. I øvrigt er ingen af dennes medlemmer mødt bortset fra brandfogden og brandfogedassistenten. Af hjælpemandskabet for den store slukningshjælp er ingen mødt. Ej heller er de på alarmeringsplanen opførte andre brandfogder og brandfogedassistenter mødt.

Brandfogden oplyser, at han har anmodet telefoncentralen om at alarmere det lokale mandskab. Det oplyses senere, at telefoncentralen ikke har forstået dette og kun har alarmeret de fremmødte. Brandfogdens forespørgsel i telefonen om, hvorvidt »de andre« var alarmeret, er misforstået af centralen, som derved har tænkt på den store slukningshjælp, og politiet. Centraldamen, der kendte de lokale forhold, fandt det kun nødvendigt at alarmere den lokale brandfoged (og brandfogedassistenten), skønt 3 var opført på alarmeringsplanen.

Under udvalgets ophold ved Vinding telefoncentral ankom kl. 12.08 en motorsprøjte med påhængssprøjte fra Zoneredningskorpsets station i Nørre Snede. Det oplystes, at dette udrykningstog var kaldt kl. 11.45 over Zoneredningskorpsets station i Horsens, (som dog muligt da havde erfaret, at det drejede sig om en øvelse, afholdt af udvalget). Der medførtes 500 m slange og ialt 3 mand.

Kl. 12,13 ankommer kriminalpolitiet.

Udvalgets bemærkninger.

Den tilrettelagte telefoniske alarmering af brandfogder og lokalt mandskab har svigtet, dels fordi man på telefoncentralen ikke har kaldt alle de på alarmeringsplanen opførte brandfogder, dels fordi alarmeringen af det menige lokale slukningsmandskab ikke er optaget i planen.

Betjeningen af materiellet var god. Håndkraftsprøjtens slange burde dog være bindslet bedre til sprøjtens udløbsstuts, idet slangen sprang af under pumpningen.

Justitsministeriets brandudvalgs prøvealarmering af brandvæsenet i Hedegaard den 6. maj 1953.

Som brandsted supponeredes gårdejer Jonassens ejendom i Hedegaard.

Kl. 13,02 alarmerer gårdejeren pr. telefon centralen og melder, at gården brænder. (Forinden siger han, at han egentlig ville have alarmeret Zonen, som han har en privat kontrakt med, men han var — formentlig gennem samtale med landbetjenten — blevet klar over, at det var Falck, der skulle alarmeres, og at han skulle ringe til centralen.)

Kl. 13,10 ankommer en af Falcks Redningskorps' hjælpemandskab (en smed, boende i nærheden af brandstedet). Han henter på opfordring håndkraftsprøjten (ankomst kl. 13,14 og en søn af brandfogden (civil)).

Kl. 13,14 ankommer brandfogedassistenten og endnu en brandmand.

Kl. 13,16 ankommer endnu en brandmand.

Kl. 13,16 er der vand på slangen fra håndkraftsprøjten.

Kl. 13,16 ankommer brandfogden.

Kl. 13,17 ankommer et slukningstog fra Zoneredningskorpset i Nr. Snede med 4 mand i alt.

Kl. 13,28 ankommer et slukningstog med 3 mand i alt fra Falcks Redningskorps i Brande (som en stor slukningshjælp).

Af det lokale slukningsmandskab møder i alt 5 mand.

Kl. 13,36 ankommer en bil med brandfogden i Ejstrupholm og 3 mand samt en håndkraftsprøjte.

Kl. 13,39 ankommer landbetjenten.

Det oplyses senere, at telefoncentralen, der blev passet af en 78-årig dame, ikke havde fulgt alarmeringsplanen, men fejlagtigt alarmeret Zoneredningskorpset i Nørre Snede, som rykkede ud, men samtidig (kl. 13,10) telefonisk foranledigede Falcks Redningskorps alarmeret. Det lokale slukningsmandskab er alarmeret af brandfogdens hustru pr. telefon direkte eller til naboer. Centralen har ikke alarmeret andre brandfogder. Der var uklarhed om, hvorledes brandmandskabet fra Ejstrupholm var blevet alarmeret. Ud over Zoneredningskorpset og brandfogden har centralen kun alarmeret politiet. Der vil af politiet blive optaget en rapport angående den skete alarmering.

Udvalgets bemærkninger.

Den tilrettelagte telefoniske alarmering har svigtet, fordi alarmeringsplanen ikke er fulgt af telefoncentralen.

JYDSK TELEFON-AKTIESELSKAB
Hovedkontoret.

Bilag 12.

Aarhus, den 19. juni 1953.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering, Telefontilsynet,
Bredgade 4, København.

I anledning af de den 6. f. m. foretagne prøvealarmeringer under Burgaarde og Hedegaard telefoncentraler, der begge er beliggende i Voer og Nim m. fl. herreders politikreds, kan meddeles følgende oplysninger:

Burgaarde central:

Melding om brand blev afgivet kl. 11,30 fra abonnent nr. 49, gårdejer Anders Mortensen. Vinding Østergaard pr. Slagballe. Centralbestyreren, der selv varetog centralens pasning på det pågældende tidspunkt, alarmerede omgående i rækkefølge:

Zoneredningskorpset i Brædstrup.
Brandfogden.
Brandfogedassistenten.
Landbetjenten i Brædstrup.
Kriminalpolitiet i Horsens.
Den stedlige sognefoged.

Alarmeringerne forløb uden vanskelighed.

Om grunden til, at bestyreren ikke har alarmeret de øvrige brandfogder og -assistenter, som er anført på den pågældende alarmeringstavle, kan hun intet med sikkerhed erindre*.)

Fejlen er påtalt over for bestyreren.

Vi finder anledning til **at** bemærke, at Burgaarde central foruden den ved ovennævnte alarmering anvendte alarmeringstavle for Vinding-Bryrup kommune er forsynet med alarmeringstavler for Grædstrup kommune, Tørring-Træden kommune og Sdr. Vissing-Voerladegaard kommune, og bestyreren har udtrykt nogen bekymring for, om det altid vil være muligt for centralen med sikkerhed at vide. i hvilken kommune en brandmelder bor.

Hedegaard central:

Brandmeldingen blev afgivet kl. 13,07 fra abonnent nr. 25. gårdejer Janus Jonassen. Hedegaard pr. Ejstrupholm. •Centralbestyreren alarmerede straks:

Zoneredningskorpset i Nørre Snede, hvilket var en fejl, idet den store slukningshjælp i henhold til centralens alarmeringstavle er Falcks Redningskorps i Brande. Bestyreren kan ikke give nogen forklaring på den fejlagtige alarmering, som er alvorligt påtalt. Bestyreren alarmerede derefter.

Brandfogden.
Brandfogedassistenten.
Kriminalpolitiet i Horsens.
Sognefogden,

samt de øvrige brandfogder og -assistenter efter alarmeringstavlen.**).

Ærbødigst
Jydsk Telefon-Aktieselskab.
Trafikafdelingen.

Fin Kierulff.
Overing.

*) Da centralen blev besøgt umiddelbart efter alarmeringen, forklarede bestyrerinden, at hun ved alarmeringen med sikkerhed vidste, i hvilken brandkreds det supponerede brandsted lå, skønt alarmeringen var foretaget fra en telefon i en nabokreds, og hun havde derfor kun alarmeret mandskab fra den rigtige brandkreds, og ikke fra nabokredsen. På dette punkt havde hun altså misforstået instruksen.

**) Politibetjenten, som kom til stede under øvelsen, forklarede, at bestyrerinden havde kaldt ham umiddelbart efter, at hun havde alarmeret Zoneredningskorpset, og at han, da han var klar over, at hun på grund af sin høje alder ville have svært ved at klare alarmeringen, havde lovet at foretage det videre fornødne. Folkene fra Zoneredningskorpset forklarede, at de var rykket ud, skønt de vidste, at det var uden for deres område, men de havde samtidig med udrykningen alarmeret Falcks Redningskorps i Brande, som derfor kom til stede lidt senere end Zoneredningskorpset.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING

Buag 13.

Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder.

København, den 29. september 1951.

Politimesteren i Herning m. v.

Fra justitsministeriets brandudvalg har man modtaget den hosfølgende sag vedrørende brandalarmeringsordningen i Herning politikreds, idet brandudvalget samtidig har henstillet til nærværende udvalg over for hr. politimesteren at fremkomme med forslag til en mere hensigtsmæssig alarmeringsordning.

I denne anledning skal man meddele, at man med justitsministeriets brandudvalg er enig i, at de bestående alarmeringsordninger, således som disse foreligger beskrevet i den ovennævnte sag, ikke forekommer ganske tilfredsstillende, bl. a. for så vidt angår alarmering af brandfogder og lokale slukningskorps på basis af telefonbetjeningens større eller mindre lokale kendskab.

Man er imidlertid bekendt med, at brandinspektøren i Herning ikke mener for sit vedkommende at kunne anbefale den på udvalgets foranledning i Store-Heddinge politikreds forsøgsvis indførte alarmeringsordning til indførelse i Herning politikreds, og allerede under hensyn hertil mener man for tiden at burde afstå fra i overensstemmelse med den modtagne henstilling at fremsætte selvstændige forslag til en ny alarmeringsordning i politikredsen.

Udvalget kan derfor for sit vedkommende tiltræde Deres indstilling til justitsministeriets brandudvalg om, at der i politikredsen indtil videre indføres den i justitsministeriets cirkulære af 23. juni 1941 omhandlede ordning af den telefoniske brandalarmering (Roskildeordningen) tillempet efter de lokale forhold.

Et nærmere beskrevet forslag til alarmeringsordningen, specielt for så vidt angår de ønskede tillempelser efter de lokale forhold, bedes snarest belejligt forelagt nærværende udvalg til udtalelse.

P. U. V.

E. B.

Poul Andersen.

Sekr

POLITIMESTEREN I
HERNING KOBSTAD M. V.

Bilag 14.

Den 21. december 1951.

Til udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering, København.

I anledning af vedlagte skrivelse af 29. september 1951 fra udvalget vedørende telefonisk brandalarmering skal jeg nedenfor fremkomme med for-lag til brandalarmeringsordning for politikredsen, idet jeg forinden skal foretage en gennemgang af de til grund for forslaget liggende omstændigheder.

Politikredsens slukningshjælp består af:

De *store slukningstog* fra

1. *Herning* kommunale brandvæsen, der har aftale om at hjælpe følgende kommuner: Arnborg, Aulum-Hodsager, Assing, Gellerup, Grove. Ilskov. Rind. Simmelkjær, Sinding. Skarrild. Snejbjerg, Sunds, Timring. Tjørring, Vildbjerg-Nøvling, Vorgod og Ørre, af hvilke Grove, halvdelen af Vorgod kommune og Hodsager sogn i Aulum-Hodsager kommune ligger uden for politikredsen.
2. *Ikast* kommunale brandvæsen, der har aftale om at hjælpe Bording kommune.
3. *Skern*-afdeling af Falcks Redningskorps, der har aftale om at hjælpe Sdr. Felding kommune.

Der er etableret *lokal slukningshjælp* i 50 af politikredsens 67 brandkredse, herunder de ovenfor nævnte til politikredsen stødende brandkredse. De resterende 17 kredse er så spredt og tyndt beboet, at man ikke har anset det for formålstjenligt at oprette hjælpen der. I hver af de 50 brandkredse står hjælpen under ledelse af den til enhver tid beskikkede brandfoged eller dennes suppleant.

De øvrige medlemmer af hjælpen, hvis antal varierer fra 2 til 4 pr. kreds, er frivillige og permanente. Næsten alle medlemmer af slukningshjælpen har telefon. Ved brandfogedskifte påses, at den nye brandfoged har telefon, ialtfald hvis han skal være leder af en lokal slukningshjælp.

I hver af de 50 brandkredse forefindes en 60 liter hånd-prøjte.

Den *nuværende alarmeringsordning* er i store træk som følger:

A. *Den store slukningshjælp* alarmeres:
   1) *Herning.* Telefoniske anmeldelser indstilles til politistationen i Herning (døgnvagt), der direkte betjener en luftværnssirene, som kalder brandvæsenet til sprøjtegaragen, hvorfra den først ankomne brandsvend gennem en direkte telefon fra brandstationen til politistationen får oplysning om brandstedet m. m.
   2) *Ikast* har en tilsvarende ordning, blot at sirenen betjenes fra telefoncentralen der.
   3) I *Skern* indgår meldinger til Falckstationen (døgnvagt).

B. *Den lille slukningshjælp* alarmeres af den landcentral, hvortil brandmeldingen indgår, idet centralen i hvert fald i det område, der dækkes af Herning brandvæsen, skal alarmere samtlige de på en udleveret fortegnelse (bl.a.) opførte brandfogder og øvrige medlemmer af den lokale slukningshjælp. På fortegnelsen er opført slukningshjælp og brandfogder i de brandkredse, der ligger inden for centralens område, herunder brandfogder i brandkredse, der ikke har lokal slukningshjælp, uden at der på fortegnelsen er foretaget opdeling efter brandkredse.

Af de i tiden 27/3 1950—11/7 1951 af herværende kriminalpoliti udfærdigede notitser vedrørende blandt andet alarmering af den lille slukningshjælp i brandkredsene fremgår, at der i nævnte tidsrum har været 20 brande på landet i politikredsen, bortset fra hede- og brunkulsbrande. Den lille slukningshjælp var mødt tilpas hurtigt i 6 tilfælde. I to af disse tilfælde var hjælpens indsats effektiv, og i de 4 tilfælde var branden for vidt fremskredet til, at hjælpen kunne yde effektivindsats.

I de resterende 14 tilfælde var den lille *slukningshjælp ikke indsat,* og årsagerne hertil kan opdeles som følger:

I. Ingen alarmering af hjælpen på grund af, at

a. centralbestyreren hævder ikke at være instrueret (3 tilfælde),
b. medhjælpen på telefoncentralen ikke var instrueret (3 tilfælde),
c. centralbestyreren glemte at alarmere (1 tilfælde),
d. centralbestyreren påstod ikke at have pligt til alarmering, (1 tilfælde) (havde dog delvis alarmeret),
e. landcentralen turde ikke alarmere hjælpen på grund af tordenvejr (1 tilfælde),
f. brandfogden ikke hjemme (1 tilfælde),
g. brandlidte over for telefoncentralen af bestilte hjælpen, hvorefter centralen undlod at alarmere (1 tilfælde),
h. brandlidte havde ikke tilkaldt hjælp (2 tilfælde).

II. Brandfogden vidste ikke, hvor håndsprøjten var (1 tilfælde).

III. Der er endvidere forekommet et tilfælde, hvor alarmeringen af såvel den lille slukningshjælp som af det store slukningstog blev forsinket, fordi alarmeringen kom ind på forkert meldecentral på uforudset måde.

Der kan herefter påvises følgende *ulemper ved ordningen:*

ad A. Alarmeringen af den store slukningshjælp forekommer effektiv nok, bortset fra ovennævnte under III nævnte tilfælde.

ad. B. Alarmeringen af den lille slukningshjælp:

a. Telefoncentralerne mangler en fast skriftlig instruks (I.a. og b.).
b. Telefonselskabet er ikke underrettet om ordningen (I.d.).
c. Det kan selv med instruks formentlig ikke overlades alene til landcentralens initiativ at foretage alarmering af den lokale slukningshjælp (I.a.-c.).
d. Man udvælger ikke den lokale slukningshjælp i netop den brandkreds, hvor det brænder, men alarmerer samtlige brandfogder m. v. i de kredse, der hører under telefoncentralens område (fornævnte skrivelse af 29. september 1951 fra udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering).
e. de under I.e.-h. anførte ulemper.

Bemærkninger til de påviste ulemper (ad B):

Det kan synes tidsspildende og upraktisk at alarmere slukningshjælp fra flere brandkredse i stedet for at nøjes med at slå ned på den rigtige brandkreds. Årsagen til den benyttede fremgangsmåde må søges i flere forhold. For det første er den bestående inddeling i brandkredse ikke foretaget efter hensigtsmæssige alarmerings- og transportbetragtninger, men bygger simpelthen på en forhåndenværende inddeling af kommunerne i skolekredse. Denne inddeling medfører, at grænserne mellem to brandkredse i samme kommune flere steder skærer midt igennem en landsby eller følger en vej. Der er ved inddelingen i brandkredse ej heller taget hensyn til telefoncentralernes område, hvilket medfører, at en brandkreds nogle steder kan være delt mellem to eller tre telefoncentraler, og at der andre steder som følge af spredt bebyggelse kan være flere brandkredse under samme telefoncentral, og at der i det store og hele næppe kan påvises noget tilfredsstillende sammenfald mellem brandkredsene og de områder, der dækkes af telefoncentralerne. Det vil heraf ses, at en direkte alarmering af den lokale slukningshjælp i den rette

brandkreds er vanskelig for den landcentral, som modtager meldingen, idet en nødvendig instruks og alarmeringsplan vil blive så uoverskuelig og omfattende, at det ikke kan forventes, at den vil blive fulgt med held, og endnu vanskeligere for en meldecentral, som ikke bar lokalkendskabet, men måtte støtte sig til et kartotek så stort, at det blev uoverskueligt, foruden at det må betragtes som uoverkommeligt at føre det å jour på disse egne. hvor ejendomme ofte skifter ejer.

Som foran nævnt går den nuværende ordning ud på. at telefoncentralen skal alarmere samtlige brandfogder og medlemmer af den lokale slukningshjælp i den eller de brandkredse, der er inden for telefoncentralens område. Herved opnås, at så mange bliver underrettet, at der er en rimelig chance såvel for. at den rette brandkreds underrettes, som for. at der i det hele taget kommer en lokal slukningshjælp til stedet, hvorved bemærkes, at også slukningshjælpen i nabokredsene er forpligtet til at møde, og at det kan ske. at den rigtige brandfoged ikke er hjemme (jfr. den under 1. f. anførte ulempe) eller langt ude i marken, medens nabobrandfogden kan være lettere at mobilisere.

Det tilføjes, at et par forhøringer hos landtelefoncentraler har vist, at telefonpasseren, såfremt han var vidende om, i hvilken brandkreds det brændte, straks har underrettet den rette slukningshjælp uden hensyn til den foreskrevne fremgangsmåde.

Efter det foran anførte om de påviste ulemper og de særlige lokale forhold anser jeg det for mest praktisk, at landcentralens opgave bliver så enkel og letfattelig som muligt, hvilket bedst opnås ved at bibeholde den nuværende fremgangsmåde med alarmering af samtlige brandfogder og medlemmer af den lokale slukningshjælp i de brandkredse, der pr. telefon er direkte tilgængelige for den telefoncentral, der modtager anmeldelsen. Denne ordning blev i sin tid godkendt af daværende distriktsbrandchef Harald Møller, Aarhus. Der bør dog foretages mindre redaktionelle ændringer af den på landcentralen ophængte fortegnelse. Det skønnes påkrævet 1) at indføre en meldecentral som garanti for, at alarmeringen af den lokale slukningshjælp finder sted, 2) at instruere telefoncentralerne og 3) at underrette telefonselskabet om den endelige ordning.

Med hensyn til meldecentraler vil det være naturligt at bygge på den bestående inddeling af politikredsen i de tre områder, der dækkes af de fornævnte store slukningstog, i det følgende benævnt Herning, Ikast og Skern. For *Hernings* vedkommende er politistationen i forvejen meldecentral for det store slukningstog. Politistationens opgave bliver herefter udvidet derhen, at den vagthavende skal erindre landcentralen, som er forblevet på ledningen, om at alarmere den lille slukningshjælp. For *I kasts* vedkommende foreslås i mangel af andet at overlade kontrollen med alarmeringen af den lille slukningshjælp til telefoncentralen i Ikast, hvorved bemærkes, at det forekommer ugørligt at henlægge den til politiet i Ikast, der ikke har eller kan have fast døgnvagt, og at politistationen i Herning på grund af afstanden fra Herning til Ikast må lades ude af betragtning, også fordi kontrollen med alarmeringen af den lille slukningshjælp bør foregå fra samme sted som alarmeringen af brandvæsenet i Ikast. For *Skerns* vedkommende er forholdet allerede det. at Falck, når en brandmelding indgår, ringer til pågældende landtelefoncentral og instruerer centralen om, hvilke personer, der skal alarmeres. Da det kun drejer sig om en enkelt kommune med to telefoncentraler, og Falck har oplyst, at man anser sig i stand til straks at slå ned på den rette brandkreds, skønnes det rigtigst at beholde denne ordning. Det bemærkes, at der i det forløbne år ikke har været gårdbrande i Sdr. Felding kommune.

Det tilføjes, at de under I.e., g. og h. anførte ulemper næppe kan afhjælpes ved nogen telefonordning.

Jeg skal herefter fremkomme med følgende *forslag til brandalarmeringsordning* for politikredsen:

Herning.

Når brandmelding indgår til en landcentral, stilles anmelderen straks af centralen ind til politistationen i Herning, som alarmerer det store slukningstog og minder landcentralen, der er blevet på ledningen, om at alarmere den lille slukningshjælp samt sognefogden efter den ophængte fortegnelse. Såfremt landcentralen ikke er blevet på ledningen eller måske ikke har været på ledningen, kalder politistationen den op og minder om alarmeringen af den lokale slukningshjælp. Politi-

stationen må have genparter af landcentralernes fortegnelser for at kunne opgive numrene til landeentralen for det tilfælde, at [andcentralens egen fortegnelse ikke skulle være tilgængelig. Politistationen alarmerer derefter kriminalpolitiet og landpolitiet.

Ikast.

Alarmeringen foregår på samme måde, blot med telefoncentralen i Ikast som meldecentral, og således, at denne selv alarmerer den lokale slukningshjælp inden for den del af meldeområdet, der dækkes af Ikast telefoncentral, og er kontrolorgan for de andre landcentraler. Det bemærkes, at Falck i løbet af kort tid overtager brandtjenesten i Ikast, og Falckstationen vil derefter kunne fungere som meldecentral for Ikast.

Skern.

Den hidtidige ordning bibeholdes.

De tre meldecentraler og Falck i Herning (som ikke har brandsprøjte) bør instrueres om at lade en forkert indgået melding omstille til rette meldecentral, som så ifølge det tidligere anførte skal opfordre vedkommende landcentral til alarmering af den lokale slukningshjælp.

En særlig instruks for de formentlig sjældne tilfælde, at der måtte indgå melding om brand uden for politikredsen, skønnes ikke nødvendig.

Det tilføjes, at foranstående er gennemset af brandinspektøren i Herning, og af de daglige ledere af ordens- og kriminalpolitiet, der alle har tiltrådt forslaget.

Halsteen.

Bilag 15.

Telefon nr.

Brandkreds

Navn . .

Stilling

Bopæl .

Bilag 16.

Funktion	Central	Nr.	Funktion	Central	Nr.	Dato					
Motorsprøjten											
Lokalt mandskab											
			Brandinspektør								
			Brandfoged								
			Brandfoged-assistent								
			Sognefoged								
			Landbetjent								
			Politistation i St.-Hedinge								

Brandkreds:

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektoren.

Bilag 17.

Maj 1950.

+ bilag.

***Til** central*

Fakse, Köge, Store-Heddinge, Arnøje, Fakse Ladeplads, Havnelev, Hellested, Holtug, Højerup, Klippinge, Lyderslev, Rødvig, Strøby, Varpelev og Vemmetofte.

Mellem politikontoret i Store-Heddinge og telefonselskabet er der truffet aftale om, at centralen, dersom en abonnent melder brand, skal foretage alarmeringen af brandmandskabet, således som anført i vedlagte »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen« (1950).

Politikredsen er delt i brandkredse, der har navn (ikke nummer). Brandkredsenes navne er forkortet, således som det fremgår af vedlagte oversigt. På abonnentfortegnelserne skal der for hver enkelt oprettet telefon ved politiets foranstaltning være stemplet brandkredsforkortelse. Til brug for brandalarmeringsplanen vil Deres hovedcentral underrette Store-Heddinge politikontor om: tilgang, flytning (også fraflytning), nummerforandring, afgang og overtagelse af telefoner under bicentralen. Til politikontoret meddeles vedkommende abonnents telefonnummer, navn og adresse, uanset om telefonnummeret er hemmeligt eller udeladt af telefonhåndbogen; ved fraflytning meddeles til politiet, til hvilken central abonnenten er flyttet. Fra politikontoret **vil** man da snarest foranledige, at en polititjenestemand indfinder sig på bicentralen og foretager fornøden stempling på abonnentfortegnelsen visende, til hvilken brandkreds abonnenten hører, ligesom også politiet vil slette de brandkredsforkortelser, som vedrører fraflyttede eller udgåede telefoner. På egne abonnentfortegnelser foretager centralerne selv de notater, som de sædvanligvis foretager.

Det centralen fra politikontoret i Store-Heddinge tilsendte brandalarmeringskartotek (plankartotek) indeholder for hver brandkreds et blad. på hvilket er anført en del telefonnumre, hvortil centralen i tilfælde af brandmelding skal afgive melding som anført i medfølgende »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen«.

Vedlagte skema: »Notits angående brandalarmering« er *kun* tilsendt centralen til orientering med hensyn til spørgsmål, politiet vil fremsætte. *Centralen skal intet foretage sig på grundlag af skemaet og ej heller udfylde det.* Det tilføjes, at ud over oplysninger, som falder ind under det netop omhandlede, må der kun gives politiet eller brandautoriteter meddelelser, som kan gives, uden at der handles i modstrid med telefonhemmeligheden. Samtalekuponer må ikke udleveres. Er centralen i mindste tvivl om dette eller hint, må trafikinspektørens kontor eller (uden for kontortiden) forstanderinden for Københavns hovedcentral rådspørges.

H. C. Norup.

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektoren.

Bilag 18.

Maj 1950.

Til central

Amøje, Fakse Ladeplads, Havnelev, Hellested, Holtug, Højerup, Klippinge, Lyder slev, Rødvig, Strøby, Varpelev og Vemmetofte.

Instruks **vedrørende alarmering af brandvæsen.**

Det pålægges herved centralen i tilfælde af, at en abonnent melder

Brand

(forlanger brandvæsenet el. lign.j

straks at foretage følgende:

Telefonistinden, der besvarer opkaldet, noterer på en rød kupon

som bestiller: *kaldende telefonnummer,*

som modtager: forkortelsen for eget centralnavn,

i »Bestilt«: klokkeslettet for brandmeldingen,

i »Tj.bm.«: brandalarm samt brandstedet (navn og adresse, dersom dette opgives ved brandmeldingen).

Telefonistinden finder derefter på centralens abonnentfortegnelse brandmelderens telefonnummer og den for abonnenten stemplede brandkredsforkortelse; derefter benyttes i brandkredskartoteket det til brandkredsforkortelsen svarende blad og til de herpå anførte telefonnumre meldes i den angivne rækkefølge: »Det er central. . . . . Der er ildebrand hos. . . . . .«.

På brandkredsbladet noteres i den dertil bestemte rubrik datoen for brandalarmeringen. Ud for telefonnumrene noteres et plus (+), dersom kaldte svarer, eller et nul (0), dersom kaldte ikke svarer.

Når brandalarmeringen er endt, noteres på den røde kupon klokkeslettet for alarmeringens afslutning (afslutn.kl.), og hvilken brandkreds (forkortelse), der er blevet alarmeret; er der ikke plads, skrives: Vend, og kuponens bagside benyttes. Anciennitetsnummer noteres som sædvanlig.

I tilfælde af, at en abonnent i tilslutning til, at han melder brand, forlanger et telefonnummer, et navngivet brandvæsen eller redningskorps, skal brandmelderen indstilles dertil, men *desuden* skal der foretages alarmering som ovenfor beskrevet. I sådanne tilfælde skal der foruden den røde kupon eventuelt udskrives en gul kupon.

Er telefonistinden alene på centralen, når en brandmelding indløber, skal alarmeringen gennemføres *uden hensyn til anden ekspedition.* Til varetagelse af denne kan om muligt assistance tilkaldes.

Alle udenbys samtaler, der skal ekspederes som følge af brandmelding, skal gå forud for *alle* andre noterede samtalebestillinger.

Når centralen har alarmeret som her omhandlet, noteres på vækningeliste for det pågældende døgn med angivelse af klokkesiet: Brandalarm, kr. 2,-. Trafikinspektørens kontor skal underrettes om alarmeringen senest den følgende hverdag, og kuponerne indsendes til samme kontor.

Til dette kontor skal også underretning gives, når næstsidste datorubrik på brandkredsbladet er udfyldt.

Dersom der meldes brand fra en nyoprettet telefon, som endnu ikke i abonnentfortegnelsen er blevet forsynet med brandkredsforkortelse, skal St.Hed.345, politistationen, underrettes, og centralen vil herfra straks få at vide, hvilken brandkreds der skal alarmeres.

H. C. **Norup.**

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektøren.

Bilag 19.

Maj 1950.

Til central Store-Heddinge.

Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen.

Det pålægges herved centralen i tilfælde af. at en abonnent melder

Brand
(forlanger brandvæsenet el. lign.)

at indstille kaldende til

Store-Heddinge 355
Falcks Redningskorps,

idet der til kaldende meldes: »Klar til brandvæsenet«.

Centralen skal afvente svar fra redningskorpset og til dette melde: »Det er central Store-Heddinge. Der er brandmelding fra Store-Heddinge nummer .... Nu kommer abonnenten«. Centralen skal ikke forblive på ledningen under samtalen mellem brandmelderen og redningskorpset. Skulle abonnenten, medens centralen afgiver sin melding, give slutsignal, skal centralen intet foretage sig ud over at fuldføre sin melding, dog således, at der til redningskorpset i stedet for at melde: »Nu kommer abonnenten«, meldes: »Abonnenten har ringet af«.

Efter modtaget melding vil redningskorpset sandsynligvis kalde og forlange nogle numre på afringning.

Sædvanlig notat foretages på samtalekuponer.

Forstanderinden underretter senest den følgende hverdag trafikinspektørens kontor om forløbet af brandmeldingen.

H. C. Norup.

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektøren.

Bilag 20.

Maj 1950.

Til central Fakse.

Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen.

Det pålægges herved centralen i tilfælde af, at en abonnent melder

Brand

(forlanger brandvæsenet el. lign.)

straks at foretage følgende:

Telefonistinden, der besvarer opkaldet, noterer på en rød kupon

som bestiller: *kaldende telefonnummer,*
som modtager: forkortelsen for eget centralnavn,
i »Bestilt«: klokkeslettet for brandmeldingen,
i »Tj.bm.«: brandalarm samt brandstedet (navn og adresse, dersom dette opgives ved brandmeldingen).

Telefonistinden finder derefter på centralens abonnentfortegnelse brandmelderens telefonnummer og den for abonnenten stemplede brandkredsforkortelse. Derefter benyttes i brandkredskartoteket det til brandkredsforkortelsen svarende blad og til de herpå anførte telefonnumre meldes i den angivne rækkefølge: »Det er central. . . . . Der er ildebrand hos. . . . . .«.

På brandkredsbladet noteres i den dertil bestemte rubrik datoen for brandalarmeringen. Ud for telefonnumrene noteres et plus (+), dersom kaldte svarer, eller et nul (0), dersom kaldte ikke svarer.

Når brandalarmeringen er endt, noteres på den røde kupon klokkeslettet for alarmeringens afslutning (afslutn. kl.), og hvilken brandkreds (forkortelse), der er blevet alarmeret; er der ikke plads, skrives: »Vend«, og kuponens bagside benyttes. Anciennitetsnummer noteres som sædvanlig.

I tilfælde af, at en abonnent i tilslutning til, at han melder brand, forlanger et telefonnummer, et navngivet brandvæsen eller redningskorps, skal brandmelderen indstilles dertil, men *desuden* skal der foretages alarmering som ovenfor beskrevet. I sådanne tilfælde skal der foruden den røde kupon eventuelt udskrives gul kupon.

Er telefonistinden alene på centralen, når en brandmelding indløber, skal alarmeringen gennemføres *uden hensyn til anden ekspedition.* Til varetagelse af denne kan om muligt assistance tilkaldes.

Alle udenbys samtaler, der skal ekspederes som følge af brandmelding, skal gå forud for *alle* andre noterede samtalebestillinger.

Trafikinspektørens kontor skal underrettes om alarmeringen senest den følgende hverdag, og kuponerne indsendes til samme kontor.

Til dette kontor skal også underretning gives, når næstsidste datorubrik på brandkredsbladet er udfyldt.

Dersom der meldes brand fra en nyoprettet telefon, som endnu ikke i abonnentfortegnelsen er blevet forsynet med brandkredsforkortelse. skal St.Hed.345, politistationen, underrettes, og centralen vil herfra straks få at vide, hvilken brandkreds der skal alarmeres.

H. C. Norup.

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektoren.

Bilag 21.

Maj 1950.

+ bilag.

Til central Fakse, Køge og Store-Heddinge.

Mellem politikontoret i Store-Heddinge og telefonselskabet er der truffet aftale om, at central Fakse og de af selskabets bicentraler, der ligger i Store-Heddinge politikreds — d. v. s. alle Store-Heddinge bicentraler samt Vemmetofte, Fakse Ladeplads og Strøby — dersom en abonnent melder brand, skal foretage alarmeringen af brandmandskabet, således som anført i vedlagte »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen« (1950). For central Store-Heddinge gælder en særordning, således som medfølgende instruks for denne central viser.

Politikredsen er delt i brandkredse, der har navn (ikke nummer). Brandkredsenes navne er forkortet, således som det fremgår af vedlagte oversigt.

Til brug for brandalarmeringsplanen for Store-Heddinge politikreds skal de respektive hovedcentraler for ovenanførte bicentralers vedkommende underrette Store-Heddinge politikontor. St.Hed.141, om:

Tilgang,
flytning (også fraflytning).
nummerforandring.
afgang,
nedtagning for senere flytning eller genopsætning.
overtagelse

af telefoner under de pågældende centraler. Til politikontoret meddeles vedkommende abonnents telefonnummer, navn og adresse, uanset om telefonnummeret er hemmeligt eller udeladt af telefonhåndbogen. Ved fraflytning meddeles til politiet, til hvilken central abonnenten flytter. Fakse underretter desuden politiet (St.Hed.141) om tilsvarende ændringer for egne abonnenters vedkommende. Store-Heddinge giver oplysningerne om sine abonnenter til Falcks Redningskorps i Store-Heddinge. Politikontoret vil snarest foranledige, at en polititjenestemand indfinder sig på centralen — dog ikke Store-Heddinge — og foretager fornøden stempling på abonnentfortegnelsen visende, til hvilken brandkreds abonnenten hører, ligesom også politiet vil slette de brandkredsforkortelser, som vedrører fraflyttede eller udgåede telefoner. På egne abonnentfortegnelser foretager centralerne selv de notater, som de sædvanligvis foretager. Til central Fakse og hver af bicentralerne er der sendt et brandalarmeringskartotek (plankartotek), der for hver brandkreds, der falder inden for centralens område, indeholder et blad, på hvilket der er anført en del telefonnumre, hvortil centralen i tilfælde af brandmelding skal afgive melding som anført i forannævnte »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen«.

Fakse og bicentralerne har desuden fået et skema som medfølgende: »Notits angående brandalarmering«, det er *kun* tilsendt centralerne til orientering med hensyn til spørgsmål, politiet vil fremsætte. *Centralen skal intet foretage sig på grundlag af skemaet og ej heller udfylde det.* Det tilføjes, at ud over oplysninger, som falder ind under det netop omhandlede, må der kun gives politiet eller brandautoriteter meddelelser, som kan gives, uden at der handles i modstrid med telefonhemmeligheden. Samtalekuponer må ikke udleveres. Er centralen i mindste tvivl om dette eller hint, må trafikinspektørens kontor eller (uden for kontortiden) forstanderinden for Københavns hovedcentral rådspørges.

H. C. Norup.

Bilag 21.
Underbilag 1.

Brandkredse i Store-Heddinge politikreds.

Aas	ÅS
Alslev	ALSLEV
Arnøje	ARNØJE
Atterup	ATTR
Barup	BAR
Bjælkerup	BJÆLK
Borritshoved	BORR
Fakse nordre	FAK.NOR
Fakse søndre	FAK.SØN
Frøslev	FRØS
Fuglsang	FULGS
Gevnø	GEVN
Havnelev	HAVNL
Hellested	HELST
Holtug vest	HTUG.VEST
Holtug øst	HTUG.ØST
Hovby	HOVBY
Hylleholt	HYLH
Højerup	HØJR
Klippinge	KLIP
Lille Heddinge	LI.HED.
Lille Spjellerup	LI.SPJ
Lille Toroje	LI.TAAR
Lund	LUND
Lyderslev	LYDSL
Magleby nordre	MAG.NOR
Magleby søndre	MAG.SØN
Raaby	RAABY
Renge	RENGE
Rødvig	RØDVIG
Sierslev vest	SIER.VEST
Sierslev øst	SIER.ØST
Skørpinge	SKØRP
Smerup	SMER
Store Favreby	ST.FAVR
Store-Heddinge	ST.HED
Store Spjellerup	ST.SPJ
Store-Taaroje	ST.TAAR
Strøby	STRØBY
Strøby Egede	STRØBY EG
Strøby Grøftemark	STRØBY GR
Stubberup	STUBB
Taagerup	TÅGRUP
Taastrup	TAAST
Tokkerup	TOKK
Tommestrup	TOMM
Tystrup	TYSTR.
Varpelev	VARP
Vemmetofte	VMTOF
Værløse	VÆRL

Bilag 22.

.....kommune

.....brandkreds
omfattende

Brandmandskab	Central	Nr.
Brandinspektør:		
Brandfoged:		
Brandfogedassistent:		
Ved de lokale slukningskorps:		

Store slukningshjælp:

Lokale slukningsredskaber, *fælles* for hele kommunen/brandkredsene	Opbevaringssted:
Lokale slukningsredskaber, *særlige* for brandkredsen	
Slukningsredskaber, *påbudt* i medfør af § 36 ved dispensation og lignende.	

Offentlige vandforsyningssteder:

Vandværk:

By:

Beholder: m³, tryk: atm.hidrørende

fra stk. brandopstandere (52 mm), følgende steder:

Bilag 23.

Ny abonnent:

Abonnentens navn:

(Stiling og bopæl):

Nr.

Flytning inden for politikredsen:

Abonnentens navn:

(Stilling)

Nr.

flyttet fra: til.

Overtagelse af telefon:

Nr.

tidligere abonnent:

ny abonnent:

Nedtagelse af telefon eller flytning ud af politikredsen:

Nr.

Bilag 24.

Notits angående brandalarm.

Ved brandalarmering besvares i fprste omgang af nedenstående spørgsmal kun nr. 1 til 3.

1. Hvilken telefoncentral melder brand?

2. Hos hvem brænder det?

3. Hvad er klokken på telefoncentralens ur?

Afringning. Besvar spprgsmal 4.

4. Hvem er derefter underrettet om branden?

kriminalpolitiet

politimesteren

politifuldmægtigen

andre

Pause. Efter ca. 1/4 times forløb ringes den brandmeldende telefoncentral op med anmodning om at besvare spørgsmålene 5 til 12.

5. Hvilket klokkeslet (efter telefoncentralens ur) indgik brandmeldingen til telefoncentralen?

6. Fra hvilket telefonnummer indgik brandmeldindingen?

7. Hvem anmeldte branden?

8. Hvilken brandkreds alarmerede telefoncentralen?

9. Var der fejl i alarmeringsplanen?

10. Forlob alarmeringen i øvrigt uden vanskeligheder?

11. Hvilke telefonnumre svarede ikke?

12. Andre oplysninger?

Politistationen i Store-Heddinge, den

bilag.

Til central Køge.

Mellem politimesteren i Køge og telefonselskabet er der truffet aftale om, at central Køge, dersom en abonnent melder brand, skal ekspedere som anført i vedlagte for central Køge gældende »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen«.

Politikredsen er delt i brandkredse, og inden for central Køges område forekommer foruden Køge kommune følgende brandkredse, hvortil er føj et en bogstavbetegnelse, hvis betydning forklares nedenfor:

Herfølge	kr. 3	A
Herfølge	kr. 4	B
Højelse	kr. 4	C
Lellinge	kr. 1	D
Strøby Eg		E

Bogstaverne A, B, C, D, E vil *ikke* blive benyttet af politiet eller brandmyndighederne, men er en tilføjelse foretaget af selskabet med henblik på brugen af blindmultiplen. Denne, der er anbragt i et plankartotek betegnet »Brand-kredsfortegnelse«, er inddelt således, at hver blad indeholder 200 telefonnumre, første blad nr. 1 til 200, andet blad nr. 201 til 400 o. s. v. Hvert blad er inddelt i 200 kvadrater, der hvert repræsenterer et helt telefonnummer eller et telefonnummer med partsbogstaver. I blindmultiplen noteres ingen betegnelse for abonnenter boende i Køge kommune. Abonnenter, der bor i landkommuner i ovenanførte brandkredse, mærkes i blindmultiplen med de til brandkredsene svarende bogstaver, således at bogstavet skrives i kvadratets midte, såfremt abonnenten har hel telefon; partsabonnenters brandkredsbogstav skrives i blindmultiplen i den til partsbogstavet i den virkelige multiple svarende plads. Bor f. eks. en abonnent med partsbogstavet x i brandkreds B, skrives i kvadratets øverste venstre hjørne B, bor medparten y i brandkreds D, skrives i kvadratets nederste venstre hjørne D, bor medparten u i brandkreds A, skrives i kvadratets øverste højre hjørne A, og bor medparten v i brandkreds. E, skrives i kvadratets nederste højre hjørne E.

Til brug for Køge politis arbejde med og vedligeholdelse af brandalarmeringsplanen skal forstanderinden eller dennes stedfortræder underrette Køge politikontor, Køge 835, om:

Tilgang
ilytning (også fraflytning)
nummerforandring
afgang
nedtagning for senere flytning eller genopsætning
overtagelse

af telefoner med Køge-telefonnumre anbragt uden for Køge kommunes grænser. Grænserne fremgår af vedlagte »Fortegnelse over veje m. v. i Køge centrals område *uden for* Køge kommune«. I tvivlstilfælde bør politikontoret rådspørges. Til politikontoret meddeles vedkommende abonnents telefonnummer, navn og adresse, uanset om telefonnummeret er hemmeligt eller udeladt af telefonhåndbogen; ved fraflytning til en central uden for Køge politikreds meddeles til politiet kun, til hvilken central abonnenten flytter. Centralen fører liste over de afgivne oplysninger og noterer i hvert enkelt tilfælde navnet på den polititjenestemand, der modtager oplysningerne. Politikontoret vil snarest pr. telefon meddele forstanderinden, i hvilken brandkreds

pågældende abonnent bor, dette noteres af forstanderinden med blyant på ovenanførte liste, i rubrikken »brandkreds« i abonnentkartoteket, hvori desuden tilføjes brandkredsbogstav, og i blindmultiplen i samtlige plankartoteker. Politikontoret vil snarest skriftligt bekræfte brandkredsbetegnelsen, hvorefter det med blyant i abonnentkartotek og i blindmultiple anførte trækkes op med blæk. Vedrørende fraflyttede og udgåede telefoner vil politikontoret ligeledes sende skriftlig meddelelse om, at brandkredsbetegnelsen må slettes i abonnentkartotek og i plankartotekerne.

I abonnentkartoteket foretager centralen i øvrigt selv de notater, som sædvanligvis foretages.

Det foran omhandlede plankartotek betegnet »Brand-Kredsfortegnelse« indeholder foruden blindmultiplen også et blad for hver af brandkredsene A til E. På hvert brandkredsblad er anført telefonnumre, hvortil ekspederende telefonistinde — i tilfælde af, at brandmelderen bor i en af brandkredsene — skal afgive melding som anført i central Køges »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen«.

Vedlagte skema »Notits angående brandalarmering« er kun til orientering om, hvilke spørgsmål politiet samtidig med og efter brandalarmeringen vil fremsætte. *Centralen skal intet direkte foretage sig på grundlag af skemaet og ej heller udfylde det.* Det tilføjes, at der kun må gives politiet eller brandmyndigheder oplysninger, som ikke er i strid med telefonhemmeligheden. Samtalekuponer må ikke udleveres.

Er centralen i mindste tvivl, må trafikinspektørens kontor eller (uden for kontortiden) forstanderinden Københavns hovedcentral rådspørges.

H. C. Norup.

Bilag 25.
Underbilag 1.

Blindmultiple.

1 - 200

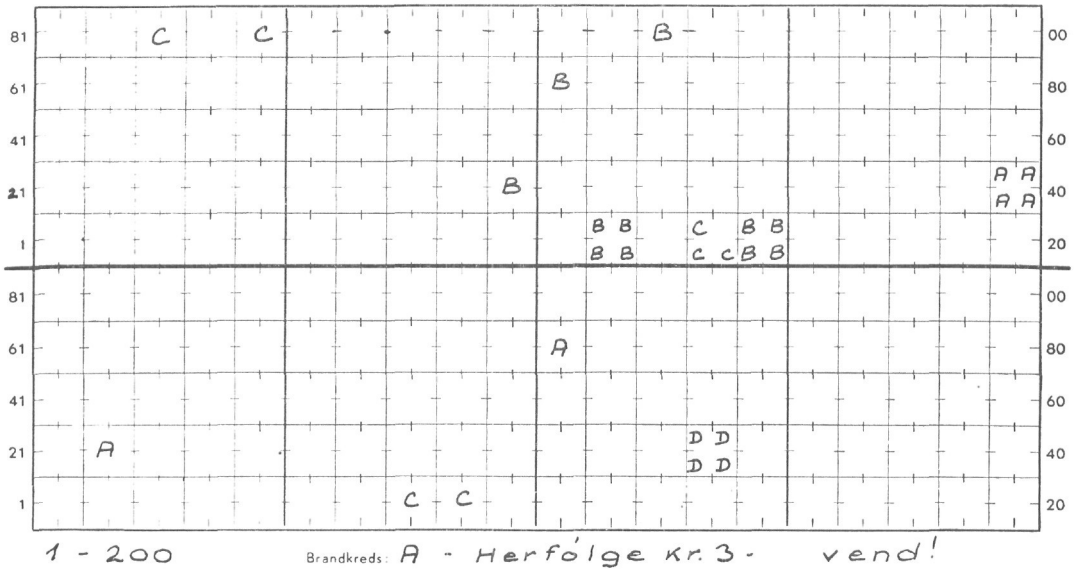

1 - 200 Brandkreds: A - Herfölge kr. 3 - vend!

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Traflkinspektøren.

Bilag 25.
Underbilag 2.

28. marts 1954.

Til central Køge.

Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen.

Det pålægges centralen i tilfælde af, at en abonnent melder

Brand
(forlanger brandvæsen el. lign.)

at opfordre kaldende til at vente ved telefonen.

I den over bordet i plankartoteket anbragte blindmultiple efterser telefonistinden, om *brandmelderens* telefonnummer er *uden brandkredsbogstav* eller mærket *med brandkredsbogstav.*

Tclefonnummer uden brandkredsbogstav i blindmultiplen.

Telefonistinden indstiller til

Køge 434

idet der til kaldende meldes: »Klar til brandvæsenet«. Anden melding må ikke anvendes. Til modtageren meldes: »Det er central Køge. Køge nr. . . . .vil melde ildebrand«.

Telefonnummer med brandkredsbogstav i blindmultiplen.

Telefonistinden, der besvarer opkaldet, spørger kaldende:

1) Hos hvem brænder det
(navn og adresse)?
2) Hvem melder branden
(navn og adresse)?

Telefonistinden noterer *straks* på rød kupon:

som bestiller : kaldende telefonnummer
— modtager: Køge
i »bst.« : klokkesiet for brandmeldingen
i »tj.bm.« : vend

På kuponens bagside: svarene på de to ovenanførte spørgsmål.

Til brandmelderen afgiver telefonistinden derefter meldingen:

»Vi melder branden videre«,

hvorefter telefonistinden slår op i plankartoteket på det brandkredsblad, bogstavet i blindmultiplen angiver, og kalder i rækkefølge de i fortegnelsen anførte telefonnumre, idet der til modtageren meldes: »Det er central Køge, der er ildebrand hos (gade) (vej) husnummer. . . . . .«.

På brandkredsbladet noteres i den dertil bestemte rubrik datoen for brandalarmeringen. Ud for telefonnumrene noteres et plus (+), dersom kaldte svarer, eller et nul (0), dersom kaldte ikke svarer.

Klokkeslettet for brandalarmeringens afslutning noteres sluttelig i rubrikken »ført« på den kupon, hvorpå brandmelderens telefonnummer indlednngsvis blev noteret, og desuden noteres på kuponens bagside brandkredsbetegnelsen.

Anciennitetsnummer noteres som sædvan-

I tilfælde af, at en abonnent i tilslutning **til,** at han melder brand, forlanger et telefonnummer, et navngivet brandvæsen eller redningskorps, skal brandmelderen indstilles dertil, men *desuden* skal telefonistinden foretage alarmering som ovenfor beskrevet. I sådanne tilfælde skal der foruden den røde kupon eventuelt udskrives gul kupon for den bestilte samtale.

NB. I alle tvivlstilfælde, der opstår under modtagelse og videreekspedition af brandmelding, skal ekspederende telefonistinde straks indhente oplysning hos Køge 223.

Er telefonistinden alene på centralen, når brandmelding indløber, skal alarmeringen gennemføres *uden hensyn til anden ekspedition.* Til varetagelse af denne bør om muligt assistance tilkaldes.

Alle mellembyssamtaler, der skal ekspederes som følge af brandmelding, skal gå forud for *alle* andre noterede samtalebestillinger.

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektøren.

Bilag 26.

29. september 1953.

+ bilag.

Til central Store-Heddinge.

Mellem politimesteren i Store-Heddinge og telefonselskabet er der truffet aftale om, at centralen, dersom en abonnent melder brand, skal foretage alarmering af brandmandskabet, således som vedlagte »Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen« angiver.

Politikredsen er delt i brandkredse, og inden for central Store-Heddinges område forekommer følgende brandkredse:

Store-Heddinge købstad . . .	Forkortelse:	St.Hed.
Bjælkerup . . .	:	Bjælk
Frøslev	:	Frøs
Renge	:	Renge
Sierslev Vest	:	Sier Vest
Sierslev Øst —	:	Sier Øst

Til brug for Store-Heddinge politis arbejde med og vedligeholdelse af brandalarmeringsplanen skal forstanderinden eller dennes stedforstræder underrette Store-Heddinge politikontor, Store-Heddinge 141, om:

Tilgang
flytning (også fraflytning)
nummerforandring
afgang
nedtagning for senere flytning eller genopsætning
overtagelse

af telefoner under central Store-Heddinge. Til politikontoret meddeles vedkommende abonnents telefonnummer, navn og adresse, uanset om telefonnummeret er hemmeligt eller udeladt af telefonhåndbogen; ved fraflytning til en central uden for Store-Heddinge politikreds meddeles til politiet kun, til hvilken central abonnenten flytter. Centralen fører liste over de afgivne oplysninger og noterer i hvert enkelt tilfælde navnet på den polititjenestemand, der modtager oplysningerne. Politikontoret vil snarest pr. telefon meddele forstanderinden, i hvilken brandkreds pågældende abonnent bor; dette noteres af forstanderinden med blyant på ovenanførte liste og i rubrikken »brandkreds« i abonnentkartoteket. Senere vil en polititjenestemand indfinde sig på centralen for i brandkredsrubrikkerne at foretage fornøden stempling.

I abonnentkartoteket foretager centralen i øvrigt selv de notater, som sædvanligvis foretages.

Vedlagte skema »Notits angående brandalarmering« er kun til orientering om, hvilke spørgsmål politiet samtidig med og efter brandalarmeringen vil fremsætte. *Centralen skal intet direkte foretage sig på grundlag af skemaet og ej heller udfylde det.* Det tilføjes, at der kun må gives politiet eller brandmyndigheder oplysninger, som ikke er i strid med telefonhemmeligheden. Samtalekuponer må ikke udleveres.

Er centralen i mindste tvivl, må trafikinspektørens kontor eller (uden for kontortiden) forstanderinden på Københavns hovedcentral rådspørges.

H. C. Norup.

KJØBENHAVNS TELEFON AKTIESELSKAB
Trafikinspektøren.

Bilag 27.

29. september 1953.

Til central Store-Heddinge.

Instruks vedrørende alarmering af brandvæsen.

Det pålægges centralen i tilfælde af, at en abonnent melder

Brand
(forlanger brandvæsenet el. lign.)

at spørge kalderen:

1) Hos hvem brænder det (navn og adresse)?
2) Hvem melder branden?

Telefonistinden, der besvarer opkaldet, noterer *straks* på rød kupon

som bestiller : kaldende telefonnummer
— modtager: forkortelsen for eget centralnavn
i »bst.« : klokkeslet for brandmeldingen
i »tj.bm.« : vend

På kuponens bagside:

svarene på de to ovenanførte spørgsmål.

Til brandmelderen afgiver telefonistinden derefter meldingen:

»vi melder branden videre«,

hvorefter telefonistinden i centralens abonnentfortegnelse finder den ved det opgivne telefonnummer anførte brandkredsbetegnelse; derefter benyttes i brandkredsfortegnelsen det til den udfundne brandkreds svarende blad og i rækkefølge kaldes de på brandkredsbladet anførte telefonnumre, idet der til modtageren meldes:

»Det er central. . . . . der er ildebrand hos. . . . . .«.

På brandkredsbladet noteres i den dertil bestemte rubrik datoen for brandalarmeringen. Ud for telefonnumrene noteres et plus (+), dersom kaldte har svaret, eller et nul (0), dersom kaldte ikke har svaret.

Klokkesiet for brandalarmeringens afslutning noteres sluttelig i rubrikken »ført« på den kupon, hvorpå brandmelderens telefonnummer indledningsvis blev noteret og desuden på kuponens bagside brandkredsbetegnelsen.

Ancienniletsnummer noteres som sædvanlig.

I tilfælde af. at en abonnent i tilslutning **til,** at han melder brand, forlanger et telefonnummer, et navngivet brandvæsen eller redningskorps, skal brandmelderen indstilles dertil, men *desuden* skal telefonistinden foretage alarmering som oven for beskrevet.

I sådanne tilfælde skal der foruden den røde kupon eventuelt udskrives gul kupon for den bestilte samtale.

NB. I alle tvivlstilfælde, der opstår under modtagelse og videreekspedition af brandmelding, eller hvis der meldes brand fra en telefon, som endnu ikke i abonnentfortegnelsen er blevet forsynet med brandkredsbetegnelse, skal ekspederende telefonistinde straks indhente oplysning hos Store-Heddinge 345.

Er telefonistinden alene på centralen, når brandmelding indløber, skal alarmeringen gennemføres *uden hensyn til anden ekspedition.* Til varetagelse af denne bør om muligt assistance tilkaldes.

Alle mellembys samtaler, der skal ekspederes som følge af brandmelding, skal gå forud for *alle* andre noterede samtalebestillinger.

Såfremt brandvæsenet, politiet eller redningskorpsene melder en ildebrand, skal ekspederende telefonistinde forlange oplysning om brandkredsbetegnelsen eller telefonnummeret på brandstedet og derefter forholde sig som ovenfor anvist.

Trafikinspektørens kontor skal underrettes om alarmeringen pr. telefon senest den følgende hverdag, hvorefter de i forbindelse med alarmeringen benyttede kuponer indsendes til samme kontor.

Ændringer i denne instruks må *kun* foretages efter anvisning fra trafikinspektørens kontor.

H. C. Norup.

Bilag 28.

Justitsministeriets brandudvalgs afprøvning af den forsøgsvis indførte alarmeringsordning i Store-Heddinge politikreds.

Efter alarmeringsordningen skal telefoncentralerne i landkommunerne ved modtagelsen af brandmeldinger på egen hånd foretage alarmering af den store slukningshjælp, brandfoged, mandskab til den lokale slukningshjælp, eventuelt lokalt hjælpemandskab til den store slukningshjælp, politikontoret i Store-Heddinge. landbetjenten og sognefogden, alt efter lister, som i forvejen er udarbejdet af politiet.

Prøverne fandt sted den 4. oktober 1950.

7. *prøve,* der afholdtes i *Hellested skole* under Hellested central, påbegyndtes kl. 11,30.

Kl. 0,00 Fru lærer Hellested ringer op og meddeler telefoncentralen: »Der er ildebrand i skolen. Må vi få politiet«. Hun blev ikke indstillet til politiet og spurgte ca. 1/2 minut senere centralen, hvornår forbindelsen kom. Centralen svarede, at brandvæsenet var alarmeret.

Kl. 0,05 2 mand fra den lokale slukningshjælp i østre brandkreds ankommer med håndkraftsprøjte.

Kl. 0,06 2 hjælpebrandmænd for den store slukningshjælp ankommer.

Kl. 0,08 Brandfogden og 3 mand fra den lokale slukningshjælp i vestre brandkreds ankommer med håndkraftsprøjte.

Kl. 0,13 Automobilsprøjte (normaltype II) med påhængssprøjte og leder og 3 mand ankommer fra Falcks station i Store-Heddinge (afstand ca. 10 km).

Kl. 0,16 Kriminalpolitiet ankommer.

Kl. 0,18 En lokal hjælpebrandmand ankommer.

Kl. 0,25 Automobilsprøjte (normaltype II) med påhængssprøjte og 2 mand ankommer fra Falcks station i Køge (afstand ca. 20 km).

Kl. 0,30 Sognefogden og landbetjenten ankommer.

Ved 4 prøveopkald til telefoncentralen fra et andet telefonapparat i tiden mellem kl. 0,01 og 0,06 opnåedes der forbindelse med centralen med ventetider på henholdsvis 10, 15, 5 og 2 sekunder.

Falcks stationsleder fra Store-Heddinge oplyste, at stationen var tilkaldt af Hellested central. Stationen havde på egen hånd tilkaldt assistance fra Falckstationen i Køge.

På forespørgsel om, hvad man ville have gjort, hvis brandmelderen var blevet indstillet direkte til Falckstationen, svarede han, at man sikkert ville være rykket ud som sket og ikke have foretaget videre.

Af en notits fra politistationen i Store-Heddinge om alarmeringens forløb fremgår, at 3 hjælpebrandmænd ikke svarede.

Telefoncentralens alarmering, der omfattede 15 abonnenter, skete fuldt ud tilfredsstillende, og alle, som centralen opnåede forbindelse med, gav møde på brandstedet.

2. prøve afholdtes ved *Delhoved* lige ved grænsen mellem Hylleholt kommunes 1. brandkreds og Roholte kommunes St. Elmue brandkreds.

Hylleholt kommune har overenskomst med Falcks redningskorps i Fakse Ladeplads og Roholte kommune med Fakse kommunale brandvæsen om ydelse af stor slukningshjælp.

Som brandsted supponeredes tømrer Børge Jensens hus i Hylleholt kommune, i hvilket der ikke er telefon.

Prøven påbegyndtes kl. 12,50.

Kl. 0,00 Fhv. sognefoged L. P. Larsen ringer fra sit hus i Hylleholt kommune op til centralen (Fakse Ladeplads central) og siger: »Det er Larsen. Det brænder her«.

Kl. 0,02 Fra Jørgen Jensens maskinstation i Roholte kommune ringes op til een-

tralen (Fakse Ladeplads central) og meddeles: »Det brænder ovre hos Børge Jensen. Vil De tilkalde brandvæsenet«.

Kl. 0,04 Centralen ringer tilbage til Jørgen Jensen og spørger, om der derfra er alarmeret til brand, hvilket bekræftes.

Kl. 0,09 Landbetjenten ankommer.

Kl. 0,09 Automobilsprøjte med brandinspektør og 4 mand ankommer fra Falcks station i Fakse Ladeplads (afstand ca. 2 km).

Kl. 0,11 Brandfogden og en lokal brandmand fra St. Elmue brandkreds ankommer medbringende en håndkraftsprøjte. Det oplyses, at den lokale slukningshjælp for tiden ikke består af andre.

Kl. 0,13 Brandassistenten og en brandmand ankommer fra Fakse Ladeplads.

Kl. 0,16 Automobilsprøjte med påhængssprøjte og med brandinspektør og 5 mand ankommer fra Fakse brandvæsen (afstand ca. 9 km).

Ved prøveopkald til telefoncentralen fra et tredie telefonapparat kl. 0,06, 0,08V2 og 0,09 opnåedes forbindelse med centralen med ventetider på henholdsvis 8, 10 og 3 sekunder.

Ved et besøg på telefoncentralen efter øvelsen oplyste den tilsynsførende, at alarmerne var forløbet normalt, og at alle numrene på alarmeringslisterne, der for Hylleholt 1. brandkreds' vedkommende omfattede 9 abonnenter (antallet for St. Elmue brandkreds ikke oplyst), havde svaret. Centralen havde opfattet alarmerne som 2 forskellige brandmeldinger og havde derfor alarmeret efter listerne både for Hylleholt 1. brandkreds og for St. Elmue brandkreds. Alarmerne var indløbet i en travl periode, hvor der sad 2 damer ved centralens omstillingsbord. Den ene havde taget sig af alarmerne, og den anden passet den øvrige trafik.

I alt mødte følgende brandmandskab:

Fra Hylleholt kommune:

Brandinspektøren.
Brandassistenten.
5 menige brandmænd (af 8).
1 lokal hjælpebrandmand (af 6).

Efter den styrke, hvormed der rykkes ud med den store slukningshjælp, må udpegelse af lokale hjælpebrandmænd anses for overflødig.

Fra Roholte kommune:

Brandfoged og 1 lokal brandmand.

Alarmeringssystemet viste sig ved prøven at fungere fuldt ud tilfredsstillende, og brandvæsenernes fremmøde giver ikke anledning til bemærkninger.

3. prøve afholdtes ved *Værløse* brugsforening i Fakse kommune og påbegyndtes kl. 16,15.

Kl. 0,00 Brugsforeningsuddeleren ringer op til centralen (Fakse central) og melder brand.

Kl. 0,01 Centralen ringer tilbage til uddeleren, der er brandfoged, og meddeler: »Der er meldt ildebrand hos Dem«.

Kl. 0,02½ En mand fra den lokale slukningshjælp ankommer.

Fakse brandvæsen var på forhånd underretlet om denne prøvealarmering og om, at det ikke skulle rykke ud efter alarmen. Da prøven alene tilsigtede at konstatere, om det ville volde Fakse telefoncentral vanskelighed at varetage alarmeringen afventedes ikke yderligere fremmøde af det lokale mandskab.

Ved 3 prøveopkald til centralen fra et andet telefonapparat kl. 0,01, 0.02 og 0,03 opnåedes forbindelse med centralen med ventetider på henholdsvis 5, 5 og 2 sekunder.

,Ved et senere besøg på telefoncentralen oplystes, at alarmen, der omfattede 7 abonnenter, var forløbet normalt. Den var indløbet i en ikke særlig travl periode, medens der var 3 damer ved omstllingsbordet. Den ene havde taget sig af alarmeringen og de to andre passet den almindelige trafik.

Alarmeringssystemet viste sig ved prøven at fungere fuldt ud tilfredsstillende.

Som det samlede resultat af prøverne kan anføres:

1) Telefoncentralerne klarede ved alle 3 prøver alarmeringen på en udmærket og for brandvæsenerne fuldt tilfredsstillende måde, uden at det forsinkede deres ekspedition af de samtidigt indløbende almindelige opkald.
2) Alarmeringsordningen kan ved brande omkring grænserne for forskellige brandvæseners slukningsområder føre til, at der kan blive alarmeret 2 brandvæsener

til samme brand, men dette kan ikke betragtes som nogen væsentlig ulempe eller mangel.

3) I tilfælde, hvor en brandmelder forlanger den store slukningshjælps telefonnummer og derfor bliver stillet ind direkte til denne, kan alarmeringen af det lokale mandskab og politiet svigte, fordi telefoncentralen ikke bliver klar over, at det drejer sig om en brandmelding.

For at gardere sig mod dette, bør den store slukningshjælp instrueres om, at den i alle tilfælde, hvor den får en brandmelding direkte fra brandmelderen, skal ringe til vedkommende telefoncentral og sikre sig, at det lokale brandmandskab m. v. er eller bliver alarmeret.

4) En udvidelse af forsøgsordningen til flere politikredse og til centraler med noget større abonnentkreds må tilrådes.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING

Bilag 29.

Sekretæren.

Kobenhavn, den 18. oktober 1950.

Udvalgets medlemmer.

Hoslagt tillader jeg mig at fremsende et eksemplar af den fra justitsministeriets brandudvalg modtagne rapport over de 3 af brandudvalget i forening med repræsentanter for nærværende udvalg og trafikinspektør Norup den 4. d. m. foretagne prøvealarmeringer i Store-Heddinge politikreds.

Til brandudvalgets oplysninger i rapporten skal jeg tilføje:

ad øvelse 1.

Hellested skole valgtes som første objekt, fordi

a) skolen lå i den af politikredsens brandkredse, hvori centralen alarmerer det største antal numre (15),
b) der var ikke tidligere foretaget prøvealarmeringer i brandkredsen, og
c) centralen betjentes kun af 1 person.

Det kan yderligere oplyses, at trafikinspektør Norup bemærkede, at man måtte forvente, at centralbetjeningen ville være mindre effektiv end de fleste andre steder i politikredsen.

ad øvelse 2.

Delhoved valgtes som næste objekt, **fordi** stedet lå i skellet mellem Store-Heddinge og Præstø politikreds og på grænsen mellem 2 brandkredse, der lå i hver sin kommune, hvilket måtte forventes at afstedkomme en vis forvirring hos den meldingsmodtagende central.

ad øvelse 3.

Værløse brugsforening valgtes som sidste objekt, fordi alarmeringen her skulle foretages fra en P-hovedcentral (Fakse), hvor der muligt kunne forventes at ske kollision imellem brandalarmeringen og ekspeditionen af den almindelige trafik (jfr. udvalgets tidligere drøftelser herom).

Jeg skal sluttelig tilføje, at det, forinden øvelserne påbegyndtes, under den almindelige drøftelse mellem justitsministeriets brandudvalg og repræsentanter for nærværende udvalg om Store Heddinge-ordningens udformning blev aftalt at supplere ordningen dels med en instruks til samtlige brandvæsener om at tilbagemelde til vedkommende telefoncentral de brandmeldinger, der indgik direkte til brandstationerne, f. eks. fordi brandmelderen hos centralen kun forlangte brandstationens telefonnummer, dels med en instruks til samtlige telefoncentraler om, hvorledes alarmeringen skulle udføres, hvis brandmeldingen kom fra politiet eller den pågældende brandstation.

Poul Andersen.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING
Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder.

Bilag 30.

København, den 18. marts 1954.

Politimesteren i
Store-Heddinge m. v., Køge m. v., Ringsted m. v., Holbæk m. v., Hillerød m. v., Hjørring m. v., Varde m. v., Nørre-Sundby m. v.

Til brug ved afgivelsen af udvalgets betænkning tillader man sig herved at anmode hr. politimesteren om at ville besvare nedenstående spørgsmål vedrørende den i Deres politikreds gældende brandalarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen):

1) Hvilken dato trådte ordningen i kraft?
2) Hvor mange telefoncentraler, kommuner og brandkredse er omfattet af ordningen?
3) Omtrentlig hvor mange brandalarmeringer er blevet ekspederet efter Store Heddinge-ordningen?
4) Det bedes — om muligt — oplyst, hvor lang telefoncentralernes gennemsnitlige alarmerigstid er pr. alarmering, samt hvor mange numre alarmeringerne gennemsnitlig har omfattet?
5) Har der mellem disse alarmeringer været alvorligere fejl, som må tilskrives mangler ved alarmeringsordningen, og i bekræftende fald, hvilke mangler?
6) Er der forekommet tilfælde, hvor alarmeringen er forsinket på grund af mangelfuld instruktion af centralbetjeningen eller i øvrigt fejl fra centralbetjeningens side?
7) Er der i øvrigt ved alarmeringsordningen fejl eller mangler, som efter Deres mening kan og bør rettes?
8) Der udbedes en udtalelse om størrelsen af det arbejde, der er forbundet med ordningens administration, samt om de hermed forbundne udgifter?
9) Hvad er Deres helhedsindtryk af Store Heddinge-ordningen, specielt med hensyn til sikkerhed og hurtighed?

Udvalget ville sætte pris på at modtage besvarelsen *efter omstændighederne snarest belejligt.*

P. U. V.

Christen Steenbuch.

POLITIMESTEREN I STORE-HEDDINGE

Bilag 30.
Underbilag 1.

Den 19. marts 1954.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering.

I anledning af udvalgets skrivelse af 18. d. m. tillader jeg mig at oplyse følgende:

ad 1) Alarmeringsordningen er sat i kraft i nærværende politikreds pr. 22. maj 1950.

ad 2) Ordningen omfatter 14 telefoncentraler, 17 kommuner og 47 brandkredse.

ad 3) Der er til dato ekspederet 135 brandalarmeringer.

ad 4) Den gennemsnitlige alarmeringstid har pr. alarmering udgjort 4 min., og alarmeringerne har gennemsnitligt omfattet 12 telefonnumre.

ad 5 og 6) Der har ikke mellem de nævnte alarmeringer været fejl, som kan tilskrives alarmeringsordningen, ligesom der heller ikke er forekommet tilfælde, hvor alarmeringen er blevet forsinket på grund af mangelfuld instruktion af centralbetjeningen eller fejl fra dennes side.

ad 7) Store Heddinge-ordningen er efter min opfattelse ikke behæftet med fejl eller mangler som kan og bør rettes.

ad 8) Der er kun forbundet et ringe arbejde i nærværende politikreds med ordningens administration, og de hermed forbundne udgifter udgør ca. 3—400 kr. årlig i kørselsgodtgørelse.

ad 9) Alarmeringsordningen virker efter min opfattelse tilfredsstillende i enhver henseende.

Gelius.

POLITIMESTEREN I HILLERØD

Bilag 30.
Underbilag 2.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering.

I anledning af skrivelse af 18. marts 1954 fra udvalget, hvori anmodes om besvarelse af 9 spørgsmål vedrørende den i Hillerød politikreds gældende brandalarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen), skal jeg oplyse følgende:

ad 1) Ordningen trådte i kraft den 1. juli 1953.

ad 2) Ordningen omfatter 25 telefoncentraler og 21 kommuner, som fordeler sig på 115 brandkredse. Derudover omfatter ordningen dele af 16 brandkredse, som er beliggende uden for politikredsen.

ad 3) I tidsrummet 1. juli 1953 til 20. marts 1954 er der ekspederet 53 brandalarmeringer efter Store Heddinge-ordningen.

Heri er ikke medregnet brandalarmeringer, som er indgået over Hillerød telefoncentral, der ikke er med i Store Heddinge-ordningen.

ad 4) Telefoncentralernes gennemsnitlige alarmeringstid har været 4,62 min. pr. alarmering, og alarmeringerne har gennemsnitlig omfattet 7,38 numre pr. alarmering.

Begge dele beregnet for tiden 1. juli 1953 til 20. marts 1954,

ad 5) Der har blandt alarmeringerne været fejl, men de skyldes ikke mangler ved selve alarmeringen.

De fejl, som har været, må tilskrives den omstændighed, at Hillerød politikreds ligger isoleret i Nordsjælland med hensyn til Store Heddinge-ordningen, da der i den anledning opstår en mængde »grænsetilfælde«, hvor Hillerød politikreds støder op til andre politikredse, som alle har en anden brandalarmeringsordning.

Ligeledes opstår der »grænsetilfælde« med hensyn til Hillerød telefoncentral, som ikke er med i Store Heddinge-ordningen.

ad 6) Der er forekommet mindre fejl fra centralbetjeningens side, men det har været begyndervanskeligheder, som nu skulle være overvundet.

ad 7) Store Heddinge-ordningen har for Hillerød politikreds' vedkommende endnu den mangel, at der må arbejdes med en mængde »grænsetilfælde«, som nævnt under pkt. 5.

I lighed med da Roskildeordningen blev indført her i politikredsen, anker brandvæsenerne også nu over, at de ikke kommer i direkte forbindelse med brandmelderen.

Dette spørgsmål må sikkert kunne løses på den måde, at centralbetjeningen stiller samtalen direkte ind til det pågældende brandvæsen, hvorefter centralbetjeningen (i lighed med Roskildeordningen) lytter til samtalen. Derefter kan centralbetjeningen alarmere de øvrige numre på sædvanlig måde.

ad 8) Den mand, som passer ordningen, er gennemsnitlig beskæftiget ca. 3/4 time daglig med de indkomne rettelser samt rettelser i alarmeringsplanerne med hensyn til mandskabet m. m., ligesom han ca. 2 hele dage om måneden foretager rettelser på telefoncentralerne. Der er i 2. halvår 1953 foretaget 630 rettelser vedrørende telefonabonnenter. Med ordningens administration er der

forbundet følgende udgifter: ca. 250 km kørsel med politistationens motorvogn pr. måned, ca. 10 kr. pr. måned i timepenge og siden ordningens indførelse er der købt for 178 kr. tryksager (»Meddelelse fra telefoncentralen« og »Notits angående brandalarmering«).

Fieri er ikke medregnet udgifterne ved anlæggelsen af ordningen,

ad *9)* I den tid Store Heddinge-ordningen har været praktiseret i Hillerød politikreds, har den som helhed virket godt, når det har drejet sig om alarmeringer, som ikke har berørt de såkaldte »grænsetilfælde«.

Den 24. marts 1954.

E. Reinstrup.

POLITIMESTEREN I KØGE, HASLEV M. V.
Di

Bilag 30.
Underbilag 3.

Kogt. dev 27. marts 1954.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering,
Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder, København K.

I anledning af det ærede udvalgs skrivelse af 18. marts d. å. med anmodning om besvarelse af forskellige spørgsmål vedrørende den her i politikredsen gældende brandalarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen) skal jeg oplyse:

ad 1) Ordningen tradte i kraft den 1. april 1953.

ad 2) Ordningen omfatter hovedcentralen Køge, 30 bicentraler og 27 kommuner med ialt 78 brandkredse.

ad 3) Fra 1. april 1953 til dato har der været 72 brandalarmeringer.

ad 4) Den gennemsnitlige alarmeringstid har været 6,7 min., og ved hver alarmering er der sket opringning til gennemsnitlig 13,5 numre,

ad 5) Nej.

ad 6) Nej.

ad 7) Nej.

ad 8) Til ordningens å jourføring på politistationen anvendes ca. 1 time ugentlig og til å jourføring ude på centralerne ca. 4 timer om måneden. For at give oplysning til centralerne om brandkredse for nye abonnenter eller andre oplysninger er der foretaget 532 opringninger eller ca. 10 om ugen. Udgiften til telefonopringningerne har antagelig været 160—170 kr. Dertil kommer en del kørsel ved ombytning af kort på centralerne og stempling af brandkredse i centralernes løsbladefortegnelser over abonnenterne, når der kommer nye abonnenter. Da der samtidig med å jourføringen er foretaget anden tjenstlig kørsel, kan det ikke med sikkerhed oplyses nøjagtigt, hvor mange kilometer, der er kørt. men jeg vil antage, at der skal køres 6—700 km om året.

ad 9) Som helhed må siges, at ordningen virker tilfredsstillende med hensyn til hurtighed og sikkerhed, men inden jeg på dette område tør udtale mig med større sikkerhed, ville jeg gerne se ordningen i kraft endnu et år, da jeg stadig er noget usikker med hensyn til betjeningen for så vidt angår reservepersonalet. Ordningen er jo noget dyr.

Vagn Bro.

POLITIMESTEREN
i Hjørring og Brønderslev købstæder,
Vennebjerg **og** Børglum herreder,
samt **en** del **af** Dronninglund herred,
HJØRRING

Bilag 30.
Underbilag 4.

Hjørring, den 24. marts 1954.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering,
Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder, København K.

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 18. marts 1954 angående den her i kredsen gældende brandalarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen) skal jeg herved meddele følgende:

ad 1) Ordningen, tradte i kraft den 1. **januar** 1953, efter at den i et år havde været gældende i en del af politikredsen, nemlig områderne under følgende centraler: Bjergby, Mygdal, Uggerby, Snevre, Home. Hirtshals og Tornby* centraler.

ad 2) I alt er 54 telefoncentraler, 23 kommuner og 83 brandkredse omfattet af ordningen.

ad 3) 1 1953 er ekspederet 57 brandalarmeringer. I tiden 1. januar til dato i 1954 er ekspederet i alt 12 alarmeringer.

ad 4) Den gennemsnitlige alarmeringstid på telefoncentralen er for hver alarmering 5—6 min. Alarmeringen omfatter normalt 12—13 numre (den store motorsprøjte, den lokale sprøjte, brandfoged og assistent, 6 brandmænd, sognefogden, landbetjenten og politistationen i Hjørring eller Brønderslev).

ad 5) I nogle tilfælde har den brandmeldende person forlangt »Falck« direkte, således at alarmeringen af det lokale mandskab er blevet noget forsinket.

ad 6) Så vidt bekendt er der ikke forekommet forsinkelser på grund af mangelfuld instruktion af centralbetjeningen, ligesom der ikke er observeret fejl fra centralbetjeningens side.

ad 7) 1 grænseområderne mellem de forskellige centraler og mellem de forskellige brandkredse kan der ske det, at den brandlidte benytter en telefon hos en abonnent, der bor i en anden brandkreds end han selv, hvorfor der kan ske det, at en forkert brandkreds bliver alarmeret, hvilket er sket i et par tilfælde.

ad 8) Landbetjentene foretager pa centralerne rettelserne i abonneinentfortegnelserne og i kartotekerne med brandmandskabets navne og telefonnumre. Meddelelse om ændringer af enhver art bliver af centralerne eller for brandmandskabets vedkommende af kommunen indsendt til politikontoret, der ordner det videre fornødne med hensyn til udfyldelse af nye blade, nye kartotekkort m. m., hvorefter disse tilsendes landbetjenten til videre foranstaltning. For at sikre en så korrekt alarmering som muligt, er det nødvendigt, at bøger og kartoteker er å jourført til dato, hvorfor der til stadighed er arbejde forbundet med ordningens administration. Om størrelsen af de med administrationen forbundne udgifter foreligger der ingen oplysninger, da papir m. m. er anført på kontorholdet og landbetjentens kørsel på almindelig kørselsregning.

ad 9) Bortset fra det vedrørende grænseområderne under punkt 7 anførte, må der formodes at være sikkerhed for, at alarmeringen foregår både hurtigt og sikkert med hensyn til tilkaldelse af det fornødne materiel og mandskab.

P. Høybye.

Stenum,
fm.

POLITIMESTEREN
i Nr. Sundby købstad, Kjær og Hvetbo herreder.

Bilag 30.
Underbilag 5.

Nørre-Sundby, den 24. marts 1954.

Til udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering,
Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder.

Som svar på udvalgets skrivelse al 18. ds. skal jeg oplyse, at den her i politikredsen gældende brandalarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen) trådte i kraft den 1. februar 1953.

Ordningen omfatter 14 landkommuner med i alt 49 brandkredse og 34 telefoncentraler, deraf 3 centraler, der ligger i nabopolitikredse, hvor ordningen ikke er gældende, men hvis område når ind i politikredsen.

Der er i 1953 ekspederet 50 brandalarmeringer og i 1954 til dato 4.

Telefoncentralerne alarmerer hver gang ca. 11 numre, og den gennemsnitlige alarmeringstid for 48 alarmeringer er knap 9 min. Ved de øvrige 6 alarmeringer blev, for den enes vedkommende, alarmeringen foretaget pr. bud, da telefonnettet blev ødelagt af lynnedslag, medens de øvrige 5 alarmeringer blev forsinket eller ufuldført på grund af tilsidesættelse af instruksen, nemlig:

1 tilfælde, hvor centralen først 71 min. efter huskede at alarmere politi (de øvrige numre var alarmeret inden for få min.),

1 tilfælde, hvor brandfogden standsede alarmeringen af brandmandskabet og den store slukningshjælp, da han mente at kunne slukke branden — en skorstensbrand — alene,

1 tilfælde, hvor Falcks Redningskorps blev alarmeret direkte fra abonnenten, uden at denne havde gjort centralen opmærksom på, at det drejede sig om brand, og uden at Falcks Redningskorps videregav meldingen til centralen,

1 tilfælde, hvor brandfogden blev alarmeret direkte af abonnenten, uden at centralen blev underrettet af nogen af parterne, og endelig

1 tilfælde, hvor Falcks Redningskorps, der har alarmeringen af 3 brandkredse i en landkommune, der er underlagt Aalborg central, misforstod instruksen og undlod at alarmere det lokale mandskab.

I alle tilfælde er fejlene blevet påtalt skriftligt.

Jeg kan tilføje, at alle de nævnte fejl er sket i de første måneder.

Til spørgsmålet om fejl og mangler ved alarmeringsordningen skal jeg bemærke, at da ordningen udelukkende hviler på alarmering pr. telefon, er det uheldigt, at ikke alle, der tilhører den lokale slukningshjælp, har telefon (i flere tilfælde end ikke brandfogden), således at der må anvendes »kalde-telefoner«, og at der ikke, hvor telefon forefindes, skal tilsluttes en alarmklokke, da det under flere alarmeringer — navnlig om natten — har vist sig umuligt for centralerne at komme i forbindelse med de lokale brandfolk, selv i tilfælde hvor de har været hjemme.

Der har, i de 14 måneder ordningen har været i kraft her i politikredsen, været foretaget godt 200 ændringer af abonnenterne på centralerne og 31 ændringer af det lokale brandmandskab.

Der er truffet den ordning med telefonselskabet, at der her fra embedet, når centralerne indsender indberetning om skete ændringer, undersøges, under hvilken brandkreds den pågældende abonnent skal føres, hvorefter dette straks udtelefoneres til den pågældende central, der med blyant indfører denne oplysning på et for abonnenten oprettet (blankt) blad i fortegnelsen. Når der er samlet et passende antal ændringer, således at der kan lægges en rute mellem centralerne — ca. 1 gang om måneden — bliver en politimand

sendt ud og erstatter blyantsnotatet med et gummistempel.

Nogen egentlig udgift kan ikke opgives, da denne kørsel som regel kombineres med patruljekørsel i landdistriktet.

Jeg kan i øvrigt udtale min fulde tilfredshed med Store Heddinge-ordningen og vil navnlig fremhæve, at man gennem denne opnår større hurtighed ved alarmeringen og mere sikkerhed for, at den fornødne hjælp bliver tilkaldt, og, da man altid kender den kaldende abonnents nummer, med større sikkerhed kan finde frem til brandstedet.

Endelig er skemaet, der bliver udfyldt på politistationen efter centralernes oplysninger, en stor hjælp til herfra hurtigt at skønne om brandens farlighed og omfang — navnlig med henblik på tilkaldelse af yderligere slukningshjælp, herunder C. F.-korpset — og til at kontrollere, om et tilstrækkeligt antal af den lokale slukningshjælps mandskab er truffet til stede.

E. Nyborg.

K. Taanum.

POLITIMESTEREN I VARDE M. V.

Bilag 30.
Underbilag 6.

Varde, den 29. marts 1954.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering.
Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder, København K.

Herved skal jeg i anledning af udvalgets spørgsmål af 18. marts 1954 vedrørende den her i kredsen indførte alarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen) bemærke:

ad 1) 15. marts 1953.

ad 2) Ordningen omfatter 37 telefoncentraler, 34 kommuner, heraf 10 i nabopolitikredsen, 129 brandkredse, hvoraf 11 i kommuner i nabopolitikredse.

ad 3) Der er ekspederet 38 brandalarmeringer siden 15. maj 1953.

ad 4) Telefoncentralernes gennemsnitlige alarmeringstid for alarmering er ca. 9 min. Hver alarmering omfatter gennemsnitlig 12 numre.

ad 5) Nej, men der er forekommet 3 fejlalarmeringer, der kan tilskrives:

a) *Fejlalarmering* på grund af, at en abonnent under udarbejdelsen af alarmeringsplanen af de tilstedeværende brandfogder var opgivet at bo i en kommunes 5. brandkreds, men i virkeligheden boede i 4. brandkreds.

b) *Forsinket alarmering* på grund af, at brandvæsenet, der modtog brandmeldingen direkte fra en abonnent, undlod at give tilbagemelding til vedkommende central.

c) *Fejlalarmering* på grund af, at alarmeringen skete fra en telefon, beliggende i en anden brandkreds og kommune end brandstedet.

ad 6) Nej. I et enkelt tilfælde spurgte en telefondame dog på politistationen, efter at hun havde alarmeret den store slukningshjælp, i hvilken rækkefølge de øvrige numre skulle alarmeres.

ad 7)
og 9) I den forholdsvis korte tid ordningen har fungeret, har jeg ikke høstet tilstrækkelig erfaring til at udtale mig altfor bestemt, men det er mit indtryk, at ordningen i det store og hele har virket tilfredsstillende i henseende til sikkerhed og hurtighed.

POLITIMESTEREN I RINGSTED M. V.,

Bilag 30.
Underbilag 7.

den 1. april 1954.

Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering.
Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder, København K.

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 18. marts d. å. angående begæring om oplysning om, hvorledes den telefoniske brandalarmering kaldet »Store Heddinge-ordningen« har virket i politikredsen, fremsendes hermed 2 stk. notits fra henholdsvis Ringsted og Sorø med de begærede oplysninger.

Carl J. Hansen.

RINGSTED POLITI

Politikreds nr. 13.

Bilag 30.
Underbilag 7.
Underbilag a.

Notits.

Mandag den 29. marts 1954.

Ang. brandalarmeringsordningeii i Ringsted.

I anledning af den af »Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering« af 18. marts d. å. udsendte forespørgsel om, hvorledes den her i Ringsted jurisdiktion indførte brandalarmeringsordning, kaldet »Store Heddinge-ordningen« har virket, indberettes det herved:

ad 1) Brandalarmeringsordningen indførtes den 26. november 1952.

ad 2) Der findes i Ringsted jurisdiktion 22 telefoncentraler, nemlig 13 inden for jurisdiktionen og 9 uden for, men som har abonnenter her i kredsen, der findes 13 kommuner og 42 brandkredse.

ad 3) Til dato har der været 53 brandalarmeringer.

ad 4) Alarmeringstiden er gennemsnitlig 4 min., men har varieret fra 1 min til 19 min. sidstnævnte alarmering fandt sted om aftenen, da mand og kone var alene på centralen, men glemte at alarmere politistationen i Ringsted, og der gik nogle min., før man kom i tanke om dette.

Alarmeringerne omfatter fra 6—16 numre.

ad 5) Nej.

ad 6) Nej, men centralbetjeningen har nogle gange disponeret selvstændigt og derved undladt nøje at følge planerne.

ad 7) Nej (i løbet af den første månedstid efter alarmeringsordningens indførelse, var der nogen kritik fra brandvæsenernes side. fordi man ikke kom til at tale direkte med brandmelderen og derved kunne få oplysning om, hvor meget brandmateriel, der skulle køre ud, men denne kritik er nu forstummet, idet man faktisk kører ud med det samme slukningstog til alle brande og derefter fra brandstedet tilkalder assistance).

ad 8) Arbejdet med ordningens administration fordeler sig således:

a) nye abonnenter og flytning inden for jurisdiktionen 132

b) ændringer af abonnenternes navn, stilling m. m. nummerforandringer og overtagelser, der alle forudsætter, at apparatet ikke flyttes 84

c) ændring af plankartotekkort i anledning af udnævnelse af nye brandfogder eller brandmænd m. m. 19

d) bortflyttede abonnenter, nedtagne apparater m. m. 48

Arbejdet med de under a) og c) anførte forretninger giver noget arbejde, men en ny abonnent tager kun 2 å 3 min. arbejde, plankartotekkortets udfyldelse og udtelefonering til centralen tager også kun få min., udbringning af kortet besørges samtidig med eftersyn og ændringer på centralen, der foretages lejlighedsvis.

De under b) og d) anførte forretninger har politiet faktisk ikke noget

at gøre med, men når vi lejlighedsvis indfinder os på centralen undersøger vi, om rettelser evt. slettelser har fundet sted.

Udgifterne har udgjort:

Køb af 13 plankartoteker og 1000 kort (hvoraf ca. halvdelen er leveret herfra til Sorø) har kostet 218,60 kr. Køb af 42 små gummistempler på træfod har kostet 142,73 kr. (Abonnentfortegnelserne leveres af telefonselskabet). Der køres ca. 100 km månedlig med tjenestebilen rundt til centralerne og diæter for een politibetjent har i året 1953 udgjort 43,38 kr.

ad 9) Når brandvæsenerne, telefoncentralerne og politiet er i kontakt med hinanden, findes der efter undertegnedes skøn ingen bedre ordning i øjeblikket. Den virker hurtigt og sikkert, *når planen følges.*

Efter min erfaring bør den daglige ekspedition passes af een mand (stationslederen), der har ansvaret for hele hans område.

Består politikredsen af 2 dele, (2 købstæder, politimesterby og afdelingsby el. lign.) bør hver af stationslederne have sin del at passe. Dette giver langt bedre overblik over distriktet, og man undgår gnidninger mellem de to ledere.

Det er ikke sikkert, at den ene stationsleder er så godt kendt i det andet distrikt eller kendt med de pågældende telefoncentraler, brandmænd o. lign. Hvis sagerne deles ud til 4—5 landbetjente, mister man det samlede overblik.

G. K. Sore.

13. POLITIKREDS.

Politikontora]deling en i Sorø.

Bilag 30.
Underbilag 7.
Underbilag b.

Notits.

Onsdagen den 24. marts 1954.

1 anledning af vedlagte, fra »Udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering« hertil fremsendte spørgeskema af 18. ds. vedrørende brandalarmeringsordningen (Store Heddinge-ordningen) i Sorø jurisdiktion kan oplyses følgende:

ad 1) 1. juli 1953.

ad 2) 20 telefoncentraler, 20 kommuner og 62 brandkredse.

ad 3) 31 indtil dato.

ad 4) 2—4 min. - omfattende gennemsnitlig 6 numre.

ad 5) Nej.

ad 6) Nej.

ad 7) Det ville måske ved brandalarmering være praktisk, om det straks blev oplyst, om det drejer sig om stor brand, lille brand, stakke-, bil- eller skorstensbrand, dels af hensyn til brandvæsenets dispositioner, og dels for at undgå, hvad der vist ikke er helt ualmindeligt, at de alarmerede først ringer **til** centralen eller brandstedet og spørger, hvad der brænder, forinden de begiver sig til brandstedet, hvilket dels kan være spild af tid og dels til gene for den pågældende på det tidspunkt i forvejen stærkt optagne centralbetjening.

ad 8) Arbejdet med ordningens administration er ikke væsentlig. Fra hovedcentralen meddeles gennemsnitlig ca. 40 ændringer månedlig. Ændringerne udringes straks til de pågældende centraler, hvorefter der ca. 1 gang månedlig foretages en å jourføring af centralernes abonnentfortegnelser med stempling samtidig med, at forskellige forhold vedrørende alarmeringen drøftes med personalet på centralerne, hvilket sidste skønnes ret væsentligt i betragtning af, at der ret jævnlig skiftes personale. Arbejdet med å jourføringen tager 6—8 timer månedlig, og befordringen i samme anledning andrager ca. 100 km.

ad 9) Det er mit helhedsindtryk, at Store Heddinge-ordningen i den forløbne tid her har virket med sikkerhed og hurtighed, hvilket herværende brandvæsen ligeledes har givet udtryk for.

Arnsbjerg.
Politiassistent.

POLITIMESTEREN
i Holbæk købstad og Merløse Tuse herreder,
Nykøbing Sj. købstad og Dragsholm birk.

Bilag 30.
Underbilag 8.

Holbæk, den 1. april 1954.

Udvalget vedr. telefonisk brandalarmering, adr.:
Ministeriet for offentlige arbejder.

I besvarelse af de i skrivelse af 18. marts 1954 fra udvalget vedrørende telefonisk brandalarmering stillede spørgsmål angående den i herværende politikreds gældende brandalarmeringsordning (Store Heddinge-ordningen) skal jeg udtale følgende:

ad 1) Ordningen trådte i kraft den 1. september 1953.

ad 2) Ordningen omfatter 33 landcentraler (bicentraler), 32 landkommuner og 143 brandkredse.

ad 3) Der er ekspederet 32 brandalarmeringer siden ordningens ikrafttræden.

ad 4) Telefoncentralernes gennemsnitlige alarmeringstid har været ca. 7 min., hvilket må siges at være særdeles fint i betragtning af, at alarmeringerne gennemsnitlig har omfattet 12—14 numre.

ad 5) Ikke fejl fra centralernes side, bortset fra det i vedlagte sag omhandlede tilfælde vedrørende en brand i Ugerløse den 14. september 1953. Uheldet må dog vist karakteriseres som hændeligt, og jeg synes ikke, der er noget at bebrejde telefondamen i Holbæk, og naturligvis heller ikke centralbestyrerinden ved Ugerløse central. Jeg har foreholdt Holbæk brandvæsen — der i øvrigt har henlagt sagen —, at man på brandstationen burde have været klar over, at Holbæk brandvæsen ikke har slukningspligt i Ugerløse og derfor ikke burde være rykket ud; hertil svarede man, at det var et »grænseområde«, hvor man ikke på forhånd var helt klar over, om det var Holbæk brandvæsen eller Falck i Holbæk, der havde slukningspligten, og derfor rykkede man ud.

I øvrigt henvises til det nedenfor under pkt. 7) anførte.

ad 6) Nej. Jeg har personlig sammen med den stedlige landbetjent indfundet mig på samtlige bicentraler umiddelbart før ordningens ikrafttræden og instrueret centralbestyrerne om nyordningen samtidig med at vi afleverede plankartotekerne. Centralbestyrerne har derefter selv instrueret deres personale.

ad 7) Som jeg tidligere har påpeget over for selskabet, er det en alvorlig mangel ved ordningen, at brandmelderen ikke straks stilles i forbindelse med brandvæsenet. Som forholdet er nu, vil den vagthavende på stationen være ude af stand til at disponere på rette måde, idet han intet får at vide om brandens art og omfang. Det vil kunne blive skæbnesvangert, om der ikke straks rykkes ud med stor udrykning eller straks rekvireres assistance, og man er derfor nødt til at disponere ud fra den antagelse, at det drejer sig om en alvorlig brand, d. v. s. sende hele materiellet afsted. I mange tilfælde viser det sig da, at det er en ganske ubetydelig brand, som måske allerede er slukket ved oplandsbrandvæsenets tilstedekomst. Samtidig er hele hjælpe-

mandskabet in. fl. alarmeret til ingen nytte. Dette sidste forekommer mig dog mindre væsentligt og vil ikke kunne undgås, idet systemet ikke tillader en sondring mellem store og små brande. En brand er en brand og kræver under alle forhold iværksættelsen af den planlagte totalalarmering. En anden og absolut ikke uvæsentlig mangel ved ordningen som følge af, at vagthavende på brandstationen ikke får lejlighed til at tale med brandmelderen, er dette, at oplandsbrandvæsenet ofte ikke vil være tilstrækkelig stedkendt til at finde vej så hurtigt som ønskeligt efter den opgivne adresse. Jeg henviser herom til vedlagte rapport af 19.—28. november 1953 med bilag, der illustrerer forholdet ret tydeligt, og som jeg ganske kan tiltræde.

Under de nylig stedfundne årlige øvelser med oplandsbrandvæsenerne har jeg instrueret brandfogderne om straks at sende en vejviser ud for at møde brandvæsenet, om natten med en lygte i hånden.

Ved en brandøvelse på Dragsholm slot, som overværedes af brandinspektør Bolt-Jørgensen, Københavns brandvæsen, som tilsynsførende med landbrandvæsenerne på Sjælland, gjorde jeg brandinspektøren opmærksom på denne mangel ved alarmeringsordningen, og han gav mig fuldkommen ret i mit synspunkt, ja, var nærmest, »rystet« over det.

Manglen kan udmærket godt rettes, og det bør ske hurtigst muligt. Telefonbetjeningen skal blot instrueres om, at brandmelderen skal stilles i forbindelse med det pågældende oplandsbrandvæsen, som derefter melder tilbage, når de fornødne oplysninger er modtaget, og anmoder centralen om at melde branden videre — på samme måde, som når en brandmelder selv forlanger og får oplandsbrandvæsenet direkte, f. eks. en Falckstation, jfr. min vedlagte instruktion til oplandsbrandvæsenerne af 30. august 1953.

Det er naturligvis en mangel, at nyordningen ikke har kunnet gennemføres med hensyn til de ikke få, i købstædernes umiddelbare nærhed beliggende landkommuner, der betjenes af centralerne i Holbæk og Nykøbing, jfr. vedlagte notits af 19. februar 1954, men derved er jo intet at gøre.

ad 8) Som forudset og af mig påpeget ved de forudgående forhandlinger om ordningens indførelse medfører ordningens vedligeholdelse et meget betydeligt ekstraarbejde og megen kørsel for kontorpersonalet og landpolitiet. Der er på forhånd ikke så lidt urimeligt i, at embedet skal følge nøje med i ethvert abonnentskifte, enhver flytning og enhver nyoprettelse af en telefon m. m. for de tusinder af telefonabonnenter her i politikredsen, når det tages i betragtning, at en brandalarmering kun for et yderst lille fåtal af disse abonnenter nogensinde kan blive aktuel. Der er således siden ordningens ikrafttræden her ekspederet ca. 700 rettelser til centralernes abonnentfortegnelser. Og disse rettelser indløber vel at mærke jævnt hele dagen igennem, enkelte dage indtil 15 rettelser. Hvad dette medfører af forstyrrelser og ekstraarbejde for vedkommende kontorist, der passer det i kontortiden (uden for denne er det politistationen), vil man formentlig let kunne forestille sig, idet arbejdet med at placere abonnenten i den rigtige brandkreds og opringning til centralen m. v. er både besværligt og ansvarsfuldt. Dertil kommer, at å jourføringen af plankartotekerne er byrdefuldt og irriterende, idet kortene jo ikke må fremtræde med rettelser, men skal fuldstændig omskrives, når der sker ændringer med hensyn til brandfogder, brandfogedassistenter, hjælpemandskab m. fl., hvilket særdeles ofte er tilfældet. Arbejdet er som nævnt besværligt, men naturligvis overkommeligt. Udgifterne, der er forbundet med dette specielle arbejde, kan ikke nærmere specificeres.

ad 9) Mit helhedsindtryk af Store Heddinge-ordningen er dette, at den er gennemført, hurtig og sikker, men at det arbejdsmæssigt og omkostningsmæssigt er et dyrekøbt fremskridt. Der måtte kunne træffes en ordning, der var både

simplere og billigere, f. eks. således, at hver central alene skulle kalde et bestemt oplandsbrandvæsen, der derefter alarmerede brandfogderne (dem alle) i vedkommende kommune samt politiet, i givet fald gennem rette oplandsbrandvæsen.

Det måtte så være brandfogdernes sag at tilkalde det fornødne hjælpemandskab.

Det skal tilføjes, at telefonalarmering om natten ikke er gennemført, idet de færreste kan høre telefonen. Ved brandøvelserne opfordrer jeg sognerådene til at bevilge en ekstra alarmklokke til brandfogderne, således at der dog er en mulighed for, at disse kan alarmeres, og man er velvillig over for tanken.

Nogle instrukser vedlægges.

C. Arbol.

Udkast til forslag til lov om brandvæsenet udenfor Kobenhavn.

§ 17.

Stk. 1. For hver kommune udarbejdes en plan for alarmering af brandvæsenet. Planen udarbejdes i købstæderne af brandkommissionen og i sognekommunerne af politimesteren efter forhandling med brandinspektøren.

Stk. 2. Telefonvæsenet skal bistå ved brandalarmeringen. De nærmere regler herom fastsættes af justitsministeren efter aftale med ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 3. Alarmeringsplanen skal bringes til almindelig kundskab efter nærmere af justitsministeren fastsatte regler.

Bemærkninger til §17.

Da det ved alt redningS- og slukningsarbejde er af afgørende betydning, at brandvæsenet bliver tilkaldt så hurtigt som muligt, er spørgsmålet om tilvejebringelse af hurtigt og sikkert virkende alarmeringsordninger for brandvæsenerne et spørgsmål af stor vigtighed.

Alarmeringsspørgsmålet har ligesom vandforsyningen navnlig voldt vanskeligheder på landet. Dette skyldes bl. a., at grænserne for de forskellige brandkredse og de forskellige brandvæseners slukningsområder ofte ikke er almindelig kendt, således at folk ikke er klar over, hvilket brandvæsen de skal tilkalde i tilfælde af brand. Der opstår herved større muligheder for alarmering af forkerte brandvæsener og andre fejltagelser, som kan medføre skæbnesvangre forsinkelser. En anden vanskelighed ved brandalarmeringen på landet følger af, at der foruden den store slukningshjælp skal tilkaldes den lokale slukningshjælps mandskab samt eventuelt lokalt hjælpemandskab til den store slukningshjælp, medens man i købstæderne kun skal tilkalde den store slukningshjælp. Justitsministeriet har ved et cirkulære nr. 174 af 23. juni 1941 søgt at tilvejebringe bedre alarmeringsforhold ved at anbefale, at der i enhver politikreds oprettes en alarmeringscentral, hvortil alle brandmeldinger skal indgå, og som skal sørge for tilkaldelsen af det rette brandvæsen og lokale mandskab. Ordningen, der normalt går under navnet »Roskilde-ordningen«, er blevet indført mange steder og har gjort god fyldest, men er andre steder blevet mødt med betydelig modstand.

Brandpolitiloven for landet indeholder ingen regler om tilvejebringelse af alarmeringsordninger, og loven om brandvæsenet i købstæderne bestemmer kun i § 1, stk. 1 f, at købstadens brandvedtægt skal indeholde nærmere regler om brandalarmeringen.

Kommissionen anser det for meget vigtigt, at alarmeringsspørgsmålet altid bliver taget op til overvejelse og bliver løst på den bedst mulige måde, og det er derfor i stk. 1 foreslået, at der for enhver kommune skal udarbejdes en plan for alarmering af brandvæsenet. I købstæderne skal planen udarbejdes af brandkommissionerne, og i sognekommunerne af politimestrene efter forhandling med brandinspektørerne. I mange tilfælde vil man med fordel kunne udarbejde en fælles alarmeringsplan for en flerhed af kommuner, og reglen udelukker ikke sådanne ordninger.

Hvis en brandmelding trods alarmeringsordningen skulle indgå til et forkert brandvæsen, betragter kommissionen det som en selvfølge, at det pågældende brandvæsen drager omsorg for, at det rette brandvæsen om-

gående bliver alarmeret. I øvrigt finder man, at brandvæsenerne bør imødekomme anmodninger fra private redningskorps om at blive underrettet om indløbende brandmeldinger, såfremt redningskorpsene ved aftale med forsikringsselskaber eller private har påtaget sig at yde redningsassistance i ildebrandstilfælde.

Som følge af telefonsystemets store udbredelse indløber den overvejende del af alle brandmeldinger nu til brandvæsenerne pr. telefon, og da en telefonopringning normalt også er den hurtigste alarmeringsmåde, er det nødvendigt, at alarmeringsordningerne hovedsagelig baseres på telefonmelding, og at telefonvæsenet yder sin medvirken til alarmeringsspørgsmålets løsning. Af denne grund er det i stk. 2 foreslået, at telefonvæsenet skal bistå ved brandalarmeringen i overensstemmelse med nærmere af justitsministeriet efter aftale med ministeriet for offentlige arbejder fastsatte regler. Ministeriet for offentlige arbejder har underhånden over for kommissionen tiltrådt en sådan regel, og ministeriet har yderligere på kommissionens foranledning nedsat et udvalg til at undersøge spørgsmålet om telefonvæsenets bistand ved brandalarmering. Dette udvalg er i øjeblikket i færd med at undersøge mulighederne for at lade telefoncentralerne på landet fungere som alarmeringscentraler, således at man kun behøver at ringe op til centralen og melde brand, hvorefter centralen vil foretage den videre alarmering. Endvidere undersøger udvalget, hvorledes man kan overvinde de vanskeligheder, som telefonsystemets fremadskridende automatisering medfører for brandalarmeringen.

For at de udarbejdede alarmeringsordninger kan blive af værdi, er det nødvendigt, at befolkningen bliver bekendt med, hvorledes man skal forholde sig ved tilkaldelse af brandvæsenet, og det er derfor i stk. 3 foreslået, at alarmerigsplanerne skal bringes til almindelig kundskab efter nærmere af justitsministeriet fastsatte regler.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING

Adr.: Ministeriet for offentlige arbejder.

København, den 10. januar 1953.

Ministeriet for offentlige arbejder.

Ved hoslagt at tilbagesende den med det høje ministeriums skrivelse af 10. oktober f. å. (j. nr. A. 1377) modtagne betænkning af juli f. å., afgivet af den af justitsministeriet nedsatte kommission angående organisationen af brandvæsenet i Danmark (brandkommissionen) skal man herved meddele, at udvalget under 25. oktober 1949 af kommissionen fik forelagt det da vedtagne udkast til § 17 (tidligere § 16) til det i betænkningen pag. 37 ff. optagne lovforslag, og at man efter derom med ministeriet for offentlige arbejder truffen aftale bl. a. henstillede til kommissionen, at den pågældende bestemmelse ændredes således, at ministeren for offentlige arbejders tilslutning udkrævedes til fastsættelse af regler for telefonvæsenets medvirken ved telefoniske brandalarmeringer. Denne henstilling ses at være imødekommet ved det foreliggende forslag til § 17.

I øvrigt finder man anledning til at henlede opmærksomheden på, at selv om udvalget endnu ikke har set sig i stand til at fremsætte et endeligt forslag vedrørende telefonisk brandalarmering, må det dog betragtes som fastslået, at man, i hvert fald efterhånden som telefoncentralerne ombygges til det fuldautomatiske system, må gennemføre en over hele landet ensartet form for telefonisk brandalarmering, og at de alarmeringscentraler, brandmeldere kommer i forbindelse med, skal dække ret store områder, som kommer til at omfatte eller gribe ind i flere politikredse og flere købstadkommuner.

Da de nævnte alarmeringscentraler også i større eller mindre grad bør bistå ved tilkaldelse af lokal slukningshjælp eller hjælpemandskab for den store slukningshjælp, kan ordningen af den telefoniske brandalarmering komme til at gribe dybt ind i de almindelige alarmeringsplaner, som efter forslagets § 17, 1. stk., skal udarbejdes af købstædernes brandkommissioner eller i sognekommunerne af politimestrene.

Såfremt forslagets § 17, 2. stk., eventuelt i forbindelse med forslagets § 49 ikke giver justitsministeriet hjemmel til at sikre den fornødne ensartethed i alarmeringsplanerne, bør forslaget formentlig ændres, f. eks. gennem en tilføjelse til § 17, stk. 1, om at de nævnte alarmeringsplaner skal godkendes af justitsministeriet inden de sættes i kraft.

Idet tilføjes, at udvalget i øvrigt intet har at bemærke til betænkningen, skal man foreslå, at ministeriet henleder justitsministeriets opmærksomhed på foranstående.

Om, hvad der videre passerer i sagen, beder man sig underrettet.

P. U. V.

Christen Steenbuch.

Bilag 33.

Cirkulære til samtlige politimestre og brandkommissioner i købstæderne angående oplysninger fra telefoncentraler om brandalarmeringer.

Efter forhandling med justitsministeriet har ministeriet for offentlige arbejder meddelt centralbestyrerne i statens lokaltelefonområder og de koncessionerede telefonselskaber følgende retningslinier for meddelelse af oplysninger fra telefonselskaber om brandalarmeringer:

»I tilfælde af brandalarmering, herunder brandmelding til brandstation, Falcks Redningskorps eller Zone-Redningskorpset, brandinspektør eller brandfoged, hvor brandmeldere på en eller anden måde giver udtryk for, at der er opstået brand, skal vedkommende telefonist give modtageren oplysning herom og om muligt oplyse, fra hvilket telefonnummer opkald er sket.

Såfremt den pågældende telefonist ikke ved opkald er blevet klar over, at der foreligger brandmelding, er vedkommende forpligtet til i påkommende tilfælde efter brandvæsenets begæring at opgive det pågældende nummer, såfremt dette er muligt.«

Hvilket man herved skal meddele, idet man vedlægger nogle eksemplarer af nærværende cirkulære, der bedes tilstillet samtlige brandinspektører og brandfogder.

Justitsministeriet, den 20. februar 1948.

P. M. V.

Aage Svendsen.

Blom-Andersen.

UDVALGET VEDRØRENDE TELEFONISK BRANDALARMERING

Bilag 34.

København, den 27. februar 1952.

Minuteriet for offentlige arbejder.

Fra justitsministeriet har udvalget modtaget den hosfølgende sag, hvori politimesteren i Middelfart m. v. over for Fyns kommunale Telefonselskab har rejst spørgsmålet om udvidelse af telefoncentralernes oplysningspligt over for brandvæsen og politi med henblik på disses identifikation af brandmeldere.

Efter at sagen har været gjort til genstand for drøftelse på udvalgets møde den 4. d. m. har man under hensyn til sagens karakter fundet det rigtigst, at det af politimesteren rejste spørgsmål underkastes behandling i det høje ministerium, og man skal i denne anledning tillade sig at udtale følgende:

Ved ministeriets skrivelse af 7. november 1947 til de koncessionerede telefonselskaber er der i den under 22. april 1938 udfærdigede instruks vedrørende telefonhemmeligheden tilføjet et nyt afsnit IV, hvorefter det i tilfælde af brandalarmering er pålagt telefonistinden at give modtageren oplysning om, at der er givet udtryk for, at brand er opstået. Om muligt skal det tillige oplyses, fra hvilket telefonnummer opkaldet er sket. Det er endvidere pålagt telefonistinden efter brandvæsenets begæring at oplyse det pågældende telefonnummer, hvis indstilling er sket, uden at telefonistinden har været bekendt med, at det drejede sig om en brandmelding.

Denne ordning ønsker politimesteren i Middelfart m. v. nu ændret derhen, at telefonistindens oplysningspligt tillige skal omfatte brandmelderens navn, enten således at telefonistinden altid forespørger brandmelderen om hans navn, eller, såfremt navnet oplyses af egen drift, noterer sig dette. Politimesteren ønsker derhos, at tillige politiet skal kunne begære oplysning om nummeret på den til brandmeldingen benyttede telefon samt eventuelt brandmelderens navn.

For så vidt angår ønsket om, at telefonistinden skal sikre sig og til brandvæsenet oplyse brandmelderens navn, synes dette navnlig at skulle finde sin motivering i den i brandpolitilovens § 49 indeholdte regel, hvorefter den kommune, hvori brandstedet er beliggende, kun hæfter for betalingen for slukningshjælp, ydet af et ikke slukningspligtigt brandvæsen, såfremt dette er tilkaldt af den på brandstedet kommanderende, d. v. s. den pågældende brandfoged.

Udvalget er imidlertid af den formening, at den ved telefonhemmelighedsinstruksens afsnit IV hjemlede pligt til at give oplysning om telefonnummeret må afgive tilstrækkeligt grundlag for en senere efterforskning af brandmelderen, og at det, såfremt det anses for nødvendigt, at den brandmeldende udspørges nærmere inden udrykning finder sted. bør være den brand- eller politistation, hvortil brandmelderen indstilles, der stiller ham de fornødne spørgsmål.

Principielt bør oplysning om telefonsamtaler eller navnene på de samtalende kun udleveres uden retskendelse, dersom oplysningen skal tjene et formål, der ville forspildes, hvis kendelse skulle indhentes. For så vidt angår brandmeldinger må de i så henseende relevante oplysninger derfor vedrøre brandstedets beliggenhed og eventuelt sådanne oplysninger om brandens karakter, som kan være vejledende ved bedømmelsen af udrykningens omfang. Hvis telefonistinden har erholdt disse oplysninger, og den brandmeldende ikke kommer i forbindelsen med brandvæsenet eller politiet, må det naturligvis være

telefonistindens pligt at videregive oplysningerne, men en sådan pligt kan umiddelbart udledes af telefonhemmelighedsinstruksens afsnit IV, stk. 1.

Det for udvalget afgørende hensyn over for det fremsatte ønske må dog være, at der ikke pålægges telefonistinden pligter, som kan tænkes at forsinke brandmeldingen, og allerede af denne grund må man tage afstand fra forslaget om, at telefonistinden skal sikre sig og videregive navnet på den kaldende. Af samme grund må det i øvrigt findes uhensigtsmæssigt, om den brand- eller politistation, som modtager brandmeldingen, stiller melderen spørgsmål, som ikke har direkte hensyn til det nødvendige sluknings- og redningsarbejde.

For så vidt angår politimesterens ønske om, at instruksens afsnit IV ændres således, at politiet uden retskendelse kan forlange oplysning om nummeret på den telefon, hvorfra en brandmelding er indgået og eventuelt navnet på brandmelderen, bemærkes, at telefonistinden formentlig uden særlig instruks **vil** betragte politistationen som brandstation i den betydning, hvori dette omhandles i afsnit IV i de tilfælde, hvor politistationer fungerer som brandalarmeringscentraler, således som det f. eks. praktiseres i Roskilde politikreds. Da politimesterens ønske imidlertid navnlig er motiveret med en henvisning til en under post- og telegrafvæsenet gældende praksis, der afviger væsentlig fra den for de koncessionerede telefonselskaber gældende instruks vedrørende telefonhemmeligheden, og da spørgsmålet om indførelse af en lignende praksis under telefonselskaberne på foranledning af rigspolitichefen for tiden er under overvejelse i ministeriet, finder udvalget ingen anledning til at udtale sig nærmere om dette spørgsmål.

Om ministeriets afgørelse i sagen, beder man sig underrettet.

P. U. V.

Christen Steenbuch.

Politiet

Nr. 5
MAJ 1964
26. ÅRGANG

TIDSSKRIFT FOR POLITIVÆSEN . UDGIVET AF RIGSPOLITICHEFEN

Alarmeringscentraler under automatisk telefonordning

Ved politimester N. Schaumburg, Aabenraa

Efterhånden som fuldautomatisk telefonordning gennemføres i større omfang, vil de pågældende politikredse blive stillet over for spørgsmålet om, hvorledes alarmopkald, d. v. s. særlig vigtige og hastende opkald vedrørende assistance fra politi, brandvæsen og redningstjeneste (ved land-, sø- og luftulykker) samt i særlige tilfælde anmodninger om fremskaffelse af læge- eller jordemoderhjælp, fremtidig skal ekspederes. Grunden til problemets opståen er dels *nedlæggelsen af alle de små landcentraler,* hvorefter der tilbage kun bliver et antal større nummerområder (netgrupper), af omfang nogenlunde som politikredsene, dels at *nummerområderne* (som er udformet efter rent telefontekniske hensyn) *ikke vil falde sammen med politikredsene.* Nogle nummerområder omfatter endog flere politikredse, undertiden omvendt én politikreds flere nummerområder. Skønsmæssigt er for hele landet uoverensstemmelsen anslået at angå ca. 20 %.

Det har allerede fra automatiseringens påbegyndelse stået fast, at der som alarmeringsnummer skal benyttes cifrene 0-0-0. Disse opkald kan inden for det enkelte nummerområde *kun føres samlet ind til et og samme sted.* Det lader sig følgelig ikke gøre at udskille de 0-0-0-opkald i et nummerområde, som vedrører (dele af) en anden politikreds! Eksempelvis kan oplyses, at Aabenraa nummerområde (046) omfatter ikke blot Aabenraa politikreds (undtagen en ubetydelig del mod nord, som hører under Haderslev nummerområde), men også størstedelen af Graasten politikreds (resten hører under Sønderborg nummerområde), en del af Tønder politikreds (omkring Tinglev) og ubetydelige dele af Sønderborg politikreds (Egernsund) og af Toftlund og Haderslev politikredse.

Spørgsmålet, om alarmeringscentralen for det enkelte nummerområde skal etableres hos politiet, står teknisk set åbent. Ved drøftelse i politimesterforeningens bestyrelse er der givet principiel tilslutning til, at politiet overtager alarmeringstjenesten som nedenfor skitseret (den sønderjydske forsøgsordning), men man har samtidig ment, at muligheden bør holdes åben for, at alarmeringscentralen også må kunne etableres hos en anden dertil egnet institution, hvis en sådan findes og er villig dertil. Hvad telefonvæsenet angår, vil antallet af telefonister i de kommende år blive indskrænket stærkt, ikke mindst i nattjenesten, hvor de vil komme til at ekspedere meget store områder. Det er samtidig telefonvæsenets faste indstilling, at dets personale både efter uddannelse, på grund af jævnlig udskiftning samt på grund af manglende lokalkendskab kun vil kunne ekspedere alarmopkald på grundlag af opgivet abonnentnummer og et fuldstændigt (ajourført)

69.89/5 ex.3

nummerkartotek, som for hver abonnent angiver, hvilken hjælpetjeneste, der skal kaldes. Når henses til vanskeligheden ved ajourføring af sådanne meget omfattende kartoteker (som muligt måtte varetages af politiet), nødvendigheden af endnu mere omfattende kartoteker på natbetjeningsstederne, omfattende et stort antal nummerområder, muligheden af fejlopfattelse af det opgivne abonnentnummer og fejltagelser med hensyn til nummerområde samt den totale udelukkelse af handlen efter konduite i særlige situationer, turde telefonvæsenets selvstændige ekspedition af alarmopkaldene være udelukket, når automatiseringen er gennemført (d. v. s. når også landdistrikterne er kommet med).

I Sønderjylland har alarmeringscentraler i en årrække været etableret hos politiet, nemlig i Tønder fra begyndelsen af 1954 og i Haderslev, Aabenraa og Sønderborg fra begyndelsen af 1956. Til alarmeringscentralen i Haderslev indgår også alle alarmopkald fra Gram nummerområde, omfattende Toftlund politikreds (som ikke har døgnvagt) og en mindre del af Ribe politikreds. Til alarmeringscentralen i Aabenraa indgår - som foran nævnt - også alarmopkald fra Graasten politikreds, en del af Tønder politikreds og mindre dele af Haderslev, Toftlund og Sønderborg politikredse, som hører med under Aabenraa centrals nummerområde.

Angående ekspeditionen af alarmopkald til Aabenraa politistation fastslås i den herfor gældende instruks følgende:

1. Alarmeringsnummeret 0-0-0 må af publikum kun anvendes til særlig vigtige og hastende opkald, d. v. s. opkald vedrørende assistance fra *politi, brandvæsen* og *redningstjeneste* (land, sø- og luftulykker) samt i særlige tilfælde til fremskaffelse af *læge-* og *jordemoaerhjælp*. Misbruges nummeret til andre opkald, må den pågældende henvises til selv direkte at sætte sig i forbindelse med vedkommende institution m. v.

Ved ethvert opkald bør der til første orientering straks anmodes om oplysning om, i hvilket sogn (kommune), hjælpen kan ydes, og fra hvilket telefonnummer der ringes (sognefortegnelse findes på vægkortet og telefonnøgle hos telefoncentralen). Til vejledning om, i hvilken politikreds (kommune) alarmeringen skal foretages, tjener endvidere stednavnefortegnelsen i telefonbogen (samt nogle særlige af telefonvæsenet udarbejdede og ajourførte lister over abonnentnumre i de centralområder, der krydser politikredsgrænser).

2. Vedrører alarmopkaldet Tønder politikreds, meddeles dette straks til opkalderen, som anmodes om at blive ved telefonen for at gentage meldingen efter omstilling til Tønder politistation. Sådan omstilling begæres derefter hos centraldamen over en af de i alarmbordet værende »konferenceledninger« til centralens særtjenestepladser. - Såfremt opkalderen efter eget angivende eller efter meldingsmodtagerens skøn ikke er i stand til at blive ved telefonen under omstillingen, modtages meldingen og videregives af modtageren til Tønder politistation.

3. Vedrører alarmopkaldet Aabenraa eller Graasten politikredse eller de ubetydelige dele af Haderslev, Toftlund og Sønderborg politikredse, som hører under Aabenraa nummerområde, modtages meldingen, og alarmeringen sker direkte til de i alarmeringsbogen angivne telefonnumre, som forlanges over konferenceledning hos centraldamen, som er i stand til at nedbryde igangværende samtaler med de ønskede numre (numrene kan naturligvis også ringes op over politistationens almindelige telefon). Der gives derefter omgående underretning til vedkommende politikreds om den foretagne alarmering (for Graasten politikreds til politistationen i Krusaa, da der kun her findes døgnvagt).

For de ubetydelige dele af Aabenraa politikreds, som hører under Haderslev nummerområde, foretager alarmeringscentralen på Haderslev politistation på tilsvarende måde direkte alarmering og underretter derefter Aabenraa politi.

4. Om ethvert alarmopkald (også fejlopkald) over 0-0-0 skal der straks ske notering

på skematisk rapport (særlig blanket, som findes ved alarmbordet).

5. *Afprøvning* af alarmeringsordningen skal ske hver dag kl. 18. Det konstateres herunder, at konferenceledningerne til særtjenestepladsen på telefoncentralen virker.

Med hensyn til den i instruksen indeholdte tekniske vejledning angående alarmbordets betjening skal alene nævnes, at der rådes over følgende forbindelser:

2 0-0-0 ledninger,
3 abonnementledninger (kan ikke benyttes til opkald, men kun af telefoncentralen til at give ønskede forbindelser, hvorfor direkte opkald, som foran nævnt, må ske over politistationens almindelige telefon),
1 konferenceledning (direkte ledning til ekspedienten på telefoncentralens særtjenesteplads). Også denne ledning kan benyttes til at give en ønsket forbindelse.

Det fremhæves til slut i instruksen, at der bør lægges afgørende vægt på en sikker identifikation af ulykkesstedet, uanset om der herved må hengå en kortere tid med brug af de foran angivne hjælpemidler, ved kontrolopringning eller lignende.

Om erfaringerne i de 8 år, hvori alarmeringscentralen i Aabenraa har virket, kan følgende oplyses:

Antallet af fejlopkald er meget betydeligt, således i året 1963 ikke mindre end 2940 af 4254 opkald. Årsagen er tildels børns leg med telefonen, men navnlig fejlbetjening af nummerskiven, således at abonnenter, som ønsker at kalde de med 0-0 begyndende andre særtjenestenumre (telegraf, telefonvagt m. v.), ved en fejltagelse drejer 0-0-0. En ændring af alarmeringsnummeret til f. eks. 0-0-0-0 ville formentlig i det væsentlige kunne afbøde miseren, men publikums tilvænning vil antagelig tage så lang tid, at man ikke tør indlade sig herpå.

Antallet af »ægte opkald«, som fås ved fra det samlede tal at trække både fejlopkald og prøver m.v., udgjorde i 1963 for hele nummerområdet 522. Det har herefter næppe været meget galt anslået, når man for hele Sønderjylland ved forsøgsordningens begyndelse regnede med ca. 1400 alarmeringer årlig. Af dette forholdsvis begrænsede antal alarmopkald vil fremgå, at etablering af en alene herpå beregnet institution (som de svenske S.O.S.-centraler) ikke ville være forsvarlig i økonomisk henseende. Af de 65 brandopkald vedrørte 35 Aabenraa, 22 Graasten og 8 Tønder. Af 178 ambulanceopkald vedrørte 117 Aabenraa, 51 Graasten og 7 Tønder. Af 201 opkald om politihjælp vedrørte 113 Aabenraa, 70 Graasten og 15 Tønder (nogle få opkald om ambulance og politihjælp vedrørte de ubetydelige dele af *andre* politikredse, som indgår i nummerområdet). Angående det principielle spørgsmål, om alarmeringscentralen bør være hos politiet, kan følgende synspunkter fremføres:

Der må i og for sig være en betydelig interesse i, at politiet umiddelbart gennem de indgående alarmopkald over 0-0-0 bliver bekendt med de til grund for alarmeringen liggende begivenheder, der så godt som alle kræver øjeblikkelig politimæssig indgriben. Dette gælder brande (opklaring af brandårsag, afspærringsforanstaltninger, ved storbrande spørgsmål om katastrofehjælp udefra), ambulancetilkaldelse i anledning af færdselsulykker, arbejdsulykker af alvorligere art, selvmord og land-, sø- og luftulykker (tog-, skibs- og flyvekatastrofer). Det kan i denne forbindelse nævnes, at der tidligere har været rejst spørgsmål om redningskorpsenes pligt til at underrette politiet om udrykninger, og at der ikke findes nogen hjemmel herfor.

Rent *arbejdsmæssigt* viser erfaringerne fra de sønderjydske alarmeringscentraler, at der ikke bliver tale om nogen generende arbejdsbyrde. Antallet af ægte alarmopkald er begrænset, fejlopkaldene, hvis antal er langt større, er irriterende, men heller ikke noget arbejdsmæssigt problem. Chikaneopkald kan også under automatisk telefonordning identificeres med telefonvæsenets bistand (sådanne tilfælde forekommer). Det er imidlertid en forudsætning for alarmeringscentralens etab-

lering hos politiet, at der haves døgnvagt på politistationen. Det er formentlig ikke nogen forsvarlig ordning, at alarmopkald, når politistationen er lukket, omstilles til ekspedition under hjemmevagt (selv om sådan omstilling teknisk skulle kunne lade sig gøre). Varetagelsen af alarmeringscentralen medfører endvidere, at politistationen, f. eks. i personalemæssigt tyndt besatte nattetimer, ikke må forlades i anledning af politimæssige opgaver. Der må derfor konstant være mindst 2 mand til tjeneste, dersom det ikke skal blive nødvendigt ved enhver politimæssig udrykning at tilkalde tjenestefrit personale med den deraf følgende forsinkelse af udrykningen. - Hvor døgnvagt ikke haves, kunne man naturligvis tænke sig alarmeringsopkaldene ekspederet på politistationen i åbningstiden, således at de ved politistationens lukning omstilledes til en nabopolitikreds med døgnvagt. Det er dog sikkert at foretrække, at alarmeringen i sådanne tilfælde hele døgnet varetages af nabokredsen.

Risikoen for at begå fejl i forbindelse med alarmeringen med påfølgende kritik, eventuelt (i sjældne tilfælde) erstatningsansvar, kan naturligvis spille en rolle i overvejelserne angående politiets overtagelse af alarmeringen. Denne risiko (som jo vil gøre sig gældende, ligegyldigt hvem der varetager alarmeringen) er knyttet til misforståelse af de af den alarmerende givne oplysninger, eller til urigtige dispositioner på grundlag af den modtagne alarm.

Muligheden for *misforståelse* af alarmeringen er til stede, ikke mindst når det drejer sig om betjening af områder i anden politikreds, hvor intet, eller dog kun begrænset lokalkendskab kan haves. Der tænkes i denne forbindelse *ikke* på de ufuldstændige eller ubehjælpsomme alarmeringer, som forekommer, hvor den stedlige identificering er udelukket. Her kan kun - og må - handles efter konduite, hvis ikke en fornyet alarm skal afventes. Alarmeringens mangelfulde indhold noteres i den skematiske rapport over alarmopkald (bedre var det, om meldingen kunne fastholdes på båndoptager, en mulighed, som har været overvejet), om nogen kritik eller ansvar skulle der ikke kunne blive tale. En i og for sig fuldstændig melding kan imidlertid blive *misopfattet*, navnlig hvad angår stedangivelse (f. eks. på grund af dialekt eller utydelig udtale), og stedbetegnelser kan *forveksles* med andre lokaliteter af samme navn eller med ringe forskel i stavemåde eller udtale. Muligheden for sådanne fejl kan i vidt omfang undgås derved, at der ved ethvert opkald uden undtagelse søges oplysning om kommunens navn og nummeret på den telefon, hvorfra alarmen indtelefoneres. Inden for samme kommune vil der sjældnere findes lokaliteter af samme navn, ulykkesstedet vil ofte hurtigt være kendt af mange, og hjælpen vil uden så store forsinkelser kunne omdirigeres i tilfælde af fejltagelse. Er der iøvrigt handlet efter alarmeringsinstruksen, vil der trods misopfattelse eller forveksling i de fleste tilfælde være tale om hændelig fejltagelse, som ikke kan give grundlag for kritik. Erfaringerne gennem mange år på de sønderjydske alarmeringscentraler stemmer med det anførte.

Hvad angår muligheden for *urigtig disponering* på grundlag af den modtagne alarmering må fremhæves, at det i alarmeringscentralen værende alarmeringskartotek (eller -bog) skal give sikker oplysning om, hvilken hjælpetjeneste, der skal alarmeres. Der bør forefindes kort eller blade for hver eneste kommune i nummerområdet med tydeligt kort over kommunen, hvorpå brandkredsene bør være indtegnet, og med angivelse af telefonnumre, hvortil der skal ringes i tilfælde af brand, og hvilket redningskorps (lokal station), evt. sygehus, der skal alarmeres i ulykkestilfælde. Endvidere eventuelt fortegnelse over nærmeste læger, jordemødre og apotek. På fælleskort for kommunerne kan være angivet telefonnumre for katastrofehjælp fra civilforsvaret og fra militæret samt for underretning om land-, sø- og luftulykker.

Fra telefonvæsenets side er det fremhævet, at det formentlig vil blive nødvendigt, at alarmeringscentralen selv foretager opringningerne til hjælpetjenesterne, idet den hid-

til, f. eks. i Aabenraa praktiserede ordning, hvor centraldamen efter anmodning over en særlig konferenceledning bringer de af politiet forlangte numre, ikke vil kunne fortsættes på grund af indskrænkninger i centralernes manuelle betjening. Alarmbordet på alarmeringscentralen vil derfor blive forsynet med de fornødne drejeskiver (eller måske med et tastatur, som hidtil anvendt på centralen, da dette er hurtigere at betjene), og der vil formentlig også kunne gives mulighed for, at alarmeringscentralens opkald nedbryder bestående samtaler på de ønskede numre.

Det vil være ønskeligt, om antallet af telefonnumre, hvortil alarmeringscentralen skal ringe i tilfælde af brandalarm, ikke er for stort. I de sønderjydske politikredse, hvor der oftest eksisterer en særlig ordning med frivilligt brandværn i hver kommune, som lokalt tilkaldes med sirene, har man kunnet indskrænke sig til få numre (brandkaptajn, den, der betjener sirenen, brandfoged og brandfogedassistent). Andetsteds kan antallet af numre blive langt større, nemlig dersom brandmandskab, hjælpemandskab for Falck og måske en stedlig ordensstyrke skal kaldes. Hvis erfaringen i fremtiden viser, at alarmeringscentralen har vanskelighed ved at overkomme de mange opkald, vil man på forskellig vis kunne søge gennemført en forenkling. Større Falckstationer, som råder over tilstrækkeligt personale og telefonledninger, vil formentlig om fornødente kunne videregive alarmen til sit hjælpemandskab, sognefogden vil kunne alarmere den stedlige ordensstyrke, hvis han er dennes leder, og der kan formentlig i et vist omfang etableres sirenealarmering (tættere bebyggelse) eller gruppealarmering (således at man over ét nummer kan få forbindelse med flere brandmænd samtidig).

Det kan i denne forbindelse oplyses, at det er teknisk muligt at etablere en ordning, hvorefter man fra alarmeringscentralen direkte kan starte brandsirene ved hjælp af en særlig tonegenerator. Alarmeringscentralen i Aabenraa er allerede nu i stand til at starte sirenen i Graasten by, og lignende ordninger er etableret og vil blive etableret andetsteds.

Risikoen ved og arbejdet med alarmeringen af de forskellige hjælpetjenester skulle efter de **i** Sønderjylland gjorte erfaringer kunnet blive af meget beskedent omfang, når der sker en rationel tilrettelæggelse som foran nævnt.

Såfremt man i en politikreds mener at måtte overveje etablering af alarmeringscentral andetsteds end hos politiet, f. eks. hos kommunalt brandvæsen, må det for det første være en absolut forudsætning, at der her rådes over tilstrækkeligt, pålideligt og kvalificeret personale. Da det må forventes, at der - før eller senere - kan blive stillet krav om vederlag for det med ordningen forbundne arbejde og ansvar, da et sådant krav ikke kan anses for uberettiget, og da udgiften hertil formentlig må afholdes af justitsministeriets budget, kan der formentlig være grund til at søge ministeriets godkendelse af ordningen, eventuelt som forsøgsvis. Se nu justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 6. april 1964, hvorefter der ved overgang til automatiseret telefonordning så tidligt som muligt skal afgives indstilling til ministeriet om den fremtidige alarmeringsordning.

For Falcks vedkommende vil den omstændighed, at det drejer sig om et privat erhvervsdrivende selskab, som for tiden har et faktisk monopol på redningstjeneste i størstedelen af landet, formentlig gøre det tvivlsomt, om justitsministeriet vil finde det forsvarligt gennem overladelse af alarmeringen at give selskabet en form for »autorisation«, der vil støtte monopolstillingen. I områder, hvor der består konkurrence mellem Falck og andre former for brandberedskab (kommunalt brandvæsen, frivilligt brandværn) vil der ligge et særligt problem i at overlade Falck brandalarmeringen. Justitsministeriet har i skrivelse af 18. marts 1964 med hensyn til alarmeringsordningen i Kolding nummerområde (hvor Falck var villig til at overtage alarmeringen) efter indstilling fra brandrådet meddelt, at ministeriet finder det rettest, at alle 0-0-0-opkald indgår til politistationen i Kolding, og at man herfra — for så vidt angår

brandmeldinger - foretager alarmering ikke blot af den store slukningshjælp, men også af den stedlige beredskabsstyrke og det lokale hjælpemandskab, politi m. v. Man synes således at ville lade det komme an på erfaringerne i praksis, om en aflastning af alarmeringscentralen for nogle af opkaldene i brandtilfælde er påkrævet, jfr. foran.

Det skal sluttelig bemærkes, at der i 1954 blev nedsat et under ministeriet for offentlige arbejder hørende »Udvalg vedrørende alarmering over automatiske telefoncentraler«, som for tiden arbejder på en betænkning. Da der imidlertid vil kunne hengå endnu nogen tid, før arbejdet er afsluttet, og da problemerne med den fremadskridende automatisering, navnlig af landdistrikterne, trænger sig på i mange politikredse, er foranstående redegørelse tænkt som en vejledning angående spørgsmålet, indtil betænkningen er fremkommet, og justitsministeriet på grundlag af denne har taget endelig stilling til sagen.

Ulykkerne på landevejene

Af politimester Bengt Flagstad, Toftlund

Selvom trafikproblemerne i byerne, navnlig i de større, er meget omfattende og vanskelige på grund af den tætte trafik, de mange vejkryds, de mange cyklister og ikke mindst de mange parkerede køretøjer, må man ikke af den grund overse, *at der også er meget store problemer ude på landevejene.*

Ikke blot på de vejstrækninger som ligger umiddelbart ved byerne eller i særlig tæt befolkede områder, og som derfor har trafikproblemer, der svarer til byernes, men også de mere frie vejstrækninger med den tynde trafik.

Rent umiddelbart vil mange have den opfattelse, at de relativt svagt befærdede landeveje ikke kan frembyde egentlige problemer. Tværtimod vil man sige, at netop på sådanne veje kan der køres trygt og sikkert med meget store hastigheder.

At mange »bykørere« (herved tænker jeg på motorvognsførere, der i det daglige kun kører i byerne eller deres nærmeste omegn) netop har den af mig skitserede opfattelse, viser de praktiske erfaringer. *Desværre — fordi opfattelsen af, at man har hele landevejen for sig selv, medfører at »bykørere« føler sig som frie fugle, hævet over færdselslovene og naturlovene.* Færdselslovene kan ofte overtrædes uden konsekvenser, fordi der ikke er noget politi, der bemærker det, og fordi man er så heldig ikke samtidig at forvolde en ulykke. Overtrædes tillige lovene for naturkræfterne, ja, så går det galt. Undertiden meget galt. Ofte til stor overraskelse for den pågældende, hvis han da lever længe nok til at få tid til at føle sig overrasket.

For ikke at blive misforstået vil jeg dog straks erkende, at der også laves mange ulykker af folk, som er vant til at færdes på landevejene. Men det er ofte fordi de bevidst tager chancer, som de med deres »landevejserfaring« inderst inde godt vidste, at de ikke burde tage. »Bykørerne« går derimod lige i fælden uden at ane noget ondt.

Ikke mindst fordi de nu kører — og kan køre - med hastigheder, som er langt over, hvad de er vant til, og som de glemmer at sætte ned ved krydsene.

For at forebygge endnu en misforståelse af det, jeg gerne vil ind på, så vil jeg også anføre, at der er *et meget stort antal motorførere, måske endda flertallet, som er fortrolig både med bykørsel og landevejskørsel.* Men de laver heller ikke ulykker, selvom de kan blive genstand for andres forvildede kørselsmetoder (eller manglende metoder).

En kendsgerning er det imidlertid, at der også på steder, hvor man ikke venter det, sker alvorlige ulykker ude på landevejene.

Her tænker jeg på landevejskryds, hvor der er god oversigt til alle sider. Efter at have beskæftiget mig med talrige sådanne sager i

årenes løb, er jeg kommet til det resultat, at vi normalt heller ikke i disse sager får den fulde sandhed af parterne (i de tilfælde, hvor de overlever, de dræbte kan jo af gode grunde ikke fortælle os noget).

Mit sammenfattende indtryk af hovedårsagen til de alvorlige ulykker i vejkryds med god oversigt er den, at *begge parter har set hinanden, måske endda i god tid. Men hver part for sig tror* - i fuldkommen god tro -, *at han netop kører ad den vigtigste vej, hvorfor den anden jo skal holde tilbage.* Begge regner altså med, at modparten har vigepligt og kører derfor frem. Farten sættes ikke ned. Tværtimod, den sættes op. Ikke af hensynsløshed, men fordi man vil vise den formentlig ventende part hensyn ved ikke at lade ham vente forlænge. Men da modparten af bar hensynsfuldhed tænker det samme, ja så sætter han også farten op. Med andre ord begge parter kører i den bedste hensigt med fuldt drøn ind i hinanden. *Og så har vi det kendte syn med stærkt beskadigede motorvogne og hårdt lemlæstede mennesker,* enten kastet ud på vejen eller siddende fastklemte inde i køretøjerne.

Og derefter den sædvanlige recept: ambulancer, politi, sygehus og legalt ligsyn,

At der også sker alvorlige ulykker i vejkryds, hvor oversigtsforholdene er dårlige, er vel mere forståeligt, men derfor ikke mindre beklageligt.

Til alt dette vil en del vel sige: »Uanset hvordan et vejkryds er, så går vi ud fra, at vejmyndighederne har sørget for en ordentlig afmærkning. Det skulle vel ikke være manglende vejtavler, der har den egentlige skyld?«

Andre vil sige (og det bliver sagt): »Der er alt for mange skilte. Det sløver. Det er skilteskoven, der er skyld i ulykkerne!«

Jeg tror ikke, at der mange steder i dag mangler skilte. Alle betydende vejkryds er afmærkede med vejtavler - i god tid.

Skilteskovs-satirikerne har ret i at skilte mangler der ikke. Om de så også har ret i, at man skal fælde skilte-skoven er et andet spørgsmål. *Men hvad enten der nu er få eller mange skilte, så har de ingens oinhelst betydning, hvis ikke skiltene opfattes og vel og mærke også respekteres.*

Her er vi imidlertid ved anden årsag til de store landevejsulykker, nemlig den at *et stort antal motorkørere aldrig har lært i farten at opfatte et skilt og dets betydning,* og et endnu større antal ser dem måske nok, men respekterer dem ikke (medmindre der er politi eller noget der ligner politi i nærheden).

Da de fleste der kører har erhvervet kørekort, og derfor også på et eller andet tidspunkt for at kunne bestå den i den anledning fornødne førerprøve har lært skiltene at kende, så må det være den senere træning - efter overstået køreprøve -, der er noget galt med.

Og det er det vel også. De påbud og de advarsler som de forskellige vejtavler giver, kan der ikke tages hensyn til, dersom skiltene ikke ses. *Derfor er det meget vigtigt, at de kørende vænner sig til - også efter køreprøven — at se og respektere skiltene.* Også selvom de pågældende synes, at skiltenes påbud er overflødige. Efterhånden som køre-rutinen vokser, så skulle samtidig også evnen til at opfatte de mange skilte vokse. *Helst således, at det til sidst bliver en slags ubevidst rygmarv s-re f lektion,* at man tager hensyn til tavlerne. De fleste skilte har det uundgåelige minus, at de står inde ved vejkanten, og der står de bomstille. *Færdsels-psykologisk er det jo sådan, at det den motorførende først opfatter, det er det der er foran ham og det der er i bevægelse.* Men skiltene står jo der ganske stille inde ved siden og råber ikke højt, selvom de ikke bliver respekteret. Dette gælder såvel fartbegrænsningsskilte, som vejkrydsskilte, fuld stop skilte og alle de andre.

Dog viser erfaringen, at de såkaldte »C 2«-skilte (blå skilte med en skrå pil) *der opstilles midt på vejen, ofte på en helle, ses, netop fordi de står midt på vejen.*

Men som sagt alt for mange opfatter ikke tavlerne, og så kan man selvfølgelig heller ikke rette sig efter indholdet.

Efter min opfattelse er det ikke de mange tavler, der sløver, men simpelthen det, at de pågældende aldrig har gidet for alvor lære sig selv at respektere tavlerne.

Men hvad nu.

Ja, når der er en gruppe mennesker, som til fare for sig selv og andre, ikke vil lære sig selv at tage hensyn til de både velmente og nødvendige advarsler, som tavlerne betyder, ja så må andre lære dem det.

»Andre« — det vil i dette tilfælde sige politiet. *Det er jo netop en af politiets vigtigste opgaver på det færdselsmæssige område at søge at forebygge ulykkerne.* Det er jo også det, der er vejtavlernes opgave.

Dertil vil man sige, at det er politiet jo forlængst i gang med. Når politiet således i et vanskeligt vejkryds her i politikredsen på en eftermiddag kan skrive 19 rapporter på kørende, der ikke respekterer de der opsatte stop-tavler, ja, så er det da et tegn på, at der gøres noget.

Ja, der gøres noget, men ikke nær nok.

Hvad hjælper det, at der 21 eftermiddage af et års 365 dage er overvågning fra politiets side af det pågældende kryds, når der er frit slag de 344 andre eftermiddage på grund af politiets vedvarende personale-mangel. Der er jo også andre vanskelige vejkryds, der skal overvåges. Og forøvrigt mange andre politiopgaver.

En vis forebyggende virkning ligger der vel i, at det efterhånden synes at være almindelig praksis, at den der er årsag til et uheld i et kryds, fordi han ikke har respekteret en der opsat stop-tavle, må regne med, at miste sit kørekort.

Men det er nu engang bedre at forebygge.

Derfor var det også et meget stort fremskridt, da vi fik de såkaldte »pendulpatruljer«. Og det vil yderligere være et fremskridt, når antallet af politifolk udvides, som har til særlig opgave at overvåge landevejs-trafikken (»landeveje« taget i vid betydning).

Endvidere kan rigspolitichefens færdselsafdelings patruljer, såvel de motorvognskørende som de motorcyklende, takkes for at landevejs-ulykkerne ikke er langt større end de er.

Men antallet af uheld, antallet af dødsofre er stadigt alt for stort. Derfor må patruljetjenesten på landevejene fortsat udbygges.

Enhver der har patruljeret ved af erfaring, at såsnart de mere letsindige blandt de kørende bemærker sig iagttaget af politiet, så kan de pludselig køre forbavsende eksemplarisk. *Den manglende evne til at opfatte og respektere vejtavlerne vækkes pludselig ved det uniformerede politis tilstedeværelse.*

De synlige patruljer har en absolut gavnlig virkning. Desværre har man ikke nogen målestok for hvor mange ulykker, der forebygges, for hvor mange menneskeliv, der reddes, ved den forebyggende indsats som den uniformerede afpatruljering af landevejene bevirker. Vi kan lave statistik over antallet af færdselsdræbte, men ikke over dem der undgår at blive dræbt, fordi synet af politiet bevirker hensynsfuld kørsel.

Men selvom det kun skulle være et begrænset antal færdselsdrab, der forebygges ved en væsentlig forøget indsats af politi på landevejene, så berettiger det i sig selv en sådan indsats.

At landevej sulykkerne også skal søges forebygget ved en indsats på andre fronter - end patruljetjeneste - er jeg klar over. Bl. a. ved vejtekniske forbedringer, fortsat færdselspropaganda, færdselsundervisning, m. m. Men selv et kraftigt fremstød på disse andre fronter vil ikke gøre politiets patruljetjeneste overflødig. Tværtimod den fortsatte kraftige vækst af vognparken gør det nødvendigt, at alle gode kræfter samles om at formindske trafik-ulykkerne overalt - også på landevejene.

Nu er der jo blot det ved det, at de »gode kræfter«, som politiet kan sætte ind i dette medarbejderskab, kun er meget små. På grund af politiets vedvarende undernormering vil min tidligere bemærkning om, at patruljetjenesten på landevejene forsat må udbygges, let kunne opfattes som en skøn og fjern ønskedrøm.

Jeg mener imidlertid, at politiet i kredsene allerede nu, selv med de forhåndenværende små kræfter, bør øge patruljeringen i landdistrikterne. Med lidt held kan der trods alt gøres meget godt, blot det organiseres på den rette måde.

Meddelelser, oplysninger m.v.

ORDENSDEKORATIONER

26. februar 1964: Pa. I *Søren Ejnar Renberg Kofoed,* Helsingør (Birkerød) er udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

28. februar 1964: Pm. *Vilhelm Fentz,* Nakskov, *Helge Thormod Rosenfeldt Hansen,* Bogense, *Preben Opitius Buhl,* Randers, *Erik Lund Albjerg Nielsen,* Esbjerg, er alle udnævnt til ridder af Dannebrogordenen.

4. marts 1964: Oass. *Edith Arnds Kræfting,* Hvidovre. Ass. *Astrid Elise Hansen,* Assens, er tildelt fortjenstmedaljen i sølv.

POLITIFULDMÆGTIGENE

Ansættelser

1. marts 1964: Cand. jur. *Ole Stemann Grunnet* er ansat som pfm. i h. t. overenskomst mellem fm. og Danmarks Juristforbund med tjeneste i Varde.

1. april 1964: Advokatfm. *Hans Palle Hansen* er ansat som pfm. i h. t. overenskomst mellem fm. og Danmarks Juristforbund med tjeneste i Tønder.

Konstitutioner

15. februar 1964: Fm. hos statsadvokaten i København *Carl Birger Reisz* er kst. som pfm. I med tjeneste samme sted.

17. februar 1964: Kst. pfm. I *Henning Funch Jensens* konstitution som pfm. I hos rpch. (PET) tilbagekaldes.

POLITIKOMMISSÆRERNE

Forfremmelser og forflyttelser

1. marts 1964: Pa. I *Georg Møhr Johnsen,* Nørresundby, er udnævnt til pkm. i Vejle.

1. april 1964: Pa. I *Jens Vestring Jensen,* Lyngby, er udnævnt til pkm. hos rpch. (færdselspolitiet).

Afskedigelser

31. maj 1964: Pkm. *Fridthjof Cederquist,* K., og pkm. *Rasmus Jensen Molested,* Glostrup, begge efter ans. med pension.

ORDENSPOLITIET

Genindtrædelse i nummer

1. april 1964: Ob. uden for nummer *Jørgen Valter Pedersen,* med tjeneste i Helsingør. Pb. uden for nummer *Jørgen Rasmus Juul,* med tjeneste i K.

Ansættelser

15. marts 1964: Trafikassistent i SAS *Finn Antonsen,* malersvend *Henning Ritter Bidstrup,* salgschauffør *Erling Bjarne Brandt,* kommis *Toni Jeppe Bundgaard,* ekspedient *Jens Kurt Brøbech Bøss,* korporal *Arne Mejnert Christoffersen,* slagtersvend *Knud Erik Danielsen,* ekspedient *Benny Bigum Hansen,* reservepostbud *Ole Bjørn Hansen,* sergent *Thorkild Hansen,* inspektørassistent *Ejnar Christian Iversen,* trædrejer *Harry Nedergaard-Jensen,* tømrersvend *Ole Munck Jensen,* elektriker *Lejf Jessen,* korporal *Peder Marinus Helt Jessen,* sergent *Niels Thorvald Juul,* landbrugsmedhjælper *Jørgen Helge Jørgensen,* maskinarbejder *Poul Jens Jørgensen,* kontorassistent *Jørn Kirkevang,* falckredder *Gert Thisted Knudsen,* papirarbejder *Bent Kristensen,* slagteriarbejder *Viggo Kristiansen,* assistent, typograf *Walther Søgaard Larsen,* oversergent *Poul Lind,* materielbetjent *Ole Christian Bornebusch Lund,* produktionsassistent *Poul Michael Estrup Lønborg,* karetmagersvend *Harald Valdemar Madsen,* tømrersvend *Ib Hoffensetz Madsen,* sergent *Henrik von Magius,* maskinarbejder *Erik Mogensen,* sergent *Finn Vest Lykkegaard Nielsen,* specialarbejder *Henry Munk Nielsen,* landbrugsmedhjælper *Kristian Bent Nielsen,* korporal *Tøger Berg Nielsen,* revisorassistent *Uffe Hagbart Nielsen,* sergent *Vagn Torben Nielsen,* overkonstabel *Jønss Erik Alskov Nilsson,* landbrugsmedhjælper *Johan Schultz Petersen,* automekaniker *Kurt Petersen,* blikkenslagersvend *Mogens Bille Pedersen,* rejsemontør *Preben Nymark Poulsen,* maskinarbejder *Ole Cramer Quaade,* vulkanisørassistent *Børge Ullum Riisager,* kontorist i post- og telegrafvæsenet *Peter Vilhelm Schousboe,* landbrugsmedhjælper *Kurt Kyhnæb Skov,* korporal *Ole Steffensen,* maskinarbejder *Jens Jørn Sønderskov,* landbrugsmedhjælper *Bent Sørensen,* slagtersvend *Niels Drachmann Sørensen,* arbejdsmand *Vagn Sørensen,* arbejdsmand *Bjarne Egedal Terkelsen,* kontorassistent *Karl Ferdinand Uekermann,* maskinarbejder *Jens Børge Veilmark,* som pb. på prøve i K.

Bagersvend *Jan Erik Andersen,* skomagersvend *Johny Terp Andersen,* arbejdsmand *Hans Christian Jensen Beyer,* inspektørassistent *Agner*

Christian Eriksen, arbejdsmand *Mogens Erland Eriksen,* arbejdsmand *Kaj Verner Eriksson Hansen,* dekoratør *Bjarne Grüner Jacobsen,* fodermester *Søren Jensen,* chauffør *Walther Larsen,* kontorassistent *Knud Ejvind Laursen,* sergent *Allan Frede Nicolajsen,* bygningsmaler *Henning Balslev Sørensen,* som pb. på prøve på Frederiksberg.

Maskinarbejder *Herman Langberg Nielsen,* kontorassistent *Sven Panch Pedersen,* maskinarbejder *Bent Pedersen Tordrup,* kontorassistent *Jørn Rubach Vinther,* som pb. på prøve i Gentofte.

Postbud (tjm.) *Ejgil Clausen,* landbrugsmedhjælper *Simon Ole Jensen,* maskinarbejder *Poul Erik Lillegaard Johansen,* elektriker *Finn Cummings Olsen,* disponent *Helge Willesen,* som pb. på prøve i Lyngby.

Maskinarbejder *Poul Vilhelm Christiansen,* specialarbejder *Flemming Gyldenkrone Mattsson,* landbrugsmedhjælper *Niels Balsby Nielsen,* mejerist *Egon Pedersen,* radiotelegrafist *Børge Midtgaard Sørensen,* som pb. på prøve i Gladsaxe.

Flyvemekaniker *Jørgen Krogh,* matros *Knud Lind,* ekspeditient *Aage Adalberth Petersen,* som pb. på prøve i Hvidovre (Rødovre).

Løjtnant af reserven *Axel Erik Gyntler,* kommis *Erling Joachim Jessen,* landbrugsmedhjælper *Olav Hessel Nielsen,* repræsentant *Kenn Benni Pedersen,* som pb. på prøve i Glostrup.

Kontorassistent *Erik Carl Bromer,* kontrolassistent *Niels Lauridsen,* sergent *Knud-Erik Gregersen Madsen,* som pb. på prøve i Taarnby (Kastrup).

Fastansættelser

15. marts 1964 Til pb.: Pb. på prøve *Arne Andersen, Holger Fallmann Bech, Erik Serup Bjørn, Svend-Erik Carlsen, Ib Christensen, Knud Degn, Knud Mogens Eriksen, Ejner Hansen, Kurt Ejvind Hansen, Poul Jørgen Hansen, Erling Hakon Jensen, Preben Karl Jensen, Egon Hjalmar Johansen, Ove Schønemann Juhl, Palle Odderskov Jørgensen, Verner Egon Jørgensen, Villy Juhl Jørgensen, Leif Koutrup Kristensen, Orla Graff Larsen, Wagn Grønlund Ludvigsen, Eli Viborg Madsen, Poul Rytoft Mortensen, Hugo Hammelsvang Nielsen, Sigvald Nielsen, Jørgen Edvard Olsen, Hans Højmark Pedersen, Peder Mosevang Pedersen, Hans Jørgen Nesager Sunesen, Søren Erik Sørensen, Kjeld Østrup,* alle K.

Børge Budolfsen Andersen, Ole Gundelach, Jørn Helge Hansen, Bjarne Hasselgaard, Ib Erling Henriksen, Henning Lausten, Niels Ovesen, alle Frederiksberg.

Børge Jespersen, Sigmund Svend Mousing, Jørgen Helge Nielsen, alle Gentofte.

Ernst Kaiborg Henriksen, Poul Mikael Kimose, Alfred Visgård Knudsen, Erik Offersen, alle Lynby.

Torben Jensen, Jørgen Jespersen, Poul Erik Møller, Ejner Pedersen, alle Gladsaxe.

Aage Andersen, Finn Lønborg Andersen, Ib Hansen, Bjørn Siiger, alle Hvidovre (Rødovre).

Leif Lønborg Andersen, Svend Erik Andersen, Niels Peter Hansen, Hans Peter Dyrberg Holm, Peder Pille Petersen, alle Glostrup.

Poul Emil Dupont, Henning Skov Hansen, Poul Erik Lindholm Petersen, alle Tårnby (Kastrup).

Forfremmelser

1. marts 1964 Til pa. II: Ob. *Ivan Hjalmar Glejsted,* Gladsaxe (Ballerup), *Folmer Schjødt Rasmussen,* Lemvig.

1. april 1964: Til pa. I: Pa. II *Henry Broberg Jensen,* Åbenrå.

1. maj 1964: Til pa. II: Ob. *Karl Thykjær Nielsen,* Rønne (Allinge-Sandvig, stationsleder).

Forflyttelser

1. marts 1964 Pa. II *Folmer Schjødt Rasmussen,* Lemvig, til Ribe.

9. marts 1964: Pa. II *Ivan Hjalmar Glejsted,* Gladsaxe (Ballerup) til rpch. (personalekontoret).

15. marts 1964 Pa. II *Finn Kjær,* Skælskør (Korsør) til Vordingborg (Stege - stationsleder).

1. april 1964: Pa. I *Henry Broberg Jensen,* Åbenrå, til Nyborg (stationsleder). Pa. II *Bruno Arnold Alfred Kirketerp,* Bogense (Otterup) til Herning. Ob. *Knud Egon Gaba,* Gråsten (Padborg), til Holbæk, *Jens Christian Andersen,* Århus, til Herning (Ikast). Pb. *Per Byskov,* K., til Vordingborg, *Erik Lykke Pedersen, Anders Peder Rasmussen,* begge K., til Odense, *Edvard Jensen Braae, Ole Larsen,* begge K., til Kolding, *Henning Juul Knudsen, K.,* til Århus, *Bent Asmussen, Bent Ole Strand,* begge K., til Nørresundby, *Knud Arnoldsen K.,* til Thisted.

15. april 1964 Pb. *Bent Holstein Magnussen,* K., til Frederikssund, *Juul Kristian Skog Nielsen,* Hillerød, til Rønne.

1. maj 1964: Ob. *Anker Elstrøm Nielsen Teuscher,* Vejle, til Rødby (Rødby Havn). Pb. *Poul-Erik Aggersbjerg, Robert Bagge Kjeldmand, Kaj Madsen,* alle K., til Århus.
15. juni 1964: Pb. *Mogens Valdemar Esmann,* K., til Odense, *Knud Randal Sørensen,* Frederiksberg, til Assens.
1. juli 1964: Pb. *Frode Christian Ottossøn Lange,* Frederiksberg, til Odense, *Poul Møller Andersen,* Tårnby (Kastrup) til Åbenrå.

Uden for nummer

1. april 1964: Ob. *Erling Peter Helmer Gnistrup,* Køge (Haslev).
1. maj 1964: Ob. *Egon Wagner Holm Andersen,* Kalundborg.

Afskedigelser

29. februar 1964: Ob. uden for nummer *Knud Erik Krautwald,* Fredericia, efter ans.
31. marts 1964: Ob. uden for nummer *Axel Christian Pedersen Tøndering,* Odense, Pb. på prøve *Hardy Højsgaard Hansen, Henning Guldberg Lauridsen, Erik Vollenberg Poulsen,* alle K., alle efter ans.
16. april 1964: Pb. på prøve *Henning Sønderbach Jensen,* K., efter ans.
30. april 1964: Pa. I *Bent Kristensen Bækkelund,* K. Ob. *Adam Georg Ernst Henrik Moltke, Aage Christian Mortensen,* begge K., *Ole Max Emanuel Hemmingsen, Arnold Villy Jørgensen,* begge Vordingborg, *Eduard Iversen,* Åbenrå, alle efter ans. med pension. Pb. *Jørgen Ustrup Christensen,* K., efter ans.
31. maj 1964: Pa. I *Arild Valdemar Røbel,* K. Pa. II *Hans Peter Hansen,* Frederiksberg, *Karl Gustav Mogensen,* Århus, alle efter ans. med pension.
30. juni 1964: Pa. II *Svend Kristian Ingemann Stokvad,* Hillerød, efter ans. med pension.

Navneforandringer

Ob. *Sven Lindgaard Hansen,* Hjørring, til *Sven Lindgaard.*

Døde

18. marts 1964: Ob. *Laurs Frandsen,* K.

Civilpolitiet

Tjeneste i civilafdelingerne

1. april 1964: Ob. *Carl Ove Poulsen,* K. i III afd. Pb. *Frank Axel Grue, Steen Rohde Hansen,* begge K. i **IV.** afd.

Fastansættelser

15. marts 1964: Til pb: Pb. på prøve *Karen Sophie Lønholt Andersen,* K.

Forfremmelser

1. marts 1964: Til pa. **II:** Ob. *Orla Nygaard Bertelsen, John Jacob Muchardt,* begge K.

Forflyttelser

1. april 1964: Ob. *Jens Egon Villumsen Enemærke,* rpch. (eftersøgningstjen.), til Hvidovre (Rødovre).

Navneforandringer

0b. *Willy John Wendel Pedersen,* rpch. (eftersøgningstjen.), til *Willy John Wendel.*

Landpolitiet

Døde

8. marts 1964: Pa. II *Thomas Juhl Nørsten,* Horsens (Hovedgard).

KRIMINALPOLITIET

Tjeneste i kriminalpolitiet

1.april 1964: Pb. *Edvin Johannes Millinge,* Glostrup, skal forrette tjeneste som kb. samme sted.

Forfremmelser

1. marts 1964: Til ka. I: Ka. II *Aksel Rohde,* Sæby.
1. maj 1964: Til ka. II: Kob. *Jørgen Koch,* Glostrup.

Forflyttelser

1. marts 1964: Ka. I *Aksel Rohde,* Sæby, til Hjørring (stationsleder). Kb. *Erik Krabek,* Glostrup, til Rødby (Maribo).
1. april 1964: Kob. *Anton Pedersen,* rpch. (tilsynet med udlændinge) til Glostrup.
1. maj 1964: Ka. II *Jørgen Koch,* Glostrup, til Ringsted (stationsleder).

Afskedigelser

30. juni 1964: Ka. **I** *Viggo Johansen,* Fredericia, efter ans. med pension.

Navneforandringer

Ka. II *Viggo Kristian Bali Sørensen,* Hasle herred, til *Viggo Kristian Bali.*

KONTORPERSONALET

Tjenestemænd

Genindtrædelse i nummer

16 marts 1964: Ass. uden for nummer *Edith Anne-Li se Juul Jensen,* med tjeneste hos **rpch.**

Fastansættelser

1. februar 1964: Til ktass.: Asp. *Alice Tagge Madsen,* Assens.

1. marts 1964: Til ass.: Asp. *Anker Moller,* Kolding, *Agnete Hilda Hansen,* Esbjerg, *Margit Elin Jensen* Varde.

Forfremmelser

1. maj 1964: Til oass.: Ass. *Erik Reinem,* Tønder.

Uden for nummer

1. april 1964: Ass. *Ingrid Anderson,* Herning.

1. maj 1964: Ass. *Alice Pedersen,* Køge.

1. juni 1964 Ass. *Margit Gasberg Madsen,* Vejle.

Afskedigelser

30. november 1963: Ass. uden for nummer *Knud Ranzau Hansen,* Viborg, efter ans.

31. marts 1964: Ktass. uden for nummer *Palle Henry Pedersen, Ruth Inger Thorsen,* begge K., efter ans.

Aspiranter

Udlærte lærlinge

1. april 1964: Til asp.: Udlært lærling *Karen Marie Jacobsen,* Gråsten.

Overenskomstlønnede

Overgang til anden aflønning

1. februar 1964: Til ass.: Vikar *Sonja Nielsen,* Århus.

1. marts 1964: Til ktass: *Vikar Annie Maltby,* Helsingør.

1. april 1964: Til ass.: Tjm.ass. *Poul Verner Hansen,* Vordingborg. Til ktass.: Vikar *Ulla Ploug Larsen,* Fåborg.

Ansættelser

15. februar 1964: Som ass.: *Merete Ebbensgaard, Annelise Nilsson,* begge i K., *Hanne Lillian Larsen,* i Hillerød, *Leif Andersen* i Rødby (Rødby Havn).

1. marts 1964: Som ass.: *Inger Margrethe Andersen, Elin Sylvest Mikkelsen, Leif Bremholm Pedersen. Ellis Sørensen,* alle hos rpch., *Bente Kaas Aabye, Birgit Madsen, Birthe Nissen,* alle i **K.,** *Ellen Elene Dandal,* i Hillerød, *Ellinor Edith Larsen,* i Frederikssund, *Leif Pedersen,* i Varde.

1. april 1964: Som ass.: *Annelise Steen Sørensen, Solveig Guldbæk Thuesen,* begge hos rpch., *Karin Margrethe Christensen, Lis Merete Hemmingsen, Leila Larsen, Joan Vicka Madsen, Jette Kold Møller, Inga Rigmor Rasmussen, Mette Schou, Kezia Sørensen,* alle i K., *Inger Grethe Nielsen,* i Rønne, *Esther Hedegaard Ludvigsen,* i Nyborg.

1. maj 1964: Som ass.: *Else Madsen,* hos rpch., *Kirsten Margrethe Hansen,* i Rudkøbing.

Forflyttelser

1. marts 1964: Ass. *Lizzi Anny Karlsen,* Ribe, til Ålborg.

1. april 1964: Ass. *Anne Grete Jensen,* rpch., til K., *Else-Marie Vibeke Jensen,* K., til Hvidovre, *Kirsten Holm Jensen,* Nibe, til Ålborg. Ktass. *Margrethe Leolnar,* K., til Hvidovre.

1. maj 1964: Ass. *Elly Marie Eskelund,* K., til rpch., *Margot Nielsen,* Odense, til rpch.

Afskedigelser

29. februar 1964 Ass. *Anna Margrethe Schaadt,* Hvidovre, efter ans.

31. marts 1964: Ass. *Jette Bangsborg,* tidl. *Nielsen, Richard Hoffmann, Ellen Karla Nielsen, Lis Sine Nielsen, Aase Hougaard Olsen,* alle rpch., *Hanne Holm,* Rønne, alle efter ans.

15. april 1964: Ktass. *Annelise Knudsen,* Kerteminde, efter ans.

30. april 1964: Ass. *Lis Knudsen,* tidl. *Pedersen,* rpch., *Ida Tilgaard,* Toftlund. Ktass. *Therese Mortensen,* K., alle efter ans.

31.maj 1964: Ass. *Hanne Buchara Hansen,* rpch., *Helle Margrethe Lorentzen Knarreborg,* Nakskov. Ktass. *Lis Rand Madsen,* rpch., alle efter ans.

30. juni 1964: Ass. *Benta Lund,* Haderslev, efter ans. Ktass. *Kirsten Hintz Jacobsen,* Frederikssund (Frederiksværk).

Ass. *Birgit Bente Larsen,* Nyborg, har fået meddelt afsked efter ans. fra den 15.marts1964 i stedet for fra den 30. april 1964.

Navneforandringer

Ass. *Christa Hansen,* rpch., til *Christa Böge.* Ass. *Hanne Ekander Palludan-Nielsen,* Roskilde, til *Hanne Ekander Palludan.*

Lærlinge

Ansættelser

15. februar 1964: *Karen Marie Kaas,* i Vordingborg.

1. marts 1964: *Sonja Kjærgaard Sørensen,* hos rpch.

1. maj 1964: *Grethe Grauenhøj,* hos rpch.

Forflyttelser

1. august 1964: *Bente Tøttrup,* Randers, til rpch. (Afsked 31. juli 1964 annulleres).

1. november 1964: *Betty Nielsen,* Nørresundby, til Frederikssund (Frederiksværk). Udstationeret fra **1. juli** 1964.

Landsarbejdskartoteket

Oversigt over nye love og administrative bestemmelser af politimæssig interesse.

Arv og Skifte.

Lbkg 63 9/3 64 om afgift af arv og gave (optryk af lov 147 10/4 22 med senere ændringer).

Automater, Beværteres Næringsområde.

Hmskr 25/3 64 om en beværters salg af varm kaffe, chokolade og bouillon fra automat. Ved påfyldning i beværtningens lukketid må ikke anvendes fremmed medhjælp (hmskr 22/11 52 ændres i overensstemmelse hermed).

Befordringsgodtgørelse.

Rpcskr 25/3 64 om godtgørelse for en enkelt hen- og tilbagerejse i eget befordringsmiddel i forbindelse med udstationering.

Boliganvisning, Lejeloven.

Lov 86 25/3 64 om ændringer i lov 355 27/12 58 om leje.

Brandfarlige Væsker.

Jmcskr 26/2 64 om overdækning af udendørs oplagrede plasticdunke til brandfarlige væsker af fareklasse II.

Bygningslovgivning.

Lbkg 72 5/3 64 om boligbyggeri (optryk af lov 356 27/12 58 med senere ændringer).

Droscher og Lillebiler, Eftersyn af Køretøjer, Færdselsloven, Omnibus- og Fragtmandskørsel.

Bkg 69 13/3 64 om ændring af § 2 i bkg 175 21/5 62 om motorkøretøjer, der erhvervsmæssigt benyttes til befordring af personer.

Dusører m v.

Fmcskr 21/3 64 om forhøjelse af jubilæumsgratialer.

Eftersyn af Køretøjer, Færdselsloven, Indregistrering af Motorkøretøjer, Indregistreringsattest.

Bkg 68 13/3 64 om ændring af bkg 42 26/2 58 om registrering af motorkøretøjer m v (periodiske syn og forhøjelse af gebyrer — §§ 23 a, 24, 30 og 33, stk. 4).

Egenvægt og Totalvægt - Motorkøretøjer, Læs, Motorkøretøjers Indretning, Overlæs.

Jmcskr 12/3 64 om udenlandske motorkøretøjers kørsel i Danmark, herunder om kontrol med køretøjernes vægt og dimensioner samt tekniske tilstand. (Jmcskr 14/11 56 oph).

Forsorgsloven, Normalbidrag, Underholdsbidrag.

Lov 89 25/3 64 om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende forhøjelse af børnebidrag m v), jfr smc 10/3 64 om normalbidrag.

Normalbidragene, der er ensartede for hele landet, udgør fra 1/4 64 følgende beløb:

Faderen: 1356 kr årlig.

Moderen: 900 kr årlig.

Normalbidrag til moderens barselfærd: 77 kr.

Normalbidrag til moderens underhold før og efter fødslen: 137 kr pr måned.

Indtægtsgrænsen for bidragets udbetaling af det offentlige udgør fra 1/4 64 kr 12.210.

Funktionærloven.

Lov 77 20/3 64 om ændringer i lov 261 9/6 48 om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

Førerbevis.

Bkg 70 13/3 64 og bkg 76 20/3 64 om forhøjelse af gebyrerne i førerbevisbekendtgørelsens §§ 1, 25, 26 og 28.

Gader og Veje.

Tmc 23 28/2 64 om vejbelysning.

Hundeloven, Husdyrsygdomme, Katte.

Bkg 66 13/3 64 om tvungen vaccination af hunde mod rabies (hundegalskab) i sønderjyske politikredse samt om forbud mod ind- og udførsel af hunde og katte i og fra området.

Kontormedhjælp.

Jmcskr 28/2 64 om forhøjelse af dyrtidstillæg til timelønnede rengøringsmedhjælpere.

Fmcskr 11/3 64 om satser for overenskomstlønnede kontorfunktionærers natpenge og tillæg for skifteholdsarbejde (fra 1/4 64).

Pension.

Lov 46 7/3 64 jfr bkg 47 af s d om arbejdsmarkedets tillægspension samt rpcskr 18/3 64 f s v angår politiets personale. Om bødestraf og politisagsbehandling se lovens §§ 32-35.

Plantesygdomme.

Lmcskr 5/3 64 om behandlingen af sager vedr voldgift i tvistigheder angående krydsbefrugtning i frøavl og sygdomssmitte på markafgrøder samt fortegnelse over beskikkede voldgiftsmænd m v.

Politikassetilskud.

Jmcskr 3/3 64 om de tidligere af politikasserne udbetalte vederlag til enkelte tjenestemænd.

Straffeattest.

Jmskr 31/3 64 om reviladeringscentrenes adgang til at få oplysninger om strafforfølgning fra strafferegistrene.

Toldlovgivning.

Bkg 74 18/3 64 om toldbehandling af rejsegods m v. (Bkg 309 25/9 62 oph).

Veterinærpoliti.

Lov 58 4/4 64 om veterinærvæsenet samt om udøvelse af dyrlægegerning.

Våben og Ammunition.

Jmskr 10/3 64 om våbentilladelse til skytteforeningsmedlemmer under 18 år.

Lov 27 29/1 64 om ændring **i** lbkg 233 31/5 63 om handel med samt tilvirkning og besiddelse af våben m v. (Nyt stk 2, **i** § 6, om udstedelse af udførselsforbud).

Fra arbejdsmarken

Om **rpl. s** § **807 stk.** 3 og **ransagningsreglerne**

En anmeldelse om et tyveri af et større pengebeløb m. v. gav - da pengene, som det lejlighedsvis sker, blot kunne være forlagt - politiet anledning til en energisk - men forgæves eftersøgning hos anmelderinden. Det blev i øvrigt oplyst, at anmelderinden samme dag, og efter at hun senest havde set pengene, kun havde haft besøg af en veninde. Herefter fandt politiet det rettest straks samme aften at rette henvendelse på venindens bopæl. Hun blev truffet der, gav beredvilligt alle oplysninger om sin færd og iagttagelser dagen igennem og udtrykte af egen drift ønske om, at der blev foretaget en undersøgelse af hendes lejlighed, idet hun ville renses for en eventuel mistanke i forbindelse med pengenes bortkomst. Politimændene foretog derefter undersøgelsen og i tilslutning dertil blev hendes ved ejendommen garagerede bil også undersøgt.

En gæst hos kvinden bekræftede senere, at undersøgelserne var meget lemfældige, og at politimændene var fuldt korrekte i deres optræden. Efterforskningen fortsattes de følgende dage indtil anmelderinden fandt pengene, der ikke havde været stjålet, men kun forlagt.

Derefter indgav veninden en vidtløftig klage til justitsministeriet over det passerede. Foreholdt denne klage bekræftede politimændene, at klagerinden hverken om aftenen på bopælen eller ved den senere afhøring på kriminalpolitiets kontor, hvor hun efter tilsigelse var mødt, blev gjort bekendt med rpl.s § 807, stk. 3, og at de ejheller ved undersøgelsen af lejligheden og bilen havde iagttaget bestemmelserne i rpl.s § 758 og § 759, dels fordi man på det foreliggende grundlag ikke ville give udtryk for nogen mistanke imod hende, dels fordi man ønskede, at undersøgelsen, hvortil hun havde meddelt samtykke, skulle foregå under så hensynsfulde former som muligt.

I justitsministeriets svar på klagen blev det tilkendegivet, at klagerinden under afhøringen efter ministeriets opfattelse burde have været gjort bekendt med rpl.s § 807, stk. 3, og at undersøgelsen af lejligheden og bilen måtte opfattes som en ransagning, da den var rettet imod en person, som var mistænkt i anledning af anmeldelsen. Politiet burde derfor have sikret sig klagerindens skriftlige samtykke til undersøgelsen og reglen i rpl.s § 758, stk. 3 burde have været iagttaget.

I øvrigt fandt justitsministeriet det ikke godtgjort, at der fra politimændenes side var optrådt ukorrekt under sagen.

F. C. V. von Magins.

Forenkling af fremgangsmåden ved **indbringelse, opbevaring** og **destruktion** m.v. af **optagne cykler.**

Ved skrivelse af 10. august 1963 godkendte justitsministeriet, at Københavns politi med virkning fra den 1 oktober 1963 gennemførte en

forenklet fremgangsmåde ved indbringelse, opbevaring og evt. salg eller destruktion af de af politiet optagne cykler.

I København blev optagne cykler tidligere ført til den politistation, inden for hvis område de var fundet. Cyklerne blev derefter, uanset deres værdi, indført som hittegods i hittegodsjournalen, og der blev udfærdiget hittegodsrapport og fremlysningskort, der blev sendt til kostercentralen. Efterlyste cykler blev afgivet til kriminalpolitiet, medens cykler, der ikke blev afhentet inden 3 dage blev transporteret til cykeldepotet, der efter stedfunden journalisering frasorterede værdiløse cykler til destruktion. De resterende blev opbevaret i depotet indtil auktionssalg kunne finde sted.

Der blev i 1962 i København indbragt ca. 29.000 cykler, hvoraf ca. 18.800 eller 65 % blev destruerede.

Ved nyordningen er opnået den betydelige arbejdslettelse, at værdiløse cykler straks på findestedet frasorteres af den politimand, der ledsager transporten og uden nærmere undersøgelse eller registrering sendes til destruktion. Cykler, der ikke skønnes værdiløse, indbringes direkte til cykeldepotet, hvor der foretages journalisering, udfærdiges hittegodsrapporter og fremlysningskort, og hvor forretningsgangen herefter i øvrigt er den samme, som under den tidligere ordning.

I nogen tid før nyordningens iværksættelse blev det med henblik på instruktion af de ordenspolitimænd fra stationerne, som arbejdede med hitteogdscykler gennemført som en overgangsordning, at de pågældende ledsagede optagne cykler til cykeldepotet, hvor de fik vejledning i sortering og vurdering til destruktion.

I tilslutning til den københavnske ordning har justitsministeriet yderligere ved skrivelser af 8. februar 1964 godkendt tilsvarende ordning i Hvidovre og Glostrup. Også der kan den politimand, der ledsager transporten, på findestedet til destruktion frasortere værdiløse cykler uden registrering eller forespørgsel til kostercentralen.

Endelig har justitsministeriet givet udtryk for, at det intet har at indvende imod, at nyordningen i København gøres til genstand for omtale i nærværende tidsskrift, og hertil føjet, at nyordningerne tilsyneladende i et vist omfang vil kunne medføre praktiske fordele, også uden for København, jfr. artiklen i »Kriminalpolitibladet« nr. 21 af 1. november 1963, pag. 297.

F. C. V. von Magins.

Temperatur på mælk.

Indenrigsministeriet har den 5. marts 1964 tilskrevet politimesteren i Nørresundby således:

»I de med bilag medfølgende skrivelser af 13. september 1963 til landbrugsministeriet har hr. politimesteren forespurgt, hvorvidt der i de gældende bestemmelser vedrørende mælk, herunder i de af indenrigsministeriet under 22. marts 1961 og 30. oktober 1957 stadfæstede sundhedsvedtægtstillæg angående mælk og fløde for henholdsvis Nørresundby købstad og Sundby-Hvorup kommune, er hjemmel til at rejse tiltale i anledning af, at det i nogle tilfælde i politikredsen er blevet konstateret, at temperaturen på mælk, der opbevares i mejerierne eller er under transport fra mejerier til mælkeudsalg, har oversteget 10° C. De har herved bl. a. henvist til § 22, stk. 3, og § 25, stk. 3, i mælkevedtægten for Nørresundby købstad og til § 25, stk. 2, og § 28, stk. 3, i mælkevedtægten for Sundby-Hvorup kommune, hvorefter mælkens temperatur i detailvogne og i detailudsalg ikke må overstige 10° C.

Sagen er af landbrugsministeriet oversendt hertil.

Sundhedsstyrelsen har i nogle over sagen afgivne erklæringer udtalt, at der ikke ses at være bestemmelser, der foreskriver, at mælk og fløde under opbevaring på mejerierne eller under udbringningen fra disse til detailudsalgene skal holdes under en nærmere angivet temperaturgrænse, hvorfor der ikke efter sundhedsstyrelsens opfattelse er grundlag for i de foreliggende tilfælde at rejse tiltale mod de pågældende mejerier.

I denne anledning skal man meddele, at indenrigsministeriet kan henholde sig til det af sundhedsstyrelsen udtalte.

Det tilføjes, at indenrigsministeriet vil optage spørgsmålet om at fastsætte en højeste opbevaringstemperatur i mejerier og under transport af mælken til nærmere overvejelse.

Landsarbejdskartoteket.

Trykfejl

I artiklen om *arveloven* i forrige nummer bedes følgende trykfejl rettet: side 25, højre spalte: ... som ændret ved lov nr. 58 af 18. marts 1926, - læs: som ændret ved lov nr. 58 af 18. marts 1925. Side 29, midt på venstre spalte: (nemlig $^1/_2$ X $^1/_6$ + V12), - læs: (nemlig $^1/_2$ X $^1/_6$ + $^6/_{12}$).

FBI Law Enforcement Bulletin beretter i en artikel om, hvor opfindsomme straffefanger er med hensyn til at fremstille værktøj, som kan anvendes dels ved udbrudsforsøg og dels som våben. Fangevogterne fører en stadig kamp mod opfinderånden hos fangerne, der altid prøver på med de midler, de har til rådighed, at fremstille værktøj, som kan hjælpe dem til at bryde ud af fangenskabet. Særlig ivrige er fangerne efter at lave nøgler, hvortil der anvendes ståltrådsbøjler, tandbørster, spisebestik m. v. Der bliver også fremstillet ret farlige angrebsvåben af forskellige genstande, som bruges ikke alene over for vogterne, men også ved stridigheder fangerne imellem. Som »slibesten« til at skærpe metalspidser bruges ofte cellens betongulv, og opsynspersonalet kan ikke være påpasselige nok for at hindre sådanne »bibeskæftigelser« og beskytte sig mod ubehagelige overraskelser.

Under overskriften »Vore sangfugle myrdes i Sydeuropa« beretter Dansk Jagttidende om, hvorledes man hvert år i oktober og november måned hos charcuterihandlere i Belgien, Frankrig, Spanien og Italien kan finde bunker af dræbte og plukkede småfugle som stære, bogfinker, lærker og andre af Nordens tusindtallige sangfugleskarer. Det er professionelle fuglefængere, som, når trækket fra Skandinavien indfinder sig, hensynsløst fanger fuglene i ruser, doner og net. De betales med ca. halvanden krone pr. dusin og er en yndet og billig spise både i hjemmene og på restaurationer. Det anslås almindeligt, at der hvert år alene i Belgien fanges og sælges ca. 15 millioner sådanne små gæster på gennemfart fra de nordiske lande.

POLITIET

Tidsskrift for politivæsen

NUMMER 5 . 1964

N. Schaumburg:

Alarmeringscentraler under automatisk telefonordning

Bengt Flagstad:

Ulykkerne på landevejene

Meddelelser, oplysninger m.v.

For hurtigt at kunne oprette en fuldt udrustet kommandostation ved større eftersøgninger, katastrofer, brande, uroligheder m. v. har politiet i Philadelphia fået indrettet en motorvogn specielt til dette brug. Det drejer sig om en stor varevognstype, som indrettes til en art kontor; den er udstyret med skrivemaskiner, telefon- og radioanlæg, udstyr til forskelligartede undersøgelser, værktøj og belysningsudstyr til lysnet- og akkumulatortilslutning. Takket være det alsidige radioudstyr kan kommandostationen have stadig forbindelse med politigården, de arbejdende radiovogne og enkelte politifolk, der er udsendt som observatører f. eks. på tage eller andre utilgængelige steder. I denne vogn, der altid står klar til udrykning, kan alle nødvendige arbejder i forbindelse med større politiaktioner udføres hurtigt og effektivt.

For ganske nylig har **ca.** 50 amerikanske diplomater i Manila på Philippinerne fået bøder for overtrædelse af færdselsbestemmelserne. Aktionen betragtes i USA som en gengældelsesforanstaltning mod New York-myndighedernes beslutning om at ophæve diplomatisk immunitet ved trafikforseelser.

I et hollandsk politiblad berettes om en tyveriaffære, som det lykkedes at opklare, selv om gerningsmanden nægtede at udtale sig. På en ø ved den hollandske kyst havde en glaspuster lejet en kælder for at demonstrere sin kunst for badegæsterne. Medens han sad fængslet i en sædelighedssag, havde ejeren brug for sin kælder, og da han ikke kunne få forbindelse med lejeren, henvendte han sig til dennes svoger, der i værkstedet fandt et righoldigt varelager, hvorfor han satte sig i forbindelse med politiet. Der var ikke tvivl om, at værkstedet var lager for en flittig indbrudstyv, og glaspusteren blev selvfølgelig mistænkt, men nægtede trods utallige afhøringer at udtale sig. Rent umiddelbart kunne det ikke konstateres, hvor de mange tyvekoster stammede fra, men i kartoteket over ukendte gerningsmænd standsede man ved et indbrud i en radioforretning. Den tilkaldte indehaver af forretningen genkendte straks nogle radioapparater, båndoptagere og barbermaskiner, der tilhørte ham, og nogle stjålne grammofonplader var stadig forsynet med prismærkning skrevet af en af radioforhandlerens folk. Under sagens behandling erindrede en af politifolkene, at han for år tilbage havde haft en sag på øen, hvor han havde afhørt en ung mand, som var lidt mistænkelig. Man fandt derfor frem til ham igen og konstaterede, at et fingeraftryk i radioforretningen stammede fra ham. Han tilstod straks at have forøvet indbruddet sammen med glaspusteren, og oplyste samtidig, at glaspusteren ofte benyttede den fremgangsmåde at demonstrere sin kunst i skoler, og når han herunder havde orienteret sig, vendte han tilbage og stjal, hvad han havde brug for.

Udgivet af rigspolitichefen. Redaktionsudvalg: Frode Povlsen (ansvarshavende), Eivind Larsen og H. P. Christensen.
Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck. - Trykt hos Nordlunde, København.
Administration og redaktion: Landsarbejdskartoteket, politiskolen, Artillerivej 55, S. Tlf. Sundby 3840, lok. 4.